

Ficherapport 2.0

Bestaand Plattelandsgerelateerd Onderzoek

Platform voor plattelandsonderzoek

Dit Ficherapport is een opdracht van de Vlaams minister van Plattelandsbeleid Schauvliege aan de Vlaamse Landmaatschappij in het kader van de doelstellingen van het Platform voor Plattelandsonderzoek. Het biedt een overzicht van het bestaand (gepland, lopend, afgerond) plattelandsgelateerd onderzoek, zoals geïnventariseerd door het Platform voor Plattelandsonderzoek gedurende de periode 2012-2014 en geactualiseerd gedurende de periode 2015-2016. De fiches worden weergegeven zoals ze werden ontvangen door de leden van het Platform. Het Ficherapport is bedoeld als databank bij de werking van het Platform voor Plattelandsonderzoek, als achtergrondinformatie bij een eventueel vervolg op de eerste open oproep (2014) 'uitvoering Onderzoeksagenda Platteland' en als wetenschappelijke onderbouwing van het Vlaams Plattelandsbeleid (2016).

Opmaak: Vlaamse Landmaatschappij (VLM)
Contact: Peter Vleugels, projectleider Platform voor plattelandsonderzoek
Vlaamse Landmaatschappij
Gulden Vlieslaan 72 - 1060 Brussel
Tel: 02 543 73 44
Fax: 02 543 73 95
peter.vleugels@vlm.be
www.vlm.be

Inhoud

1. Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO)	3
2. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO).....	46
3. Vlaamse instelling voor technologisch onderzoek (VITO)	64
4. Agentschap Onroerend Erfgoed (OE)	70
5. K.U.Leuven, Departement Architectuur (WENK, PLEN, steunpunt Ruimte).....	88
6. UGent - Afdeling Mobiliteit & Ruimtelijke Planning (AMRP)	95
7. K.U.Leuven - Departement Aard & Omgevingswetenschappen, Afdeling bos, natuur en landschap (ABNL, steunpunt Ruimte)	105
8. UAntwerpen, Departement Biologie (UA, steunpunt Ruimte)	113
9. K.U.Leuven, Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving (HIVA, Steunpunt Wonen)	123
10. K.U.Leuven, Instituut voor de Overheid (IVDO, steunpunt Bestuurlijke Organisatie)	127
11. UA, Departement Politieke wetenschappen (steunpunt Bestuurlijke Organisatie)	132
12. UA, OASeS (centrum ongelijkheid, armoede, sociale uitsluiting en de stad, steunpunt Armoede)	138
13. K.U.Leuven, Departement Aard & omgevingswetenschappen, afdeling Geografie	140
14. K.U.Leuven, Interfacultair Centrum voor Agrarische Geschiedenis (ICAG)	145
15. KHLeuven, Departement Sociale School	154
16. UGent, vakgroep Politieke wetenschappen	157
17. UGent, vakgroep Geografie	158
18. UGent, vakgroep Landbouweconomie	159
19. HOGent, departement biowetenschappen en landschapsarchitectuur	170
20. UHasselt, vakgroep Verkeerskunde.....	173
21. Erasmushogeschool Brussel, Toerisme & recreatiemanagement	174
22. Labo S, Vakgroep Architectuur en stedenbouw	177
23. Aanvullingen vanuit het Vlaams beleid.....	184

1. Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO)

1.1 Geïntegreerde methodiek voor actiegerichte gebiedsontwikkeling (IMAGO)	
REFERENTIE	Geïntegreerde methodiek voor actiegerichte gebiedsontwikkeling (IMAGO) - Lies Messely
PERIODE	10/11/2014 – 10/11/2016
LOCATIE	Vlaanderen, case Brugse regio (landschapspark Bulskampveld), case Noord-Mechelen
AARD	Actie-onderzoek
FINANCIERDER(S)	VLM, Vlaams Plattelandsbeleid, Platform voor Plattelandsonderzoek
PROMOTOR	EV-ILVO (eenheid landbouw & maatschappij) : Lies Messely
PARTNERS	<ul style="list-style-type: none"> > UGent (vakgroep Bestuurskunde) > UG (vakgroep Landbouweconomie: onderzoek naar instrumenten voor het behoud van open ruimte in Vlaanderen (oplijsting + evaluatie van instrumenten) > provincies Antwerpen en West-Vlaanderen.
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>IMAGO is een onderzoeksproject rond plattelandsontwikkeling dat als doel heeft om een Geïntegreerde Methodiek voor Actiegerichte GebiedsOntwikkeling te ontwikkelen. Dit betekent concreet dat ILVO verschillende tools of theoretische inzichten over de aanpak van gebiedsgerichte plattelandsprocessen bruikbaar probeert te maken voor lokale actoren.</p> <p>Het project behelst de inzet van bestaande theoretische kaders om een methodiek te ontwikkelen die de gebruikers helpt in het bepalen van een actiegerichte strategie voor gebiedsgerichte plattelandsontwikkeling. Deze methodiek moet lokale actoren (samen met verschillende beleidsactoren) in staat stellen om te komen tot concrete acties en instrumenten om hun gebiedsgerichte ontwikkelingsstrategieën en visies te ontwikkelen en uit te voeren.</p> <p>Twee cases werden aangeduid in respectievelijk de provincie Antwerpen (sterk verstedelijkt gebied, bv. arrondissement Mechelen als werkgebied van Resoc Mechelen) en de provincie West-Vlaanderen (Brugse Ommeland). Het basisidee is een eerder ruraal pilotgebied als tegenhanger van een verstedelijkt pilotgebied. Wat de afbakening van gemeenten betreft, stelt ILVO voor dat binnen dit gebied enkele gemeenten worden geselecteerd.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<ul style="list-style-type: none"> > Actie-onderzoek als methode: <ol style="list-style-type: none"> 1/ literatuurstudie met best practices (participatorische GIS, interface-benadering voor plattelandsbeleid, regional learning), ruimtelijke contexten, potenties & beperkingen, theoretische kaders 2/ analyse bestaande situatie in de 2 pilotgebieden (ruimtelijk, bestuurlijk en

	<p>sociologisch/instrumentarium)</p> <p>3/ convergeren tot intensief multistakeholderproces via een traject in beide pilootgebieden, er is sprake van een constante wisselwerking tussen 1, 2 en 3,</p> <p>4/ comparatieve analyse, flexibele methodiek uitwerken dewelke generaliseerbaar is voor andere plattelandsgebieden, methodiek vertalen naar een toegankelijk interactief en wervend IMAGO-pakket dat ter beschikking staat van streken en streekactoren die zelfstandig een strategie willen uitwerken en implementeren</p> <p>5/ rapportage (tussentijds, eindrapport) en publicatie</p> <p>> In het onderzoeksproces worden 3 groepen van actoren betrokken.</p> <p>1/ Onderzoekers die wetenschappelijke kennis aanreiken, het actie-onderzoeksproces vormgeven en faciliteren.</p> <p>2/ Regionale actoren die belangen hebben bij het vrijwaren en ontwikkelen van de open ruimte in de pilootgebieden of hierrond initiatieven hebben opgezet.</p> <p>3/ Beleidsactoren op verschillende niveaus, die betrokken zullen worden in het proces. De provincies Antwerpen en West-Vlaanderen engageren zich om als pilootgebied op te treden voor dit voorgestelde onderzoeksproces en om het proces en de toegang tot de pilootgebieden en initiatieven te ondersteunen.</p> <p>> De valorisatie door de verschillende stakeholders van de pilootgebieden wordt gegarandeerd door de actie-onderzoek aanpak. Bij dit proces worden de relevante actoren in beide pilootgebieden al vanaf het begin betrokken, waardoor ze mee het onderzoek vormgeven, betrokken zijn bij de evaluatie van de huidige situatie in de pilootgebieden, alsook bij het opstellen en uitvoeren van strategieën en concrete acties. Doordat wordt toegewerkt naar een flexibele maar generieke methodiek, toepasbaar voor andere plattelandsgebieden, is dit onderzoek ook valoriseerbaar voor een ruimere groep van stakeholders, die actief zijn in gebiedsgerichte plattelandsontwikkeling.</p>
<p>OMSCHRIJVING (3): eindproduct</p>	<p>Toolbox met hulpmiddelen bruikbaar voor trekkers gebiedsgerichte processen</p> <p>Publicatie + website</p>
<p>OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid</p>	<p>De toolbox zal online ter beschikking gesteld worden van actoren uit plattelandsgebieden die zelf een gebiedsgerichte strategie willen uitwerken en implementeren.</p>
<p>OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie</p>	<p>Het onderzoek focust op gebiedsgerichte plattelandsontwikkeling en sluit aan bij het 3e spoor van het Vlaamse Plattelandsbeleid rond het ondersteunen en uitvoeren van gebiedsgerichte projecten. In samenwerking met een brede groep van lokale actoren en beleidsniveaus worden, voortbouwend op streekvisies, een strategie en acties uitgewerkt rond het vrijwaren en ontwikkelen van de open ruimte. Hierbij wordt vertrokken van de lokale sterktes en mogelijkheden en wordt de individuele expertise samengebracht. Door de keuze van de concrete cases (Brugse Ommeland, Noord-Mechelen) sluit het onderzoek aan bij G 'Vrijwaren en ontwikkelen van de open ruimte'. Door in 2 pilootgebieden alternatieve acties en instrumenten op een participatieve wijze uit te proberen en te testen, sluit het onderzoek bovendien aan bij B 'Werken op maat van een gebied'. Door op zoek te gaan naar manieren waarop concepten en beleid voor stad en platteland elkaar kunnen versterken, sluit dit onderzoek ook bij D 'afstemmen van doelen voor stad en platteland'.</p> <p>De experimenten met de tools in beide gebieden leverden veel verhalen uit de praktijk op, die aanleiding zullen geven tot een aantal beleidsaanbevelingen m.b.t.</p>

	gebiedsgericht werken aan open ruimte.
1.2	Pilootprojecten productief landschap
REFERENTIE	pilootprojecten productief landschap (PPPL)
PERIODE	2014 – 2019
LOCATIE	ILVO Landbouw & Maatschappij
AARD	Ontwerpend onderzoek, actiegericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (doctoraat).
PROMOTOR	De coördinatie van de pilootprojecten gebeurt door projectcoördinator Elke Vanempten (ILVO, afdeling L&M).
PARTNERS	Team Vlaams Bouwmeester, het Departement Landbouw en Visserij en een aantal thematische experts.
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>De doelstelling is dit traject binnen de 5 jaar af te leggen en daarbij tot effectieve realisaties op het terrein te komen.</p> <p>De pilootprojecten werden door de Vlaamse Bouwmeester als instrument ontwikkeld om ontwerpend onderzoek met een beleidsvoorbereidende inslag te koppelen aan de realisatie van grensverleggende projecten. De keuze van onderwerp voor de pilootprojecten speelt in op actuele en urgente maatschappelijke vraagstukken, waar nood is aan een concreet ‘out of the box’ denken. Pilootprojecten willen een direct verband leggen tussen de praktijk (het bouwen), onderzoek, beleidsvoering en regelgeving en schakelen voortdurend tussen operationeel en strategisch niveau. Naast de realisatie van de projecten wordt een brede communicatie gevoerd over het leertraject via symposia en publicaties, en wordt met de betrokken partners een vervolgentraject voorzien om regelgeving en instrumenten op elkaar af te stemmen en op elk bestuursniveau te optimaliseren. Er lopen reeds dergelijke pilootprojecten in de woon- en zorgsector. Met de pilootprojecten productief landschap wordt ook de stap naar landbouw gezet.</p> <p>Het traject Pilootprojecten Productief Landschap heeft de ambitie om voorbeeldprojecten te realiseren die in ‘realtime’ testen hoe landbouw in Vlaanderen opnieuw kan functioneren als een motor van een vernieuwende maatschappelijke en ruimtelijke evolutie. Hoe kunnen we een productief landschap doen ontstaan waarbij productie, energiedelen, natuur, recreatie, erfgoed, biodiversiteit en vergroening de Vlaamse open ruimte ondersteunen, uitdagen en ontwikkelen?</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<p>De bedoeling is een vijftal bouwtrajecten te begeleiden. Er worden een viertal grote stappen gezet binnen dit traject.</p> <p>1/ In eerste instantie werd een strategische verkenningsstudie uitgevoerd door Architecture Workroom Brussels en Maat Ontwerpers in nauwe samenwerking met de stuurgroep, om na te gaan wat de cruciale uitdagingen en opgaves zijn, en waar ‘Pilootprojecten Productief Landschap’ uit kunnen bestaan. De strategische verkenningsfase resulteerde in een aantrekkelijke en welomschreven ‘call’ in de vorm van een brochure met vijf werkvelden (herbestemming, schaa sprong, landbouw en water, kringlopen, en stedelijke landbouwparken).</p>

	<p>2/ Daarna wordt een 'call voor projecten' gelanceerd. Deze call is gericht aan opdrachtgevers die een innoverend project willen opstarten. Deze opdrachtgevers kunnen variëren van landbouwers, over overheidsinstanties, middenveld,... Vervolgens selecteerde een stuurgroep bestaande uit het kabinet bevoegd voor landbouw, Team Vlaams Bouwmeester, ILVO, departement Landbouw en Visserij, Ruimte Vlaanderen en een aantal thematische experts, 5 projecten. Deze vijf zijn de dakserre op de REO Veiling in Roeselare, het landbouwpark Tuinen van Stene in Oostende, collectieve bioboerderij De Kijfelaar in Herentals, vleesveeboerderij Hoeve De Waterkant in Herkede-Stad, en Stadslandbouw Maasmechelen.</p> <p>3/ In een derde stap wordt voor elk van de geselecteerde projecten via een brede 'call' op zoek gegaan naar een passend begeleidingsteam. Dat team bestaat uit een projectregisseur en een ontwerpteam. De selectie van zowel regisseurs als ontwerpteams gebeurt opnieuw door de stuurgroep in samenspraak met de initiatiefnemers van de Pilotprojecten.</p> <p>4/ In de vierde grote fase is het aan ontwerpteams om in samenspraak met de initiatiefnemer de ontwerpopdracht tot een goed einde te brengen. Er regelmatige terugkoppeling voorzien tussen de concrete projecten en het meer strategische niveau in de stuurgroep.</p> <p>5/ Na het ontwerpend onderzoek kunnen de nodige vervolgoopdrachten gegeven worden door de betrokken initiatiefnemers aan regie en/of ontwerpteam voor de concrete uitvoering van het project. De stuurgroep zal op regelmatige basis blijven informeren naar de voortgang van ieder project, en ondersteunen daar waar mogelijk.</p> <p>Momenteel bevindt het traject zich in fase 4 – ontwerpend onderzoek. Deze fase loopt nog tot ca. september 2016.</p>
<p>OMSCHRIJVING (3): eindproduct</p>	<p>In een laatste stap wordt het ontwerpend onderzoek en projectproces afgesloten met het indienen van 5 individuele studies en een eindpublicatie die de synthese bevat van het leertraject dat voor elk van de vijf trajecten doorlopen werd. In deze eindpublicatie worden ook eventuele beleidsaanbevelingen geformuleerd.</p>
<p>OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid</p>	<p>Resultaten zullen beschikbaar zijn vanaf het publiceren van het eindproduct. Tussentijdse informatie, publicaties en brochures zijn hier te vinden.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Declerck, J., Vanempten, E. (Ed.), Swinnen, P., Devoldere, S., Hertveld, T., Bergers, J., ... Lauwers, L. (Ed.) (2014). Pilotprojecten Productief Landschap. Stuurgroep Pilotprojecten Productief Landschap. - Vanempten, E. (Ed.) (2015). Pilotprojecten Productief Landschap: Oproep Ontwerpteams. Stuurgroep Pilotprojecten Productief Landschap. - Buyse, F., Declerck, J., Devoldere, S., & Vanempten, E. (2014). Terug naar een productief landschap. Ruimte, (22), 84-87. - Vanempten, E., & Rogge, E. (2014). Naar een productief landschap voor stad én land.: Oproep Pilotprojecten Productief Landschap. Paper presented at Plandag2014 Regie en Loslaten, Zaandam, Netherlands.978-90-819217-1-8 - Vanempten, E & Rogge, E 2015, 'Ruimte maken door en voor nieuwe allianties in rurale planningsprocessen.' in B Geiske & E Vanempten (eds), Ruimte Maken. Stichting Planologische Discussiedagen, pp. 417-430. - Vanempten, E., & Rogge, E. (2015). Harvesting innovative ideas for a productive landscape, the case of Flanders.. Abstract from Re-Imagining Rurality, London, United Kingdom. - Vanempten, E. & Rogge, E. (2016) Vijf strategische allianties voor landbouw en ruimte.

	Ruimte. 8 (29), 58-63.
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>Het onderzoek focust op ontwerpend onderzoek.</p> <p>Voedselproductie komt vooral aan bod in doelstelling D ‘afstemmen van doelen voor stad en platteland’. De effectieve realisatie van projecten die een voorbeeld- en voortrekkersrol kunnen opnemen in de totstandbrenging van een productief, gedeeld landschap en het boeken van maatschappelijke winsten, alsook het formuleren van beleidsaanbevelingen die voortvloeien uit de nieuwe inzichten, zijn zeker relevant voor het platteland.</p> <p>Ieder van de vijf projecten toont een verschillende relevantie voor plattelandskwesties, gaande van het uitdiepen van de rol van stadslandbouw, het nauwer en/of beter connecteren van producent en consument, of producenten onderling, tot scenario’s voor omgaan met water in de landbouw, of het boeren op een collectieve manier. Beleidsaanbevelingen zullen focussen op onder meer de relatie tussen het ruimtelijke ordeningsbeleid, pachtwetgeving, landbouwfunctioneren, en landschappelijke inrichting.</p>
1.3	Ontwerpend onderzoek naar klimaatadaptieve planconcepten voor de peri-urbane gebieden in Vlaanderen
REFERENTIE	Ontwerpend onderzoek naar klimaatadaptieve planconcepten voor de peri-urbane gebieden in Vlaanderen
PERIODE	09/2013 – 09/2017
LOCATIE	ILVO Landbouw & Maatschappij
AARD	Ontwerpend onderzoek
FINANCIERDER(S)	Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (doctoraatsbeurs)
PROMOTOR	Doctoraatsonderzoek: promotor: dr. Elke Rogge (Projectverantwoordelijke ILVO L&M), Eva Kerselaers (Projectbegeleider), Jeroen Dewaegemaeker (Onderzoeker).
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Via dit ontwerpend onderzoek wil ILVO een heldere strategie helpen uittekenen voor de inrichting van peri-urbane gebieden. De strategie moet een antwoord bieden op de vele recente ontwerpuitdagingen en op klimaatadaptatie in het bijzonder. Bedoeling is om voor diverse Vlaamse peri-urbane casusgebieden exemplarische ruimtelijke planconcepten uit te werken waarin als bouwstenen enerzijds de recente transformaties in de Vlaamse open ruimte (verpaarding, vertuining, ...) en anderzijds de ingrijpende trends in de landbouwvoering (schaalvergroting, clustering, ...) zijn opgenomen. De ontwikkeling van de relatief schaarse open ruimte staat de komende jaren zeker op de beleidsagenda. Wetenschappelijk breed onderbouwde planconcepten kunnen deze ontwikkeling strategisch ondersteunen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Ontwerpend onderzoek komt neer op “denken door te ontwerpen”. Ontwerpend onderzoek fungeert hier als testmachine, voor zowel de huidige problemen en kwaliteiten als de mogelijke planconcepten. De ontwerpen leveren een waaier aan

	visuele documenten op (schetsen, schema's, kaarten, collages, etc.). ILVO werkt in dit onderzoek met casusgebieden, verspreid over geheel Vlaanderen, die worden geselecteerd op basis van hun onderlinge ruimtelijke en landbouwkundige verschillen. Zo wordt 'het' Vlaamse peri-urbane gebied maximaal afgedekt.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	De resultaten van dit onderzoek zullen in 2017 gepresenteerd worden in een doctoraal proefschrift. Tussentijds zullen delen van het onderzoek gepubliceerd worden in wetenschappelijke tijdschriften.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten zullen beschikbaar zijn vanaf het publiceren van de deelonderzoeken en het eindproduct.
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het beleid formuleert doelstellingen rond omgevingskwaliteit zoals B.5 'gebiedsgericht inzetten op uitdagingen van klimaatsverandering, bodembeheer en waterbeheer'. Grafische output kan de dialoog tussen de verschillende actoren en beleidsmakers faciliteren. ILVO gaat in dit onderzoek van 'passieve' kartering naar de 'actieve' inzet van transformaties in de open ruimte. ILVO verdiept en stuurt het debat omtrent de (klimaatadaptieve) inrichting van de peri-urbane gebieden in Vlaanderen. De ontwerpen leveren een waaier aan visuele documenten op (schetsen, schema's, kaarten, collages, etc.).
1.4 Sustainability: Discourses and Practices	
REFERENTIE	Sustainability: Discourses and Practices (Seppe Verdonck)
PERIODE	Mei 2011 – april 2015
LOCATIE	ILVO Landbouw & Maatschappij, Merelbeke
AARD	Beleidsondersteunend onderzoek
FINANCIERDER(S)	Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (doctoraatbeurs)
PROMOTOR	Prof. Dr. Peter Stevens (UGent, vakgroep Sociologie), Dr. Michiel de Krom, Prof. Dr. Joost Dessein (ILVO L&M). doctoraat Seppe Verdonck
PARTNERS	UGent
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Dit onderzoeksproject wil onderzoeken hoe het proces van duurzame ontwikkeling van landbouwbedrijven werkt en hoe verschillende bedrijfsmodellen in de landbouw vorm krijgen. Het concept duurzaamheid is de centrale focus. Enerzijds wordt onderzocht hoe duurzame landbouw wordt benaderd in de ruraal sociologische literatuur en anderzijds hoe dit concept in de praktijk op het landbouwbedrijf en in de maatschappelijke realiteit vorm en betekenis krijgt.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Een literatuurstudie over ruraal sociologische benaderingen van duurzame landbouw ligt aan de basis van dit onderzoek. Vervolgens zal aan de hand van een discoursanalyse blootgelegd worden hoe het discours rond duurzaamheid en in het bijzonder sociale duurzaamheid wordt vormgegeven door verschillende voor de Vlaamse situatie relevante actoren en op verschillende institutionele niveaus. Voor het doorgronden van de definiëring van duurzaamheid door landbouwers en de ontwikkelingsstrategieën op

	landbouwbedrijven zullen enkele bedrijven die zich in een prille ontwikkelingsfase bevinden van heel nabij worden gevolgd. Aan de hand van een combinatie van participerende observaties en diepte-interviews zullen sociale dynamieken en machtsrelaties met betrekking tot strategische bedrijfsontwikkeling in kaart kunnen worden gebracht.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	De resultaten van dit onderzoek zullen in april 2015 gepresenteerd worden in een doctoraal proefschrift. Tussentijds zullen delen van het onderzoek gepubliceerd worden in wetenschappelijke tijdschriften. Svz?
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten zullen beschikbaar zijn vanaf het publiceren van de deelonderzoeken en het eindproduct. Media: http://www.vilt.be/ILVO werkt aan computermodel om duurzaamheid te meten
OMSCHRIJVING (5): plattelandrelevantie	‘Duurzame landbouw’ komt niet aan bod in het beleidsplan. Dit onderzoek biedt meer inzicht in duurzame landbouw, strategieën voor bedrijfsontwikkeling en het belang van verschillende aspecten van duurzaamheid. Het draagt bij aan het uitvoeren en coördineren van beleidsondersteunend wetenschappelijk onderzoek en de daaraan verbonden dienstverlening met het oog op een duurzame landbouw en visserij in economisch, ecologisch, sociaal en maatschappelijk perspectief. Ontwikkelingen binnen de landbouwsector hebben en belangrijke invloed op verschillende facetten van het platteland en vice versa. Aanvullingen?
1.5 Introductie van genetisch gemodificeerde (GM) gewassen in de Vlaamse landbouw	
REFERENTIE	Introductie van genetisch gemodificeerde (GM) gewassen in de Vlaamse landbouw
PERIODE	1 Oktober 2009 – september 2016 (einde FWO aspirant mandaat)
LOCATIE	ILVO Landbouw&Maatschappij
AARD	Doctoraatsonderzoek Linde Inghelbrecht
FINANCIERDER(S)	Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO)
PROMOTOR	Dessein Joost (ILVO L&M), Van Huylenbroeck Guido (UGent, vakgroep Landbouweconomie)
PARTNERS	UGent
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In dit onderzoeksproject willen we begrijpen hoe de impasse van genetisch gemodificeerde gewassen (ggo-gewassen) in de EU zichzelf systemisch in stand houdt, waarbij zowel het implementeren als het volledig bannen van deze technologische toepassingen in Europese landbouwpraktijken niet slaagt. Hiervoor werken we vanuit het perspectief van ‘wicked problems’, het gaat immers om een probleem dat sociaal-politiek en systemisch is. Als sociaal-politiek probleem analyseren we hoe ggo-gewassen gekaderd worden als probleem binnen de Europese regelgeving en de mate waarin deze politieke probleemdefinitie ook maatschappelijke legitimiteit verwerft. Als

	<p>systemische problemen worden wicked problems beschouwd als problemen die gereproduceerd worden door de organiserende structuren in het socio-technisch landbouwsysteem, zoals door algemene opvattingen en gebruiken rond wetenschap, culturele discoursen, politieke normen of technologische standaarden in het Europese landbouwregime.</p> <p>Het finale doel van dit project is om te conceptualiseren hoe het ontwerp van nieuwe technologie binnen de landbouw meer aangestuurd kan worden vanuit maatschappelijke, systemische en mediërende hoek (zie ook onderzoeksmethode).</p>
<p>OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode</p>	<p>Dit is een multidisciplinair onderzoeksproject, waarvan de belangrijkste methoden en analysekaders zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Het systemisch en sociaal-politiek probleemperspectief van wicked problems. 2) Discoursanalyse en content analyse, waarbij we nagaan hoe verschillende sectoren binnen het agribusiness complex betekenis geven aan ggo-gewassen; hoe deze vormen van interpreteren (mede) bepalen welke ggo-bedrijfspolitiek actoren uitstippelen voor de Europese markt; en welke gemeenschappelijke thema's deel uitmaken van deze actoren hun discoursstrijd. We gebruiken hier voornamelijk in-depth interviews met sleutelfiguren in verscheidene agribusiness sectoren (zoals de veevoedersector, supermarkten, voedingsverwerkers) en maken ook gebruik van formele en informele documenten, media, veldnota's, etc. 3) Het multi-level perspectief (MLP), hetwelk een theoretisch kader is om een socio-technisch systeem zoals landbouw vorm te geven in termen van algemene opvattingen en praktijken rond wetenschap, technologische standaarden, culturele discoursen en politieke normen. 4) Mediatietheorie, hetwelk een perspectief vooropstelt waar technologie invloed uitoefent op onze menselijke interpretaties en keuzesituaties, maar waarbij deze – wat men noemt bemiddelende rol van technologie - afhangt van hoe de technologie in praktijken gebruikt wordt. Hierdoor is technologie niet geheel neutraal, maar het leidt tegelijk ook niet geheel een eigen leven. Betreft ggo-gewassen hebben we daartoe bepaald hoe deze gewassen bemiddelen in onze interpretaties over wat landbouw is, kan zijn en hoort te zijn (dit laatste omdat technologie praktijken normen en waarden rond landbouw mee verschuiven) en hebben we gekeken wie, en welke rol, de boer in deze gemedieerde beelden van landbouw krijgt. 5) Analyse van de interface tussen wetenschap en politiek, dit vertrekkend vanuit het kennisdomein dat wetenschappelijke feiten slechts een objectief antwoord zijn op een politieke en sociaal-gestructureerde wetenschappelijke vraagstelling. Dit analysekader omvat vragen zoals: hoe worden wetenschappelijke feiten gebruikt in politiekvoering rond ggo's (de/repoliticisering); hoe (objectief) worden wetenschappelijke vragen rond risico geformuleerd en maatschappelijke aanschouwd; etc. We definiëren wetenschap daarbij in haar breedste betekenis en verdiepen ons niet alleen in de vraagstelling 'wat is de rol van wetenschap binnen ons maatschappij' (science -> society), maar ook in de vraag 'wat is de rol van de maatschappij in wetenschap' (society -> science).
<p>OMSCHRIJVING (3): eindproduct</p>	<p>Dit onderzoek biedt als eindproduct een nieuw denkkader om over het ontwerp (en de maatschappelijke inbedding) van technologie in de landbouw na te denken en het biedt daarom denksporen voor volgende knelpunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het doctoraat geeft verrijkend inzicht in hoe 'het probleem' met ggo-gewassen in de Europese regelgeving vorm krijgt en waarom deze probleemdefinitie geen maatschappelijk draagvlak vindt. Aansluitend formuleert het ook een aantal ankers om

	<p>vooruit te komen met deze huidige impasse, met voorstellen zoals een ander ggo-label of een nieuwe probleemstructurering waarin ook het politiek en sociaal karakter in wetenschappelijk aangetoonde veiligheid openlijk erkend wordt; ...</p> <ul style="list-style-type: none"> - het project toont hoe de maatschappelijke interpretatie en inbedding van technologie beter geanticipeerd kan worden (i.e. 'welke nieuwe vragen moeten er gesteld worden tijdens technologie ontwerp?'). Dit is belangrijk om interpretaties en praktijken met nieuwe technologieën in de landbouw zoals bijvoorbeeld drones, zelfplukrobots of new breeding technologies meer maatschappelijk en systemisch te ontwikkelen om zo te bemiddelen in mogelijke maatschappelijke weerstand tegen bepaalde nieuwe technologie ontwikkeling. - het project biedt inzichten om anders na te denken over (de rol van) wetenschap bij technologie ontwikkeling. Dit kan de huidige discrepantie tussen de maatschappelijke verwachtingen rond wetenschap en de algemene claim betreft de objectiviteit van wetenschap verkleinen. - het toont dat de huidige louter functionele kijk op technologie (bij visies van technologisch instrumentalisme vs determinisme) tekortschiet. Als alternatief toont dit doctoraat de relevantie om technologie binnen zijn specifieke socio-technische gebruikerspraktijken te ontwerpen en te beoordelen. Dit is bijvoorbeeld belangrijk bij de verdere ontwikkeling van drones, omdat deze ook zeer divers zijn in toepassingsmogelijkheden maar in toenemende mate onder eenzelfde algemene (technologische, maatschappelijke,...) identiteit geplaatst te worden. - het toont hoe ggo-gewassen onze interpretaties en gebruiken over de landbouw hebben verschoven, waardoor de maatschappelijke weerstand tegen deze technologie systemisch verklaard worden (in plaats vanuit een actor-gebonden discrepantie). De finaliteit van het onderzoek is om tot vernieuwende inzichten te komen rond de ontwikkeling van nieuwe technologieën in de landbouw.
<p>OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid</p>	<p>Momenteel zijn reeds volgende publicaties beschikbaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inghelbrecht, L (2016). GM crops in the EU as a wicked problem. On technology, morality and a polarised debate. PhD thesis, Ghent University, Belgium. - Inghelbrecht, L., Dessein, J., & Van Huylbroeck, G. (2015). Explaining the present GM business strategy on the EU food market: The gatekeepers' perspective. <i>New biotechnology</i>, 32(1), 65-78. - Inghelbrecht, L., Dessein, J., & Van Huylbroeck, G. (2014). The non-GM crop regime in the EU: How do Industries deal with this wicked problem?. <i>NJAS-Wageningen Journal of Life Sciences</i>, 70, 103-112. - Inghelbrecht, L., Dessein, J., & Van Huylbroeck, G. (2014). Viewpoint: The 'wickedness' of GM crop applications in the European Union. <i>International Journal of Agricultural Management</i>, 3(2), 67-69. <p>Vulgariserende artikels in VILT. 2016. Waar is het misgelopen met aanvaarding ggo's in Europa? Denksporen om uit de ggo-impasse te geraken.</p>
<p>OMSCHRIJVING (5): plattlandsrelevantie</p>	<p>'Genetisch gemodificeerde (GM) gewassen' komen momenteel niet aan bod in het plattlandsbeleidsplan. Het onderzoek focust op discoursen en legt vernieuwend de samenhang bloot tussen technologie en het socio-technische landbouwsysteem, met name op een manier die toelaat om te bepalen hoe technologie bemiddelt in onze interpretaties en praktijken over Europese landbouw. Dit heeft een belangrijk effect op de relatie landbouw - open ruimte, want als nieuwe technologieën (mede) het normen- en verwachtingspatroon over landbouw verschuiven, dan moet volgens de</p>

	onderzoekers technologie en technologie-ontwerp een meer prominente rol krijgen binnen onderzoeks- en steunmaatregelen want technologie wordt zelf ‘een speler’ in de gangbare multi-actor plattelandsontwikkeling processen hierdoor.
1.6	Netwerken en Innovatie
REFERENTIE	Netwerken en Innovatie
PERIODE	2012-2014 (doctoraatstraject tot maart 2016)
LOCATIE	ILVO Landbouw&Maatschappij, Merelbeke
AARD	Doctoraatsonderzoek (Maarten Crivits)
FINANCIERDER(S)	IWT
PROMOTOR	Ludwig Lauwers, Joost Dessein (ILVO L&M), Xavier Ghellinck (UGent, vakgroep Landbouweconomie)
PARTNERS	UGent
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In dit onderzoeksproject willen we vragen beantwoorden rond de participatie van landbouwers in verschillende soorten netwerken zoals o.a. sectorfederaties, voorlichting, vakgroepen, proefcentra en beleidsnetwerken. Hoe wordt binnen deze verschillende netwerkvormen tegemoetgekomen aan de veranderende noden van de landbouwer? Hoe kijken landbouwers aan tegen deze verschillende netwerken en welke rol zien zij voor zichzelf weggelegd? Hoe komen landbouwers en andere netwerkstakeholders samen en hoe ontstaan er sterke partnerschappen gericht op het versterken van een basis waaruit innovaties kunnen ontstaan? Het finale doel is om land – en tuinbouwers te ondersteunen in hun innovatieproces en de rol van netwerken hierin te verduidelijken.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	We combineren verschillende kwalitatieve onderzoeksmethodologieën. Uniek is dat we niet vertrekken van een algemene aanpak waarbij innovatie wordt losgekoppeld van de specifieke kenmerken van elke sector, maar van een case-per-case analyse waarbij we de verschillende takken in de land- en tuinbouw apart bekijken. We belichten zes sectoren: biologische landbouw, varkenshouderij, verbrede landbouw, groententeelt, pluimveesector en de sierteeltsector. Telkens worden case-specifieke dynamieken meegenomen. We gaan ook op zoek naar wat de verschillende leden van een netwerk van elkaar leren. Tenslotte worden ook innovatieve voorbeelden uit het buitenland bekeken waaraan Vlaamse activiteiten zich kunnen spiegelen.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Land- en tuinbouwbedrijven worden geconfronteerd met de innovatie-uitdaging om hun concurrentiekracht te versterken en tegemoet te komen aan maatschappelijke uitdagingen. In hun zoektocht naar de juiste innovaties worden landbouwers vaak aangesproken op hun individuele ondernemerskwaliteiten. Daarnaast zijn ook externe factoren zoals marktprijzen, technologie en wetgeving essentieel in de keuzes en evolutie van innovaties. Onderbelicht in zowel onderzoek als praktijk is echter de functie die netwerken hebben in het aansturen, verbreden en versterken van de innovatiecapaciteit. Netwerken kunnen kennisdoorstroming faciliteren en beslissingskaders mee helpen construeren en zijn daarom centraal in het beïnvloeden

	van zowel individuele innovatiekansen als externe sociaaleconomische voorwaarden.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Brochure: Netwerken en innoveren, 2014, ILVO en UGent Paper: Crivits, M., de Krom, M., Desein, J. and T. Block (2014). Why innovation is not always good. Innovation discourses and political accountability: Pig farming as a case. Outlook on Agriculture, 43 (3): 147-156
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	'Innovaties en netwerken binnen de landbouw' zijn gerelateerd aan '1. Ondersteunen van kwaliteitsvol ondernemerschap in het landelijk gebied', meer specifiek '1.2 sectoroverschrijdend inzetten op vernieuwing in de landbouwsector'. De onderzochte netwerken (o.a. verbrede landbouw) betrekken ook andere actoren en sectoren dan landbouw, waardoor de impact de landbouwsector overstijgt en relevant is voor andere actoren in het rurale en urbane gebied.
1.7 Uncovering linkages between social and spatial transformations in Flanders' rural area	
REFERENTIE	Uncovering linkages between social and spatial transformations in Flanders' rural area (Christophe Rogolle)
PERIODE	1 november 2010 – 31 oktober 2014
LOCATIE	ILVO Landbouw & Maatschappij, Merelbeke
AARD	Doctoraatsonderzoek
FINANCIERDER(S)	Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek
PROMOTOR	Prof. dr. Veerle Van Eetvelde (UGent, vakgroep Geografie - ASRO), co-promotor: dr. Elke Rogge (ILVO L&M)
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In dit doctoraatsonderzoek worden de interacties tussen sociale gedragingen en handelingen en omliggende landschappen en ruimtelijke structuren bestudeerd. De bedoeling van dit onderzoek is na te gaan hoe gemeenschappen in wisselwerking staan met hun omliggende landschap, en in welke mate hun gedragingen, handelingen en attitudes leiden tot ruimtelijke en landschappelijke transformaties. Het onderzoek richt zich voornamelijk op rurale en peri-urbane gebieden in Vlaanderen. Doorheen het onderzoek lopen twee grote cases (welke?). In een eerste case worden via participatieve onderzoeksmethodes regionaal gebonden socioculturele karakteristieken blootgelegd, alsook de manier waarop deze met elkaar en de omliggende landschappen interageren. De tweede grote case doorheen het doctoraatsonderzoek behandelt de ruimtelijke en landschappelijke impact van een heel specifiek sociaal proces: het (wijzigend) eigenaarschap van landbouwgronden in Vlaanderen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Voor dit doctoraatsonderzoek zullen diverse kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeksmethodes worden toegepast. Verschillende kwalitatieve methodes die worden toegepast zijn o.a. interviews en focusgroepen. Voor de tweede onderzoekscase (het wijzigend eigenaarschap van landbouwgronden in Vlaanderen) zullen naast kwalitatieve ook kwantitatieve onderzoeksmethodes worden toegepast

	(o.a. de analyse van kadastrale data).
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	De resultaten van dit onderzoek zullen eind 2014 worden gepresenteerd in een doctoraal proefschrift . Tussentijds zullen delen van het onderzoek gepubliceerd worden in wetenschappelijke tijdschriften. Svz?
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	De resultaten van dit onderzoek zullen beschikbaar gesteld worden na publicatie, eind 2014 .
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Door de keuze van de concrete cases (xxx) en een focus op ruimtelijke en landschappelijke transformaties, sluit het onderzoek aan bij G 'Vrijwaren en ontwikkelen van de open ruimte'. Door participatieve methodes uit te proberen en te testen, sluit het onderzoek bovendien aan bij B 'Werken op maat van een gebied'. In dit onderzoek zullen uitsluitend gebieden met een ruraal of peri-urbaan karakter bestudeerd worden. Hierbij zal vnl. worden nagegaan hoe landschappen in diverse plattelandsgebieden gedurende de afgelopen jaren en decennia veranderd zijn. In eerste instantie wordt nagegaan hoe sociale gedragingen en handelingen een invloed uitoefenen op de landschappen van het Vlaamse platteland. In tweede instantie wordt nagegaan hoe het eigenaarschap van landbouwgronden op het Vlaamse platteland wijzigde. aanvullen met voor platteland relevante resultaten?
1.8 Onderzoek naar het veranderende platteland in relatie tot ruimtelijke kwaliteit	
REFERENTIE	Onderzoek naar het veranderende platteland in relatie tot ruimtelijke kwaliteit
PERIODE	Tot eind 2013 / afgerond & gecommuniceerd zomer 2015?
LOCATIE	ILVO Landbouw&Maatschappij, Merelbeke
AARD	Doctoraatsonderzoek
FINANCIERDER(S)	Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (doctoraatsbeurs) Dit onderzoek wordt gefinancierd binnen het programma van de eenheid Landbouw & Maatschappij.
PROMOTOR	Het doctoraat van Anna Verhoeve kadert binnen het beleidsondersteunend onderzoek dat uitgevoerd wordt aan de KU Leuven. Hubert Gulinck (KULeuven, Afdeling Bos, Natuur en Landschap) is de wetenschappelijk promotor van dit doctoraatsonderzoek.
PARTNERS	Co-promotoren: Elke Rogge (ILVO L&M), Pieter Uyttenhove (UGent-Labo S)
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Dit onderzoek heeft als algemene doelstelling wetenschappelijke inzichten verzamelen mb.t. de ruimtelijke transformaties van plattelandsgebieden onder sterke verstedelijkingsdruk, en hun impact op de ruimtelijke kwaliteit. Uit deze algemene doelstelling worden volgende onderzoeksvragen afgeleid: - Hoe kunnen transformaties van het platteland gedetecteerd en gekwantificeerd worden? - Hoe kan de impact van de vastgestelde transformaties op de ruimtelijke kwaliteit op een onderbouwde manier gemonitord worden?

	- Welke aanknopingspunten bieden deze actuele transformatieprocessen voor een beleid gericht op ruimtelijke kwaliteit?
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	De niet-agrarische economische dynamiek van het Vlaamse platteland is gekozen als centrale case van dit doctoraatsonderzoek. Aan de hand van verschillende onderzoeksmethodieken wordt deze case bestudeerd. Zowel kwantitatieve benaderingen, waarbij verschillende datasets in een GIS omgeving bewerkt worden, als meer kwalitatieve benaderingen waarbij data verzameld worden aan de hand van een perceptieonderzoek, interviews en focusgroepen.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Concreet zal de wetenschappelijke bijdrage van dit onderzoek bestaan uit een methode om ruimtelijke transformaties te detecteren, een methode om hun impact op ruimtelijke kwaliteit te monitoren en de verzameling van een groot empirische dataset van het Vlaamse platteland. Tot slot zullen ook handvaten aangereikt worden voor een beleidsstrategie ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het platteland.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	In verschillende publicaties (Engels en Nederlands) worden de resultaten reeds weergegeven van het deelonderzoek naar niet-agrarische economische dynamiek op het Vlaamse platteland. De resultaten van verder onderzoek zullen gecommuniceerd worden via artikels alsook aan de hand van het doctoraal proefschrift, dat normaal eind 2013 beschikbaar zal zijn. - artikels hier toevoegen sinds 2012? - Verhoeve, A., 2012. Vele kleintjes maken één groot, Ruimte, Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning, 14, 16-17. - Dewaelheyns, V., Bomans, K., Verhoeve, A., Tempels, T., 2012. Van tuinen en paarden, Ruimte, Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning, 14, 24-31. - Verhoeve, A., De Roo, N. and Rogge E. (2012) "How to visualise the invisible: Revealing re-use of rural buildings by non-agricultural entrepreneurs." Land Use Policy 29,407-416. - Verhoeve A., 2009. Schone schijn. Over hoe onzichtbare economische dynamiek op het platteland zichtbaar wordt en het beleid confronteert. In: Bouma G., Filius F., Leinfelder H. & Waterhout B. (Eds) Tussen droom en werkelijkheid. Bijdragen aan de Plandag 2009, 463-471. - Verhoeve, A., De Roo, N., 2008. Economische dynamiek en ruimtelijke kwaliteit op het platteland. Onderzoek in de regio Roeselare-Tielt", Academia Press, Gent.
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Ruimtelijke transformaties worden meermaals vermeld in de doelstelling G 'Vrijwaren en ontwikkelen van de open ruimte', gezien zij de open ruimte onder druk zetten en de landbouwgrond in het bijzonder. Dit onderzoek leidt tot meer genuanceerde inzichten over het ruimtelijk-economisch functioneren van het Vlaamse platteland. Op basis van de verkregen inzichten worden handvaten geformuleerd die het ruimtelijke en landbouwbeleid moeten in staat stellen om in hun streven naar meer ruimtelijke kwaliteit van het Vlaamse platteland, op een meer adequate manier te reageren op de nieuwe transformatieprocessen. aanvullen met voor platteland relevante conclusies uit het doctoraat? Enkele citaten?
1.9	De rol van regionale identiteit in gebiedspecifieke ontwikkeling en optimalisatie ervan via beleidsinstrumenten
REFERENTIE	De rol van regionale identiteit in gebied specifieke ontwikkeling en optimalisatie ervan via beleidsinstrumenten
PERIODE	2008-2017

LOCATIE	ILVO Landbouw & Maatschappij, Merelbeke
AARD	Doctoraatsonderzoek
FINANCIERDER(S)	Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek
PROMOTOR	prof. dr. ir. Joost Dessein & dr. Elke Rogge (ILVO L&M), doctoraat van Lies Messely
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In dit onderzoek staat de regio centraal, waarbij de regio wordt opgevat als een sociaal geconstrueerde werkelijkheid, eerder dan als een fysieke, ruimtelijk afgebakende entiteit. Wij onderzoeken de regio als de resultante van dynamische sociale relaties, machtsverhoudingen en identiteiten die door verschillende actoren worden toegekend. We bestuderen de diverse types actoren en hun onderlinge relaties, maar ook de interactie tussen ruimtelijke, institutionele en symbolische aspecten van een regio en het resulterende regiovormingsproces. Er wordt ook aandacht besteed aan hoe streekidentiteit en/of andere regio specifieke troeven al dan niet kunnen ingezet worden in plattelandsontwikkeling. Daarnaast wordt ook onderzocht hoe participatie van de verschillende beleidsniveaus en regionale actoren kan bijdragen aan gebiedsgerichte plattelandsontwikkeling.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Het onderzoek omvat een literatuurstudie naar de concepten regio, regionale identiteit, regiovorming en plattelandsontwikkeling. Via case study onderzoek gaan we na in welke mate deze concepten relevant zijn voor de Vlaamse context. Hiervoor worden kwalitatieve onderzoeksmethoden zoals observaties, diepte-interviews en focusgroepen ingezet. Voor de studie van de verschillende aspecten van regionale identiteit wordt ook gebruik gemaakt van een online enquête.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	De resultaten van dit onderzoek werden eind 2014 gepresenteerd in een doctoraal proefschrift, alsook in verschillende wetenschappelijke publicaties. Zie ook website ILVO .
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	PhD , Artikel Vilt . Overige publicaties: - Messely, L., Schuermans, N., Dessein, J. & Rogge, E., 2012. No region without individual catalysts? Exploring region formation processes in Flanders (Belgium), <i>European Urban and Regional Studies</i> (in press). http://eur.sagepub.com/content/early/2012/07/20/0969776412453148.abstract - Messely, L., Dessein, J. & Lauwers, L., 2010. Regional identity in rural development: three case studies of regional branding, <i>Applied Studies in Agribusiness and Commerce</i> 4 (3-4), 19-24. - Messely, L. & Dessein, J., 2010. Betekenis en mogelijkheden van streekidentiteit als mobiliserende factor in de Westhoek. http://www.west-vlaanderen.be/provincie/beleid_bestuur/gebiedsgerichte_werking/streekhuizen/streekhuis_esenkasteel/Documents/Eindrapport_Streekidentiteit%20Westhoek.pdf - Mettepenningen, E., Messely, L., Schuermans, N. et al., 2011. Multifunctionality and local identity as paradigms for a sustainable and competitive agriculture. http://www.agecon.ugent.be/musical/doc/Proceedings_contactforum_MUSICAL.pdf - Schuermans, N., Messely, L. & Mettepenningen, E., 2012. Streek: identiteit, vermarkting, concurrentie, AGORA (1), 40-43. - Messely, L. & Rogge, E., 2012. Meetjesland en Leie-Scheldestreek, samen sterker? Een verkenning van de streekwerking in Meetjesland, Leie & Schelde.

	- Rogge, E. & Messely, L., 2012. Vlaanderens mooiste landschap? Een verkenning van de streekwerking in de Vlaamse Ardennen.
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek focust op gebiedsgerichte plattelandsontwikkeling. Streekidentiteit komt aan bod in doelstelling J 'Beleving op het platteland kansen geven met respect voor de streekidentiteit'. Dit onderzoek draagt bij tot meer genuanceerde inzichten in regio specifieke plattelandsontwikkeling en leidt tot beleidsaanbevelingen voor de sturing van gebiedsgerichte plattelandsontwikkeling. Gebiedsgerichte plattelandsontwikkeling staat ook centraal in de doelstelling B 'Werken aan de omgevingskwaliteit op maat van een gebied'. Beleidsaanbevelingen worden vermeld in hoofdstuk 7 van het doctoraat.
1.10	Opportunitetsstudie voor een stedelijk georiënteerde plattelandsontwikkeling in de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai
REFERENTIE	Opportunitetsstudie voor een stedelijk georiënteerde plattelandsontwikkeling in de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai
PERIODE	1 maart 2012 – 1 december 2012
LOCATIE (onderzoeker)	ILVO Landbouw&Maatschappij, Merelbeke
LOCATIE (studiegebied)	Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai
AARD	Opportunitetsstudie
FINANCIERDER(S)	Provincie West-Vlaanderen
PROMOTOR	Dr. Elke Rogge, Nathalie Erbout
PARTNERS	Omgeving cvba
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De opdracht betreft de opmaak van een uitgeschreven ontwikkelingsvisie voor het studiegebied in de Eurometropool Lille – Kortrijk – Tournai in relatie tot de verstedelijkte ruimte. De kern van het onderzoek betreft een verkenning van de mogelijkheden van een ontwikkelingsgerichte sturing voor de rurale ruimte in het Vlaamse deel van de Eurometropool Lille – Kortrijk – Tournai. Hierbij poogt men na te gaan wat de aanwezigheid van stedelijke markten, infrastructuren en behoeften genereert aan bijkomende opportuniteiten voor de economische ontwikkeling van de rurale ruimte en hoe dit kan worden aangepakt. Deze probleemstelling wordt benaderd met een bijzondere aandacht voor stadslandbouw wat in deze opdracht omschreven wordt als "ruraal ondernemerschap dat afgestemd is op nabije stedelijke behoeftes" (omvattende zowel agrarische als niet agrarische activiteiten waaronder ook toeristisch-recreatieve, zorg,...).
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	De visie vloeit voort uit een analyse van de deelopdrachten zoals hieronder omschreven: 1) Het in kaart brengen van de evolutie van de huidige economische en ruimtelijke dynamiek, geëxpliciteerd in een exemplarisch gebied. Hierbij gaat specifieke aandacht naar een mogelijke link tussen deze dynamiek en de aanwezige stedelijke markten, infrastructuren en behoeften aan bijkomende opportuniteiten. Het exemplarisch gebied behelst hierbij het zuiden van Kortrijk gestructureerd langs de N50 en de E403

	<p>en de stedelijke band van Wervik tot Waregem gestructureerd langs de E17 en de N43.</p> <p>2) Het opmaken van een ontwikkelingsgerichte visie voor het stedelijk georiënteerd ruraal ondernemerschap in het studiegebied op basis van de informatie vergaard in bovengestelde deelopdracht en de concretisering in het exemplarisch gebied. Het studiegebied behelst hierbij het Vlaamse deel in de Eurometropool Lille – Kortrijk – Tournai, i.e. de arrondissementen Kortrijk, Roeselare, Tielt en Ieper.</p> <p>3) Het formuleren van een voorstel van instrumentaria en randvoorwaarden, nodig om de visie te realiseren. Daartoe worden huidige instrumentaria (waaronder ook ruimtelijk ordening) onderzocht en eventueel nieuwe voorgesteld. Focus komt hierbij te liggen op een meer ontwikkelingsfaciliterend kader dan op een restrictief regulerend.</p>
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	De finaliteit van het onderzoek is de opmaak van een kernachtig uitgeschreven ontwikkelingsvisie voor het studiegebied in relatie tot de verstedelijkte ruimte.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	December 2012
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	‘Stadslandbouw’ komt niet aan bod in het plattelandsbeleidsplan 1.0. De opmaak van een ontwikkelingsvisie voor een studiegebied in relatie tot de verstedelijkte ruimte blijft wel gerelateerd aan de stad-platteland problematiek (doelstelling D ‘doelen voor stad en platteland afstemmen)
1.11 Onderzoek naar de maatschappelijke spanningen rond GGO’ s	
REFERENTIE	Onderzoek naar de maatschappelijke spanningen rond GGO’ s
PERIODE	2011-2014
LOCATIE	ILVO Landbouw & Maatschappij, Merelbeke (Michiel De Krom, Joost Desein, Nathalie Erbout,)
AARD	Wetenschappelijk onderzoek
FINANCIERDER(S)	ILVO
PROMOTOR	Joost Desein (ILVO L&M)
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Dit onderzoek heeft als doelstelling om inzicht in het ontstaan en het verloop van de maatschappelijke spanningen rond Genetisch Gemodificeerde Organismen te vergroten, en een indicatie te geven over welke lessen biotechnologische wetenschappers en beleid hieruit kunnen trekken m.b.t. de vormgeving van beslissingsprocessen rond de toekomst van voedselvoorziening.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Interviews, tekstanalyse
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Paper en rapport in voorbereiding

OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Op de pure website zijn een Vlaamse en Engelstalige mededeling te raadplegen.
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	'Genetisch gemodificeerde (GM) gewassen' komen niet aan bod in het plattelandsbeleidsplan. Of GGO-teelt al dan niet kan worden ingebracht in de conventionele landbouw, zal een sterke impact hebben op ons landbouwsysteem in Vlaanderen, en dus uiteraard ook op het platteland (met impact op schaal, milieu, bedrijfsgrootte, ...)
1.12 Beleidswerkgroep Agrarische Architectuur	
REFERENTIE	Beleidswerkgroep Agrarische Architectuur (Elke Rogge, Joost Dessen, Nathalie Erbout)
PERIODE	2010-2012
LOCATIE	ILVO Landbouw & Maatschappij, Merelbeke
AARD	Procesbegeleiding
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid - Beleidsdomein Landbouw & Visserij
PROMOTOR	/
PARTNERS	Diverse groep stakeholders (oa. VLM, Vlaamse Bouwmeester)
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het beeld van het landbouwbedrijf in het Vlaamse landschap evolueert de laatste decennia sterk. De karakteristieke, streekgebonden hoeves maken plaats voor meer uniforme agro-industriegebouwen, met een tendens om op steeds groter wordende schaal te werken. Het aantal dieren en de oppervlakte landbouwgrond in Vlaanderen blijft de laatste jaren min of meer stabiel, maar het aantal bedrijven daalt zichtbaar. Een sterke concentratiebeweging dus, wat resulteert in een schaalvergroting van de agrarische constructies. Daarnaast is er voor verschillende sectoren vanuit een functioneel-technisch en/of wettelijk perspectief een stijgend oppervlakte en volume nodig om dezelfde inkomsten te bekomen. Ook de ruimtelijke context waarin de Vlaamse landbouwer werkt, is sterk veranderd. Waar hij vroeger zo goed als een monopolie positie bekleedde op het platteland, zijn nu ook allerlei andere sectoren en actoren aanwezig. Niet-agrarische activiteiten situeren zich op het platteland en de bewoners hebben minder binding met de landbouw. Passanten, recreanten en bewoners associëren het platteland met rust en open ruimte. Grootschalige agro-industriële gebouwen passen niet altijd in dit plaatje en nieuwe projecten leiden regelmatig tot conflictsituaties.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Een eerste stap in dit proces was het afleveren van de studie 'Agrarische architectuur in Vlaanderen' met een verkenning van de probleemstelling rond agrarische architectuur in Vlaanderen. Dit onderzoek kaderde als deeltraject binnen het IPO thema "Ruimtelijke transformaties van het agrarisch bedrijvenlandschap". De Vlaamse Bouwmeester onderzocht, samen met vijf grote Vlaamse constructeurs en vijf architecten, de problematiek van schaalvergroting en industrialisatie van agrarische stallen en loodsen en hoe deze transformaties op architecturaal vlak kunnen verbeterd worden. Het onderzoek kan een rol spelen in de verderzetting van het stedenbouwkundige vergunningenbeleid. De beleidsaanbevelingen kunnen

	<p>geïmplementeerd worden in nieuwe beleidskaders voor het lokaal en provinciaal ruimtelijk beleid. (Info hier)</p> <p>De implementatie gebeurde o.l.v. het ILVO, tijdens de tweede stap van het proces. Alle betrokken beleidsdomeinen en actoren werden in deze beleidswerkgroep samengebracht. Er werd in een constructieve sfeer gediscussieerd over de toekomst van agrarische architectuur in Vlaanderen, met als einddoelstelling het formuleren van een aantal beleidsaanbevelingen. Er werd een participatief proces opgesteld waarbij de actoren op formele en informele momenten met elkaar werden samengebracht. Daarnaast werd literatuurstudie aangevuld met diepte-interviews en het analyseren van bestaande beleidsdocumenten.</p>
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	<p>Een eerste stap in dit proces was het afleveren van de studie ‘Agrarische architectuur in Vlaanderen’ met een verkenning van de probleemstelling rond agrarische architectuur in Vlaanderen. In een volgende stap werd een leidraad voor agrarische architectuur in Vlaanderen opgesteld. Deze leidraad focust op een optimalisatie van het bouwproces.</p>
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	<p>- Eindrapport IPO voortraject</p> <p>- Pecceu, B., Rogge, E., Dessein, J., 2010. Beleidswerkgroep agrarische architectuur p. 40</p> <p>- Rogge, E., Dessein J., Erbout N. 2011. Agrarische architectuur, sleutel voor de toekomst. Brochure - leidraad (Publicatie te downloaden via www.ilvo.vlaanderen.be)</p>
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>Op het platteland zijn ook de gevolgen zichtbaar van de schaalvergroting en industrialisatie van de landbouw. Dit komt aan bod bij de beleidsdoelstelling G ‘Vrijwaren en ontwikkelen van de open ruimte’. De agrarische architectuur in Vlaanderen heeft een belangrijke invloed op de ruimtelijke kwaliteit van het Vlaamse platteland. Daarnaast blijken bouwprojecten van landbouwers vaak te leiden tot conflicten met omwonenden en andere plattelanders. Het is dus van belang een beter inzicht te krijgen in de exacte probleemstelling en beleidsaanbevelingen te formuleren. De Vlaamse Bouwmeester onderzocht samen met constructeurs en architecten de industrialisatie van agrarische stallen en loodsen en hoe deze transformaties op architecturaal vlak kunnen verbeteren. Het resulteerde in de IPO publicatie ‘Agrarische Architectuur in Vlaanderen’ met beleidsaanbevelingen. In een tweede fase werd een actieplan opgemaakt door een beleidswerkgroep onder leiding van het ILVO. De eerste concrete realisatie van dit actieplan is de leidraad ‘Agrarische Architectuur. Sleutel voor de toekomst’. De provincies kunnen agrarische architectuur opnemen in het thema bedrijfsintegratie en daarin een sensibiliserende rol spelen.</p> <p>Hebben de provincies dit anno 2016 gedaan?</p>
1.13	Strategieën en instrumenten voor de vergoeding van publieke diensten van landbouw
REFERENTIE	Strategieën en instrumenten voor de vergoeding van publieke diensten van landbouw
PERIODE	2008-2012
LOCATIE	ILVO Landbouw&Maatschappij, Merelbeke
AARD	onderzoeksproject

FINANCIERDER(S)	IWT
PROMOTOR	Joost Dessein (ILVO L&M)
PARTNERS	UGent
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>Strategieën en instrumenten verkennen die ingezet kunnen worden om de levering van publieke goederen en diensten door landbouwers te valoriseren. Deze doelstelling werd onderverdeeld in vier deeldoelstellingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Inzicht krijgen in de dynamiek van multifunctionele landbouw en dienstverlenende activiteiten in het bijzonder, de betrokken actoren en de context waarbinnen dit alles gesitueerd is. 2) De processen beschrijven die landbouwers aanzetten tot onderlinge samenwerking en vooral tot samenwerking met actoren uit andere sectoren en hierbij de cruciale factoren identificeren. 3) Alternatieve systemen beschrijven en testen, die kunnen helpen om dienstverlenende activiteiten door landbouwers te valoriseren. 4) Komen tot een geïntegreerde analyse van de manieren waarop publieke goederen en diensten gevaloriseerd kunnen worden.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Voor het luik van ILVO: Interviews en tekstanalyse in drie case studies (ECO ² , B.akkerbrood en beekrandbeheer in de Dommelvallei)
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	IWT-rapport
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Vandermeulen, V., De Krom, M., Mettepenningen, E., Van Gossum, P., Dessein, J., Van Huylenbroeck, G., 2012. Strategieën en instrumenten voor de vergoeding van publieke diensten van landbouw. Eindrapport IWT . Media .
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het is evident dat veel van de 'publieke diensten' van de landbouw zich manifesteren op het platteland. De dienstverlenende landbouwactiviteiten in de ruime zin zijn echter niet rechtstreeks gelinkt aan een doelstelling van het plattelandsbeleid. Agronatuurbeheer komt dan weer wel aan bod bij de beleidsdoelstelling G 'De open ruimte vrijwaren'.
1.14	Groene Zorg
REFERENTIE	Groene Zorg (Joost Dessein)
PERIODE	2007-2014
LOCATIE	ILVO Landbouw& Maatschappij, Merelbeke
AARD	Onderzoeksproject
FINANCIERDER(S)	ILVO; COST; IWT
PROMOTOR	Joost Dessein (ILVO L&M)

PARTNERS	UGent, WUR
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Dit onderzoek bestudeert de betekenis van Groene Zorg in Vlaanderen voor de ontwikkeling van de landbouw, en voor de relatie tussen landbouw en samenleving: wat zijn de dominante discoursen? Wat betekent Groene Zorg (als verbrede activiteit) voor de landbouwsector in zijn totaliteit? Welke ontwikkelingspistes zijn er?
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwalitatief onderzoek, o.b.v. interviews en tekstanalyse
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	/
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	<p>Papers:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dessein, J., Bock, B. and M. de Krom, forthcoming. Investigating the limits of multifunctional agriculture as the dominant discourse for Green Care in Agriculture in Flanders and the Netherlands (under review). Journal of Rural Studies - De Krom, M. and J. Dessein, 2012. Multifunctionality and care farming: contested discourses and practices in Flanders. NJAS - Wageningen Journal of Life Sciences (in press) <p>Boek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dessein, J. and B. Bock, (eds) 2010. The economics of green care in agriculture. COST Action 866, Green Care in Agriculture. Loughborough, Loughborough University Press
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het openstellen van het bedrijf als zorgboerderij komt ter sprake bij de doelstelling I 'Ondersteunen van kwaliteitsvol ondernemerschap in het landelijk gebied'. Groene zorg is goed ontwikkeld in Vlaanderen. Het is een typisch voorbeeld van een activiteit die de verbinding maakt tussen meerdere sectoren (landbouw, gezondheid, welzijn) en tussen stad en platteland. Het onderzoek toonde vooral aan dat het dominante discours van Groene Zorg als vorm van multifunctionele landbouw de ontwikkeling van groene zorg heeft mogelijk gemaakt, maar nu erg beperkend is voor mogelijke toekomstige ontwikkelingspaden.
1.15	Participatieve ontwikkeling van een landbouwwaarderingsinstrument om rurale planning in Vlaanderen te ondersteunen
REFERENTIE	Participatieve ontwikkeling van een landbouwwaarderingsinstrument om rurale planning in Vlaanderen te ondersteunen
PERIODE	Afgerond september 2012
LOCATIE	ILVO Landbouw & Maatschappij, Merelbeke
AARD	Doctoraatsonderzoek Eva Kerselaers
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid - Beleidsdomein Landbouw & Visserij
PROMOTOR	Ludwig Lauwers (ILVO L&M), Guido Van Huylenbroeck (UGent, vakgroep Landbouweconomie)

PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>In dicht bevolkte regio's zoals Vlaanderen wordt het platteland met nieuwe uitdagingen geconfronteerd, zoals verstedelijking en nieuwe maatschappelijke verwachtingen ten opzichte van de landbouwsector en de open ruimte. Eén zeer concreet gevolg is dat landbouwgrond wordt ingenomen door andere landgebruiken, zoals bebouwing, industrie, natuur of bos. Wanneer de doelstellingen van verschillende actoren op het platteland met elkaar in conflict komen, leidt dit tot spanningen. Landbouwers staan liever geen grond af; voor andere actoren is landbouwgrond vaak de enige optie om hun eigen doelstellingen te realiseren.</p> <p>Het voorgestelde doctoraatsonderzoek wil een bijdrage leveren om constructief met dit spanningsveld om te gaan. Een eerste doelstelling daarbij is om de wetenschappelijke basis te versterken van een bestaande tool, ontwikkeld om rurale planningsprocessen in Vlaanderen te ondersteunen. Deze tool, gekend als de <i>landbouwimpactstudie</i> bij ADLO en de <i>landbouwgevoeligheidsanalyse</i> bij VLM, maakt het mogelijk om de waarde van landbouwgrond in Vlaanderen te differentiëren en om van daaruit prioriteiten te stellen omtrent het behoud van landbouwgrond. Een tweede deel van het onderzoek plaatst de ontwikkelde tool, het landbouwwaarderinginstrument of LWI, in de realiteit van de huidige rurale planningsprocessen. Inzicht in de positie van landbouw in deze planningsprocessen helpt om te bepalen op welke manier het ontwikkelde LWI best kan ingezet worden. Bovendien maakt het ook expliciet welke knelpunten niet door LWI kunnen opgelost worden en waar dus andere stappen ondernomen moeten worden. Een tweede doelstelling van het onderzoek is om wetenschappelijke lessen te trekken over de inzet van participatie in de ontwikkeling van beslissingsondersteunende instrumenten.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<p>Centraal in de aanpak is een participatieve ontwikkeling van het landbouwwaarderinginstrument. Door een geregelde interactie tussen de onderzoekers en de gebruikers van het instrument werd de kennis van beide partijen samengebracht. De participatie van de gebruikers werd georganiseerd via focusgroepen, formele en informele feedbackmomenten en interviews. Daarbij stelden medewerkers van ADLO en VLM hun expertise vanuit hun ervaring met de bestaande instrumenten ter beschikking. Daarnaast namen ook landbouwers, vertegenwoordigers van landbouw- en natuurorganisaties en medewerkers van provincies en gemeenten en van de verschillende betrokken beleidsdomeinen (landbouw, ruimtelijke ordening, natuur en erfgoed) deel aan het onderzoek.</p>
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	<p>Het onderzoek leidde tot aanbevelingen voor verbetering van de bestaande tools (landbouwimpactstudie en landbouwgevoeligheidsanalyse). Deze aanbevelingen omvatten zowel verbeteringen van de tool zelf, als voorstellen voor een aangepast gebruik van de tool. Bovendien werd een analyse gemaakt van het verloop van de rurale planningsprocessen in Vlaanderen. Daarbij werden knelpunten blootgelegd en werden aanbevelingen geformuleerd voor het oplossen van deze knelpunten. Tenslotte leverde het onderzoek wetenschappelijk inzicht in de meerwaarde van een participatieve aanpak bij de ontwikkeling van beslissingsondersteunende instrumenten.</p>
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	<p>Volgende publicaties zijn beschikbaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kerselaers, E., 2012. Participatory development of a land value assessment tool to support rural planning in Flanders. PhD-thesis, Ghent University, Ghent, Belgium.

	<ul style="list-style-type: none"> - Kerselaers, E., Rogge, E., Desein, J., Lauwers, L., Van Huylenbroeck, G., 2011. Prioritising land to be preserved for agriculture: A context-specific value tree. Land use policy 28, 219-226. - Kerselaers, E., Zendejdel, K., Rogge, E., Desein, J., Lauwers, L., 2010. Afwegingsinstrument voor landbouwgebruiksruimte: Beschrijving en wetenschappelijke analyse. Onderzoeksrapport. Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek, Merelbeke, 116p. - Media
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>‘Landbouwgevoeligheid’ en ‘landbouwimpact’ zijn niet rechtstreeks verbonden aan het Plattelandsbeleidsplan. Doelstelling G ‘De open ruimte vrijwaren en ontwikkelen’ stelt wel dat de kwaliteit van de open ruimte wordt verbeterd via een gebiedsgerichte inrichting, die uitvoering geeft aan de ruimtelijke (afbakenings)processen.</p> <p>Dit onderzoek is relevant aangezien het ontwikkelde instrument ondersteuning biedt in rurale planningsprocessen, waar beslissingen genomen moeten worden over landbouwgrond (AGNAS). Er is onderzoek gedaan naar de knelpunten in de huidige planningsprocessen.</p>
1.16	Perceptie studie agrarische architectuur
REFERENTIE	Perceptie studie agrarische architectuur (Rebekka Dossche)
PERIODE	2012
LOCATIE	ILVO Landbouw & Maatschappij, Merelbeke
AARD	onderzoeksproject
FINANCIERDER(S)	Inagro
PROMOTOR	Dr. Elke Rogge
PARTNERS	Inagro
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>De Agrarische Architectuur in het West-Vlaamse landbouwlandschap heeft de laatste decennia verschillende veranderingen ondergaan. Nieuwe uitdagingen, op lokaal en globaal niveau, maken dat landbouwers hun activiteiten een stuk moeten heroriënteren. Specialisatie, mechanisering, maar ook nieuwe nevenactiviteiten moet binnen hetzelfde bedrijf plaats en ruimte krijgen, wat leidt tot nieuwe structuren en gebouwen. Nieuwe structuren, die vaak uit nieuwe materialen en technieken bestaan, worden ingebed binnen een bestaande context. Binnen dit onderzoek ‘Belevingsstudie Agrarische Architectuur’ wil het adviescentrum rond land- en tuinbouw (Inagro), samen met het Instituut voor Landbouw en Visserij Onderzoek (ILVO), achterhalen welke concepten van agrarische architectuur de grote gebruikersgroepen van het platteland (bewoners en bezoekers) als aangenaam in het landschap ervaren.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<p>Een beknopte literatuurstudie moet de huidige stand van zaken in kaart brengen rond landschapsperceptie onderzoek en methodes voor het afnemen van foto-enquêtes. Op basis van de resultaten van de literatuurstudie en de suggesties van experts worden terreinfoto’s genomen of worden foto’s geselecteerd uit bestaande databanken. Enkele foto’s worden bewust bewerkt (via Photoshop CS3 en Microsoft Office Picture</p>

	Manager) om een meer objectief resultaat te krijgen op basis van één bepaald variabele. Op basis van de foto's die door Inagro worden aangeleverd, wordt een wetenschappelijk correcte en evenwichtige foto-enquête samengesteld.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	/
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Dhossche, R. en Rogge, E. Belevingsstudie agrarische architectuur, p. 27
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Om architecturale en landschappelijke conflicten van deze inbedding te voorkomen, worden vanuit de provincie West-Vlaanderen verschillende aanbevelingen gedaan rond nieuwe materialen, kleuren en vormgeving, gebaseerd op de meningen van experts en vanuit de terreinervaring. De vraag is echter, hoe worden deze aanpassingen gesmaakt door het grote publiek? Wat vinden de inwoners maar ook de bezoekers van dit landbouwlandschap en van deze nieuwe agrarische bedrijfsgebouwen? Hoe beleven zij de architecturale verandering van de landbouwbedrijven, maar ook van de landschappelijke context. Op zich was deze publicatie inspirerend voor de latere ILVO leidraad 'Agrarische Architectuur. Sleutel voor de toekomst'. (zie 1.12)
1.17	Betekenis en mogelijkheden van streekidentiteit als mobiliserende factor in de Westhoek
REFERENTIE	Betekenis en mogelijkheden van streekidentiteit als mobiliserende factor in de Westhoek
PERIODE	2010
LOCATIE	ILVO Landbouw & Maatschappij, Merelbeke
AARD	onderzoeksproject
FINANCIERDER(S)	Provincie West-Vlaanderen
PROMOTOR	Joost Desein, Lies Messely
PARTNERS	Provincie West-Vlaanderen
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Met dit project wil men gezamenlijk op zoek gaan naar de eigenheid van de streek, de streekidentiteit ontdekken met aandacht voor zowel verleden, heden als toekomst en een debat voeren rond de toekomstige ontwikkeling van de streek. Daarnaast wil men streekbetrokkenheid creëren bij inwoner, bezoeker en ondernemer van de Westhoek en komen tot afstemming binnen de streekcommunicatie die op verscheidene fronten wordt gevoerd en gericht is op verschillende doelgroepen. Het onderzoek naar streekidentiteit als mobiliserende factor valt voornamelijk onder de eerste twee doelstellingen, met name zoeken naar de eigenheid van de streek, met aandacht voor verleden, heden en toekomst. De bedoeling van dit onderzoek is om een duidelijk beeld te krijgen van wat de streekidentiteit is van de Westhoek. Hoe ervaart en beleeft men de streek, wat denkt en voelt men over de streek? Daarnaast is het de bedoeling om na te gaan of en hoe de streekidentiteit kan ingezet worden in de

	toekomstige ontwikkeling van de streek en het toekomstige beleid. Wat zijn de toekomstverwachtingen voor de Westhoek en waarop moet in de toekomst worden ingezet?
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwalitatief: interviews, focus groepen, enquête
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Onderzoeksrapport
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Bij onderzoekers op te vragen
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<i>PBP 1.0 verwijst naar dit onderzoek (voetnoot 50) maar het ontbrak nog in het FR1.0!</i> Streekidentiteit komt aan bod in doelstelling J 'Beleving op het platteland kansen geven met respect voor de streekidentiteit'. De identiteit van de streek speelt een belangrijke rol in de belevingswaarde van een plattelandsregio. Streekidentiteit kan worden omschreven als het geheel van karakteristieke kenmerken van een streek die het onderscheiden van andere streken en die binnen de streek voor verbondenheid zorgen. Daarbij bestaat zowel een interne streekidentiteit (het wij-gevoel) vanuit het standpunt van de inwoners van een streek als een externe streekidentiteit (het imago) vanuit het standpunt van buitenstaanders. Ruimtelijke kenmerken (landschap, fauna en flora, erfgoed, locatie, historiek...), economisch-functionele kenmerken (landbouw, recreatie, natuurbeheer, bewoning...) en sociaal-culturele kenmerken (gemeenschap, tradities en gebruiken, cultuurhistorisch erfgoed...) spelen in meer of mindere mate mee bij het tot stand komen van een identiteit van een streek. Door de verscheidenheid van actoren in een streek kunnen er verschillende identiteiten op hetzelfde moment aan een streek worden toegekend. De prioriteiten en doelstellingen van die actoren bepalen, op een continue en dynamische wijze, welke identiteiten dominant zijn.
1.18	Agroforestry in Vlaanderen: Een economisch rendabel antwoord op de vraag naar agro-ecologische productiemethoden?
REFERENTIE	Agroforestry in Vlaanderen: Een economisch rendabel antwoord op de vraag naar agro-ecologische productiemethoden?
PERIODE	09/2014_08/2019
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	onderzoeksproject
FINANCIERDER(S)	IWT
PROMOTOR	ILVO Landbouw & Maatschappij, Merelbeke, Bert Reubens ILVO Plant
PARTNERS	UG, ECO ² , Inagro, Bodemkundige Dienst België
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De overkoepelende projectdoelstelling is de doorbraak op relatief korte termijn van haalbare, rendabele en effectieve agroforestry-systemen in Vlaanderen. Dit door het uitvoeren van een participatief traject met relevante stakeholders, gevoed door enerzijds kennisopbouwend onderzoek over agroforestry in Vlaanderen en anderzijds

	een effectieve kennisontsluiting en –verspreiding.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<p>Het project houdt volgende (onderzoeks)activiteiten in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het in kaart brengen van mogelijkheden voor en geschiktheid van verschillende vormen van agroforestry in Vlaanderen; - Het verhogen van kennis inzake ecologische interacties en potentiële ondersteunende, regulerende en culturele ecosysteemdiensten, met het oog op de impact daarvan op biomassaproductie en economische performantie - Het verhogen van kennis inzake technische impact op bedrijfsvoering, en bovenal economische rendabiliteit en opportuniteiten - Het verkrijgen van inzicht in intentie, attitude, normen, perceptie en sociale identiteit van betrokkenen, met het oog op het doorbreken van de sociaalpsychologische barrières voor adoptie; - Het aanbieden van informatie onder de vorm van beslissingsondersteunende richtlijnen, praktische aanbevelingen en vernieuwende oplossingen aan landbouwbedrijven betreffende de toepassing van agroforestry <p>Het stimuleren en begeleiden van doelgroep bedrijven bij de aanleg en het beheer van agroforestry-percelen, aangepast aan hun specifieke bedrijfssituatie.</p>
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	<p>Met dit project worden volgende concrete realisaties bij de doelgroep nagestreefd, en dit tijdens en kort na afloop van het project: (1) teelt technische professionalisering van de toepassing van agroforestry, gestoeld op kennis en praktijkervaring, (2) een positievere attitude ten opzichte van agroforestry als potentieel waardevol agro-ecologisch teeltsysteem, (3) een betekenisvolle bijdrage tot verhoogde juridische rechtszekerheid voor toepassers van agroforestry, en (4) de effectieve aanleg van agroforestry percelen op doelgroep bedrijven, met efficiënte inpassing in de volledige bedrijfsvoering.</p> <p>Belangrijke output van het project is de ontwikkeling van een online kennisloket, een praktische handleiding en een geïntegreerd gebruikersinstrument. Dit instrument zal dienst doen als hulpmiddel bij het selecteren van het meest geschikte systeem voor gebruikers die willen evalueren of agroforestry hen iets te bieden heeft. De wetenschappelijke output van het project zal vastgelegd worden in projectrapporten, wetenschappelijke publicaties en twee doctorale proefschriften.</p>
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	www.agroforstryvlaanderen.be
OMSCHRIJVING (5): plattellandsrelevantie	<p>Het onderzoek focust op (verbrede) landbouw en platteland. Agroforestry vormt een interessante opportuniteit om de veerkracht van landbouwbedrijven te stimuleren en een antwoord te bieden op toekomstige uitdagingen voor de Vlaamse landbouw, ondermeer via een bijdrage tot diversiteit in de productie en het leveren van een brede range aan ecosysteemdiensten. Agroforestry voldoet met andere woorden aan een maatschappelijke vraag naar eco-efficiëntere (meer met minder) agro-ecologische productiemethoden met veel aandacht voor biodiversiteit en potentieel sociale invulling, en dit op een economisch rendabele manier.</p> <p>PBP 1.0 verwijst naar dit thema (blz 47) bij doelstelling I 'Ondersteunen van kwaliteitsvol ondernemerschap in het landelijk gebied'. Sinds 2011 ondersteunt de Vlaamse overheid actief agroforestry als landbouwsysteem, door landbouwers die starten te subsidiëren voor de aanplant van de bomen.</p>

	<p>Wat betreft agroforestry staat de wetgeving nog niet helemaal op punt, maar er wordt hard gewerkt om deze knelpunten op te lossen. Zo werd na het bosdecreet ook het veldwetboek aangepast. Agroforestry is wel nog steeds onderhevig aan de codex ruimtelijke ordening en het natuurdecreet, maar aanpassingen aan deze regelgevingen worden op relatief korte termijn verwacht.</p>
1.19 In beeld brengen van ruimtelijke transformaties op het platteland	
REFERENTIE	In beeld brengen van ruimtelijke transformaties op het platteland
PERIODE	01/01/2014 – 31/12/2017
LOCATIE	ILVO Landbouw & Maatschappij
AARD	Doctoraatsonderzoek (Fanny Van den Haute)
FINANCIERDER(S)	ILVO
PROMOTOR	Eva Kerselaers (ILVO L&M), Elke Rogge (ILVO L&M), Veerle Van Eetvelde (Ugent Vakgroep Geografie)
PARTNERS	UGent
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>Hoe kunnen we het ruimtelijk fenomeen versnippering en het verdwijnen van landbouwareaal het beste meten en er vervolgens verklaringen voor vinden? Op welke wijze kunnen we de aldus verkregen kennis inzetten voor meer onderbouwde beleidsstrategieën om de ruimtelijke plattelandsstructuur te verbeteren? In Vlaanderen staat de landbouw als ruimtegebruiker de laatste decennia sterk onder druk. Een dieper inzicht in de ruimtelijke structuren en de evolutie van het landbouwareaal is daarom nodig. Hoeveel landbouwgrond verdwijnt er en waarom? Zorgt dit voor versnippering van de overblijvende landbouwgebieden, en in concreto van het landschap, van de agrobédrijven en/of van de eigendom? Worden de percelen groter door de schaalvergroting of juist niet?</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<p>We maken gebruik van basisconcepten uit de landschapsecologie. Als meetinstrument stellen we een set landschapsindicatoren samen om de structuur en evolutie van de Vlaamse landbouwpercelen in beeld te brengen en te kwantificeren. Daarbij gebruiken we beschikbare databanken zoals de verzamelaanvraag van ALV (Agentschap Landbouw en Visserij) die we analyseren met behulp van GIS. We bekomen cijfers en kaartmateriaal dat ons na analyse inzicht geeft in de ruimtelijke structuur van het landbouwareaal en vooral in trends zoals versnippering en het verdwijnen van landbouwgronden. Voor elk van de drie benaderingen van het ruimtelijke verschijnsel 'versnippering' (het landschap als geheel, het landbouwbedrijf en de eigendom) selecteren we geschikte indicatoren en combineren we die tot een valabel meetinstrument. Daarnaast zoeken we op een participatieve manier verklarende factoren voor de vastgestelde transformaties.</p>
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	<p>We verwachten dat de cijfers, het kaartmateriaal, de analyses en de verklaringen voor elk van de geobserveerde evoluties een waardevolle ondersteuning bieden bij het opstellen van diverse beleidsstrategieën om de ruimtelijke structuur op het platteland te verbeteren. Fenomenen als versnippering en inname van landbouwgrond worden</p>

	immers voor het eerst op systematische wijze gedetecteerd, gekwantificeerd en verklaard. Een betere ruimtelijke structuur heeft wellicht op zijn beurt een belangrijke impact op het bedrijfseconomisch functioneren. Het onderzoek levert ten slotte een bijdrage aan de ontwikkeling van wetenschappelijke methodes om inzicht te krijgen in de ruimtelijke structuren van het landbouwareaal en het platteland, alsook in andere ruimtelijke (landbouw)transformaties.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	De resultaten van dit onderzoek zullen worden gepresenteerd in een doctoraal proefschrift. Bovendien worden de deelresultaten uitgeschreven in wetenschappelijke papers.
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<i>PBP 1.0 verwijst meermaals naar 'Ruimtelijke transformaties', zoals bij de doelstelling G 'Vrijwaren en ontwikkelen van de open ruimte', gezien zij de open ruimte onder druk zetten en de landbouwgrond in het bijzonder. Dit onderzoek bekijkt hoe men aaneengesloten landbouwgebieden kan vrijwaren van versnippering.</i>
1.20 25 jaar landinrichting in de Westhoek: Wat leert het verleden ons voor de toekomst?	
REFERENTIE	25 jaar landinrichting in de Westhoek: Wat leert het verleden ons voor de toekomst?
PERIODE	Juni 2016 – mei 2017
LOCATIE	Vlaamse landmaatschappij, regio West, 8200 Brugge Provincie West-Vlaanderen, Streekhuis Westhoek, Diksmuide ILVO Landbouw & Maatschappij, Merelbeke
AARD	Onderzoek in opdracht van VLM, regio West en Provincie West-Vlaanderen
FINANCIERDER(S)	Vlaamse Landmaatschappij, regio West
PROMOTOR	ILVO: Els Belmans, Lies Messely, Elke Rogge
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Binnen deze opdracht wordt teruggeblikt op 25 jaar inrichting in de Westhoek. De ontwikkeling van de streek is tot stand gekomen door de inzet van meerdere projecten en processen. Gezien de veelheid aan projecten/processen deze opdracht te breed zou maken, werd gekozen om te focussen op de Vlaamse instrumenten 'landinrichting' en 'ruilverkaveling'. Bij de toepassing van deze instrumenten werd heel wat kennis vergaard over de streek en werden verschillende studies uitgevoerd. Deze opgedane kennis zal worden samengebracht en toegankelijk gemaakt worden zodat andere personen/organisaties er verder mee aan de slag kunnen gaan. Met een kritische blik op het verleden willen we ook kijken naar de toekomst van de streek. Hiervoor zullen twee interactieve momenten georganiseerd worden met beleidsmakers en sleutelfiguren van de streek. Daarnaast zullen ook externe deskundigen uitgenodigd worden om te reflecteren over de Westhoek. Bij de eerste workshop zal samen nagedacht worden over de ankerpunten voor toekomstige ontwikkelingen, de uitdagingen in de streek en de lokale kansen en beperkingen. Bij de tweede samenkomst (streek-evenement) zullen de resultaten uit het onderzoek gepresenteerd worden en zullen externe sprekers worden uitgenodigd, waarbij vanuit andere gebieden/achtergronden opnieuw wordt gereflecteerd over de Westhoek. De

	<p>voorstelling van de resultaten in combinatie met de discussies uit beide sessies richten de blikken naar de toekomst en kunnen een insteek geven voor een nieuwe agenda voor de streek.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<p>In de eerste fase van het onderzoek wordt het bestaande archief grondig doorlopen worden en worden de relevante projecten en studies over het gebied in kader van 'landinrichting' en 'ruilverkaveling' geselecteerd. Voortbouwend op de methodologie die in het kader van de masterthesis van Els (Belmans, 2015) werd opgesteld en aangevuld met nieuwe inzichten rond de omgevingskwaliteit (IDEA Consult et al., 2015) zullen projectfiches en tijdsschema's opgemaakt worden. Onderzoekers van het ILVO geven op basis van de verzamelde informatie een eerste kritische reflectie over de ontwikkelingen in de Westhoek. Hierbij wordt aandacht besteed aan de impact van het Vlaamse instrumentarium voor de streek, de uitdagingen in de toekomst en de ankerpunten van de streek voor de toekomst.</p> <p>De tweede fase bestaat uit een focusgroep met beleidmakers, deskundigen en sleutelfiguren uit de streek. De focusgroep zorgt voor een kritische reflectie van wat het verleden was en wat de toekomst zal brengen.</p> <p>De derde fase bestaat uit een streek-evenement voor beleidmakers en sleutelfiguren. Op dit interactief moment, zullen de resultaten van de voorgaande stappen gepresenteerd worden. Op deze sessie kunnen ook externe sprekers uitgenodigd worden die vanuit praktijkervaring (in een ander gebied) een reflectie geven over de Westhoek of die een bepaalde thematiek diepgaander komen toelichten. De werkvorm wordt zo gekozen dat er voldoende interactie met de aanwezigen mogelijk is.</p>
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	<ul style="list-style-type: none"> - Samenvattende fiches van de projecten en studies uitgevoerd in kader van de instrumenten 'landinrichting' en 'ruilverkaveling' in de Westhoek - Presentatie met de grote lijnen, conclusies en aanbevelingen die kwamen uit de interne (ILVO) reflectie op de ontwikkelingen in de Westhoek op basis van de opgemaakte fiches en de achtergronddocumenten rond open ruimte - Presentatie met de uitkomsten van de eerste focusgroep (grote lijnen, conclusies en aanbevelingen) - Presentatie met de uitkomsten van het streek-evenement (grote lijnen, conclusies en aanbevelingen) - Eindrapport project
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	<p>Resultaten zullen beschikbaar zijn vanaf het publiceren van het eindproduct.</p>
OMSCHRIJVING (5): plattlandsrelevantie	<p>Het onderzoek focust op gebiedsgerichte plattlandsontwikkeling. Het instrument 'Landinrichting' werd bij de oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij in 1988 geïntroduceerd als één van de kerntaken van de organisatie. Na een periode van 25 jaar landinrichting in de Westhoek, loopt dit momenteel op zijn einde. Binnen deze opdracht wordt geleerd uit de voorbije periode, waarin via Vlaamse middelen geïnvesteerd werd in de streek. Hieruit wordt geleerd om een nieuwe agenda voor de streek te ontwikkelen.</p>
1.21	Begeleiding en ondersteuning plaatselijke groepen voor de opstelling van de Lokale Ontwikkelingsstrategieën 2015-2020
REFERENTIE	Begeleiding en ondersteuning plaatselijke groepen voor de opstelling van de Lokale

	Ontwikkelingsstrategieën 2014-2020
PERIODE	2014
LOCATIE	Westhoek, Vlaamse Ardennen, Meetjesland
AARD	Actie-onderzoek
FINANCIERDER(S)	Provincie West-Vlaanderen + Provincie Oost-Vlaanderen
PROMOTOR	ILVO: Lies Messely
PARTNERS	Provincies Oost- en West-Vlaanderen
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>Dit project bestond eigenlijk uit drie afzonderlijke trajecten waarbij de plaatstelijke groepen werden ondersteund bij het uitwerken van hun nieuwe lokale ontwikkelingsstrategie.</p> <p>In de Westhoek bestond de ondersteuning voornamelijk uit het modereren van de voorbereidende discussies rond de geselecteerde thema's en het verdiepen en uitwerken van de tekst van de strategie.</p> <p>In de Vlaamse Ardennen en het Meetjesland werd de ondersteuning georganiseerd voor de selectie en uitwerking van drie thema's uit de 15 voorgestelde thema's.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Focusgroepen en discussiemomenten
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Westhoek: lokale ontwikkelingsstrategie Vlaamse Ardennen & Meetjesland: nota
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	/
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek focust op gebiedsgerichte plattelandsontwikkeling. Ondersteuning spoor 3: gebiedsgerichte plattelandsontwikkeling
1.22	RETHINK: de relatie tussen landbouw en plattelandsontwikkeling herdacht
REFERENTIE	RETHINK: de relatie tussen landbouw en plattelandsontwikkeling herdacht
PERIODE	Augustus 2013-Januari 2016
LOCATIE	ILVO Landbouw & Maatschappij/ Universiteit Gent
AARD	RURARGI ERA_NET project onder FP7
FINANCIERDER(S)	ILVO, UGENT
PROMOTOR	ILVO: Marlinde Koopmans, Elke Rogge, Eva Kerselaers
PARTNERS	Ifs (DE), BOKU (AU), Ugent (BE), Achridea (CH), Universiteit Kopenhagen (DK), GESPLAN (ES), INRA-SAD (FR), TEAGASC (IE), ARAVA/SACOG (IL), FSRC (IT), ASU (LT), BSC/LUA (LV), Universiteit Kopenhagen (DK), SDUZF / BATEM (TK)

OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	RETHINK onderzoekt de link tussen de ontwikkelingen in de landbouw en het breder sociaal-politieke doel voor een leefbaar welvarend platteland. Daarbij wordt er rekening gehouden met de complexiteit van de uitdagingen, de diverse contexten, en de multi-dimensionaliteit van strategieën die streven naar een meer gebalanceerde ontwikkeling. Het onderzoek stelt zich daarbij de vraag hoe de ontwikkelingen in de landbouw en het platteland met elkaar zijn verbonden, en hoe ze kunnen worden vormgegeven zodat ze bijdragen aan de veerkracht van de landbouw en een welvarend platteland.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Voor dit onderzoek zijn in een eerste fase gemeenschappelijke onderzoeksvragen geïdentificeerd. Vervolgens is het onderzoek opgedeeld in vier thema's: Governance, Veerkracht (resilience), Welvaart en Kennis en Leren. Het onderzoek is gebaseerd op veertien casussen, elk uit een deelnemend land voornamelijk binnen maar ook buiten Europa. Elke casus is een voorbeeld van een innovatief ontwikkelingstraject waarbij positieve synergiën tussen een duurzame ontwikkeling in de landbouw en het platteland wordt bewerkstelligd. Het gemeenschappelijk analytisch kader en bijhorende onderzoeksrichtlijnen maakten het mogelijk de casussen te vergelijken en aanbevelingen te formuleren op Europees niveau.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	De conclusies werden gepresenteerd aan het brede publiek op het afsluitend congres op 2 december 2015 in Brussel. Daarnaast zijn er beleidsaanbevelingen geformuleerd en werden de resultaten verwerkt in een viertal wetenschappelijke artikelen.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Meer informatie over het project, de partners en de eindproducten zijn te vinden op de website .
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek focust op bestuurskundige aspecten. RETHINK verkent de betekenis van modernisering in de landbouw. Deze vraag wordt gesteld in tijden van verandering, waarbij de landbouwsector een antwoord moet vinden op de toenemende schaarste van grondstoffen en waar productiesystemen en de huidige levensstijl zullen moeten worden aangepast. Binnen deze context bekijkt RETHINK de landbouw als systeem dat is ingebed in verschillende sub-systemen op verschillende ruimtelijke niveaus. Op die manier heeft het raakvlakken met economische, sociaal-politieke en ecologische domeinen. In zo een complex systeem zal duurzaamheid in de landbouw enkel kunnen worden bereikt met voldoende veerkracht en aanpassingsvermogen en in overeenstemming met de ontwikkeling van een welvarend platteland.
1.23	Governance voor multifunctioneel landgebruik
REFERENTIE	Governance voor multifunctioneel landgebruik
PERIODE	Oktober 2013 – April 2018
LOCATIE	ILVO Landbouw & Maatschappij/ UGent
AARD	Doctoraatsonderzoek Marlinde Koopmans
FINANCIERDER(S)	ILVO Landbouw en Maatschappij / UGent
PROMOTOR	Guido Van Huylenbroeck en Elke Rogge

PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Steden zijn constant bezig met het creëren en behouden van een leefbare omgeving voor haar inwoners. Ruimte om hieraan invulling te geven is beperkt en staat hiervoor sterk onder druk. We zien daarom een toenemende vraag naar multifunctioneel landgebruik. Dit doctoraat onderzoekt hoe multifunctioneel landgebruik kan worden aangestuurd en gestimuleerd.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Het doctoraat start vanuit de kennis die werd opgedaan in twee Europese onderzoeksprojecten SUPURBFOOD en RETHINK. De verschillende cases die aan bod kwamen in deze projecten zullen de belangrijkste bron van informatie zijn voor het uitwerken van dit doctoraat. De cases zijn onderzocht en beschreven op basis van voornamelijk interviews en focusgroepen.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Als eindproduct zullen verschillende wetenschappelijke artikelen geschreven worden die onderdeel zijn van een Doctoraatsthesis. Daarnaast zullen beleidsaanbevelingen worden uitgeschreven voor een breder publiek.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Het doctoraat zal beschikbaar zijn via de Bibliotheek van de Universiteit van Gent als ook de bibliotheek van ILVO Landbouw & Maatschappij
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Op dit moment leven er nog veel vragen rondom de invulling en aansturing van multifunctioneel landgebruik. Hoe kan privaat en publiek gebruik worden gecombineerd, hoe stuur je dit aan? Hierin probeert dit doctoraat meer inzicht te geven.
1.24 Governance van stadslandbouw	
REFERENTIE	Governance van stadslandbouw
PERIODE	Oktober 2013 – september 2017 (doctoraatstraject tot september 2017)
LOCATIE	ILVO Landbouw&Maatschappij, Merelbeke
AARD	doctoraatsonderzoek Charlotte Prové
FINANCIERDER(S)	Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (doctoraatsbeurs) Dit onderzoek wordt gefinancierd binnen het programma van de eenheid Landbouw & Maatschappij.
PROMOTOR	Joost Dessein (ILVO L&M), Michiel de Krom (UGent, faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen, vakgroep Sociologie)
PARTNERS	UGent
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In dit onderzoeksproject willen we vragen beantwoorden rond de organisatie van de verschillende actoren binnen stadslandbouw (overheid, middenveld, NGOs, burgers, landbouwers, etc.) in relatie tot duurzame stedelijke ontwikkeling. Wat wordt door al deze actoren verstaan onder stadslandbouw, of wat niet? Welke is de visie van al deze actoren met een heel diverse achtergrond en diverse motieven? Hoe komen al deze actoren al dan niet samen? Hoe wordt een stedelijk beleid rond stadslandbouw vormgegeven en welke actoren kunnen deelnemen? Wiens visie of motieven worden ondersteund in zowel het formele als informele beleid? Hoe stuurt een stedelijk beleid

	<p>rond lokaal voedsel de inhoud van en dynamieken rond stadslandbouw?</p> <p>Het finale doel is om beleidsaanbevelingen te formuleren rond governance van stadslandbouw, met een nadruk op inclusie en participatie van verschillende stakeholders.</p>
<p>OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode</p>	<p>We combineren verschillende kwalitatieve onderzoeksmethodologieën. We doen casestudie onderzoek in drie steden (Gent, Warschau en Philadelphia) en maken een vergelijkende studie van zowel de stakeholders, het beleid en de praktijken.</p> <p>We definiëren daarbij stadslandbouw in haar breedste betekenis om zo alle mogelijke actoren te kunnen bevragen en niet a-priori uit te sluiten.</p> <p>In een eerste fase van het onderzoek werd er een intensieve literatuurstudie uitgevoerd.</p> <p>We gebruiken voornamelijk in-depth interviews met sleutelfiguren, en maken ook gebruik van formele en informele documenten, media, veldnota's, inzichten door participerende observatie, etc.</p>
<p>OMSCHRIJVING (3): eindproduct</p>	<p>Stadslandbouw wordt in toenemende mate ingepast in beleidskaders voor duurzame stedelijke ontwikkelingen. Academisch onderzoek legt een sterke focus op hoe stadslandbouw kan bijdragen tot meer duurzame steden en bijgevolg hoe stadslandbouw op een efficiënte en effectieve manier kan worden ontwikkelt/gestimuleerd. Dit onderzoek wil met een meer kritische blik enkele belangrijke vragen stellen die vaak over het hoofd worden gezien bij de ondersteuning en organisatie van stadslandbouw. Ten eerste hebben de betrokken actoren allemaal verschillende motieven, die misschien duurzaamheid niet als voornaamste voorop stellen. Hoe kunnen verschillende actoren samenwerken en mee vorm geven aan stadslandbouw om tot een diverse stadslandbouw te komen? Ten tweede moeten we ons ook afvragen case per case wat de precieze noden, mogelijkheden en knelpunten zijn van een stad om stadslandbouw te ontwikkelen. Daarbij gaat het dan niet louter om de aanwezigheid van stadslandbouw, maar moet met precieze aandacht de noden van de stad worden geanalyseerd. Ten derde betekent stadslandbouw en een lokaal voedselsysteem niet meteen een duurzamer, rechtvaardiger, toegankelijker en gezonder voedselsysteem voor iedereen. Hoe kunnen we er voor zorgen dat alle lagen en groepen van een stad de lokale voedselpraktijken mee vorm kunnen geven? De finaliteit van het onderzoek is om tot vernieuwende inzichten te komen rond de governance van stadslandbouw.</p>
<p>OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid</p>	<p>Doctoraal proefschrift gepland oktober 2017.</p> <p>Enkele andere relevante publicaties van deelonderzoeken zijn reeds beschikbaar via internet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Crivits, M., Prové, C., Block, T., & Dessein, J. (2016). Four perspectives of sustainability applied to the local food strategy of Ghent (Belgium):: need for a cycle of democratic participation?. <i>Sustainability</i>, 8(1). 10.3390/su8010055 - Prové, C.; Dessein, J.; de Krom, M. (2016). Taking context into account in urban agriculture governance: Case studies of Warsaw (Poland) and Ghent (Belgium). <i>Land Use Policy</i> 56, 16-26. - Prové, C., Kemper, D., Loudiyi, S., Mumenthaler, C., & Nikolaidou, S. (2015). Governance of urban agriculture initiatives: insights drawn from European case studies. In F. Lohrberg, L. Licka, L. Scazzosi, & A. Timpe (editors), <i>Urban Agriculture Europe</i>. (blz.

	230). Jovis.
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>Het onderzoek vindt voornamelijk relevantie in doelstelling D 'afstemmen van doelen voor stad en platteland'. Om beleidsinstrumenten van stad en platteland op elkaar af te stemmen en wisselwerking te stimuleren, is 1 van de vereiste om inzicht en kennis te hebben van de stedelijke beleidsinstrumenten rond landbouw en hoe steden omgaan met landbouw op hun grondgebied. Zo komen ook de mogelijke knelpunten aan het licht om vanuit de stad samen te werken met het omliggende platteland.</p> <p>De beleidsaanbevelingen en andere inzichten rond governance van stadslandbouw kunnen ook van toepassing zijn voor de strategische projecten die het Departement Ruimte Vlaanderen subsidieert met een focus op stadsregionale werking met onder meer aandacht voor interacties stad/platteland.</p> <p>Meer specifiek in doelstelling D.2.2, De VLM ondersteunt lokale besturen en verenigingen via een projectoproep bij de aanleg, inrichting en beheer van volkstuinparken, kan dit ILVO-onderzoek ondersteuning bieden met betrekking op de ondersteuning en het beheer van volkstuinparken en andere voedselproductiepraktijken waarbij verschillende soorten actoren betrokken zijn (markt, burger, overheid, etc.)</p>
1.25 Sociologische analyse van self-governance in voedselnetwerken	
REFERENTIE	Sociologische analyse van self-governance in voedselnetwerken
PERIODE	Oktober 2013-september 2017
LOCATIE	ILVO Landbouw & Maatschappij (Kirsten Vanderplanken, Lies Messely, Elke Rogge)
AARD	Doctoraatsonderzoek
FINANCIERDER(S)	ILVO
PROMOTOR	Elke Rogge, Ilse Loots (UAntwerpen)
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>Dit sociologisch onderzoeksproject focust op het begrip zelfbeheer en hoe dit de ontwikkeling van duurzame voedselnetwerken kan bevorderen, met meer wenselijke sociale, ecologische en economische uitkomsten. We definiëren voedselnetwerken als de verzameling van alle sociale actoren en instituties die betrokken zijn bij voedsel, van inputproducenten tot eindconsumenten. Hierbij staan twee vragen centraal. Welke rollen zijn cruciaal bij zelfbeheer van voedselnetwerken met betrekking tot het creëren van meer wenselijke sociale, ecologische en economische uitkomsten? Welke invloed heeft de geografische component of de ruimtelijke organisatie van voedselnetwerken op het beheer en de uitkomsten ervan? Het uiteindelijke doel is om processen van (zelf)beheer en hun specifieke context te begrijpen, en tegelijk het sturingspotentieel ervan in te schatten.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<p>We selecteren een aantal concrete cases voor de analyse in drie stappen, waarbij we erop letten zowel conventionele als alternatieve voedselnetwerken te integreren in de studie. Een eerste stap is een beschrijvende analyse van de sociale, geografische en bestuurlijke kenmerken van deze voedselnetwerken. Vervolgens kijken we meer in</p>

	detail naar het beheer en daaraan gerelateerde, context specifieke processen. Hiervoor werd een kwalitatieve methode voor sociale netwerkanalyse ontwikkeld. Ten slotte maken we de vergelijking tussen de verschillende cases. Hiervoor gebruiken we kwalitatieve onderzoeksmethoden zoals observaties en diepte-interviews. Doorlopend voeren we een literatuuronderzoek uit naar territoriale en systemische benaderingen van voedselsystemen.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	We verwachten nieuwe inzichten met betrekking tot de structuur en cultuur van netwerken die bestaan en ontstaan rond voeding. Daarnaast is er ook een wetenschappelijk eindproduct, namelijk de methode voor kwalitatieve sociale netwerkanalyse die werd ontwikkeld.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Meer info op pure
OMSCHRIJVING (5): plattlandsrelevantie	Een territoriale benadering van beheer van voedselnetwerken die de diversiteit van de betrokken actoren en instituties erkent kan erin slagen voedsel en landbouw opnieuw meer met elkaar te verbinden. Daarnaast kunnen de gegenereerde inzichten bijdragen aan sterkere voedselnetwerken, wat de betrokken actoren ten goede kan komen.
1.26 Ruimtelijk-economische analyse van de bedrijvigheid binnen het agrarisch gebied van de provincie Antwerpen	
REFERENTIE	Ruimtelijk-economische analyse van de bedrijvigheid binnen het agrarisch gebied van de provincie Antwerpen
PERIODE	1/08/13 → 31/12/13
LOCATIE	ILVO Landbouw & Maatschappij
AARD	Onderzoek in opdracht van Provincie Antwerpen
FINANCIERDER(S)	Provincie Antwerpen – Dienst Landbouw en Platteland
PROMOTOR	Fanny Van den Haute, Eva Kerselaers, Anna Verhoeve, Elke Rogge
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Welke bedrijven zijn actief op het Antwerpse platteland? Is de locatie van deze ondernemingen gekoppeld aan de nabijheid van steden of woonkernen of andere plattelandskenmerken? In dit project maakt ILVO een ruimtelijk-economische analyse van de bedrijvigheid binnen het agrarisch gebied in de provincie Antwerpen. Deze inventarisatie van de rurale bedrijvigheid moet toelaten de diversiteit aan economische functies binnen het agrarisch gebied in beeld te brengen. Hierbij hebben we een dubbel doel voor ogen: een inventarisatie van alle huidige (agrarisch en niet-agrarische) ondernemingen en vervolgens een visualisering en analyse van het ruimtelijke spreidingspatroon van deze bedrijven.

OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	De inventaris van bedrijvigheid in agrarisch gebied steunt op een methodiek die ontwikkeld werd in voorafgaand onderzoek (Verhoeve en De Roo, 2008). Eerst worden alle huidige ondernemingen, inclusief de niet-agrarische activiteiten, gevestigd binnen de agrarische gebieden van de provincie in kaart gebracht. Voor de analyse van het ruimtelijk spreidingspatroon van deze rurale bedrijvigheid wordt de inventaris van rurale bedrijvigheid getoetst aan andere datalagen. Op deze manier gaan we na of er verklarende verbanden zijn tussen het voorkomen van specifieke bedrijvigheid en bepaalde plattelandskenmerken, zoals de nabijheid van steden of woonkernen. Deze methode is gebaseerd op een GIS-matige analyse van een aantal bestaande datasets. De analyse van het ruimtelijk spreidingspatroon gebeurt door combinatie en analyse van datalagen in GIS.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Deze opdracht kadert binnen de opmaak van de landbouw- en plattelandskaarten door de dienst Landbouw- en Plattelandsbeleid van de provincie Antwerpen. De ruimtelijk-economische analyse zal verschillende kaarten opleveren. De basiskaart zal een overzicht geven van de locatie van ondernemingen. Afgeleide kaarten zullen ook inzicht geven in de verschillende types activiteit, alsook relaties met andere plattelandskenmerken. Deze kaarten zullen de basis vormen voor de opmaak van de landbouw- en plattelandskaarten van de provincie Antwerpen.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Rapport "Ruimtelijk-economische analyse van de bedrijvigheid binnen het agrarisch gebied van de provincie Antwerpen", opgeleverd aan de Provincie Antwerpen Zie ook pure website .
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek betreft een ruimtelijk-economische analyse van de bedrijvigheid binnen het agrarisch gebied in de provincie Antwerpen. Deze inventarisatie van de rurale bedrijvigheid moet toelaten de diversiteit aan economische functies en het ruimtelijke spreidingspatroon binnen het agrarisch gebied in beeld te brengen. Rurale bedrijvigheid omvat in dit onderzoek alle huidige (agrarisch en niet-agrarische) ondernemingen.
1.27 Stopgezette en leegstaande serres in de bloemenregio	
REFERENTIE	Stopgezette en leegstaande serres in de bloemenregio
PERIODE	Mei 2015-september 2015
LOCATIE	ILVO Landbouw & Maatschappij
AARD	Onderzoek in opdracht van Provincie Oost-Vlaanderen
FINANCIERDER(S)	Provincie Oost-Vlaanderen
PROMOTOR	Anna Verhoeve, Eva Kerselaers, Dieter Baeyens

PARTNERS	VLM
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De Oost-Vlaamse bloemenregio wordt gekenmerkt door een daling van het aantal professionele serrebedrijven. Hierdoor rijst de vraag wat er gebeurt met de serres waarin geen professionele landbouwactiviteit meer plaatsvindt. Een gedetailleerde en systematische studie leidt tot kaarten en tabellen die de omvang en de aard van leegstand, afbraak, en huidig gebruik van stopgezette serres beschrijven. De gebruikte onderzoeksmethode is ook toepasbaar in andere Vlaamse regio's.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	/
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	/
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	/
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek focust op ruimtelijke transformaties. De Oost-Vlaamse bloemenregio wordt gekenmerkt door een daling van het aantal professionele serrebedrijven. Hierdoor rijst de vraag wat er gebeurt met de serres waarin geen professionele landbouwactiviteit meer plaatsvindt. Kaarten en tabellen omschrijven de omvang en de aard van leegstand, afbraak en huidig gebruik.
1.28	Ruimtelijke samenhang agrocomplex en agrarische sectoren in de provincie Antwerpen
REFERENTIE	Ruimtelijke samenhang agrocomplex en agrarische sectoren in de provincie Antwerpen
PERIODE	september 2015 – juni 2016
LOCATIE	ILVO Landbouw & Maatschappij
AARD	Onderzoek in samenwerking met Provincie Antwerpen, Dienst Landbouw- en Plattelandsbeleid (DLP)
FINANCIERDER(S)	Provincie Antwerpen
PROMOTOR	/
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Vanaf midden 2015 tot midden 2016 werkt ILVO in samenwerking met de Dienst Landbouw- en Plattelandsbeleid (DLP) van de provincie Antwerpen, aan een overzicht van het agrocomplex binnen de provincie. Dit rapport beoogt door een gestructureerd inzicht te bieden het agrocomplex binnen de provincie Antwerpen, een waardevolle

	insteek te bieden binnen de discussie van de Nota Ruimte.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<p>De ruimtelijke samenhang tussen de agrarische subsectoren en de afnemers en toeleveranciers werd geanalyseerd vanuit de vraagstelling : Welke ruimtelijke verbanden/ samenhang komt Zijn er subsectoren van het agrocomplex met een specifieke ruimtelijke verankering?</p> <p>In de eerste fase van het onderzoek werd op basis van een GIS analyse van de Verrijkte Kruispuntbank van Ondernemingen (VKBO) een inventaris opgemaakt van het agrobusinesscomplex binnen de provincie Antwerpen. Op basis van clusters van Nace-codes wordt het ruimtelijk voorkomen van verschillende subsectoren in beeld gebracht. De analyse van de VKBO laat verder toe de grootteorde van het agrocomplex te beschrijven. In een tweede fase werden interviews verricht met sleutelactoren om inzichten te verkrijgen in de kracht van het netwerk.</p>
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Het eindrapport wordt gebruikt door de Dienst Landbouw en Plattelandsbeleid als insteek voor de discussie van de Nota Ruimte. Het rapport is opgedeeld in twee grote delen. In het eerste deel wordt een basis inventaris opgemaakt van het agrobusiness complex van de provincie Antwerpen, in het tweede deel wordt het netwerk tussen deze besproken.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Meer info dit najaar 2016 via website Provincie Antwerpen en website ILVO
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek focust op ruimtelijke transformaties. Het tekort aan ruimte een belangrijk knelpunt is voor het economisch functioneren van zowel de landbouwsector als de agrocomplexbedrijven. De dienst Landbouw- en Plattelandsbeleid wil om deze reden het agrocomplex onder de aandacht brengen van het Ruimtelijk beleid.
1.29 Niet-agrarisch gebruik van het agrarisch gebied in de provincie Antwerpen	
REFERENTIE	Niet-agrarisch gebruik van het agrarisch gebied in de provincie Antwerpen
PERIODE	september 2015 – juni 2016
LOCATIE	ILVO Landbouw & Maatschappij
AARD	Onderzoek in samenwerking met Provincie Antwerpen, Dienst Landbouw- en Plattelandsbeleid (DLP)
FINANCIERDER(S)	Provincie Antwerpen
PROMOTOR	/
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1):	Vanaf midden 2015 tot midden 2016 werkt ILVO in samen werking met de Dienst

algemeen doel	Landbouw- en Plattelandsbeleid (DLP) van de provincie Antwerpen, aan een overzicht van het niet-agrarisch gebruik van het agrarisch bestemd gebied binnen de provincie Antwerpen. De centrale vraag is: Hoe kan het niet-agrarisch landgebruik binnen agrarisch bestemd gebied gekwantificeerd worden? Het doel is om onderbouwde inzichten naar voor te schuiven geschoven om het ruimtelijke debat te verrijken.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Zowel binnen de Dienst Landbouw- en Plattelandsbeleid van de Provincie Antwerpen (DPL) en binnen het Instituut voor Landbouw en Visserij Onderzoek (ILVO) werd een methode uitgewerkt om inzichten te verkrijgen in het niet-agrarisch landgebruik van het agrarisch gebied. De methode gehanteerd door de Dienst Landbouw- en Plattelandsbeleid van de Provincie Antwerpen (DPL) is gebaseerd op een GIS-analyse waarbij informatie uit verschillende landgebruiksdatabanken worden gecombineerd. De methode uitgewerkt binnen ILVO omvat een systematische morfologische analyse van luchtfoto's en Google Streetview. Dit dubbel perspectief, vanuit de lucht en van de straat, liet toe een gedetailleerde kartering te maken van het feitelijk landgebruik van percelen die wel bestemd zijn als agrarisch gebied, maar die geen geregistreerd landbouwgebruik hebben.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	In dit rapport wordt het niet-agrarisch gebruik becijferd van het agrarisch bestemd gebied van de provincie Antwerpen. Voor het eerst worden de resultaten van het onderzoek van de provincie Antwerpen beschreven en geïntegreerd met inzichten uit andere onderzoeken rond dit thema in Vlaanderen.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Meer info dit najaar 2016 via website Provincie Antwerpen en website ILVO
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek focust op ruimtelijke transformaties. De cijfers en aangereikte methodiek mbt de inname van bestemd landbouwgrond door niet-agrarische landgebruiken, bieden aanknopingspunten om feitelijke landgebruiken op te nemen in de monitoring van landgebruik(sveranderingen) alsook beleid.
1.30 Inventaris stopgezette en leegstaande serres in de macro-zone Boechout-Ranst	
REFERENTIE	Inventaris stopgezette en leegstaande serres in de macro-zone Boechout-Ranst
PERIODE	april 2016 – oktober 2016
LOCATIE	ILVO Landbouw & Maatschappij
AARD	Onderzoek in samenwerking met Provincie Antwerpen, Dienst Landbouw- en Plattelandsbeleid (DLP)
FINANCIERDER(S)	Provincie Antwerpen
PROMOTOR	/

PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Vanaf april 2016 tot najaar 2016 werkt ILVO in samen werking met de Dienst Landbouw- en Plattelandsbeleid (DLP) van de provincie Antwerpen, aan inventaris van de dynamiek in serres binnen de macro-zone Boechout-Ranst binnen de provincie Antwerpen. De centrale doelstelling van dit project is om een zicht te krijgen op het verdwenen productieareaal glastuinbouw en de actuele dynamiek in aanwezige serregebouwen, zowel agrarische serres als serres die geen geregistreerd agrarisch gebruik meer hebben.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Om deze inzichten te verkrijgen wordt een inventaris opgemaakt van alle leegstaande, gedesaffekteerde (gebruikt voor een niet-agrarische activiteit) serres en serres die de afgelopen jaren werden afgebroken binnen de macorzone Boechout-Ranst. Dit gebied bestaat uit de gemeenten : Boechout, Wommelgem, Borsbeek, Ranst en Lier. Het serremodel Vlaanderen vormt de bron data bestand waarop verschillende GIS bewerkingen worden uitgevoerd. Deze digitaal verkregen inventaris wordt vervolgens onderworpen aan een terreincontrole.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Een eindrapport zal de dynamiek in serres van de macro-zone Boechout-Ranst karakteriseren en becijferen.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Meer info begin 2017 via website Provincie Antwerpen en website ILVO
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek focust op ruimtelijke transformaties: de dynamiek in serres binnen de provincie Antwerpen. De cijfers en aangereikte methodiek bieden aanknopingspunten om de feitelijke dynamiek in serres op te nemen in de landgebruiksmonitoring alsook het beleid.
1.31	Onderzoek naar vrijwaren van strategische landbouwgronden en – gebouwen.
REFERENTIE	Onderzoek naar vrijwaren van strategische landbouwgronden en – gebouwen.
PERIODE	mei 2016 – oktober 2016
LOCATIE	ILVO Landbouw & Maatschappij
AARD	Onderzoek in samenwerking met Provincie Antwerpen, Dienst Landbouw- en Plattelandsbeleid (DLP)
FINANCIERDER(S)	Provincie Antwerpen
PROMOTOR	/
PARTNERS	/

OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Vanaf april 2016 tot najaar 2016 werkt ILVO in samenwerking met de Dienst Landbouw- en Plattelandsbeleid (DLP) van de provincie Antwerpen, aan een exploratie van strategieën en instrumenten om de open ruimte en de strategisch landbouwgebieden en-gebouwen te vrijwaren. De centrale onderzoeksvraag van deze opdracht is dan ook : Hoe kunnen landbouwgronden- en gebouwen met een strategische waarde voor het landbouwkundig functioneren voor de landbouw gevrijwaard worden?
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Om deze inzichten te verkrijgen wordt een literatuurstudie verricht alsook worden focusgroepen georganiseerd met verschillende stakeholders.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Eindproduct is een nota waarin naast een verfijnde probleemstelling ook handvaten aangeboden worden voor toekomstige verbetertrajecten in het beleid van het behoud van open ruimte en strategische landbouwgebieden en gebouwen.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Meer info begin 2017 via website Provincie Antwerpen en website ILVO
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek focust op ruimtelijke transformaties. Open ruimte en strategische landbouwgebieden vormen een essentieel onderdeel van het platteland. Inzichten in hoe de open ruimte en landbouwgronden- en gebouwen met een strategische waarde voor het landbouwkundig functioneren voor de landbouw gevrijwaard kunnen worden, zullen bijdragen aan een duurzame toekomst voor het platteland.
1.32 Landbouw en open ruimte in de stedelijke omgeving van Gent	
REFERENTIE	Landbouw en open ruimte in de stedelijke omgeving van Gent
PERIODE	april 2014 – januari 2015
LOCATIE	ILVO Landbouw & Maatschappij
AARD	Onderzoek in opdracht van stad Gent
FINANCIERDER(S)	Stad Gent
PROMOTOR	Eva Kerselaers, Elke Rogge
PARTNERS	SUM Research en Paul De Graef
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In de loop van 2014 werkte ILVO in samenwerking met SumResearch en Paul de Graef aan de opdracht 'Visie op landbouw in de stedelijk omgeving van Gent in 2030' en de ruimtelijke vertaling ervan. In het kader van de opmaak van het nieuwe structuurplan 'Ruimte voor Gent - Structuurvisie 2030' wenste de stad Gent informatie te verzamelen omtrent landbouw: Wat is de ruimte die deze landbouw op vandaag inneemt in de stad? Welke trends, noden en behoeften leven er bij deze landbouw en wat is hiervan

	de ruimtelijke implicatie? Wat is de ruimte die de stad in 2030 wil en kan geven aan de landbouw in Gent?
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	In de eerste fase van het onderzoek werd de bestaande landbouw in beeld gebracht door middel van een doorgedreven GIS-analyse. Via een forum, workshops, terreinbezoeken en interviews werden talloze actoren bevraagd naar de knelpunten en mogelijkheden voor de landbouw in de omgeving van Gent. In de tweede fase gaven 5 ruimtelijke cases input aan de discussie in stakeholder workshops. Vanuit deze concrete cases formuleerden we beleidsaanbevelingen voor een duurzaam Gent 2050!
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Dit onderzoek in opdracht van de stad Gent zal gebruikt worden als input voor het nieuwe structuurplan 'Ruimte voor Gent - Structuurvisie 2030' en heeft dus een ruimtelijke insteek. Met de opmaak van de Structuurvisie 2030 gaat de stad een nieuwe uitdaging inzake ruimtelijke planning voor haar hele grondgebied aan. De structuurvisie op landbouw zal de ambitie van de stad om tegen 2050 klimaatneutraal te zijn, mee helpen waarmaken. Uitgangspunten van de stad Gent hierbij zijn duurzaamheid, verwevenheid en diversiteit.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Meer info (onderzoeksrapport) op de website van de stad Gent.
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek focust op ruimtelijke planning & visievorming. Er werd nagegaan welke ruimte de landbouw inneemt in de stad (Gent) en welke trends, noden en behoeften leven bij de landbouw en wat hiervan de ruimtelijke implicaties zijn. Het onderzoek onderbouwt het lokaal ruimtelijk beleid (Wat is de ruimte die de stad in 2030 wil en kan geven aan de landbouw?).
1.33	Representatie van discourses over landbouw in verschillende beleids- en praktijkcontexten
REFERENTIE	Representatie van discourses over landbouw in verschillende beleids- en praktijkcontexten
PERIODE	april 2014 – juli 2016
LOCATIE	ILVO Landbouw & Maatschappij en UGent, Centrum Duurzame Ontwikkeling
AARD	Doctoraatsonderzoek Maarten Crivits
FINANCIERDER(S)	IWT en ILVO
PROMOTOR	Joost Desein (ILVO en UGent), Thomas Block (UGent), Michiel de Krom (UGent)
PARTNERS	ILVO en CDO
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In dit onderzoek wordt onderzocht hoe verschillende relevante discourses rond innovatie, duurzame ontwikkeling, landbouw en democratie een rol spelen in de politiek-institutionele context van het Vlaamse agro-voedingssysteem. De laatste 30 jaar onderzoek in de politieke wetenschappen en politieke filosofie heeft duidelijk kunnen aantonen dat woorden tellen in politiek, en heeft de grondslag gelegd voor een

	<p>'argumentative turn' waarbij het stijgende belang van argumentatie, taal en deliberatie voor besluitvormingsprocessen en democratische systemen wordt benadrukt. De analyse in het doctoraat baseert zich op de theorie van deliberatieve democratie die een reeks conceptuele instrumenten voorziet waarmee de mogelijkheden en relevantie van discoursen voor besluitvormingsprocessen kunnen worden onderzocht en begrepen. Centraal in het doctoraat staat discursieve representatie, een democratische theorie en aanpak, geconcipeerd door de politicoloog John Dryzek, waarbij de principes van deliberatieve democratie worden gekoppeld aan de praktijk van 'politieke representatie' en het sociaal-wetenschappelijk concept 'discours'.</p>
<p>OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode</p>	<p>Er werden drie cases geanalyseerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een eerste gevalstudie bestudeert de ontluikende praktijk van landbouweducatie, waarbij landbouwers actief communiceren naar scholen en groepen over hun activiteiten, motivaties en passies voor landbouw. In deze case wordt vertrokken van een discours analytische aanpak en wordt getracht om een inzicht te verwerven in de voorwaarden om de publieke sfeer te engageren in een breder gamma aan discoursen ten aanzien van een specifieke praktijk. - Een tweede gevalstudie betreft de varkenshouderij. Stagnerende prijzen en stijgende energie en voederkosten culmineerden in aanhoudend negatieve inkomsten, ondanks een globale stijging in productiviteit. Deze aanhoudende crisis heeft geleid tot reflexiviteit bij Vlaamse varkenshouders en ze stellen hun positie in de keten in vraag. Dit leidde tot de varkensdialoogdagen, een poging om met alle belanghebbenden op collectieve wijze oplossingen voor de Vlaamse varkenshouderij tot stand te brengen. - Een derde gevalstudie richt zich op een breder en meer gepolitiseerd thema, met name de rol van duurzame ontwikkeling in de sturing van het Vlaamse agro-voedingssysteem. Het betreft de analyse van een zeer specifiek en in de tijd afgebakend governance netwerk, de New Food Frontier (NFF), waarin verschillende politieke actoren hebben gepoogd om het agro-voeding beleidsdomein te doen evolueren naar een duurzaamheidstransitie. In deze case onderzoeken we hoe actoren discursief negotiëren in een context van institutionele ambiguïteit.
<p>OMSCHRIJVING (3): eindproduct</p>	<p>Alle resultaten en conclusies zijn gebundeld in het doctoraal proefschrift van Maarten Crivits: 'Exploring discursive representation. Flemish agriculture as a Case.'</p>
<p>OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid</p>	<p>Zodra het doctoraat verdedigd is, wordt dit op de website van de UGent beschikbaar gemaakt.</p>
<p>OMSCHRIJVING (5): plattlandsrelevantie</p>	<p>Het onderzoek focust op discoursen. In het onderzoek wordt het mechanisme van 'discursieve representatie' als beleidsmodel geduid, en hoe dit contrasteert met het huidige neo-corporatistische institutioneel arrangement van het Vlaamse landbouwbeleid. Dit geldt niet enkel voor de drie studiecasses maar ook voor andere cases die betrekking hebben op het platteland.</p>

2. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO)

2.1 Versterken van streekidentiteit via landbouw, natuur, erfgoed en toerisme	
REFERENTIE	Versterken van streekidentiteit via landbouw, natuur, erfgoed en toerisme
PERIODE	10/11/2014 – 10/05/2017
LOCATIE	Voerstreek
AARD	Zie TABEL / SYNTHESE VOOR DR / MB/ tsstijdse rapportage-streekidentiteit
FINANCIERDER(S)	
PROMOTOR	EV-INBO (onderzoeksgroep natuur & maatschappij & dienst rapportering & advisering) o.l.v. Francis Turkelboom
PARTNERS	i.s.m. EV-ILVO (eenheid landbouw & maatschappij), VITO en projectgroep Voeren* (Regionaal Landschap Haspengouw als trekker i.s.m. Agentschap voor Natuur en Bos, departement Landbouw & Visserij, dep. Ruimte Vlaanderen en Voeren) * = opgericht samenwerkingsverband voor de Voerstreek ter indiening van strategisch OR project, = biedt een rijke, actuele en beleidsrelevante casus aan met gedreven en betrokken stakeholders.
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het project vertrekt vanuit een probleemstelling (verdwijnen van streekidentiteit op het Vlaamse platteland) en een vraag-gedreven opportuniteit (nood aan betere afstemming tussen stakeholders van het Vlaamse Platteland), en wil innovatieve oplossingen (samenwerkingsverbanden en financiële instrumenten waarbij zowel de streekidentiteit als de betrokken stakeholders winnen) uitwerken.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	streekverkenning, landschapsgenese, stakeholder analyse & landbouwanalyse in de Voerstreek, klimaatimpact, toekomstbeelden & instrumenten (kostenbaten, win-win, ESD benadering,...)
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	! groeitraject = samen zoeken naar de ruimtelijke logica van een gebied = focus bekijken i.k.v. EU beleid (Nat2000, IHD) en effecten op participatie sectoren = moeilijk traject
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	→ beleidsaanbevelingen PBP 2.0 (omgevingskwaliteit, gebiedsgerichte processen, methodiek voor lokale actoren) Verslag studie – bijdrage aan VLM selectiecriteria APL >> Bijdrage aan selectie criteria 2: Impact en relevantie op beleid en platteland •WP12: De zeer voorlopige resultaten wijzen op een paradox binnen milieubeleid: door beleid dat de veesector wil reguleren om minder schadelijke emissies te realiseren, zou de veehouderijsector versneld kunnen verdwijnen te voordele van een landbouwsector die wijzigingen aan het landschap teweegbrengt (en die vanuit andere milieu- en natuurdoelstellingen niet wenselijk zijn).

	<ul style="list-style-type: none"> •WP13: De sectoranalyse levert basisinformatie die specifiek voor de Voerstreek input kan leveren voor volgende doelstellingen uit het plattelandsbeleidsplan 2013-2015: <ul style="list-style-type: none"> B. Werken aan de omgevingskwaliteit op maat van een gebied E. De ontwikkelingen op het platteland opvolgen en erover rapporteren G. De open ruimte vrijwaren en ontwikkelen I. Ondersteunen van kwaliteitsvol ondernemerschap in het landelijk gebied J. Beleving op het platteland kansen geven met respect voor de streekidentiteit •WP2: Door de verscheidenheid in fysische omgeving en de manier waarop de mens daarop heeft ingespeeld is een ingewikkeld kleinschalig landschapspatroon ontstaan van weilanden, akkers en landschapselementen. Dit uniek landschapspatroon wordt enerzijds bedreigd door menselijke beslissingen en anderzijds houdt het ook de sleutel tot veerkracht om het hoofd te bieden aan impacten van onder andere klimaatverandering. •WP32: Door WP3.2 af te stemmen op de beleidsagenda's, verhoogt de kans dat potentiële samenwerkingsverbanden ook effectief geïmplementeerd kunnen worden. <p>+ Link met ORP: VITO neemt 6 toekomstscenario's ORP mee, innovatief traject (onderzoekers i.s.m. stakeholders), zie ook ORP Leertraject analyse & intervisie door 3 experts: o.a. INBO (G De Blust)</p>
2.2 Bijdragen tot de actualisatie van de methodologie van de MER	
REFERENTIE	Bijdragen tot de actualisatie van de methodologie van de MER (o.m. opmaak ecosysteemkwetsbaarheidkaarten m.b.t verschillende effectgroepen zoals verdroging, verzuring, verrijking)
PERIODE	- 2015
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid; INBO-begroting
PROMOTOR	Johan Peymen; johan.peymen@inbo.be, 02 5250281
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Geoloket ecosysteemkwetsbaarheidkaarten. Ontwikkeling geoloket prioriteitenatlas ontsnippering. : Het betreft hier een update van de atlas die in 2001 werd opgemaakt en uitgewerkt. Deze stap is noodzakelijk alvorens een nieuw geoloket wordt uitgewerkt
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwalitatief, GIS en databankanalyse
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Model, geoloket
OMSCHRIJVING (4):	Publiek

beschikbaarheid	
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Ecologisch Deelaspect Bestuurlijk & procesmatig; open ruimte: duurzaamheid, milieu-impact, milieubeleid
2.3 Analyse van ecosysteemprocessen in estuariene herstelprojecten	
REFERENTIE	www.inbo.be Monitoren en analyse van processen (sedimentatie/erosie, vegetatieontwikkeling, kolonisatie door biota) in estuariene herstelprojecten.
PERIODE	- 2015
LOCATIE	Scheldebekken
AARD	Praktijkgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid
PROMOTOR	Erika Van den Bergh; erika.vandenbergh@inbo.be ; 02 5250320
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Monitoring en analyse van ecologische sleutelprocessen in kleinschalige estuariene herstelprojecten t.b.v. kennisopbouw voor de inrichting en het beheer van de geplande grootschaligere projecten in de Zeeschelde.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief onderzoek op basis van terreinmetingen
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport, model,
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek na analyse
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Ecologisch Fragmentair Beheer: water, ecologie; Milieu- en klimaat: natuurontwikkeling, hoogwaterbescherming
2.4 Onderzoeken van ecohydrologische sleutelprocessen in vallei-ecosystemen	
REFERENTIE	www.inbo.be
PERIODE	- 2015
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Praktijkgericht en fundamenteel onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid

PROMOTOR	Piet De Becker; piet.debecker@inbo.be ; 02 5250225
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Begrijpen van de samenhang tussen de hydrologie, de vegetatie en het functioneren van de ecosystemen in valleien met het oog op het optimaliseren van inrichting en beheer t.b.v. de biodiversiteit.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatieve analyse van hydrologische en ecologische data
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Modellen, rapporten
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Ecologisch Deelaspect dat in een meer integrale analyse betrokken kan worden Open ruimte: landgebruik, inrichting Beheer: water, natuur, bos; Milieu- en klimaat: natuurontwikkeling, biodiversiteit
2.5 Onderzoek spontane ecologische processen in bossen	
REFERENTIE	www.inbo.be
PERIODE	- 2015
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Praktijkgericht en fundamenteel onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid
PROMOTOR	Kris Vandekerkhove; kris.vandekerkhove@inbo.be; 054 437128
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Opvolgen van de spontane dynamiek in bosreservaten en vergelijken met de biodiversiteitontwikkeling in multifunctioneel beheerd bos t.b.v. het optimaliseren van het bosbeleid .
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatieve analyse van structuur- en biodiversiteitsdata
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Publicaties, rapporten, databank
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek

OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Ecologisch Deelaspect van meer integrale analyse van het bosbeleid Open ruimte: landgebruik, ecosysteemdiensten Beheer: bos, productie Milieu- en klimaat: natuurontwikkeling, biodiversiteit
2.6 Lange Termijnvisie voor het Schelde-estuarium en actualisatie van het Sigmaplan	
REFERENTIE	www.inbo.be
PERIODE	2015
LOCATIE	Getijde-Schelde
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid
PROMOTOR	Erika Van den Bergh; erika.vandenbergh@inbo.be; 02 5250320
PARTNERS	W&Z, afdeling Zeeschelde
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Faciliteren van duurzaam multifunctioneel gebruik van het Schelde-estuarium. Input leveren voor de ecologische aspecten bij het beheer en beleid t.a.v. toegankelijkheid, veiligheid tegen overstromingen en natuurlijkheid.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwalitatief; vertaling naar beleid van onderzoeksresultaten
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Adviezen
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Ecologisch Deelaspect dat in een meer algemene analyse kan toegepast worden Bestuurlijk & procesmatig: ontwikkelingsvisie beheer: multifunctioneel beheer milieu- en klimaat: duurzaamheid, biodiversiteit, natuurontwikkeling.
2.7 Ecologische aspecten van waterbeheer en natuurontwikkeling van de Grensmaas	
REFERENTIE	www.inbo.be
PERIODE	2015
LOCATIE	Limburg – Grensmaas
AARD	Praktijkgericht
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid; INBO-begroting

PROMOTOR	Kris Van Looy; kris.vanlooy@inbo.be;
PARTNERS	n.v. De Scheepvaart
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Opvolging van de ecologische ontwikkelingen langs de Grensmaas bij het vernieuwde waterbeheer waarbij hoogwaterbescherming, natuurontwikkeling en recreatie samengaan.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Monitoring en modelleringen, semi-kwantitatief onderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapporten, adviezen, model
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Ecologisch Deelaspect van meer integrale analyse die van de Maasuitwaarden kan uitgevoerd worden. Open ruimte: ruimtegebruik, inrichting, planning; beheer: water en rivierbeheer, natuur milieu- en klimaat: duurzaamheid, natuurontwikkeling, multifunctioneel ruimtegebruik
2.8 Everzwijnen in Vlaanderen	
REFERENTIE	Everzwijn: standaardiseren, analyseren en rapporteren van afschotmeldingen Everzwijnen: knelpuntenanalyse van bestaand instrumentarium voor beheer in Vlaanderen, aanleveren bouwstenen voor uitwerking beheer www.inbo.be
PERIODE	2015
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Praktijkgericht
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid
PROMOTOR	Jim Casaer; jim.casaer@inbo.be; 054 437144
PARTNERS	ANB
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In opdracht van ANB wordt een beheermodel voor de everzwijnpopulatie gemaakt. Hiervoor wordt een aangroei-model gecombineerd met informatie over schattingen en tendensen in aantallen en verspreiding, en met het gerealiseerde afschot van de voorbije jaren. Het INBO zal een voorstel voor een zonering van Vlaanderen opmaken op basis van migratiebarrières voor everzwijn, van no-go zones en van natuurlijke habitats die als potentiële leefgebieden voor everzwijn kunnen functioneren.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuuronderzoek, analyse databank, landschapsanalyse, kwantitatief onderzoek

OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Adviezen, jaarlijkse rapportage, model
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Ecologisch Deelaspect van een meer integrale analyse over ruimtegebruik en wildschade Bestuurlijk & procesmatig: samenwerking landelijke organisaties, afschotregelingen; open ruimte: landgebruik; beheer: populatiebeheer, landbouw, jacht.
2.9	Onderzoek naar de verspreiding van verschillende vormen van resistentie tegen rodenticiden bij de bruine rat in Vlaanderen
REFERENTIE	www.inbo.be
PERIODE	-2015
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Praktijkgericht
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid
PROMOTOR	Jan Stuyck; jan.stuyck@inbo.be; 054437149
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Onderzoek naar de verspreiding van verschillende vormen van resistentie tegen rodenticiden bij de bruine rat in Vlaanderen, het inschatten van het praktische belang ervan met het oog op optimale efficiëntie en het voorkomen van een verdere opbouw van resistentie
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief onderzoek, monitoring, verspreidingsonderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Adviezen, publicaties
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Ecologisch Deelaspect Open ruimte: landgebruik beheer: populatiebeheer, plaagbestrijding
2.10	Selecteren en veredelen van uitgangsmateriaal voor een duurzaam gebruik en beheer van bos en natuur in functie van klimaatwijzigingen
REFERENTIE	www.inbo.be

PERIODE	2015
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Praktijkgericht
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid; INBO-begroting
PROMOTOR	Boudewijn Michiels; boudewijn.michiels@inbo.be; 054 437122
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Verhogen van het aanpassingsvermogen aan klimaatwijzigingen van inheemse bomen en struiken via selectie en veredeling. Ontwikkelen van geschikt plantmateriaal.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Selectie en veredeling; experimenteel onderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapporten en adviezen; plantmateriaal
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek en voor de markt (kwekers)
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Ecologisch Fragmentair Beheer: multifunctioneel bosbeheer; milieu- en klimaat: duurzaamheid, adaptatie,
2.11 Optimaliseren van de methodologie voor BWK-, habitat- en natuurtypekarteringen	
REFERENTIE	www.inbo.be
PERIODE	2011 – 2015
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Praktijkgericht onderzoek, beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid / INBO-begroting
PROMOTOR	Desiré Paelinckx, desire.paelinckx@inbo.be; 02 5250280
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De methodologie omvat strikte karter protocols en een geïntegreerde en geargumenteerde karterlegende. Hierdoor verhoogt de herhaalbaarheid van karteringen in sterke mate. Dit project vervangt / bouwt voort op het project uit 2011: 'Analyse en rapportering van de vergelijking van bestaande typologieën in Vlaanderen'.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwalitatief onderzoek, karteringen, literatuuronderzoek

OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Methodiek
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Ecologisch Deelaspect; verstrekken basisinformatie Open ruimte: landgebruik milieu- en klimaat
2.12 Standplaatsfactoren Natura2000-habitats	
REFERENTIE	www.inbo.be
PERIODE	2010 - 2015
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Veldonderzoek (bemonstering) en statistische analyse
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid; INBO-begroting
PROMOTOR	Maarten Hens; maarten.hens@inbo.be; 02 5250256
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Systematische bemonstering van Natura2000-habitats en aanleg referentiedatabank van milieuvariabelen en vegetatie. Statistische analyse en beschrijving van de standplaatsfactoren.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Bemonstering bodem, water en vegetatie en kwantitatieve analyse
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport, databank
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Databank: beperkt (op aanvraag)
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Ecologisch Fragmentair: belangrijk voor beheer door particulieren Open ruimte: landgebruik beheer: bos, natuur, particulier natuurbeheer milieu- en klimaat: biodiversiteit, veerkracht, natuurontwikkeling.
2.13 Identificeren, kwantificeren en karteren van ecosysteemdiensten	
REFERENTIE	Analyse van ecosysteemdiensten (ESD), met nadruk op natte natuur en landbouwgebieden (www.inbo.be)
PERIODE	2012 - 2014

LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid; INBO-begroting
PROMOTOR	Francis Turtelboom, 02 5250370
PARTNERS	<p>Provincie Antwerpen, UA (Jan Staes)</p> <p>FP7 Europese projecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - OpenNESS: "Operationalisation of Natural Capital and Ecosystem Services: From Concepts to Real-World Applications" (2012-2016, FP7). - BESAFE: "Biodiversity and Ecosystem Services: Arguments for our future Environment" (2011-2015, FP7).
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>Identificeren van ecosysteemdiensten in het landelijk gebied en relateren aan evoluties in grondgebruik.</p> <p>De landduinenregio in de Midden-Kempen is één van de landschappen die werden gekozen om actief en samen met lokale overheden en betrokkenen te gaan werken aan het verbeteren van het landschap (Strategisch project RWO en Interreg GIFT-T). UA ontwikkelde voor de provincie Antwerpen een beslissingsondersteunend model/methode voor landschapsanalyse en inrichting op basis van ESD. De doelstellingen van de methode zijn om aan te tonen (1) welke ESD vandaag door het landschap geleverd worden, (2) of een herinrichting van het landschap (andere vorm van landgebruik en beheer) een grotere hoeveelheid ESD oplevert en zoja, welke aanpassingen nodig zijn, en (3) hoeveel ESD in dat geval extra geleverd kunnen worden. De sterkte van een dergelijke analyse bij de ontwikkeling van planprocessen of bij het nemen van beslissingen omtrent landinrichting is dat het informeert over de gevolgen van een bepaalde keuze en dat daarbij ook de minder zichtbare effecten aangetoond worden.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<p>Literatuurstudie; bevraging experten; case studies van reële gebieden (o.a. Landduinenregio Kempen); participatief onderzoek.</p> <p>Onderzoek maakt deel uit van Europese projecten. Daarin focus op 'Place-based exploration of ES and NC concepts' (WP5 OpenNESS) en 'The interaction between governance scales' (WP3 BESAFE)</p> <p>Aanvullen, svz</p>
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek.
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>Ecologisch. Deelaspect, te gebruiken in meer integrale analyses.</p> <p>Open ruimte: ecosysteemdiensten milieu- en klimaat: biodiversiteit</p>
2.14	Effectiviteit bebossing landbouwgrond in relatie tot biodiversiteitsontwikkeling
REFERENTIE	www.inbo.be
PERIODE	2013

LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Praktijkgericht onderzoek; experimenteel onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid; INBO-begroting
PROMOTOR	Luc Dekeersmaeker; luc.dekeersmaeker@inbo.be; 054 436154; Arno Thomaes; arno.thomaes@inbo.be; 054 436172
PARTNERS	-
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Onderzoek naar de sleutelfactoren (historisch landgebruik, bodemchemie en biologische interacties) die het succes van vestiging en ontwikkeling van plantensoorten bij herbebossing van landbouwgrond bepalen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief onderzoek van herbebossingsprojecten en experimenteel, manipulatief onderzoek onder gecontroleerde omstandigheden.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Advies, publicaties, rapporten
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Ecologisch Deelaspect van integrale analyse i.f.v. bosuitbreiding Open ruimte: landgebruik, landschap milieu- en klimaat: biodiversiteit, herbebossing, natuurontwikkeling.
2.15	EU-rapportage 2013 inzake staat van instandhouding Natura 2000 habitats en habitat- en vogelrichtlijnsoorten
REFERENTIE	www.inbo.be
PERIODE	2011 -2013
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid / INBO-begroting
PROMOTOR	Desiré Paelinckx; desire.paelinckx@inbo.be; 02 5250280
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Elke 6 jaar moet elke lidstaat de staat van instandhouding van de habitatrictlijn habitats en soorten rapporteren aan de Europese Commissie. INBO voert hierbij de rapportage uit voor de Belgisch Atlantische regio. INBO werkt daartoe samen met DGARNE-DEMNA (Direction Générale Opérationnelle Agriculture, Ressources naturelles et Environnement - Département de l'Etude du milieu naturel et agricole) en BIM (Brussels Instituut voor Milieubeheer).

OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwalitatief, semi-kwantitatief
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Beperkt; rapport voor Vlaamse administratie
OMSCHRIJVING (5): plattellandsrelevantie	Ecologisch Fragmentair Milieu- en klimaat: biodiversiteit
2.16 Het belang van biodiversiteit voor het leveren van ecosysteemdiensten	
REFERENTIE	Analyse van ecosysteemdiensten (ESD), waarbij alle potentiële ecosysteemdiensten worden beschouwd (www.inbo.be)
PERIODE	2011 - 2013
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid; INBO-begroting
PROMOTOR	Linda Meiresonne ; linda.meiresonne@inbo.be ; 02 5250370
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Analyse van de rol die biodiversiteit speelt voor het leveren van de diverse ecosysteemdiensten.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuurstudie; bevraging experts Aanvullen
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport Svz
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek
OMSCHRIJVING (5): plattellandsrelevantie	Ecologisch. Deelaspect, te gebruiken in meer integrale analyses. Open ruimte: ecosysteemdiensten milieu- en klimaat: biodiversiteit Aanvullen aub
2.17 Vademecum 'beheermaatregelen en beleidsinstrumenten' met maatregelen die kunnen worden ingezet om de instandhoudingsdoelstellingen te realiseren	

REFERENTIE	www.inbo.be boek
PERIODE	2010 -2013
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Praktijkgericht
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid / INBO-begroting
PROMOTOR	Jan Van Uytvanck; jan.vanuuytvanck@inbo.be; 02 5250340
PARTNERS	ANB
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Dit is een project in samenwerking met ANB. Het INBO verzorgt twee onderdelen. In 2012 is het onderdeel 'Bijlage-habitats' gerealiseerd; in 2013 wordt het onderdeel 'Bijlage-soorten' voltooid. ANB werkt aan het onderdeel 'instrumenten' dat volgens hun eigen planning wordt afgewerkt.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuuronderzoek; synthese eigen onderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Boek: Vademecum Beheermaatregelen en Beleidsinstrumenten t.b.v. particulier beheer Natura2000 gebieden, deel 'Habitats'.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek, verkoop in de boekhandel
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Ecologisch Deelaspect: gericht op particulier natuurbeheer Beheer: bos en natuur
2.18	NARA-B 2012: Biodiversiteit in het landbouwgebied: evaluatie en optimalisatie van beleidsinstrumenten
REFERENTIE	www.inbo.be
PERIODE	2010-2012
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid / INBO-begroting
PROMOTOR	Peter Van Gossum, peter.vangossum@inbo.be ; 02 5250325
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Integratie van de wetenschappelijke hoofdstukken (2011) naar een rapport dat in eerste instantie gericht is op het beleid (zowel politiek als administratief). Daarnaast wordt ook het professionele middenveld als bijkomende doelgroep meegenomen.

OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwalitatief, kwantitatief en literatuuronderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport, boek
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten: publiek
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Ecologisch Deelaspect Bestuurlijk & procesmatig; beheer milieu- en klimaat
2.19	Invasieve exoten: Een early warning systeem voor invasieve soorten en beheermaatregelen voor probleemsoorten
REFERENTIE	www.inbo.be
PERIODE	2009-2012
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Praktijkgericht onderzoek; Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid / INBO-begroting
PROMOTOR	Tim Adriaens; tim.adriaens@inbo.be; 02 5250204
PARTNERS	ANB – Europees Invexo-project
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In opdracht van ANB wordt gewerkt aan een Vlaams 'early warning' systeem voor invasieve exoten dat aansluit bij federale initiatieven (Alien Alert) en Europese vorderingen in het opzetten van een trans-Europees 'early warning' systeem. Voor 'zomerganzen' worden doeltreffende beheermaatregelen uitgewerkt.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuurstudie; analyse databanken
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Advies, rapport
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek http://www.invexo.eu/~media/Files/Invexo/Eindrapport%20Beleid%20en%20Samenwerking%20-%20september%202012.pdf
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Ecologisch, landbouweconomisch Deelaspect van integrale analyse (schadeproblematiek) Open ruimte: ruimtegebruik beheer: natuur, landbouw; plaagbestrijding
2.20	Opvolging Natuurtechnische Milieubouw Oevers (NTMB-oevers)

REFERENTIE	www.inbo.be Onderzoek naar inrichting en beheer van Sigmadijken
PERIODE	2007 - ...
LOCATIE	Scheldebekken
AARD	Praktijkgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	raamovereenkomst met W&Z ondersteuning aan W&Z, afdeling Zeeschelde
PROMOTOR	Erika Van den Bergh; erika.vandenbergh@inbo.be; 02 5250320
PARTNERS	W&Z, afdeling Zeeschelde
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Onderzoek naar de mogelijkheden om bescherming tegen overstromingen door stormvloeden en de zorg voor biodiversiteit optimaal kunnen gecombineerd worden.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	/
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	/
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	/
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	/
2.21 Monitoring en evaluatie van het Linkerscheldeoevergebied	
REFERENTIE	www.inbo.be
PERIODE	2002-...
LOCATIE	Linkerscheldeoevergebied
AARD	Praktijkgericht
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid
PROMOTOR	Erika Van den Bergh; erika.vandenbergh@inbo.be; 02 5250320
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Monitoring van de biodiversiteit in het Natura2000-gebied in de Waaslandhaven met als doel het evalueren en beoordelen van de effectiviteit van de compensatiemaatregelen voor het Deurganckdok en andere haveninfrastructuurwerken.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Praktijkgericht onderzoek

OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapporten
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek Bvb: http://www.inbo.be/files/bibliotheek/34/222934.pdf
OMSCHRIJVING (5): plattellandsrelevantie	Ecologisch Fragmentair Bestuurlijk & procesmatig: Natura2000, instandhoudingsdoelstellingen; Open ruimte: multifunctioneel ruimtegebruik; beheer: natuur in een industriële omgeving; milieu- en klimaat: biodiversiteit, natuuoontwikkeling
2.22	Meetnet milieukwaliteit Natura2000-gebieden – Long Time Ecological Research-sites (LTER)
REFERENTIE	www.inbo.be
PERIODE	2011
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Monitoring; praktijkgericht en ten dele fundamenteel onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid; INBO-begroting
PROMOTOR	Maarten Hens; maarten.hens@inbo.be ; 02 5250256
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Op vaste onderzoeksites worden het jaar rond en continu milieufactoren (luchtkwaliteit, atmosferische depositie, waterpeilen, meteorologie), stofstromen en ecosysteemeigenschappen opgemeten. Hiermee wordt nagegaan in welke mate ecosysteemgezondheid en -diensten evolueren en reageren op lange- en kortetermijn veranderingen in de milieukwaliteit.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Monitoring, kwantitatief causaal onderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapporten, publicaties, databanken
OMSCHRIJVING (4) : beschikbaarheid	(Beperkt) publiek
OMSCHRIJVING (5): plattellandsrelevantie	Ecologisch Milieu- en klimaat: duurzaamheid, biodiversiteit, veerkracht, ecologisch functioneren
2.23	Signaalkaarten m.b.t inplanting windmolenparken / Toetsingskader m.b.t. de impact van windturbines op fauna in Vlaanderen
REFERENTIE	www.inbo.be

PERIODE	2009-2011
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid; INBO-begroting
PROMOTOR	Joris Everaert; joris.everaert@inbo.be; 03 5250250
PARTNERS	Natuurstudieverenigingen
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Dataverzameling (fauna) via externe actoren voor verdere verbetering van de signaalkaarten m.b.t. impact windturbines Dit toetsingskader moet het mogelijk maken om juist in te schatten welke impact een windturbineproject kan hebben op de fauna
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Semi-kwantitatief; GIS-analyse
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Model en toetsingskader
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Ecologisch Fragmentair Open ruimte: landgebruik en inrichting; milieueffectrapportering
2.24	Vitaliteit van de Vlaamse bossen
REFERENTIE	www.inbo.be
PERIODE	ong. 1990 -
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid; INBO-begroting; fondsen Europese kaderprogramma's
PROMOTOR	Peter Roskams; peter.roskams@inbo.be; 054 437115
PARTNERS	ANB
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Met dit monitoringsmeetnet volgt het INBO de evolutie van de bosvitaliteit in Vlaanderen op. De gegevens worden gebruikt om het relatief belang te achterhalen van de verschillende milieu- en omgevingsinvloeden die de gezondheid van de Vlaamse bossen bepalen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Monitoring, kwantitatief

OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport, databank
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek http://www.inbo.be/files/bibliotheek/64/166564.pdf
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Ecologisch Fragmentair: informatie over kwaliteit deelruimte Open ruimte: boskwaliteit, ecosysteemdiensten; Beheer: bos; milieu- en klimaat: duurzaamheid, milieuthema

3. Vlaamse instelling voor technologisch onderzoek (VITO)

Unit Ruimtelijke Milieuaspecten

Guy Engelen

3.1 Raming van baten van de inrichting van een akker/weiland met KLE's	
REFERENTIE	Raming van baten van de inrichting van een akker/weiland met KLE's
PERIODE	2011-2012
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Toegepast onderzoek
FINANCIERDER(S)	REGIONAAL LANDSCHAP HASPENGOUW EN VOEREN & GWO VITO
PROMOTOR	Joris Aertsens (VITO)
PARTNERS	Inge Liekens, Steven Broekx, Leo De Nocker, Jeremy De Valck (VITO)
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Inschatten van de betalingsbereidheid van Vlaamse huishoudens voor een landbouwlandschap dat verrijkt wordt met kleine landschapselementen (bv. hagen/heggen, knotbomenrij, houtkant, hoogstamboomgaard, poel, aanplant holle wegen).
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Keuze-experiment. 3 scenario's met als vertrekscenario een kaal landbouwlandschap. De gegevens zijn gebaseerd op analyse van een bruikbare respons van 878 Vlamingen uit een representatieve steekproef verspreid over Vlaanderen.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	VITO-rapport: 2012/RMA/R/33 "RAMING VAN BATEN VAN DE INRICHTING VAN EEN AKKER/WEILAND MET KLEINE LANDSCHAPSELEMENTEN"
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://www.vito.be/VITO/NL/HomepageAdmin/Home/WetenschappelijkOnderzoek/RuimtelijkeMilieuaspecten/WO_RMA.htm Op te vragen: inge.liekens@vito.be of Joris.Aertsens@vito.be
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Vlaamse gezinnen blijken gemiddeld bereid om jaarlijks ongeveer 250 euro te betalen (of 5 euro per week) voor de verfraaiing van het huidige landbouwgebied via de introductie van kleine landschapselementen (KLE). Dit willen ze doen in een context waar alle Vlaamse gezinnen mee betalen aan een hypothetisch "Fonds voor de aanleg en het onderhoud van KLE". Indien de introductie van de KLE gepaard gaat met het verschijnen van bedreigde diersoorten stijgt de betalingsbereidheid met ongeveer 40 euro. Ook de aanleg van extra wandel/fietspaden verhoogt de betalingsbereidheid met ongeveer 40 euro. OPEN RUIMTE_landschap, ecosysteemdiensten

	BEHEER_alternatieve financiering, landschapszorg
3.2	Natuurwaardeverkenner
REFERENTIE	Natuurwaardeverkenner
PERIODE	2010-heden
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Toegepast onderzoek
FINANCIERDER(S)	LNE - GWO VITO
PROMOTOR	Steven Broekx (VITO)
PARTNERS	Universiteit Antwerpen, Universiteit Amsterdam
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>Handleiding voor kwantificeren en waarden van ecosysteemdiensten en opzetten van tool “natuurwaardeverkenner” . De handleiding en de webtool zijn gericht op het aanreiken van pragmatische methodes om ecosysteemdiensten kwalitatief (score), kwantitatief in biofysische termen en in monetaire termen te waarden. De tool maakt het eenvoudiger om deze waarden te berekenen. De handleiding geeft op een transparante wijze de onderbouwing van de waarderingsfuncties en kengetallen. De methodes zijn geschikt voor een eerste indicatieve beoordeling van de impact van een project of van een beleid op de geleverde ecosysteemdiensten. De resultaten kan men bijvoorbeeld gebruiken om de waarde van veranderingen in landgebruik aan te tonen, om de baten van beheersmaatregelen te waarden, de baten van groene inrichtingsprojecten in de stad in kaart te brengen of om te gebruiken in bijvoorbeeld een maatschappelijke kosten-batenanalyse.</p> <p>In 2016 wordt de natuurwaardeverkenner uitgebreid met een versie voor gevalstudies in stedelijke context.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Samenvatting van bestaande kennis i.v.m. kwantificering en waardering van ecosysteemdiensten in Vlaanderen en verwerking tot praktisch toepasbare rekenmethodes.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Handleiding en tool Zie ook: http://www.vilt.be/Verbeterde_versie_natuurwaardeverkenner_staat_online
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	<p>www.natuurwaardeverkenner.be</p> <p>Eind 2016-2017 zal ook een ruimtelijk expliciete versie beschikbaar komen waarbij de gebruiker zelf zijn studiegebied kan intekenen en de tool dan op meer nauwkeurige schaal de waarden gaat berekenen.</p>
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>Instrument is geschikt hoe door landgebruiksverandering (van natuur naar landbouw of omgekeerd) de waarde van ecosysteemdiensten wordt beïnvloed.</p> <p>OPEN RUIMTE_ecosysteemdiensten, landgebruik</p> <p>BEHEER_economische waarde</p>
3.3	Koolstofvastlegging in de landbouw

REFERENTIE	Koolstofvastlegging in de landbouw
PERIODE	2010-2012
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Toegepast onderzoek
FINANCIERDER(S)	GWO VITO
PROMOTOR	Joris Aertsens (VITO)
PARTNERS	Anne Gobin (VITO), Leo De Nocker (VITO)
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Inschatten van het technisch potentieel van koolstofvastlegging in de (Europese) landbouwsector via agroforestry, hagen/heggen, groenbedekking en verminderde grondbewerking.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuurstudie i.v.m. het potentieel, gecombineerd met een waardering van de waarde van koolstofvastlegging (gereduceerde reductiekosten & gereduceerde schadekosten)
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Afgerond in wetenschappelijke publicatie in Land Use Policy: Aertsens, J.; De Nocker, L.; Gobin, A. (2013). Valuing the carbon sequestration potential for European agriculture, Land use Policy 31C: 584-594
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://dx.doi.org/10.1016/j.landusepol.2012.09.003 http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S026483771200172X Of op te vragen via Joris.Aertsens@vito.be
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	De publicatie geeft een inschatting van de waarde van de vier besproken mechanismen om koolstof vast te leggen in de landbouw. Een equivalent van 37% van alle jaarlijkse broeikasemissies in de EU kunnen theoretisch gecompenseerd worden via koolstofvastlegging in de landbouw via agroforestry, de introductie van hagen, niet-kerende grondbewerking en groenbedekking. Vooral agroforestry heeft een zeer hoge potentiële bijdrage. Onderzoek uit Frankrijk en Canada geeft aan dat een hectare agroforestry jaarlijks 10 ton CO ₂ -equivalent per hectare kan vastleggen. De maatschappelijke waarde hiervan wordt geraamd op ongeveer 300 euro/ha in 2013. Deze waarde wordt verwacht sterk toe te nemen, bv. tot ongeveer 1000 euro/ha in 2030. MILIEU & KLIMAAT_ecosysteemdiensten, agroforestry, koolstofvastlegging
3.4	RuimteModel Vlaanderen
REFERENTIE	RuimteModel Vlaanderen
PERIODE	2009- 2016
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Toegepast, beleidsgericht onderzoek

FINANCIERDER(S)	Vlaamse Overheid: Ruimte Vlaanderen, VITO, VMM, INBO, VLM, LNE, OVAM, ANB, AWV, Agentschap Ondernemen en Innovatie, Provincie Limburg
PROMOTOR	Guy Engelen, VITO, guy.engelen@vitoi.be , Tel. +32 14 33 67 37
PARTNERS	INBO, VMM, RV,...
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>Het doel is om te kunnen beschikken over, en, het onderhouden van een krachtig en flexibel ruimtelijk model dat ingezet kan worden voor het analyseren van ruimtelijke vraagstukken waarin landgebruik centraal staat.</p> <p>Het RuimteModel Vlaanderen rekent op een hoge resolutie van 1ha. Het is inzetbaar voor</p> <ul style="list-style-type: none"> (1) de analyse van de toestand van het landgebruik in Vlaanderen op basis van ruimtelijke indicatoren, (2) het oplossen van ruimtelijke allocatievraagstukken door middel van ruimtelijke optimalisatie, en (3) het simuleren van toekomstig landgebruik voor een periode tot +/- 40 jaar in de toekomst. <p>Het model integreert ruimtelijke en statistische data met betrekking tot fysische, demografische, sociale, economische, verkeerstechnische, en beleidskenmerken van de Vlaamse ruimte. Het model is bij uitstek geschikt voor analyse van scenario's, het berekenen van ruimtelijke indicatoren, en het oplossen van allocatieproblemen.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<p>Het RuimteModel Vlaanderen bestaat uit enerzijds een verzameling hoogwaardige data van Vlaanderen op hoge resolutie, en, anderzijds modellen die al dan niet gekoppeld de ruimtelijke dynamiek van Vlaanderen kunnen doorrekenen in functie van door de gebruiker ingestelde drivers. Het kan op basis van door de gebruiker ingestelde (ruimtelijke) criteria en (ruimtelijke) randvoorwaarden optimale locaties berekenen voor diverse ruimtelijke functies op basis van nutsvergelijkingen of pareto optimaliteit. Het is uitgerust met een scripttaal die het mogelijk maakt om ruimtelijke indicatoren te berekenen waar erg complexe berekeningen aan ten grondslag liggen.</p>
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	<p>Het model levert zijn resultaten op kaart. Typisch gaat het om rasterkaarten op een resolutie van 1ha. Bijkomende informatie is beschikbaar in tabelvorm (Excel), veelal aangeleverd op het niveau van Vlaanderen, de arrondissementen gemeenten of statistische sectoren. Voor ruimtelijke optimalisatie resulteert het model in de locatie van de functies waarvoor het allocatieprobleem wordt opgelost. Voor ruimtelijke simulatieproblemen levert het model een landgebruik kaart per jaar in het simulatie interval evenals een serie door de eindgebruiker gedefinieerde ruimtelijke indicatoren. Het model is uitvoerige gedocumenteerd in een technisch rapport. Ook elk van de reeds uitgevoerde (scenario)analyses zijn gedocumenteerd.</p>
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	<p>Middels de website https://ruimtemodel.vlaanderen/ worden de resultaten van het RuimteModel Vlaanderen verdeeld.</p> <p>De dataverzameling van het model is niet beschikbaar en deels confidencieel. Het model zelf is niet vrij beschikbaar. Omwille van zijn rekenintensief karakter wordt het gerund op het rekencluster van VITO. Het kan in projectverband worden ingezet zonder instapkosten of licentiekosten. De resultaten van het model zijn beschikbaar, tenzij de</p>

	<p>opdrachtgever er anders over beslist.</p> <p>Overige referenties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Engelen G., Uljee I., de Kok J.L., Van Esch L., Poelmans L. & van der Kwast J., 2012 (in press). Integrated modelling of land use dynamics in support of Spatial Planning and Policy-making, Proceedings of the conference 'Spatial Planning in Flanders/Belgium: challenges for policy, opportunities for society', Leuven, Belgium, 15-16 December 2011. - Engelen, G., Van Esch L., Uljee, I., De Kok, J-L., Poelmans L., Gobin, A., & van der Kwast, J. (2011), Ruimtemodel: Ruimtelijk-Dynamisch landgebruikmodel voor Vlaanderen, VITO-rapport 2011/RMA/R/242 december 2011, 256 p. - Engelen, G., Poelmans, L., Uljee, I., de Kok, J-L. & Van Esch, Leen (2011): De Vlaamse Ruimte in 4 Wereldbeelden Scenarioverkenning 2050, VITO-rapport 2011/RMA/R/363, 162 p. - Maes F., Overloop S., Gobin A., de Kok J-L., Engelen G., Uljee I., Van Esch L., Hens M., Peymen J., Van Daele T., Van Reeth W., (2009) Landgebruik, In: Van Steertegem M., Bossuyt M., Brouwers J., De Geest C., Maene S., Maes F., Opdebeeck S., Overloop S., Peeters B., Van Hooste H. Vancraeynest L., Vander Putten E. (red.) Milieuverkenning 2030. Milieurapport Vlaanderen, MIRA 2009, Vlaamse Milieumaatschappij, Erembodegem, pp.259-279. - Peymen J., Hens M., Gobin A., Uljee I., Van Esch L., Engelen G., Overloop S., Maes F., Gavilan J., Carels K., Van Gijsegem D. (2009) Landgebruik. In: Dumortier M., De Bruyn L., Hens M., Peymen J., Schneiders A., Van Daele T. & Van Reeth W. (red.) (2009) Natuurverkenning 2030. Natuurrapport Vlaanderen, NARA 2009. Mededeling van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, INBO.M.2009.7, Brussel. pp. 69-101. - Gobin A., Uljee I., Van Esch L., Engelen G., de Kok J., van der Kwast H., Hens M., Van Daele T., Peymen J., Van Reeth W., Overloop S. & Maes F. (2009) Landgebruik in Vlaanderen. Wetenschappelijk rapport, mira 2009 & nara 2009, vmm, inbo. R.2009.20, VITO-rapport 2009/RMA/R/236. - Internet gebaseerde interactieve atlas Ruimtelijke Indicatoren MIRA en NARA 2009.
<p>OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie</p>	<p>Het RuimteModel Vlaanderen berekent veranderingen in landgebruik als gevolg van processen op verschillende schaal die zich afspelen in de ruimte. Het platteland is in groeiende mate onderhevig aan veranderingen, ook in het landgebruik, en niet in het minst op de raakvlakken met de stad. Maar ook nieuwe functies in de open ruimte, (zoals het opwekken van hernieuwbare energie) vergen een goede sturing en opvolging.</p> <p>Het platteland wordt in het onderzoek beschouwd als het complement van het verstedelijkte gebied. Ruimtelijke wisselwerkingen tussen beide in tijd en ruimte worden in kaart gebracht met behulp van op het doel toegesneden indicatoren.</p> <p>In het uitgevoerde werk staat de open ruimte vrij centraal en zijn er specifieke indicatoren die (te verwachten ontwikkelingen in) bevolkingsdichtheid, versnippering, contiguiteit landbouwgebied, toegang tot diensten, nabijheid van tewerkstelling, toegang tot groen en recreatieruimte, ..., kwantificeren.</p> <p><i>AANVULLEND (04/2016):</i> <i>VITO wil evolueren naar een RuimteModel Vlaanderen dat maximaal aansluit op de behoeften van elke gebruiker. VITO start in het voorjaar van 2016 met een upgrade van het RuimteModel Vlaanderen. De vorige upgrade is ondertussen al 4 jaar oud. Aanpassingen die op het programma staan zijn enerzijds het invoeren van nieuwe bevolkings- en economische cijfers en prognoses per sector zoals die ondertussen beschikbaar zijn bij het Planbureau en andere instanties, het vernieuwen en aanvullen van het basis kaartmateriaal zoals onze landgebruik kaart, en het hercalibreren van het model. Dit is ook de gelegenheid om wat ernstiger te kijken naar de indeling van de (37) landgebruiksklassen die in het model gehanteerd worden. Die zijn historisch gegroeid en bepaald door enerzijds de technische mogelijkheden van het moment, de beschikbare data, en</i></p>

	<p><i>de verschillende projecten waarvoor het model is ingezet. Maar intussen zijn de gebruikers, de kennis en de gegevensbestanden sterk geëvolueerd. VITO denkt eraan met de 'Founding Fathers' naar een indeling te werken die het beste compromis vormt tussen de behoeften van elke gebruiker, dat wetenschappelijk zinvol is en technisch ook nog haalbaar is. VITO wenst maximaal rekening te houden met de behoeften van elke partij, om zo te convergeren naar een voldoende en goed bruikbare set van landgebruiken voor de oefeningen die we vanaf nu met het model zullen uitvoeren. VLM wenst mee te investeren aan de upgrade van het RuimteModel Vlaanderen op voorwaarde dat ook het gros van de andere partners zich hiertoe engageert (niet enkel VLM & RV maar ook L&V, VMM, AI&O, INBO). VITO heeft al positieve antwoorden op zak, ook niet zonder condities, en bekijkt dit verder met alle partijen.</i></p>
--	---

4. Agentschap Onroerend Erfgoed (OE)

4.1 Inventaris van archeologische zones	
REFERENTIE	Inventaris van archeologische zones
PERIODE	Vanaf 2010
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Inventarisatie van Archeologische Zones
FINANCIERDER(S)	Vlaamse Overheid
PROMOTOR	/
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Bedoeld als een instrument voor de zorg van het in situ bewaard gebleven archeologisch erfgoed. In het kader van het nieuwe onroerend erfgoeddecreet situeert de beleidsrelevantie van de AZ zich op dit moment in het stedenbouwkundige vergunningsproces.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Geografisch, screening CAI, oplistten mogelijk AZ, en 1 per gemeente uitwerken ahv fiche.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Online databank en GIS-laag
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Momenteel nog niet beschikbaar
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Een groot deel van de archeologische sites bevinden zich op het platteland. Ze bewaren sporen van vroegere nederzettingen en vertellen het verhaal van de (agrarische) samenleving. Aanvullen?
4.2 Inventaris houtige beplantingen met erfgoedwaarde	
REFERENTIE	Inventaris houtige beplantingen met erfgoedwaarde
PERIODE	Vanaf 2005
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Inventaris van de houtige beplantingen met erfgoedwaarde
FINANCIERDER(S)	Vlaamse Overheid

PROMOTOR	/
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het krijgen van een overzicht van de houtige beplantingen (bomen en struiken) met erfgoedwaarde (vb. gevlochten hagen, knotbomen, vrijheidsbomen, welkomstbomen, etc.) om een beschermingsbeleid op te baseren. Ontwerp van wetenschappelijke inventaris, basis voor verder wetenschappelijk onderzoek.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Via terreinonderzoek de beplantingen inventariseren (fotograferen, invullen fiche met beschrijving element en erfgoedwaarde). Snelinventaris, geen tijd voor bijkomend onderzoek (literatuur, archief, ...) van de opgenomen relictten.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde: databank en shapefile. Er zijn reeds 2500 relictten opgenomen in de databank, geschat wordt dat dit 3,33% is van het totaal in Vlaanderen. Het eindproduct is een online databank, die te vinden zal zijn op https://inventaris.onroerendergoed.be/
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	In de (nabije) toekomst: ontsluiting via inventariswebsite OE. Link toevoegen?
OMSCHRIJVING (5): plattelandrelevantie	Deze relictten bevinden zich voor het overgrote deel op het platteland. Ze hebben voor een groot deel een functie gehad in de agrarische samenleving.
4.3 Inventaris van archeologische vindplaatsen	
REFERENTIE	Inventaris van archeologische vindplaatsen
PERIODE	Vanaf 2001
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Inventarisatie van Archeologische vindplaatsen (CAI)
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid
PROMOTOR	/
PARTNERS	UGent, KULeuven, VUB, provincies, intergemeentelijke diensten RAAKVLAKE, ADW, Adak en KLAD, Gent, Antwerpen, Kempenland Museum Lommel.
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Instrument ten dienste van het erfgoedbeheer. Ondersteuning en informatie bieden in functie van het adviseren van bouw dossiers en van processen van ruimtelijke ordening, inspiratie bieden voor ruimtelijke ontwikkelingen en ondersteuning voor de selectie van archeologische zones. Daarnaast blijft het een wetenschappelijk instrument dat kan helpen om kennislacunes op te sporen en zo onderzoeksprogramma's op te stellen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	/

OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Online databank en GIS-laag
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Enkel beschikbaar voor geregistreerde gebruikers
OMSCHRIJVING (5): plattellandsrelevantie	Een groot deel van de archeologische sites bevinden zich op het platteland. Ze bewaren sporen van vroegere nederzettingen en vertellen het verhaal van de (agrarische) samenleving.
4.4 Inventaris historische tuinen en parken	
REFERENTIE	Inventaris historische tuinen en parken
PERIODE	Gestart in 1996
LOCATIE	Vlaanderen (tot nu in Limburg, Vlaams-Brabant en de Westhoek)
AARD	Inventaris van de historische tuinen en parken
FINANCIERDER(S)	Vlaamse Overheid
PROMOTOR	/
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het krijgen van een overzicht van en inzicht in de historische tuinen en parken in Vlaanderen. Is de basis van de bescherming van tuinen en parken in Vlaanderen. Ontwerp van wetenschappelijke inventaris, basis voor verder wetenschappelijk onderzoek.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Via terreinonderzoek de tuinen en parken inventariseren. Onderzoek van archief, literatuur en kaarten voor het maken van een beschrijving. Relicten worden onderzocht op hun (kunst-)historische, architecturale, wetenschappelijke en esthetische waarden en getoetst aan de gaafheid, herkenbaarheid en samenhang .
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Inventaris van historische tuinen en parken. Ca. 850 tuinen en parken werden reeds in het kader van de Inventaris van tuinen en parken van Vlaanderen onderzocht en beschreven.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Het eindproduct is een online databank, die te vinden zal zijn op https://inventaris.onroerendergoed.be/ Reeds geïnventariseerde items beschikbaar in boekvorm: reeks M&L cahiers Historische tuinen en parken van Vlaanderen.
OMSCHRIJVING (5): plattellandsrelevantie	De historische tuinen en parken liggen ook in landelijke gebieden. Vele landgoederen hebben een belangrijke rol gespeeld bij de ontginning van het landschap en hebben hun sporen nagelaten in de opbouw ervan. De domeinen hebben veelal een relatie met de omgeving door middel van zichten en vista's.

4.5 Inventaris van het bouwkundig erfgoed	
REFERENTIE	Inventaris van het bouwkundig erfgoed
PERIODE	Project gestart eind jaren 1960, loopt nog steeds verder.
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Inventarisatieproject, gekoppeld aan rechtsgevolgen door opname van de bewaarde panden in de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed.
FINANCIERDER(S)	Vlaamse Overheid
PROMOTOR	/
PARTNERS	Gemeentelijke overheden, erfgoedverenigingen, heemkundige kringen enz. Wisselt per gebied of per thema van de deelinventaris.
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het doel van de inventaris van het bouwkundig erfgoed is vierledig: <ul style="list-style-type: none"> - Lijst van waardevol bouwkundig erfgoed waarvan bewaring moet nagestreefd worden. Cf. vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed. - Beknopte architectuurgids van dorp en streek - Ontwerp van wetenschappelijke inventaris, basis voor verder wetenschappelijk onderzoek - Basis voor selectie van beschermingen van monumenten, stads- en dorpsgezichten
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Selectie bouwkundig erfgoed op basis van doorgedreven veldwerk, aangevuld met literatuur- en archiefonderzoek.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Van elk geselecteerd pand wordt een fiche online geplaatst, bestaande uit administratieve gegevens, fotomateriaal en een beschrijving. Aan de bewaarde panden uit deze selectie, wordt een juridische vaststelling gekoppeld. Inventariswebsite: https://inventaris.onroenderfgoed.be
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Alle gegevens zijn publiek beschikbaar op https://inventaris.onroenderfgoed.be
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	De 'Inventaris Bouwkundig Erfgoed' bevat op dit moment ruim 80.000 relicten bouwkundig erfgoed. Ruraal erfgoed is zeer ruim vertegenwoordigd in deze inventaris. Aan ruim 14.000 fiches in de inventaris is bijvoorbeeld de zoekterm "hoeves" gekoppeld, wat een indicatie geeft van het belang van agrarisch bouwkundig erfgoed in de inventaris. Aanvullen?
4.6 Het industrieel erfgoed. Een verhaal van gemechaniseerde arbeid. Diepteonderzoek naar de mechanisering en industrialisering van de nijverheid in Vlaanderen.	
REFERENTIE	Het industrieel erfgoed. Een verhaal van gemechaniseerde arbeid. Diepteonderzoek naar de mechanisering en industrialisering van de nijverheid in Vlaanderen. Onderzoek wordt uitgevoerd voor verschillende nijverheidsbranches: Becuwe, F. 2009: In de ban van Ceres. Klein- en grootmaalderijen in Vlaanderen (ca. 1850 - ca. 1950), Relicta Monografieën. Archeologie, Monumenten- en

	Landschapsonderzoek in Vlaanderen 3, Brussel. Becuwe, F. 2010: Of an oste as they drie their hoppes upon at Poppering. Een typologische benadering van de hopast in Vlaanderen, Relicta. Archeologie, Monumenten- en Landschapsonderzoek 63, 145-176.
PERIODE	2007-2018: - Maalderijen (In de ban van Ceres) 2007-2009 - Mouterijen 2010-2012 - Asten 2012 – 2018 (VLM: zie volgende fiche)
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Praktijkgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse Overheid
PROMOTOR	Agentschap Onroerend Erfgoed – Frank Becuwe
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Onderzoek van het productieproces en zijn ontwikkeling onder invloed van de mechanisatie om het industrieel erfgoed van een nijverheidsbranche te kunnen evalueren. Het nijverheidsgebouw is in zeer veel gevallen de schil die rond het productieproces werd gelegd om de gehele werking in wind- en waterdichte omstandigheden te laten verlopen. Het machinepark evenals de onderlinge relatie tussen de diverse toestellen maken met andere woorden evenzeer deel uit van ons industrieel erfgoed. Om dit erfgoed te kunnen evalueren is het dan ook van cruciaal belang om dit te kunnen situeren binnen de ontwikkelingsgeschiedenis van de respectieve nijverheid. Enkel op deze wijze wordt het mogelijk om in het kader van het beschermingsbeleid en achteraf in het kader van het beheersbeleid de juiste selecties en keuzes te maken die ervoor zorgen dat van de diverse nijverheden in Vlaanderen een samenhangend erfgoedverhaal voor de toekomst gevrijwaard wordt.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Historisch onderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Gepubliceerd rapport en aanvullingen in de inventarisdatabank
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Bepaalde beschikbaarheid van data bij onderzoeker. Resultaten in gepubliceerde monografie http://inventaris.onroerenderfgoed.be
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Historisch onderzoek van de technologische evoluties in de verschillende nijverheidsbranches en de impact op de architectuur en de context, uitgaande met de toelevering van (landbouw)producten en de stijgende industrialisatie. Op basis van de bekomen inzichten worden aanbevelingen voor het beheer van dit erfgoed geformuleerd. De eerste 3 studies (maalderijen, mouterijen en asten) gaan uit van de verwerking van landbouwproducten, hoofdzakelijk op het platteland. aanvullen?

4.7 Asten in Vlaanderen	
REFERENTIE	Asten in Vlaanderen
PERIODE	2012-2018
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid
PROMOTOR	agentschap Onroerend Erfgoed
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Aanleveren van de wetenschappelijke onderbouw om de nog bewaarde asten in Vlaanderen op basis van hun specifieke kenmerken te kunnen identificeren als hop-, tabaks-, cichorei- en moutast en ze tevens typologisch te kunnen duiden.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Een vergelijkende studie die de resultaten van alle deelonderzoeken (hopasten, moutasten, cichoreiasten en tabaksasten) analyseert en synthetiseert en daarmee de wetenschappelijke onderbouw aanreikt voor een selectief maar coherent beschermings- en beheersbeleid die het behoud van het materiële aspect van een integraal astgebonden erfgoedverhaal moeten garanderen.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Publicatie met richtlijnen voor bescherming en beheer
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Lopend/gepland onderzoek: https://www.onroerenderfgoed.be/images/uploads/content/downloads/ONDERZOEKS_AGENDA_BELEIDSONTWIKKELING_BEHEER.pdf
OMSCHRIJVING (5): plattlandsrelevantie	Open ruimte. Deze drooginstallaties met een van onderen verwarmde vloer waren ooit talrijk aanwezig in ons rurale landschap. Ze vormden een onderdeel van dikwijls kleinschalige landbouwgebonden nijverheden. Met de teloorgang van die plattlandsnijverheden verloren ze hun functie en bestaansrecht.
4.8 Integratie van het rabattensysteem in een hedendaags beheer van het platteland	
REFERENTIE	Integratie van het rabattensysteem in een hedendaags beheer van het platteland
PERIODE	2015-2016
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid
PROMOTOR	agentschap Onroerend Erfgoed

PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>Het rabattensysteem neemt in de geschiedenis van de cultuurname van het platteland een aparte plaats in als een arbeidsintensieve vorm van bosbouw in natte 'woeste gebieden'. De landschappelijke relictten van dit specifieke bevoeiingssysteem hebben intussen een grote cultuurhistorische waarde. Daar het vandaag technisch mogelijk is om waterpeilen drastisch te verlagen hebben de rabattengreppels vaak geen functie meer voor de afwatering en staat het behoud van deze cultuurlandschappelijke relictten onder druk. De instandhouding ervan wordt soms ook als nefast ervaren voor de doelstellingen die bij natuurinrichtingsprojecten worden vooropgesteld. Om bv. bij natuurinrichtingsprojecten tot oplossingen te komen die een evenwicht realiseren tussen enerzijds het cultuurhistorisch beheer en anderzijds het natuurbeheer van een cultuurlandschap met belangrijke natuurwaarden, biedt dit project inzicht in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de historische relatie tussen een rabattensysteem en de waterbeheerskundige infrastructuur in het omgevende landschap met daarbij bijzondere aandacht voor de nog aanwezige operationele kunstwerken (zoals in- en uitlaatsluizen, schutsluizen, schuiven, hevels, terugslagkleppen, slipvangen, pompgemalen, (balken)stuwen e.d.m.); - de wijze waarop een rabattensysteem hydrologisch interfereert in de waterhuishouding van het gebied dat voor natuurinrichting in aanmerking komt; - de mogelijkheden om in een LIFE-gebied natuurinrichting te verzoenen met een cultuurhistorisch beheer van rabattensystemen.
OMSCHRIJVING (2): Onderzoeksmethode	<ul style="list-style-type: none"> - inventarisatie van rabatten met erfgoedwaarde aan de hand van een aantal praktijkgevallen verspreid over de verschillende provincies - archiefonderzoek, historisch onderzoek, cartografisch, iconografisch, ... <p>Onderzoeksvragen kunnen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hoe werd vroeger aan waterbeheersing gedaan en welke plaats nam het rabattensysteem daarin in? - hoe wordt vandaag aan waterbeheersing gedaan en welke plaats kan het rabattensysteem als te behouden cultuurlandschappelijk relict daarin innemen? - hoe kunnen een op behoud gericht cultuurhistorisch beheer van een rabattensysteem en een op vernatting gericht natuurbeheer verzoend worden? - analyse en synthese
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Handboek
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	<p>Lopend/gepland onderzoek:</p> <p>https://www.onroerenderfgoed.be/images/uploads/content/downloads/ONDERZOEKS_AGENDA_BELEIDSONTWIKKELING_BEHEER.pdf</p>
OMSCHRIJVING (5): plattlandsrelevantie	<p>Rabatten karakteriseren in vele gebieden mee het platteland.</p> <p>OPEN RUIMTE: landschap</p> <p>BEHEER: natuur, erfgoed, water</p>
4.9	Wegbeplanting in een erfgoedcontext
REFERENTIE	Wegbeplanting in een erfgoedcontext

PERIODE	2014-2016
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid
PROMOTOR	agentschap Onroerend Erfgoed
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Systematisch onderzoek over wegbeplanting als cultuurhistorisch erfgoed: soortsamenstelling, beplantingstypologie (opgaande bomen, knotbomen, hakhout, ...), regionale variatie gekoppeld aan de historische typologie van de weg, functie, historisch beheer, ...
OMSCHRIJVING (2): Onderzoeksmethode	<ul style="list-style-type: none"> - inventarisatie van wegen met erfgoedwaarde aan de hand van een aantal praktijkgevallen verspreid over de verschillende provincies - archiefonderzoek, historisch onderzoek, cartografisch, iconografisch, ... - analyse en synthese
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Een handleiding over (beheer van) wegbeplantingen in een erfgoedcontext voor advisering door erfgoedconsulenten en voor beheerders bij gewest, provincies en gemeenten, ...
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Lopend/gepland onderzoek: https://www.onroenderfgoed.be/images/uploads/content/downloads/ONDERZOEKS_AGENDA_BELEIDSONTWIKKELING_BEHEER.pdf
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Wegbeplantingen karakteriseren in vele gebieden mee het platteland. OPEN RUIMTE: landschap BEHEER: erfgoed, wegbeplanting
4.10	Modelbeschrijving van paleo-ecologisch onderzoek bij het beheer van landschappen
REFERENTIE	Modelbeschrijving van paleo-ecologisch onderzoek bij het beheer van landschappen
PERIODE	2013-2015
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid
PROMOTOR	agentschap Onroerend Erfgoed
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het paleo-ecologisch erfgoed (het ondergrondse landschap, o.a. veenlagen en alluviale pakketten, met daarin resten van dieren en planten, maar ook bodems en geomorfologische structuren) kan allerlei informatie leveren over het landschap

	(structuur, abiotische kenmerken, flora en fauna, klimaat, processen) in het verleden. Daarnaast is het ook erfgoed op zich, en moet aldus goed beheerd en beschermd worden. Deze inzichten worden in het beheer van landschappen nog te weinig toegepast. Doel van dit project is om de landschapszorg hiermee extra wetenschappelijk te onderbouwen, dit erfgoed beter te (laten) beheren en mogelijkheden voor ontsluiting van dit erfgoed te onderzoeken. (Zie bvb het paleo-ecologisch onderzoek in de Moervaartdepressie. De resultaten van dit onderzoek hebben het advies voor de inrichting door ANB mee gestuurd.)
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Een modelprogramma voor paleo-ecologisch onderzoek opstellen, dat per landschapstype en geografische regio de mogelijkheden oplijst, de te verwachten informatiewinst omschrijft, en een keuze biedt wat betreft de te gebruiken technieken en methoden, en het onderzoeksvolume.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Handboek. Best practices
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Lopend/gepland onderzoek: https://www.onroerenderfgoed.be/images/uploads/content/downloads/ONDERZOEKS_AGENDA_BELEIDSONTWIKKELING_BEHEER.pdf
OMSCHRIJVING (5): plattellandsrelevantie	Het paleo-ecologisch erfgoed is belangrijk bij landschapsbeheer omdat het informatie aanbrengt die observaties van het actueel zichtbare landschap niet kunnen leveren, zowel qua diversiteit als chronologisch (in regel verder teruggaand in de tijd dan studies op basis van het zichtbare landschap). Aldus kan het helpen de genese en de kenmerken van het huidige platteland beter te begrijpen, een noodzakelijke vereiste voor een goed beheer. Aanvullen? OPEN RUIMTE: landschap BEHEER: erfgoed
4.11 Beheer van monumentale bomen	
REFERENTIE	Beheer van monumentale bomen
PERIODE	2013- 2015
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid
PROMOTOR	agentschap Onroerend Erfgoed
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In kaart brengen welke types monumentale bomen er zijn en wat de verschillende mogelijkheden en opties zijn waaruit gekozen kan worden voor het beheer van deze verschillende types, enerzijds actieve verzorging (achterstallige en reguliere snoei en onderhoud), anderzijds het verminderen van negatieve effecten op bomen door bv.

	ondergrondse of bovengrondse werken.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Bundeling van de expertise rond monumentale bomen.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Een handleiding en richtlijn met oplistingen van aandachtspunten, voorbeeldsituaties, technieken,...
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Lopend/gepland onderzoek: https://www.onroerenderfgoed.be/images/uploads/content/downloads/ONDERZOEKS_AGENDA_BELEIDSONTWIKKELING_BEHEER.pdf
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het platteland in Vlaanderen laat zich in diverse regio's kenmerken door de aanwezigheid van monumentale bomen. OPEN RUIMTE: landschap BEHEER: erfgoed Aanvullen?
4.12	Multidisciplinair beheer van beschermde landschappen in het kader van natuurontwikkeling
REFERENTIE	Multidisciplinair beheer van beschermde landschappen in het kader van natuurontwikkeling
PERIODE	2013- 2015
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid
PROMOTOR	agentschap Onroerend Erfgoed
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het aanreiken van richtlijnen en methoden inzake onroerend erfgoedbeheer in het kader van natuurontwikkeling.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	In kaart brengen van de problematiek, en oplistingen van mogelijkheden en toepassingen tot remediëring.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Een handleiding en richtlijn met oplistingen van aandachtspunten, voorbeeldsituaties, technieken,...
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Lopend/gepland onderzoek: https://www.onroerenderfgoed.be/images/uploads/content/downloads/ONDERZOEKS_AGENDA_BELEIDSONTWIKKELING_BEHEER.pdf
OMSCHRIJVING (5):	In beschermde landschappen die deel uitmaken van het platteland is er dikwijls een 'conflictzone' met doelstellingen vanuit natuurbeheer vs onroerend erfgoed.

plattelandsrelevantie	Aanvullen? OPEN RUIMTE: landschap BEHEER: erfgoed, natuur
4.13 Herbestemming van grootschalige hoevecomplexen met erfgoedwaarde	
REFERENTIE	Herbestemming van grootschalige hoevecomplexen met erfgoedwaarde
PERIODE	2013- 2014
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid
PROMOTOR	agentschap Onroerend Erfgoed
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Een onderbouwde visie ontwikkelen die toelaat, met oog voor het maatwerk dat dergelijke erfgoedprojecten vereist, hergebruik of herbestemming van agrarisch erfgoed, in het bijzonder van grootschalige hoevecomplexen, kwaliteitsvol te begeleiden om het behoud van de agrarisch gedesaffekteerde hoevecomplexen en hun omgeving te verzekeren met respect voor de erfgoedwaarden.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	De kernvraag bij rehabilitatieprojecten betreft de draagkracht van de erfgoedwaarden van deze al dan niet beschermde hoeses. In welke mate is hergebruik of herbestemming verzoenbaar met de optie om de authenticiteit van dit agrarisch erfgoed te behouden? De problematiek wordt in kaart gebracht door: <ul style="list-style-type: none"> - de grote hoevecomplexen in Vlaanderen typologisch te situeren, te beschrijven en hun karakteristieke erfgoedwaarden aan te geven; - de landbouweconomische ontwikkelingen die verder gebruik van deze hoeses voor agrarische doeleinden in de weg staan, te schetsen; - in het bijzonder voor agrarische en agrarische landschappelijk waardevolle gebieden de mogelijkheden binnen de ruimtelijke ordening inzake functiewijzigingen te onderzoeken en op te lijsten; - de voorbeelden alsook de (nog) niet gerealiseerde voorstellen op het vlak van hergebruik en herbestemming van grote hoevecomplexen kort beschrijvend op te lijsten en door te lichten; - aanbevelingen te formuleren inzake de aanpak van rehabilitatieprojecten m.b.t. grootschalige hoevecomplexen in het algemeen en m.b.t. de diverse hoevetypes in het bijzonder.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Publicatie, studiedag, richtlijnen voor beheer, voorbeeldprojecten
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Lopend/gepland onderzoek: https://www.onroenderfgoed.be/images/uploads/content/downloads/ONDERZOEKS_AGENDA_BELEIDSONTWIKKELING_BEHEER.pdf

OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het platteland in Vlaanderen laat zich kenmerken door een nog vrij rijk aanbod aan historische hoevecomplexen. Zo zijn in Vlaams-Brabant de vierkantshoeves typerend, terwijl in het polderlandschap van West-Vlaanderen grote hoeves met vrijstaande bestanddelen en in sommige gevallen voorzien van één of meer walgrachten karakteristieke elementen zijn. Door de schaalvergroting die de landbouwsector sinds decennia kenmerkt, verliezen echter steeds meer hoeves hun oorspronkelijke bestemming. Kleine(re) hoeves krijgen nog gemakkelijk een zuiver residentiële nieuwe functie. Voor grote boerderijen is dit in veel gevallen minder evident. OPEN RUIMTE_hergebruik, tranformaties, erfgoed, leegstand
4.14 Inventaris varend erfgoed	
REFERENTIE	Inventaris varend erfgoed
PERIODE	1 oktober 2010 – 2015
LOCATIE	Vlaams gewest
AARD	Inventarisatie van het varend erfgoed
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid
PROMOTOR	/
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De inventaris van het varend erfgoed beoogt het in kaart brengen van alle historisch waardevolle vaartuigen in Vlaanderen. De bedoeling is de ontsluiting van dit deel van het erfgoed en het leggen van een wetenschappelijke basis voor een gefundeerd beschermingsbeleid.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Het project omvat een fysieke rondgang langs de bevaarbare waterwegen, havens en aanlegplaatsen om het aanwezige erfgoed te registreren en te documenteren. De verzamelde informatie wordt aangevuld door onderzoek van schriftelijke en mondelinge bronnen en literatuuronderzoek.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Het eindproduct is een online databank, die te vinden zal zijn op https://inventaris.onroerenderfgoed.be/
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek beschikbaar online
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Transporteconomie: vervoer van landbouwproducten over water. Ruimtelijke verankering van vaartuigen in het landschap, meer bepaald de aanlegplaatsen en havens.
4.15 Het ontwikkelen van een handboek met voorbeelden van stedenbouwkundige Voorschriften voor ruimtelijke uitvoeringsplannen en stedenbouwkundige verordeningen i.f.v. de zorg voor onroerend erfgoed	
REFERENTIE	Het ontwikkelen van een handboek met voorbeelden van stedenbouwkundige voorschriften voor ruimtelijke uitvoeringsplannen en stedenbouwkundige verordeningen i.f.v. de zorg voor onroerend erfgoed

	Studie wordt nog dit jaar uitbesteed
PERIODE	2012-2014 (nog op te starten)
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Praktijkgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse Overheid
PROMOTOR	Agentschap Onroerend Erfgoed
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het ontwikkelen van een handboek met voorbeelden van stedenbouwkundige voorschriften voor ruimtelijke uitvoeringsplannen en stedenbouwkundige verordeningen i.f.v. de zorg voor onroerend erfgoed De kern van de opdracht bestaat uit het ontwikkelen van een set van stedenbouwkundige voorschriften voor ruimtelijke uitvoeringsplannen en stedenbouwkundige verordeningen i.f.v. de maximale integratie van en de zorg voor het onroerend erfgoed. Dit dient te gebeuren binnen de afgebakende categorieën van onroerend erfgoed, waaronder 20 typevoorbeelden werden aangeduid. Belangrijk is de aandacht voor een integrale benadering van de erfgoeddisciplines (bouwkundig, landschappelijk en archeologisch erfgoed).
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Ontwerpend onderzoek o.b.v. praktijkvoorbeelden, uit binnen- en buitenland
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport zal gepubliceerd worden als handleiding/handboek.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publicatie en via website www.onroerenderfgoed.be (o.v.)
OMSCHRIJVING (5): plattelandrelevantie	Bij de opmaak van buitengebied RUP' s is er nood aan specifieke stedenbouwkundige voorschriften voor erfgoedelementen en –gehelen, die kenmerkend zijn voor het betrokken gebied. Met deze studie zullen voorstellen en mogelijkheden hiervoor aangereikt worden.
4.16	Onderzoek naar de exploitatie van Diestiaan ijzerzandsteen in het Hageland van de middeleeuwen tot de 20e eeuw
REFERENTIE	Publicatie in voorbereiding
PERIODE	2009-2012
LOCATIE	Hageland
AARD	Praktijkgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse Overheid

PROMOTOR	Agentschap Onroerend Erfgoed – Thomas Van Driessche
PARTNERS	ALBON
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>Het onderzoek naar de geschiedenis van de Hagelandse steengroeven, van de middeleeuwen tot de 20e eeuw, had tot doel te achterhalen waar de vroegere steengroeven lagen, hoe ze door de eeuwen heen geëxploiteerd werden, aan welk soort gebouwen ijzerzandsteen uit deze groeven toegepast werd en wat de invloed van de natuursteenexploitatie op het landschap was.</p> <p>In 2010 heeft de Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen (ALBON) acht proefboringen laten uitvoeren op vier locaties in het Hageland. Deze boorkernen worden momenteel geologisch en bouwtechnisch onderzocht door het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium. Dit onderzoek heeft tot doel inzicht te krijgen in de geologische kenmerken van de ijzerzandsteenbanken en kwaliteitscriteria te bepalen voor het gebruik van ijzerzandsteen bij restauratieprojecten.</p> <p>Het is de bedoeling dat de resultaten van beide onderzoeken met elkaar vergeleken worden.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Historisch onderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Bepaalde beschikbaarheid van data en resultaten in rapport voor alle partners
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>Historisch-geografisch onderzoek naar oude ontginningslocaties, die meestal op het platteland gelegen zijn en die meer inzicht geven in het huidige verschijningsvorm van het landschap. Ook het herbruik van ijzerzandsteen bij lokale bouwactiviteiten komt aan bod.</p> <p>Op basis van alle resultaten kunnen beslissingen worden genomen over het verdere beheer van het gebied en zijn bouwkundig en landschappelijk erfgoed.</p>
4.17	Landschapsatlas
REFERENTIE	Landschapsatlas
PERIODE	Eerste versie ontsloten 2001, gaf overzicht over heel Vlaanderen. Actualisaties vooral met betrekking tot de ankerplaatsen (aanduidingen).
LOCATIE	Vlaanderen (met uitzondering van stedelijke kernen).
AARD	Inventaris van landschappelijke relictten: punten, lijnen, zones en ankerplaatsen
FINANCIERDER(S)	Vlaamse Overheid
PROMOTOR	/
PARTNERS	/

OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het geven van een overzicht van landschappelijke relictten van het traditionele landschap (punten, lijnen en zones) en de landschappelijk meest waardevolle gebieden (ankerplaatsen) van heel Vlaanderen. Deze inventaris biedt de basis om het beleid mbt. landschapsbescherming en –zorg uit te bouwen. Ontwerp van wetenschappelijke inventaris, basis voor verder wetenschappelijk onderzoek.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Inventarisatie op basis van expertkennis, kaartstudie (oa. historische kaarten), literatuurstudie, etc. Relictten worden getoetst aan criteria: gaafheid, herkenbaarheid en samenhang.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Inventaris van landschappelijke relictten: punten, lijnen, zones en ankerplaatsen. Databank en shapefile.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Raadpleegbaar via AGIV, in de toekomst via inventariswebsite OE. Bijbehorend boek: Hofkens et al, 2001. Nieuwe impulsen voor de landschapszorg – De landschapsatlas, baken voor een verruimd beleid. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap/afdeling Monumenten en Landschappen, Brussel. De aangeduide ankerplaatsen worden ontsloten via de website van Onroerend Erfgoed.
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Deze relictten bevinden zich voor het overgrote deel op het platteland. Het zijn relictten van het traditionele landschap. Grotendeels bestaat dit uit gebieden met agrarische geschiedenis. In het bijzonder de ankerplaatsen zijn relevant, deze kunnen worden ‘aangeduid’ en op die manier ingang vinden in de ruimtelijk ordening (via RUPs vertaald worden in erfgoedlandschappen).
4.18 Erfgoedbalans	
REFERENTIE	Erfgoedbalans
PERIODE	2012-2016
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid
PROMOTOR	raf.ribbens@rwo.vlaanderen.be
PARTNERS	agentschap Onroerend Erfgoed
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Op 1 januari 2015 trad het nieuwe Onroerend erfgoeddecreet in werking. Dit nieuwe regelgevende kader heeft tot doel om de zorg voor de verschillende vormen van onroerend erfgoed meer op mekaar af te stemmen, een geïntegreerde en eigentijdse benadering van de erfgoedzorg te introduceren, en meer transparantie en rechtszekerheid te bieden voor alle betrokkenen. Uiteindelijk moet dit leiden tot een

	beter behoud van het onroerend erfgoed in Vlaanderen. Dit omslagpunt is het uitgelezen moment om een stand van zaken van de vroegere regelgeving op te maken. Deze vervult de rol van nulmeting voor de beleidsmonitoring, kan een omgevingsanalyse en referentiekader zijn voor diverse onderzoeken in het kader van beleid en beheer, biedt een benchmarking voor het toekomstig beleid, en is referentiewerk voor het grote publiek. Deze nulmeting moet de voorraad, de toestand en de zorg voor alle vormen van het onroerend erfgoed (archeologisch, bouwkundig, landschappelijk), en het varend erfgoed, in het Vlaams Gewest beschrijven.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Analyse & synthese bestaande data.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Het project "Erfgoedbalans" resulteert in een toegankelijke, wetenschappelijk onderbouwde tekstuele en geïllustreerde beschrijving van het onroerend erfgoed en de zorg ervoor in Vlaanderen, op 01/01/2015.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Openbaar
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Kennis van de stand van zaken van het onroerend erfgoed (archeologisch, bouwkundig, landschappelijk) en het onroerend erfgoedbeleid is ook voor het plattelandsbeleid relevant.
4.19 Doelgroepenonderzoek rond de eigenaars van onroerend erfgoed	
REFERENTIE	Doelgroepenonderzoek rond de eigenaars van onroerend erfgoed
PERIODE	2016-2018
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid
PROMOTOR	agentschap Onroerend Erfgoed
PARTNERS	ingrid.vanhaevre@rwo.vlaanderen.be
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Onderzoek naar de karakteristieken van de prioritaire doelgroepen van onroerend erfgoed, met focus op de eigenaars van beschermd onroerend erfgoed
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Analyse & synthese bestaande data.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Onderzoeksrapport & publicaties

OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Openbaar
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Betere kennis van onroerend erfgoedeigenaars op het platteland kan bijdragen tot een effectiever plattelandsbeleid.
4.20 De maatschappelijke waarde van onroerend erfgoed	
REFERENTIE	De maatschappelijke waarde van onroerend erfgoed
PERIODE	Nog op te starten (dd. maart 2016)
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht en praktijkgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid
PROMOTOR	christine.vanhoutte@rwo.vlaanderen.be (T 02 553 17 39)
PARTNERS	agentschap Onroerend Erfgoed
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Dit project heeft als doel om de maatschappelijke baten van onroerend erfgoed in kaart te brengen, waar mogelijk op kwantitatieve wijze, waar niet mogelijk op kwalitatieve wijze. Finaal is het de bedoeling om MKBA' s van onroerend erfgoed mogelijk te maken.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwalitatief: Observationele methoden, Focusgroepen, Interviews Kwantitatief: hedonische prijzenanalyse, contingente waardering, keuzemodellering, ...
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Waardemetingen, onderzoeksrapport, beleidsaanbevelingen
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Openbaar
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Inrichting of acties op het platteland kunnen in meer of mindere mate erfgoed impacteren, respecteren of valoriseren. Kennis over de waarde van onroerend erfgoed voor de samenleving kan helpen de juiste afwegingen te maken en beslissingen te nemen.
4.21 Draagvlakonderzoek onroerend erfgoed	
REFERENTIE	Draagvlakonderzoek onroerend erfgoed
PERIODE	2017-...

LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid, AOE
PROMOTOR	ingrid.vanhaevre@rwo.vlaanderen.be
PARTNERS	agentschap Onroerend Erfgoed & aanverwante domeinen & instanties
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In de hedendaagse maatschappij staat het onroerend erfgoed en het erfgoedbeleid onder druk. Door de verschillende geledingen van de samenleving worden hierover vragen gesteld. Het doel van het onderzoek is om zowel het maatschappelijke als het bestuurlijke draagvlak voor het onroerend erfgoed en voor het beleid te analyseren. Het onderzoek moet uitmonden in beleidsaanbevelingen over een gepast instrumentarium voor de verbreding en verdieping van het draagvlak en helpen om bij de beleidskeuzes in te spelen op de veranderende maatschappelijke noden en verwachtingen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Het project omvat een bevolkingssurvey bij het breed publiek en focusgroepen met prioritaire doelgroepen en het zal worden afgesloten met een rondetafelconferentie.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Onderzoeksrapport, wetenschappelijke artikels & beleidsaanbevelingen.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Openbaar
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek moet uitmonden in beleidsaanbevelingen over een gepast instrumentarium voor de verbreding en verdieping van het draagvlak en helpen om bij de beleidskeuzes in te spelen op de veranderende maatschappelijke noden en verwachtingen. Inrichting of acties op het platteland kunnen in meer of mindere mate erfgoed impacteren, respecteren of valoriseren. Kennis over het draagvlak hiervoor kan helpen afwegingen te maken en beslissingen te nemen.

5. K.U.Leuven, Departement Architectuur (WENK, PLEN, steunpunt Ruimte)

5.1 Vergrijzing op het platteland verkend – analyse van ruimtelijke perspectieven	
REFERENTIE	Vergrijzing op het platteland verkend – analyse van ruimtelijke perspectieven
PERIODE	10/11/2014 – 10/05/2017
LOCATIE	Vlaanderen (cases Westhoek & Kempen)
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	VLM, Vlaams Plattelandsbeleid
PROMOTOR	HaUS, KUL (Faculteit Architectuur); Pascal Dedecker
PARTNERS	Atelier Romain (voorheen SumResearch)
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>Een antwoord formuleren op de maatschappelijke uitdagingen die de vergrijzing op het platteland teweeg brengt en dat op drie domeinen: welzijn (zorg), wonen en ruimtelijke ordening. We brengen de vergrijzing op het platteland in kaart; onderzoeken in welke mate het beleid en de zorgsector zich voorbereiden op de vergrijzing; achterhalen de wensen van de (toekomstige) ouderen en implementeren die bevindingen in het woon- en R.O.-beleid.</p> <p>Het project focust op suburbane en landelijke regio's die een sterke vergrijzing kennen. Deze vergrijzing heeft niet enkel gevolgen voor de oudere zelf maar resulteert in een groot aantal maatschappelijke uitdagingen. De historische en institutionele context in combinatie met de lage verhuisgeneigdheid van de ouderen, leidde tot 'ruimtelijke mismatches' of ruimtelijke incongruenties op de woningmarkt (Ageing in Place, gehechtheid aan eigen woning, moeilijke doorstroming, minder woonkansen voor jonge gezinnen, onaangepaste oude woningen, risico op sociale isolatie) en de afstemming tussen zorgvraag en zorgaanbod (zorgallocatie, verspreide woonpatronen, bereikbaarheid zorgvoorzieningen, afhankelijkheid eigen wagen).</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<p>Het onderzoek is gebaseerd op een combinatie van kwantitatieve en kwalitatieve technieken.</p> <ul style="list-style-type: none"> - SUM Research (Atelier Romain) is verantwoordelijk voor de data-analyse en de ruimtelijke analyse; - HaUS staat in voor de beleidsanalyse d.m.v. een documentanalyse, semigestructureerde interviews met ouderen en verantwoordelijken van zorginstellingen, focusgroepen met bewoners van de residentiële zorg en participatieve technieken zoals het meevolgen van de rondes van thuisverpleging.

OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Publicatie in boekvorm (rond maart 2017).
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publicatie in boekvorm (rond maart 2017).
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>Het onderzoek ambieert beleidsaanbevelingen voor het toekomstig Plattelandsbeleid te formuleren. De focus ligt voornamelijk op doelstelling K 'Aandacht voor kwetsbare groepen op het platteland' omdat minder mobiele ouderen in monofunctionele woonwijken afhankelijk zijn van hulp om de nodige voorzieningen te bereiken. Het onderzoek is eveneens gerelateerd aan doelstelling L 'Leefbare dorpen' omdat dit onderzoek bijzondere aandacht heeft voor voorzieningsarme buurten.</p> <p>Het onderzoek is ook sterk gerelateerd aan de studies i.k.v. Steunpunt Ruimte en het Open Ruimte Platform (vervoersarmoede, bereikbaarheid, sociaal aspect gelinkt aan ruimtelijk rurale gebieden).</p> <p>Het onderzoek stelt het huidige ageing-in-place-beleid in vraag en bekijkt alternatieve beleidsopties m.b.t. de zorg. Er wordt gezocht naar nieuwe woonvormen, aangepast aan de woonomgeving (bv. co-housing). Ook good practices uit het PBP 1.0 (zoals buurtwinkels in een landelijke omgeving, zorgnetwerken, plattelandsfonds, PDPO) en andere (Rural Alliances, PRUP, renovaties, etc.) worden meegenomen.</p>
5.2 Steunpunt Ruimte (WP 2_Ruimtelijke veerkracht)	
REFERENTIE	Steunpunt Ruimte (WP 2_Ruimtelijke veerkracht)
PERIODE	2012-2016
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Programma Beleidsgericht Onderzoek, Vlaamse Overheid
PROMOTOR	Stijn Oosterlynck (OASeS-UA) en vanaf 2014 Pascal De Decker (W & K Sint-Lucas)
PARTNERS	UA in een interuniversitair onderzoeksverband
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>WP2 Ruimtelijke veerkracht omvat 3 deelstudies, dit onderzoek betreft 'deelstudie 2: Veerkracht en vergrijzing / migratie'.</p> <p>Binnen dit onderzoek staan 2 vragen centraal. Hoe veerkrachtig is de Vlaamse ruimte ten aanzien van vergrijzing en (externe) migratiestromen en wat is de ruimtelijke impact van deze demografische trends? Het doel is het zowel kwantitatief als kwalitatief analyseren van de ruimtelijk gedifferentieerde impact van externe migratiestromen en de vergrijzing van de bevolking op de Vlaamse ruimtelijke structuur. Er zal in detail worden nagegaan hoe de lokale en bovenlokale actoren in zogenaamde migratie- en vergrijzing 'hot spots' omgaan met deze uitdagingen en welke ruimtelijke beleidsmaatregelen zij hiervoor implementeren.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Er wordt een strategisch ruimtelijk planningsconcept ontwikkeld en geoperationaliseerd dat focust op een grotere veerkracht van de Vlaamse ruimte ten aanzien van de fluctuerende externe migratiestromen en de vergrijzing van de bevolking. Met

	betrekking tot migratie wordt niet enkel de eerste migratiebeweging bekeken (i.e. van het buitenland naar Vlaanderen), maar ook de verdere interne migratietrajecten zodat mogelijke verschuivingen in het migratielandschap kunnen worden blootgelegd. Wat vergrijzing betreft richt het onderzoek zich op gezinnen in rurale of suburbane gebieden met een eerder lage woningdichtheid.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Doctoraat van Elise Schillebeeckx (OASes) voorzien in 2016. <i>[Ympkje Albeda (OASes) plant een FWO-onderzoek naar suburbanisatie van migranten, maar moet nog worden opgestart (03/13), start o.v. najaar 2013].</i>
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Rapporten en info m.b.t. WP 2 via www.steunpuntruimte.be
OMSCHRIJVING (5): plattlandsrelevantie	<p>Dit onderzoek, hoewel in de eerste plaats geconcipeerd in het kader van het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, is zeer plattlandsrelevant, omdat het bekijkt hoe de open ruimte veerkrachtiger kan gemaakt worden ten aanzien van vergrijzing. Het onderzoek van de impact van demografische processen zoals vergrijzing en externe migratie op de Vlaamse ruimte biedt heel wat perspectieven voor het beleid. Zo vormt externe migratie een belangrijke maatschappelijke uitdaging voor ruimtelijke planners (bv. stijging van de vraag naar bouwgrond, klimaatvluchtelingen), maar tot op heden werd hier zelden dieper op ingegaan.</p> <p>Vergrijzing heeft belangrijke gevolgen voor de ruimtelijke organisatie van de samenleving: ruimtelijke mismatch van ouderen met grote woning met tuin versus huishoudens met kinderen die geen geschikte gezinswoning vinden, aangepaste zorgdiensten en hun locatie, ruimtelijke uitzaaiing met afgelegen woongebieden t.a.v de stedelijke kernen en gevolgen voor pendelen, recreëren, winkelen. Tal van Vlaamse plattlandsdorpen worden geconfronteerd met een inkrimping of verdwijning van het lokale aanbod aan basisgoederen, terwijl de bewoners ouder worden en inboeten aan mobiliteit.</p> <p>SOCIALE COHESIE: migratie, vergrijzing, vervoersarmoede, zorg</p>
5.3	Treescape – From forest ecosystem services to spatial forest configuration for an urbanized territory
REFERENTIE	Treescape – From forest ecosystem services to spatial forest configuration for an urbanized territory
PERIODE	2016-2020
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Doctoraatsonderzoek van Bjoke Carron
FINANCIERDER(S)	Impulsfonds KU Leuven
PROMOTOR	KU Leuven-Departement Architectuur, Onderzoeksgroep PLEN, Prof. dr. Hans Leinfelder
PARTNERS	Prof. dr. Bart Muys (KU Leuven)
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het doctoraatsonderzoek verkent alternatieve mogelijkheden voor de realisatie van de 10.000 ha bosuitbreiding die door de Vlaamse regering in 1997 werd vooropgesteld.

	De bestaande kennis over de optimale levering van bosecosysteemdiensten wordt voor de eerste keer expliciet gerelateerd aan ruimtelijke kenmerken (schaal, connectiviteit, fragmentatie, ...). Deze ruimtelijke kenmerken worden vervolgens vertaald in ruimtelijke ontwerpcriteria die op hun beurt moeten resulteren in de omschrijving van bosconfiguraties. Bosconfiguraties gaan bewust op zoek naar de mogelijke verweving van bos/bomen met andere ruimtegebruikers. Toegepast op de verstedelijkte context van Vlaanderen, leiden deze verschillende bosconfiguraties tot een samenhangende treescape waarvan de levering aan ecosysteemdiensten kan worden begroot.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	De twee belangrijkste onderzoeksmethodes in het doctoraat zijn: - Ontwerpend onderzoek met de definiëring van ruimtelijke ontwerpcriteria voor bos op basis van ecosysteemdiensten, het omschrijven van bosconfiguraties en het ontwerpen van een treescape - Validering van levering van ecosysteemdiensten door treescape
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Het onderzoek moet resulteren in een doctoraatsproefschrift in 2019-2020 .
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Het onderzoek moet resulteren in een doctoraatsproefschrift in 2019-2020 .
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek zoekt op een creatieve manier naar de mogelijke realisatie van bosuitbreiding in verstedelijkt Vlaanderen (via de begroting van ecosysteemdiensten o.b.v. bosconfiguraties). Bosuitbreiding wordt door bijvoorbeeld de landbouwsector bedreigend gezien als een zoveelste ruimteclaim op het eigen landbouwareaal.
5.4 Open Ruimte Platform: leertraject, testtraject en beleidstraject	
REFERENTIE	Open Ruimte Platform: leertraject, testtraject en beleidstraject
PERIODE	2015-2016
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsondersteunend onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse Landmaatschappij
PROMOTOR	Architecture Workroom Brussels (Joachim Declerck) en KU Leuven-onderzoeksgroep PLEN (prof. dr. Hans Leinfelder)
PARTNERS	Als vervolg op het Open ruimte offensief van VLM werd op initiatief van VLM, Ruimte Vlaanderen, VVSG en VVP het Open ruimte platform opgericht.
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het ORP verzamelt relevante actoren voor het openruimtebeleid in Vlaanderen en zoekt naar creatieve winsten en beleidsvernieuwingen voor de open ruimte. Drie trajecten van dit ORP worden extern ondersteund: - Het leertraject trekt lessen uit lopende innovatieve besluitvormingsprocessen in de open ruimte in Vlaanderen en onderzoekt de rol en positie van overheden ten aanzien van nieuwe actoren of burgerinitiatieven in de Vlaamse open ruimte. - Het testtraject verkent in vier testcases (Pannenfabriek Oud-Turnhout, Voedsellandschap Pajottenland, Smarter Agro in Midden West-Vlaanderen,

	<p>Electrabelsite Schelle) de verdere invulling van de zes families van opgaven die in het Open ruimte offensief werden geformuleerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het beleidstraject synthetiseert de inzichten uit beide andere trajecten in beleidsaanbevelingen
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<p>Het leertraject bestond enerzijds uit vijf intervisiemomenten (4 thematische intervisies en 1 synthese-intervisie) met innovatieve besluitvormingsprocessen, 3 experten, vertegenwoordigers van de initiatiefnemers en enkele nieuwe actoren. Anderzijds werden 21 nieuwe actoren bevroegd over hun werking, hun inhoudelijke focus, hun organisatie en hun verwachtingen ten aanzien van de overheid. De resultaten en de verwerking van deze bevraging werden teruggekoppeld tijdens een workshop met de nieuwe actoren.</p> <p>Het testtraject bestaat uit intervisiemomenten/kwaliteitskamers met de trekkers van de vier testcases. Hierbij komen gemeenschappelijke aandachtspunten naar voor.</p>
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	<p>Het onderzoek moet resulteren in beleidsaanbevelingen voor de politieke en ambtelijke beleidsmakers op verschillende bestuursniveaus.</p>
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	<p>Info op te vragen bij Sylvie Fosselle (VLM).</p>
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>Het onderzoek zoekt naar inhoudelijke en procesmatige verbeterpunten voor het openruimtebeleid in Vlaanderen. Aspecten die aan bod komen zijn het hergebruik van oude industriële sites (cases Electrabel & Pannenfabriek, OA/4.2.B), korte voedselketen (Pajottenland, OA/4.2.C), en waterbeheer versus landbouwconsumptie (case Midden West-Vlaanderen, OA/4.2.D), of Loket Onderhoud Buitengebied (OA/4.2.D),... Het ORP kaart tevens de rol aan van burgerinitiatieven in de open ruimte.</p> <p>Vanuit het leertraject is er in het ORP een eerste voorlopige formulering van aanbevelingen gekomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het open ruimtebeleid is gebaat met een integrerende agenda - Een programmatische aanpak zorgt voor meer daadkracht - Overheden faciliteren nieuwe actoren onvoorwaardelijk - Veranderingsprocessen worden niet opgesloten in een bestemmingslogica - We zetten de open ruimte meer inde markt als 'commons'
5.5	Dominante en alternatieve planningsdiscoursen ten aanzien van landbouw en open ruimte in een (Vlaamse) verstedelijkte context
REFERENTIE	Dominante en alternatieve planningsdiscoursen ten aanzien van landbouw en open ruimte in een (Vlaamse) verstedelijkte context
PERIODE	2002-2007
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Doctoraatsonderzoek van Hans Leinfelder
FINANCIERDER(S)	Universiteit Gent
PROMOTOR	Universiteit Gent, Afdeling Mobiliteit en Ruimtelijke Planning, Prof. dr. Georges Allaert

PARTNERS	n.v.t
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>Het doctoraat onderzoekt in hoeverre de Vlaamse ruimtelijke planning met betrekking tot de open ruimte en de landbouw sinds de opmaak van de gewestplannen beheerst wordt door een dominant planningsdiscours. Het toont aan dat een discours dat stad en platteland als tegenpolen benadert en een discours dat landbouw louter als een economische activiteit beschouwt, reeds veertig jaar de ruimtelijke planning in Vlaanderen bepalen.</p> <p>Vervolgens worden drie alternatieve planningsdiscoursen ontwerpmatig verkend: stad en platteland als netwerken van activiteiten (economie), stad en platteland als ecosystemen (ecologie) en stad en platteland als stelsels van plekken (sociaal-culturele identiteit). Voor dit laatste alternatieve discours wordt een specifiek subdiscours, namelijk 'open ruimte als publieke ruimte' verder uitgediept.</p> <p>Tenslotte wordt theoretisch verkend in hoeverre andere financieringsbronnen dan louter overheidsmiddelen voor de inrichting en het beheer van de open ruimte kunnen worden aangeboord.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<p>De twee belangrijkste onderzoeksmethodes in het doctoraat zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Discoursanalyse van bestaande beleidsdocumenten (gewestplannen, Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, AGNAS) waarbij vooral wordt gefocust op de evolutie van de inhoudelijke verhaallijn en de mate van institutionalisering van het discours in de beleidspraktijk. - Ontwerpmatige verkenning van drie alternatieve planningsdiscoursen in drie cases in Midden- en Zuid-West-Vlaanderen.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Het onderzoek heeft geresulteerd in een doctoraatsproefschrift dat openbaar werd verdedigd op 15 mei 2007. Het vormde nadien de basis voor lezingen en publicaties.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Het doctoraatsproefschrift werd nadien gepubliceerd in boekvorm: Leinfelder, H. (2007). Open ruimte als publieke ruimte. Academia Press, Gent. Het boek is niet langer beschikbaar.
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>Het onderzoek stelde de beleidsmatige relevantie van het onderscheid stad-platteland in Vlaanderen in vraag en bood alternatieven. Het meest uitgewerkte alternatief is de inhoudelijke verhaallijn dat open ruimte in Vlaanderen geen exclusieve productieruimte is die eigendom is van de landbouwers of een exclusieve ecologische ruimte die de bevoegdheid is van natuurorganisaties. De open ruimte of het platteland wordt door vele actoren gedeeld en moet dan ook bewust in relatie tot deze actoren worden gepland.</p> <p>Tenslotte kaart het onderzoek alternatieve financieringsmechanismen voor de inrichting en het beheer van de open ruimte aan. Het is het eerste onderzoek in Vlaanderen dat het instrument 'verhandelbare ontwikkelingsrechten' op de agenda plaatst.</p>

5.5 Dominante en alternatieve planningsdiscoursenten aanzien van landbouw en open ruimte in een (Vlaamse) verstedelijkende context	
REFERENTIE	Dominante en alternatieve planningsdiscoursenten aanzien van landbouw en open ruimte in een (Vlaamse) verstedelijkende context
PERIODE	2007
LOCATIE	atv
AARD	atv
FINANCIERDER(S)	atv
PROMOTOR	KUL (Faculteit Architectuur) Hans Leinfelder
PARTNERS	atv
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	atv
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	atv
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	atv
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	atv
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek komt aan bod bij de beleidsdoelstelling G 'Vrijwaren en ontwikkelen van de open ruimte' (PBP 1.0, voetnoot 26). "Een belangrijke transformatie is de toename van het recreatief (mede)gebruik waarbij de open ruimte een publieke ruimte geworden is die consumeerbaar en beleefbaar is voor een stedelijk publiek". Verder aan te vullen a.u.b.? mag zeer beknopt zijn!

6. UGent - Afdeling Mobiliteit & Ruimtelijke Planning (AMRP)

6.1 Studie van ecowijken	
REFERENTIE	Studie van ecowijken: definiëring, inventarisatie en omschrijving van randvoorwaarden.
PERIODE	01/06/2012 – 31/05/2013
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Onderzoeksprogramma Groen in de stad (Vlaanderen in actie), praktijkgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse Overheid, Agentschap Natuur en Bos
PROMOTOR	Prof. Dr. G. Allaert, georges.allaert@ugent.be, 09/331.32.51. Luuk Boelens? (originele fiche werd door A Pisman ingevuld)
PARTNERS	UG, AMRP
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Definitie en begripsomschrijving van ecowijken, inventarisatie van ecowijken in Vlaanderen en in het buitenland en knelpunten/opportunititeitenanalyse van geselecteerde ecowijkprojecten.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuurstudie & Terreinanalyse
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	<i>Nog af te werken</i>
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://www.planning.ugent.be/onderzoekecowijken.php
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>Ecowijken situeren zich zowel binnen de meer verstedelijkte delen van Vlaanderen, als op het platteland.</p> <p>Ruimtelijke planning, economisch</p> <p>Plattelandsgerelateerde aspecten vormen een deelaspect van een meer integrale analyse</p> <p>Beheer, bestuurlijk & procesmatig, stadsrand, open ruimte</p> <p>Aanvullingen?</p> <p>Klopt dit? "Dit onderzoek houdt verband met leefbaarheid van buurten, en kan extrapoleerbaar zijn naar buurten of dorpen op het platteland."</p> <p>Wat is er relevant voor het platteland? specifieke aanbeveling?</p>
6.2 CCASPAR – Climate change and changes in spatial structures	
REFERENTIE	CCASPAR – CLIMATE CHANGE AND CHANGES IN SPATIAL STRUCTURES – RESEARCH

	PROJECT
PERIODE	15/02/2009 – 14/02/2013
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Onderzoeksprogramma – Strategisch Basis Onderzoek
FINANCIERDER(S)	IWT-Vlaanderen
PROMOTOR	Prof. Dr. G. Allaert, georges.allaert@ugent.be, 09/331.32.51. Luuk Boelens? (originele fiche werd door A Pisman ingevuld)
PARTNERS	UG – AMRP, trekker van het onderzoek & Vakgroep Geografie UA – Onderzoeksgroep Ecosysteembeheer KUL – Afdeling Natuur, Bos en Landschap Vrije Universiteit Amsterdam – Instituut voor Milieuvraagstukken Hogeschool Gent – Dep. Biowetenschappen en Landschapsarchitectuur Studiegroep Omgeving
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Inzichten ontwikkelen over de aanpassingen van historisch gegroeide ruimtelijke structuren aan de toenemende effecten van klimaatverandering. Sleutelbegrippen: klimaatverandering, ruimtelijke structuren, veranderingen in ruimtelijke structuren en Vlaanderen. Aangezien het onderzoeksproject een primair maatschappelijk valorisatieperspectief heeft, is het valorisatiepotentieel van het project vooral gesitueerd is op het vlak van beleidsvoorbereiding op verschillende bestuursniveaus in Vlaanderen en internationaal.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuurstudie, ontwerp onderzoek, modelontwikkeling, kwantitatieve analyses, case studies, terreinanalyse
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	<i>nog af te werken</i>
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://www.planning.ugent.be/onderzoekCCASPAR.php
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	De wijzigingen ten gevolge van het klimaat zijn ook op het platteland voelbaar. Oplossingen worden omwille van potenties en ruimtebeslag vaak gezocht op het platteland. De resultaten zijn interessant zijn voor de voorbereiding van het ruimtelijke planningsbeleid, maar ook voor heel wat andere beleidsvelden die betrekking hebben op functies en activiteiten met een ruimtelijke dimensie. Voorbeelden hiervan zijn regionaal-economische ontwikkeling, duurzame ontwikkeling, milieubeheer, landschapsbehoud en –ontwikkeling, natuurbehoud en –ontwikkeling,... aanvullen met slotconclusies na afloop van studie? Eventueel beter bevragen aan H leinfelder? Ruimtelijke planning, geografisch Plattelandsgerelateerde aspecten staan centraal in het onderzoek Beheer, stadsrand, open ruimte, milieu en klimaat

6.3 INTERREG IVB COLLABOR8 – Collaboration for identity-based economic development	
REFERENTIE	INTERREG IVB COLLABOR8 – COLLABORATION FOR IDENTITY-BASED ECONOMIC DEVELOPMENT
PERIODE	01/08/2008 – 31/03/2012
LOCATIE	Europa
AARD	Onderzoeksopdracht, praktijkgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Interreg IVB NWE Joint Technical – secretariat (JTS), Managing Authority of Interreg IVB – Lille
PROMOTOR	Prof. Dr. G. Allaert, georges.allaert@ugent.be, 09/331.32.51.
PARTNERS	South Kerry Development Partnership, Ireland, lead partner Diverse Europese partners (9 partners), o.a.: AMRP, Universiteit Gent Toerisme Oost-Vlaanderen
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	COLLABOR8 is een transnationaal project dat kennisopbouw en samenwerking van kleinschalige ondernemers stimuleert binnen de toeristische, creatieve en plattelandssector. Culturele en regionale identiteit, duurzaamheid en kwaliteit fungeren als bindende elementen. AMRP ondersteunt Toerisme Oost-Vlaanderen bij het uitwerken van criteria voor succesvol ondernemerschap van kleinschalig, toerisme gerelateerd ondernemen. AMRP onderzoekt de mogelijkheden voor nieuwe clustervorming in het Meetjesland en levert input voor de overkoepelende Collabor8 Manual
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuurstudie, Case studies, workshops, Stakeholdersanalyse , terreinanalyse
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Publicatie met bundeling van materiaal over het Meetjesland.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	publicatie publiek beschikbaar: http://www.collabor8.me/
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek focust op succesvol ondernemerschap van kleinschalig, toerisme gerelateerd ondernemen. Een case study bekijkt toeristische en creatieve clustervorming in het Meetjesland, als plattelandsregio in Vlaanderen. Ruimtelijke planning, economisch Plattelandsgerelateerde aspecten staan centraal in het onderzoek Beheer, bestuurlijk & procesmatig, sociale cohesie
6.4 MUSICAL – Multifunctionality and local identity as paradigms for sustainable and competitive agriculture	
REFERENTIE	MUSICAL – MULTIFUNCTIONALITY AND LOCAL IDENTITY AS PARADIGMS FOR SUSTAINABLE AND COMPETITIVE AGRICULTURE

PERIODE	15/01/2007 – 31/01/2011
LOCATIE	België
AARD	Onderzoeksopdracht, fundamenteel onderzoek
FINANCIERDER(S)	Federaal Wetenschapsbeleid, Wetenschapsstraat 8 – 1000 Brussel
PROMOTOR	Prof. Dr. G. Allaert, georges.allaert@ugent.be, 09/331.32.51.
PARTNERS	UG, AMRP KUL, Instituut voor Sociale en Economische Geografie (ISEG) Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) Fondation Rurale de Wallonie
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het hoofddoel van dit project is te onderzoeken wat regionale identiteit betekent, hoe landbouw hiertoe bijdraagt en of dit concept een manier kan zijn om de landbouw competitiever te maken. Binnen dit project onderzoekt AMRP de ruimere sociale context waarbinnen regionale identiteiten ontstaan en het draagvlak voor diverse alternatieve financieringsmechanismen voor multifunctionele landbouw.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuurstudie, workshops
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	onderzoeksrapport
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Onderzoeksrapport publiek beschikbaar op website Ugent: http://www.planning.ugent.be/onderzoekMUSICAL.php
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Dit onderzoek focust op de potenties van de veranderende landbouw voor een regio, waarbij landbouw een activiteit is die vooral plaatsvindt op het platteland. Ruimtelijke planning, landbouweconomisch Plattelandsgerelateerde aspecten staan centraal in het onderzoek Beheer, bestuurlijk & procesmatig, sociale cohesie
6.5 Steunpunt Ruimte & Wonen (WP3)	
REFERENTIE	STEUNPUNT RUIMTE EN WONEN
PERIODE	2007-2011
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Onderzoeksopdracht, beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap – Departement RWO
PROMOTOR	Prof. Dr. G. Allaert, georges.allaert@ugent.be, 09/331.32.51.
PARTNERS	Partners Ruimte: KUL: - Departement Architectuur, Stedenbouw en Ruimtelijke Ordening, vakgroep Planning

	<p>en Ontwikkeling (ASRO)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spatial Applications Division Leuven (SADL) - Dep. Aard- en Omgevingswetenschappen, afdeling Bos, Natuur en Landschap UA, Departement transport en Ruimtelijke Economie <p>UG:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vakgroep Geografie - Labo S – Vakgroep Architectuur en Stedenbouw - AMRP <p>Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO)</p>
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>Het Steunpunt Ruimte en Wonen (SRW) verrichtte onderzoek naar transformaties in de ruimte en in het wonen in Vlaanderen en nagaan waarom en hoe die transformaties gebeuren. AMRP was binnen het team Ruimte verantwoordelijk voor het werkpakket 3, transformaties in de open ruimte ten gevolge van verstedelijking.</p> <p><i>Het doctoraatsonderzoek van Barbara Tempels is verder georiënteerd naar de open ruimte in Vlaanderen, maar dit was november 2012 nog in volle evolutie, dus het is voorbarig om hierover al een fiche in te vullen.” op basis van de ppt van Tempels op de workshop in 05/2012 is er toch een link met platteland merkbaar (zie stedelijke en rurale veerkracht bvb).</i></p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<p>Literatuurstudie Case studies GIS-analyses Monitoring Terreinanalyse</p>
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	<p>Onderzoeksrapport Te verschijnen: boek bij Routledge, compilatie van onderzoekspapers van de verschillende partners: Diverse artikels door Barbara Tempels, Thomas Verbeek, Ann Pisman, vb.: http://hdl.handle.net/1854/LU-2103464 http://hdl.handle.net/1854/LU-2103439</p>
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	<p>Artikels en onderzoeksrapporten publiek beschikbaar op website steunpunt en website Ugent: https://biblio.ugent.be/input/record?func=viewRecord&recordOld=2103501</p>
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>Het platteland in Vlaanderen staat continu onder druk door allerlei functies en activiteiten die wijzigingen aanbrengen in de oorspronkelijke kenmerken. De huidige kennis hierover in Vlaanderen is nog steeds fragmentarisch, verder onderzoek om deze wijzigingen in een tijdsperspectief te plaatsen is nodig.</p> <p>Ruimtelijke planning, geografisch Plattelandsgerelateerde aspecten staan centraal in het onderzoek Stadsrand, open ruimte</p>
6.6	Doorlichting van het project ‘geïntegreerde gebiedsvisie Leievallei tussen Wervik en Kortrijk’
REFERENTIE	DOORLICHTING VAN HET PROJECT ‘GEÏNTEGREERDE GEBIEDSVISIE LEIEVALLEI TUSSEN WERVIK EN KORTRIJK’

PERIODE	01/10/2010 – 31/12/2010
LOCATIE	West-Vlaanderen, Leievallei tussen Wervik en Kortrijk
AARD	Onderzoeksproject, beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Provincie West-Vlaanderen, dienst EEG – gebiedsgerichte werking
PROMOTOR	Prof. Dr. G. Allaert, georges.allaert@ugent.be, 09/331.32.51.
PARTNERS	UG, AMRP KUL, Instituut voor de Overheid (trekker)
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Inhoudelijke en procesmatige analyse van het geïntegreerd gebiedsgericht proces waarin verschillende partners werken aan een 'open ruimte'-visie op de sterk gekanaliseerde Leievallei.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuurstudie, Terreinanalyse, Interviews
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	onderzoeksrapport
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Onderzoeksrapport publiek beschikbaar op website Ugent http://www.planning.ugent.be/onderzoekLeievallei.php
OMSCHRIJVING (5): plattlandsrelevantie	De Leievallei maakt deel uit van het platteland in Vlaanderen. In het gebied wordt geëxperimenteerd met gebiedsgericht beleid, een manier van werken die interessant is voor meerdere gebieden in Vlaanderen. Ruimtelijke planning Plattlandsgerelateerde aspecten staan centraal in het onderzoek Bestuurlijk & procesmatig
6.7	Omschrijving Platteland
REFERENTIE	ONDERZOEK OMSCHRIJVING PLATTELAND
PERIODE	15/04/2010 – 15/10/2010 VALORISATIE 2016?
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Onderzoeksopdracht, beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse Landmaatschappij – Gulden-Vlieslaan 72 – 1060 Brussel
PROMOTOR	Prof. Dr. G. Allaert, georges.allaert@ugent.be, 09/331.32.51.
PARTNERS	UG, AMRP
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Om tot een duidelijk kader te komen vroeg VLM de UG een actuele en aangepaste omschrijving van het platteland te ontwikkelen. Dit onderzoek betrof het ontwikkelen van een dynamische criteriaset als bouwsteen voor de verdere ontwikkeling van een

	beleidsvisie, het plattelandsfonds en PDPO III.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuurstudie, GIS-analyse
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	<p>Het resultaat is een nieuwe methodiek om het platteland dynamisch te omschrijven. Door indicatoren aan beleidsthema's te koppelen kan in kaart gebracht worden waar bepaalde plattelandsthema's het meest aan de orde zijn, zodat het beleid hierop afgestemd kan worden. Op termijn is het de bedoeling deze methodiek verder te verfijnen en aan te vullen met bijkomende en recente indicatoren. Aan de hand van een handige internettoepassing zal de methodiek hopelijk ook ontsloten kunnen worden voor andere gebruikers. Hiervoor zal zoveel mogelijk samengewerkt worden met de initiatiefnemers van de ruimtemonitor Vlaanderen (www.ruimtemonitor.be), een digitaal instrument ter ondersteuning van het ruimtelijk beleid in Vlaanderen dat in opmaak is.</p> <p>Info: http://www.ipo-online.be/Beleid/omschrijvingplatteland/Pages/default.aspx</p>
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	<p>De resultaten van de studie werden half 2011 door het IPO bekend gemaakt.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eindrapport: http://www.ipo-online.be/SiteCollectionDocuments/beleid/Eindrapport%20%27Onderzoek%20Omschrijving%20Platteland%27%20-%20definitief.pdf - Bijlagen: http://www.ipo-online.be/SiteCollectionDocuments/beleid/Bijlagen%20bij%20eindrapport%20versie%20mei%202011.pdf - Samenvatting: http://www.ipo-online.be/SiteCollectionDocuments/beleid/20110517_samenvatting%20studie%20omschrijving%20platteland.pdf - UG: http://www.planning.ugent.be/onderzoekOOP.php
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>In het onderzoek werd gezocht naar gebied waar een relevant plattelandsbeleid kan worden gevoerd in Vlaanderen. <i>Oorspronkelijk gebruikte Vlaanderen voor elk plattelandsbeleidsinitiatief (o.a. PDPO) een op maat gemaakte plattelandsomschrijving o.b.v. data of bestaande afbakeningen. Afhankelijk van de invalshoek of de beleidscontext komt men tot een andere omschrijving van het platteland. Deze vergelijkende studie toonde aan dat, naargelang de gebruikte criteria, het percentage van Vlaanderen dat tot het platteland behoort, varieert van maar liefst 9 tot 93% (PBP 1.0, I.2, p. 11).</i></p> <p>Actie A.2.2 (PBP 1.0, p. 25) meldt: <i>“De VLM bekijkt samen met de studiedienst Vlaamse Regering en het AGIV hoe de resultaten van de studie ‘Onderzoek omschrijving platteland’ op middellange termijn kunnen worden uitgewerkt tot een dynamische GIS-applicatie. Daarbij worden mogelijk ook beschikbare data van bestaande monitors (zoals de Ruimtemonitor Vlaanderen) verwerkt.”</i></p> <p>In het kader van het gebruik van deze ‘methodiek’ of ‘tool’ wordt de studie ook vermeld bij de provincies (III.1, p. 63) en gemeenten (III.2, p. 66) als partners van het Vlaamse plattelandsbeleid: <i>“ In 2011 werd een methodiek ontwikkeld die het mogelijk maakt het Vlaamse platteland te omschrijven door in kaart te brengen waar bepaalde plattelandsthema's of –knelpunten (bv. druk op de open ruimte) het meest spelen. Om de methodiek in te zetten als een volwaardig instrument, is continue actualisatie van de indicatoren nodig, rekening houdend met het gewenste toepassingsveld. De informatie</i></p>

	<p>die de methodiek aanreikt, kan worden toegepast om middelen gerichter in te zetten, of als criterium bij de afweging van projecten of is nuttig om trends en ontwikkelingen ruimtelijk gedifferentieerd op te volgen. Bijlage 2 van het PBP 1.0 bevatte meer info.</p> <p>De VLM onderzocht de mogelijkheid om i.s.m. de provincies een vervolgstudie uit te voeren voor de verdere toepassing van de ontwikkelde methodiek om het platteland te omschrijven. Hier bleek later (?) geen vraag naar. Provincies werkten zelf hun eigen plattelandsbeleidsinitiatieven uit. Het vervolgtraject werd stopgezet.</p> <p>De Vlaamse overheid wilde het instrument ook gebruiksklaar maken voor gemeenten door het uit te werken tot een digitale applicatie. Gemeenten zullen aan de hand van thema's en indicatoren een zicht kunnen krijgen of een bepaald plattelandsthema meer of minder aan de orde is in hun gemeente en hoe de gemeente zich positioneert tegenover de andere gemeenten. Deze tool bestaat (?) en werd (?) gebruikt bij de verdeling van het plattelandsfonds.</p> <p>In 2016 vraagt de minister naar een valorisatie van de methodiek en verwijst daarbij naar de stadsmonitor als voorbeeld (i.s.m. CDO, SVR, DAR, VRIND). Eventueel wordt de methodiek geactualiseerd. (Aanpak, doel, etc. nader te bepalen door NV)</p> <p>AANVULLEN OF HERSCHRIJVEN INDIEN NODIG</p>
6.8	Realisatie van de beleidsaanbevelingen van de studie 'toestand beschrijving van de volkstuin in Vlaanderen vanuit een sociologisch en ruimtelijke benadering'
REFERENTIE	REALISATIE VAN DE BELEIDSAANBEVELINGEN VAN DE STUDIE 'TOESTANDBESCHRIJVING VAN DE VOLKSTUIN IN VLAANDEREN VANUIT EEN SOCIOLOGISCHE EN RUIMTELIJKE BENADERING'
PERIODE	01/10/2009 – 30/09/2010
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Onderzoeksopdracht, beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vzw Vlaamse Volkstuin Makeveldstraat 43 – 8820 Torhout
PROMOTOR	Prof. Dr. G. Allaert, georges.allaert@ugent.be, 09/331.32.51.
PARTNERS	Vakgroep Civiele Techniek – Afdeling Mobiliteit en Ruimtelijke Planning
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Opvolgstudie van 'Toestandsbeschrijving van de Volkstuin in Vlaanderen vanuit een sociologische en ruimtelijke benadering' (2007). Kennis verzamelen en communiceren over volkstuinten in Vlaanderen in functie van een toekomstig beleid.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuurstudie Behoeftebepaling Ontwerpend onderzoek Terreinanalyse
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Verschillende publicaties o.a. behoeftebepaling volkstuinparken in Vlaanderen, handleiding voor het realisering van een volkstuinpark.

OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten publiek beschikbaar op website Ugent: http://www.planning.ugent.be/onderzoekvolkstuinten.php
OMSCHRIJVING (5): plattellandsrelevantie	Volkstuinen komen zeker niet alleen voor in de stedelijke gebieden van Vlaanderen, maar kunnen ook op het platteland een culturele en sociale functie vervullen. Ruimtelijke planning, geografie Plattellandsgerelateerde aspecten staan centraal in het onderzoek Stadsrand, open ruimte
6.9	Ruimtelijke ontwikkeling glastuinbouw, ecologische bosuitbreiding en bescherming open ruimte omgeving Sint-Katelijne-Waver
REFERENTIE	RUIMTELIJKE ONTWIKKELING GLASTUINBOUW, ECOLOGISCHE BOSUITBREIDING EN BESCHERMING OPEN RUIMTE OMGEVING SINT-KATELIJNE-WAVER
PERIODE	01/06/2009 – 15/07/2010
LOCATIE	Sint-Katelijne-Waver
AARD	Onderzoeksopdracht, beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid – Departement Ruimtelijke Ordening, Wonen en Onroerend Erfgoed
PROMOTOR	Prof. Dr. G. Allaert, georges.allaert@ugent.be, 09/331.32.51.
PARTNERS	UG, AMRP Studiegroep Omgeving
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het project omvat het ruimtelijk onderzoek, een ruimtelijke visie en inrichtingsvoorstellen voor de concrete inrichting van het glastuinbouwgebied, ecologisch verantwoorde bosuitbreiding rond Sint-Katelijne-Waver en de bescherming van de open ruimte in de omgeving.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuurstudie, Ontwerpend onderzoek, Terreinanalyse
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	onderzoeksrapport
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Onderzoeksrapport publiek beschikbaar op website Ugent: http://www.planning.ugent.be/onderzoekOOG.php
OMSCHRIJVING (5): plattellandsrelevantie	Onderzoek naar typische open ruimtefuncties in een plattellandsomgeving in Vlaanderen Ruimtelijke planning, geografisch Plattellandsgerelateerde aspecten staan centraal in het onderzoek Stadsrand, open ruimte, milieu en klimaat, beheer
6.10	INTERREG IIIC CULTURED (Cultureel erfgoed en regionale Ontwikkeling)
REFERENTIE	INTERREG IIIC CULTURED – CULTURAL HERITAGE AND REGIONAL DEVELOPMENT (CULTUREEL ERFGOED EN REGIONALE ONTWIKKELING)

PERIODE	01/01/2005 – 31/12/2007
LOCATIE	Europa
AARD	Onderzoeksopdracht, praktijkgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Interreg IIIc, Secretariat NWE Conseil Régional Nord-Pas de Calais – Lille
PROMOTOR	Prof. Dr. G. Allaert, georges.allaert@ugent.be, 09/331.32.51.
PARTNERS	Afdeling Mobiliteit en Ruimtelijke Planning (AMRP) Ugent, lead partner Diverse Europese partners (14 regio's, 9 landen)
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Onderzoeken van de kansen voor een marktgeoriënteerde herwaardering van cultureel erfgoed als een onderdeel van regionale ontwikkeling. Opbouwen van een kennisnetwerk rond cultureel erfgoed in Europa. Opbouwen van een database rond erfgoedbeleid, instrumenten, restauratie aspecten en toegevoegde waarde door herbestemming
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuurstudie, Plaatsbezoeken, Workshops, Case studies
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Publicatie: Best practice guidelines on cultural heritage and regional development
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publicatie publiek beschikbaar: http://www.planning.ugent.be/downloads/agenda/congres/IDM-persconferentie-2005-11-16-cultured.pdf
OMSCHRIJVING (5): plattellandsrelevantie	Heel wat van de deelnemende regio's waren uitgesproken plattellandsregio's waar gezocht werd naar nieuwe potenties voor verlaten cultureel erfgoed in een eerder laagdynamische maatschappelijke context. Ruimtelijke planning Plattellandsgerelateerde aspecten zijn een deelaspect van een meer integrale analyse Beheer, bestuurlijk & procesmatig

7. K.U.Leuven - Departement Aard & Omgevingswetenschappen, Afdeling bos, natuur en landschap (ABNL, steunpunt Ruimte)

7.1 Steunpunt Ruimte (WP 2_Ruimtelijke veerkracht)	
REFERENTIE	www.steunpuntruimte.be
PERIODE	2012-2015
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Programma Beleidsgericht Onderzoek, Vlaamse Overheid
PROMOTOR	Hubert Gulinck, Liesbet Vranken
PARTNERS	KU Leuven in een interuniversitair onderzoeksverband
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	WP2 Ruimtelijke veerkracht omvat 3 deelstudies, waarbij 'veerkracht en open ruimte, voedsel en landbouw, landschap' hier vermeld wordt. Op een hernieuwde manier de bioproductieve capaciteit (voor voedsel, energie en andere) en de veerkracht van de open ruimte in Vlaanderen definiëren en ruimtelijk duiden.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Ontwikkelen van een theoretisch kader van productiecapaciteit en van veerkracht geïnspireerd op economische theorie, agrosysteemleer, landschapsanalyse Uitwerken van gebiedscasussen met diepte-diagnose van functies en diensten Focusgroepen Workshops met andere onderdelen binnen het Steunpunt, meer bepaald "klimaat", "demografie" en "scenario's"
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapporten waarin kansen en beperkingen van veerkracht voor diverse bioproductieve diensten worden besproken evenals de vertaalslag hiervan naar modellen van ruimtelijke ordening Doctoraat van Frederik Lerouge voorzien in 2015.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Rapporten via www.steunpuntruimte.be , kartografisch materiaal Meer info over WP2 hier .
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Dit onderzoek, hoewel in de eerste plaats geconcipeerd in het kader van het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, is zeer plattelandsrelevant, omdat het in de diepte de capaciteiten van de onversteende bodem en de open ruimtes voor bioproductieve diensten analyseert en in kaart brengt, en daarmee ook socio-economische kansen verduidelijkt

7.2 Sharing environmental information to stimulate creativity for rural development	
REFERENTIE	Sharing environmental information to stimulate creativity for rural development. Case Lushoto District, NE-Tanzania www.vliruos.be
PERIODE	Augustus 2012 – Juli 2014
LOCATIE	Lushoto District, Tanzania
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse Interuniversitaire Raad
PROMOTOR	Hubert Gulinck, Didas Kimaro
PARTNERS	KU Leuven, Sebastian Kolowa Memorial University, Sokoine University of Agriculture, Erasmus Hogeschool Brussel
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Vertaalslag van bestaande informatie (milieukundig, bodem, landgebruik, etc.) naar lokale belangengroepen en evaluatie van lokale waardenpercepties van functies en structuren in de rurale omgeving
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	GIS-syntheses en analyses; veldonderzoek in casusgebieden; enquêtes en interviews
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Glossaria in meerdere talen (Engels en lokale talen) van plattelands, landschaps- en landgebruiksterminologie
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Naar het eind van het project zullen allerlei rapporten en brochures beschikbaar zijn; de basisdata zullen onder beheer blijven van SEKOMU
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	100% plattelandsrelevant vermits het informatie ontsluit en toegankelijk maakt voor plattelandsgemeenschappen en hen ideeën verschaft over duurzame beheerssystemen.
7.3 Landscape ecological clarification	
REFERENTIE	Landscape ecological clarification of the bubonic plague in the West-Usambara mountains, Tanzania www.vliruos.be
PERIODE	2008-2013
LOCATIE	Lushoto District, Tanzania
AARD	Fundamenteel onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse Interuniversitaire Raad
PROMOTOR	Hubert Gulinck
PARTNERS	KU Leuven, Sokoine University of Agriculture, U Antwerpen
OMSCHRIJVING (1):	Verheldering van de factoren van bodem, landschap en platteland die een

algemeen doel	hypothetische rol spelen in het voorkomen van de menselijke pest in het platteland in de Westelijke Usambarabergen
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Onderzoek van milieufactoren (bodem, vegetatie, knaagdieren enz.). Kartografie van het landgebruik. Analyse van menselijke verplaatsingen en activiteiten in het platteland.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	A1 publicaties, rapporten; tegen het eind van het project worden ook vulgariserende publicaties en brochures aangemaakt.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Rapporten en publicaties zijn normaal toegankelijk. De basisdata zijn onder verantwoordelijkheid van de participerende instellingen
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Voornamelijk de bestudering van de menselijke factoren en gedragingen heeft een grote plattelandsrelevantie; het project produceert data die nuttig zijn bij de evaluatie van de plattelandseconomie en bij de evaluatie van duurzaamheidskansen en –risico’s; de menselijke gezondheid van de plattelandsbevolking staat centraal in dit project.
7.4 Het Vlaamse tuincomplex in strategisch perspectief	
REFERENTIE	Het Vlaamse tuincomplex in strategisch perspectief
PERIODE	2007 – 2016 (lopend)
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Fundamenteel en beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse Milieumaatschappij, Steunpunt Ruimte & Wonen, eigen middelen, ILVO, Steunpunt Ruimte, SADL, Kenniscentrum tuin+ (EhB), provincie Vlaams-Brabant dienst Leefmilieu
PROMOTOR	Prof. dr. Ir. Hubert Gulinck en Prof. Dr. Elke Rogge
PARTNERS	KU Leuven (Departement Aard- en Omgevingswetenschappen – Bos, Natuur en Landschap en SADL), ILVO
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Originele gegevens over het complex van Vlaamse privétuinen verzamelen om een gestructureerd beeld te krijgen van de relevantie van het Vlaamse tuincomplex in het kader van verschillende beleidsvelden (ruimtelijke ordening, milieubeheer, plattelandsbeleid enz.). Deze relevantie wordt vanuit een strategisch belang benaderd en bekijkt drie dimensies: ruimtelijke structuren, diensten en strategieën. Het onderzoek naar het strategisch belang van het Vlaamse tuincomplex heeft een duidelijke trans disciplinaire inslag. Dit onderzoek wil expliciet cross-sectorale beleidsontwikkeling ondersteunen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Het onderzoek combineert zowel kwantitatieve als kwalitatieve onderzoeksmethoden. - Ruimtelijke structuren: inschatting van de totale oppervlakte en ruimtelijke verdeling van het tuincomplex via een combinatie van bestaande gegevensbronnen; luchtfoto- en straatprofielfoto-analyses; internetenquêtes; statistische analyses - Diensten: inschatting van de levering van ecosystemediensten door het tuincomplex door de combinatie van bestaande databanken met resultaten van bevragingen;

	<p>terreinonderzoek; participatorische mappen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Strategieën: verkennen van barrières, hefbomen, partnerschappen, coproductie en governance structuren die toelaten om het huidige tuincomplex op te waarderen voor biodiversiteit en de levering van ecosysteemdiensten door het expliciet aanspreken van private eigenaars. Hiervoor worden verschillende kwalitatieve onderzoeksmethoden gecombineerd, zoals diepte-interviews, focusgroepen, bevragingen en ontwerpworkshops.
<p>OMSCHRIJVING (3): eindproduct</p>	<p>> Niet limiterende lijst publicaties (zie 'beschikbaarheid').</p> <p>> Eindproducten i.s.m.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - EHB: opstart van het Kenniscentrum tuin+ in 2014; organisatie studiedag "Op zoek naar de strategische waarde van het tuincomplex: van theorie naar praktijk", 26 maart 2015, in samenwerking met Kenniscentrum tuin+, plantentuin van Meise. - Bodemkundige Dienst van België: Dag van de Tuinbodem op 17 september 2015 in samenwerking met Kenniscentrum tuin+ - Kubiekeruimte vzw: Jaartheme 2013, excursie in Brasschaat, interne denktank en ontwerpworkshop - provincie Vlaams-Brabant: ondersteuning beleidsvoorbereidende studie Tuinkracht; gezamenlijke stand op evenement Leuven: stad van ideeën op 17 mei 2014; Ambassadeursdag Tuinen op 26 oktober 2015; opstarten werkgroepen ter voorbereiding van de provinciale Tuinencampagne (Lancering voorjaar 2017) - LNE: medewerking aan campagne "30 dagen meer groen" - Creëer zoveel mogelijk biodivers, biologisch en ecologisch groen. Waar dan ook."; medewerking aan promofilmpje (vanaf 8min56sec) '2015 Jaar van de Bodem van OVAM'; voorstudie BELSPO project rond Tuinmonitoring <p>> Publieke lezingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het tuincomplex in strategisch perspectief. Vestrock 2016, 4 juni 2016, Hulst NL - Het tuincomplex in strategisch perspectief. Een blik op het verleden en de toekomst van moestuinen. 5 juni 2015, Interfacultair Centrum voor Agrarische Geschiedenis (ICAG) seminariereeks 2015, Leuven. - Het tuincomplex in strategisch perspectief. Vereniging voor ecologisch leven en tuinieren (VELT), 12 maart 2015, Antwerpen-Berchem. - Ecosysteemdiensten. Ruimtelijk-structurende werking. Frederik Lerouge en Valerie Dewaelheyns. VRP lab offensief open lab 1 Ruimtelijk-structurende werking van ecosysteemdiensten, 10 februari 2015, Brussel. - Lunch causerie 'Open ruimte'. Het JooR collectief als uitgenodigde spreker. Bond Beter Leefmilieu. 18 juni 2013, Brussel. - De kracht van tuinen: een herwonnen rol voor voedselproductie?. 'STUK Ongehoord: Stedelijke voedselstrategieën.'. 5 November 2012, Leuven. - 'Ondertussen ergens op den buiten...'. Het JooR collectief als uitgenodigde spreker. Winvorm. 9 oktober 2012, Brugge. - 'The Powerful Garden'. Kubiekeruimte lezingen op Floriade2012. 19 juni 2012, Venlo (Nederland). - 'The Powerful Garden'. Het Groene Boek 2012. Antwerpen. 6 mei 2012. - 'Het tuincomplex'. Werking van vijf jaar Steunpunt Ruimte en Wonen: Team Ruimte, Ferrarisgebouw, Brussel. 17 februari 2012 - Boekvoorstelling bij Garant Uitgevers NV 'Inleiding tot het tuincomplex in Vlaanderen.' Antwerpen. 13 december 2011 <p>> De organisatie van studiedagen</p> <ul style="list-style-type: none"> - De Machtige Tuin. Van tuin tot tuincomplex, 6 mei 2010, Leuven - Nieuwe kansen voor open ruimte, 16 september 2011, Jonge onderzoekers open Ruimte (J.o.oR) in samenwerking met Alias platteland, Leuven - Op zoek naar de strategische waarde van het tuincomplex: van theorie naar praktijk, 26 maart 2015, in samenwerking met Kenniscentrum tuin+, plantentuin van Meise. - De dag van de tuinbodem, 17 september 2015, in samenwerking met de Bodemkundige Dienst van België en Kenniscentrum tuin+, Leuven. <p>> Deelname aan (internationale) denktanks vanuit de expertise rond privétuinen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - VRP Lab 'Offensief open', Brussel, 2015 - Strategie workshop 'Duurzaam tuinieren', Provincie Vlaams-Brabant, Leuven, 16 december 2013 - VOLANTE internationale workshop 'Visions on future land use (nature and recreation)', Berlin (Duitsland), 18 juni 2012 - VRP denktank 'Groenblauwe netwerken', Brussel, 28 augustus 2012 <p>> Bewustmaking van het strategische belang van tuinen bij de burger: "Ik had nooit gedacht dat we het in Reyers laat nog eens over tuinen gingen hebben. Aanleiding is een doctoraatsonderzoek aan de KU Leuven waaruit blijkt dat we meer tuinen hebben dan we zouden denken" Lieven Van Gils, 12.02.2015</p> <p>> Media:</p> <ul style="list-style-type: none"> - VILT 12.10.2012: "Privé-tuinen brengen verrassend veel voedsel voort" - Knack 28.01.2015: "Verander de wereld begin in uw tuin". Stavingsstuk 4. - Online 03.02.2015: "Vlaamse tuinen belangrijk wapen in strijd tegen klimaatverandering" - VILT 03.02.2015: "Tuintjes van particulieren hebben meer in hun mars" - Campuskrant jaargang 26 nr05: "Je tuin heeft meer in huis dan je denkt" - De Standaard 04.02.2015: "Red het klimaat, laat uw tuin verwilderen" - De Morgen 05.02.2015: "Je tuin laten verwilderen is goed voor het klimaat" - Tuin en landschap 3 2015: "Privétuinen zijn bouwstenen voor veerkrachtige samenleving en omgeving" - Tuinaanemer februari 2015: "Privétuinen zijn bouwstenen voor veerkrachtige samenleving en omgeving. Het tuincomplex in strategisch perspectief" - Sierteelt en groenvoorziening 21 februari 2015: "Huisje, tuintje,... Vlaamse tuinen in kaart gebracht"

	<p>- Groencontact 2015 41 [1] Welkom in mijn tuin ! Strategische rol van (semi-)private tuin- en stadslandschappen</p> <p>- Reyers laat: 12.02.15, reactie van Bartel Van Riet op mijn doctoraat: "Onze tuinen moeten wilder"</p> <p>- VILT 17.09.2015: "Vlaming strooit te kwistig meststoffen in zijn tuintje"</p> <p>De huidige ondersteuning van beleidsontwikkeling wordt ook beschouwd als een eindproduct</p>
<p>OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid</p>	<p>Gegevens zijn gedeeltelijk beschikbaar: de kaart met het tuincomplex is raadpleegbaar en downloadbaar, de surveydata zijn momenteel niet beschikbaar, de resultaten zijn gedeeltelijk gepubliceerd – zie verder</p> <p>> Doctoraat:</p> <p>Dewaelheyns, V. (2014). The garden complex in strategic perspective. The case of Flanders. Doctoraat voorgesteld bij de Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen, KU Leuven, Leuven. P. 324. Stavingstuk 1 - Doctoraat.</p> <p>> Wetenschappelijke artikels</p> <p>- Dewaelheyns V., Kerselaers, E., Rogge, E. (2016). A toolbox for garden governance. Land Use Policy, 51, 191-205, doi:10.1016/j.landusepol.2015.11.016. Verhoeve, A.,</p> <p>- Dewaelheyns, V., Kerselaers, E., Rogge, E., Gulinck, H. (2015). Virtual farmland: grasping the occupation of agricultural land by non-agricultural land uses. Land use policy, 42,547-556. doi: 10.1016/j.landusepol.2014.09.008; IF 3.314.</p> <p>- Dewaelheyns, V., Rogge, E., Gulinck, H. (2014) Putting domestic gardens on the agenda using empirical spatial data: The case of Flanders, Applied Geography, Volume 50, June 2014, Pages 132-143, doi: 10.1016/j.apgeog.2014.02.011; IF 3.049.</p> <p>- Dewaelheyns, V., Vanempten, E., Bomans, K., Verhoeve, A., Gulinck, H. (2014). The fragmentation bias in valuing and qualifying open space. Journal of Urban Design. 1-20. doi: 0.1080/13574809.2014.923741.</p> <p>- Dewaelheyns, V., Elsen, A., Vandendriessche, H., Gulinck, H. (2013). Garden management and soil fertility in Flemish domestic gardens. Landscape and Urban Planning, 116, 25-35. doi: 10.1016/j.landurbplan.2013.03.010; IF 3.184.</p> <p>- Bomans, K., Steenberghen, T., Dewaelheyns, V., Leinfelder, H., Gulinck, H. (2010). Underrated transformations in the open space-The case of an urbanized and multifunctional area. Landscape and urban planning, 94 (3-4), 196-205. doi: 10.1016/j.landurbplan.2009.10.004; IF 3.184 Artikels voor beleid en praktijk</p> <p>- Dewaelheyns, V., Messely, L. (2016). Van droom naar daad. De kracht van een concept in de governance van partnerschappen. Plandag 2016, Tilburg.</p> <p>- Dewaelheyns, V. (2015). Ruimte maken voor het Vlaamse tuincomplex. Plandag 2015, Leuven.</p> <p>- De Smet, A., Dewaelheyns, V., Goossens, S., Meysmans, G. 2015. Welkom in mijn tuin ! Strategische rol van (semi-)private tuin- en stadslandschappen. Groencontact 2015 41 [1]. 15-20.</p> <p>- Verhoeve, A., Dewaelheyns, V. (2013). Verborgene veranderingen van het Vlaamse platteland. Rooilijn, 46 (2), 96-102.</p> <p>- Verhoeve, A., Vanempten, E., Dewaelheyns, V., Bomans, K. (2012). Vele kleintjes maken een groot. Ruimte, 4 (14), 16-17.</p> <p>- Dewaelheyns, V., Bomans, K., Verhoeve, A., Tempels, B. (2012). Van tuinen en paarden. Ruimte, 14, 24-30.</p> <p>> Boeken en boekhoofdstukken:</p> <p>- Tits, M., Elsen, A., Deckers, S., Bries, J., Dewaelheyns, V., Vandendriessche, H. (2015). Bodemvruchtbaarheid van tuinen en openbaar groen in Vlaanderen (2009-2015). Bodemkundige Dienst van België, Heverlee. 117 p.</p> <p>- Dewaelheyns, V., Bomans, K., Gulinck, H. (Eds.) (2011). The Powerful Garden. Emerging views on the garden complex. Antwerp: Garant Publishers</p> <p>- In Dewaelheyns V., Bomans K., Gulinck H. (Eds.) (2011). The Powerful Garden. Emerging views on the garden complex. Antwerp, Garant Publishers.</p> <p>- Gulinck, H., Dewaelheyns, V., Bomans, K. (2011). Introducing 'The Powerful Garden'. Pp. 15-23.</p> <p>- Bomans, K., Dewaelheyns, V., Gulinck, H. (2011). The spatial importance of gardens: a regional perspective. Pp. 69-84.</p> <p>- Dewaelheyns, V., Bomans, K., Gulinck, H. (2011). Gardens in environmental perspective: fertilizers and organic residues in gardens. Pp. 179-198.</p> <p>- Gulinck, H., Leinfelder, H., Dewaelheyns, V., Bomans, K. (2011). How Powerful is the Garden? Pp. 223-225.</p> <p>> Onderzoeksrapporten:</p> <p>- Dewaelheyns, V., Bomans, K., Gulinck, H. (2008). Verspreiding, ruimtelijke associaties en morfologie van het tuincomplex in Vlaanderen, 163 pp. Heverlee: Steunpunt Ruimte en Wonen.</p> <p>- Dewaelheyns, V., Gulinck, H. (2008). Inputs en outputs in privétuinen, 174 pp. Mechelen: Vlaamse Milieumaatschappij, MIRA.</p>
<p>OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie</p>	<p>Het tuincomplex kan geïnterpreteerd worden als een interfase tussen stad en platteland; bovendien heeft het historische wortels in de demografische transitie van stad naar platteland en omgekeerd is het een sleutel tot het herstel van de maatschappelijke perceptie van plattelandswaarden</p>

	De relevantie van het onderzoek naar de strategische waarde van het tuincomplex voor het platteland is meervoudig. Het tuincomplex kan beschouwd worden als een interfase tussen stad en platteland. Bovendien heeft het historische wortels in de demografische transitie van stad naar platteland en omgekeerd is het een sleutel tot het herstel van de maatschappelijke perceptie van plattelandswaarden. Het onderzoek verzamelde een aantal inzichten, o.a. in het ruimtelijk belang van het cumulatieve effect van de inname van landbouwareaal (Gewestplan) door individuele privétuinen, in het belang van adaptieve capaciteit en potentieel voor voedselproductie binnen het tuincomplex, in milieudruk uit meststoffengebruik door particulieren in tuinen, in het belang en potentieel van een fijnmazig groen netwerk dat stad en platteland bindt voor de levering van ecosysteemdiensten, in partnerschappen voor gebiedsgerichte ontwikkelingen en in strategieën voor governance gericht op particulieren waar coproductie en participatie zich voorlopig voornamelijk focust op overheden en middenveld, en inzichten in meerwaarde van het inzetten op private landgebruiken en aanspreken van private actoren voor het realiseren van doelstellingen.
7.5 CcASPAR (klimaatadaptatie van ruimtelijke systemen – deelonderzoek Kempen)	
REFERENTIE	CcASPAR (klimaatadaptatie van ruimtelijke systemen – deelonderzoek Kempen) http://www.ccaspar.ugent.be/
PERIODE	2009-2012
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	IWT programma SBO
PROMOTOR	Hubert Gulinck
PARTNERS	Partnerschap tussen UGent, KULeuven, UA, VU Amsterdam, Hogeschool Gent, VLM (deelonderzoek Kempen: deelname gebruikersgroep).
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Dit deel van een overkoepelend project bestudeert in de casus Geel-Bel de mogelijkheden van adaptatie van het landschap aan klimaatveranderingen
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	- Literatuuronderzoek naar gevoeligheid van ondermeer dennenbossen - Ontwerpend onderzoek - Focusgroepen
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	De resultaten zullen verschijnen in rapportvorm, maar ook in boekvorm.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Boek beschikbaar eind 2012.
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Dit project kadert in het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, maar door de grote aandacht in het casusonderzoek voor de open ruimte heeft het een grote plattelandsrelevantie.

7.6 Steunpunt Ruimte en Wonen (deel: Openruimte functies)	
REFERENTIE	www.steunpuntruimteewonen.be
PERIODE	2007-2011
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse Overheid
PROMOTOR	Hubert Gulinck
PARTNERS	KU Leuven in een interuniversitair onderzoek verband.
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Tendensen van bodemgebruik en gerelateerde fenomenen in de open ruimte in Vlaanderen in kaart brengen; een kritische reflectie maken over de functies en diensten en hun actoren en hun verhouding ten opzichte van de huidige categorieën van vooral het buitengebied binnen de Ruimtelijke Ordening
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Originele combinaties van bestaande thematische kaartlagen. Eigen terreinonderzoek, analyse van luchtfoto's. Enquêtes, interviews en focusgroepen. Statistische methoden
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Doctoraat van Kirsten Bomans (december 2011): Nieuwe perspectieven op dynamieken en waarden van de open ruimte in Vlaanderen. Diverse A1 publicaties. Diverse thematische rapporten Deel van het eindrapport van het Steunpunt Ruimte en Wonen.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	De ruimtelijke themalagen die zijn ontwikkeld zijn beschikbaar via de website van het Steunpunt; rapporten en andere publicaties.
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Dit onderzoek brengt originele data bijeen van thema's zoals verpaarding en was stimulerend bij de co-creatie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Ook het PBP 1.0 vermeldt het overzichtsrapport van transformatieprocessen in de open ruimte in Vlaanderen (2008). Het onderzoek komt aan bod bij de beleidsdoelstelling G 'Vrijwaren en ontwikkelen van de open ruimte' (PBP 1.0, p. 38). "De nieuwe functies op het platteland leiden tot ruimtelijke transformaties die in toenemende mate beslag leggen op landbouwgrond en de ruimtelijke kwaliteit onder druk zetten. De transformaties verschillen van gebied tot gebied". Ook de verkennende analyse omtrent het ruimtelijk belang van de paardensector in de Vlaamse open ruimte (2009) komt aan bod in PBPO 1.0 (p.40): "Functiewijzigingen kunnen leiden tot verommeling van het landschap (bv. schuilhokken en afsluitingen voor dieren, vertuining, reclameborden, bouwwerken). Een transformatie met belangrijke ruimtelijke impact is de verpaarding of de stijgende oppervlakte van de Vlaamse open ruimte die door paarden wordt ingenomen. Door de veranderingen in landschapsstructuur en de verschillende kunstmatige elementen (zoals omheiningen en gebouwen) is er een risico op landschappelijke verommeling. Daarnaast willen ook

	<p>afgeleide vormen van bedrijvigheid (zoals gespecialiseerde dierenartsen, dekstations, africhtstallen, winkels...) zich vaak in het landelijk gebied vestigen. Een goede inpassing in elk landschapstype en actieve sturing door het beleid (o.a. op locatiekeuze) kunnen hieraan verhelpen.”</p>
--	---

8. UAntwerpen, Departement Biologie (UA, steunpunt Ruimte)

8.1 ECOPLAN – Planning for Ecosystem Services	
REFERENTIE	ECOPLAN – Planning for Ecosystem Services
PERIODE	2013-2016
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht én fundamenteel onderzoek
FINANCIERDER(S)	Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) - Strategisch Basis Onderzoek (SBO)
PROMOTOR	Universiteit Antwerpen – Onderzoeksgroep Ecosysteembeheer Ecosystem Management Research Group (ECOBIE) from the University of Antwerp
PARTNERS	<ul style="list-style-type: none"> - KUL: Leuven Sustainable Earth Research Centre (KUL-LSUE) from the Catholic University of Leuven - VITO-RMA: Environmental Modelling Division Flemish Institute for Technological Research - VITO-TAP / UG: Earth Observation Unit Flemish Institute for Technological Research Aquatic Ecology Research Unit (UG-AECO) from Ghent University - INBO: Research Institute for Nature and Forest - VLM is lid van de stuurgroep
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>ECOPLAN is een transdisciplinair project dat stakeholders betreft bij het inventariseren, karteren, monitoren, kwantificeren, bepalen van aanbod en vraag aan ecosysteemdiensten (ESD), economische valuatie en beleidsondersteuning. Het is een state-of-the-art project dat verder gaat dan de bestaande, lokaal en in de tijd beperkt toepasbare, regionale ESD-evaluaties, en behelst de veel bredere wetenschappelijke uitdaging van het plannen voor ESD.</p> <p>ECOPLAN zal ruimtelijk expliciete informatie en instrumenten ontwikkelen voor de beoordeling van ESD en van functionele ecosystemen als een kostenefficiënte strategie om de landgebruiksefficiëntie en milieukwaliteit te verbeteren. Deze producten kunnen door administraties en consultants worden ingezet in projectontwikkeling, kosten-baten analyses, milieueffecten rapportering, etc.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<p>Kwantitatief. De ECOPLAN tool wordt opgebouwd uit zowel bestaande als nieuw ontwikkelde ruimtelijke datasets (kaartlagen), afgeleide indicatoren en de relaties tussen deze data. De tool bestaat dus uit een uitgebreide set kaartlagen en procedures (scripts) voor analyse van ecosysteemdiensten. Het doel is expertise over kwantificeren en moneteriseren van ESD samen te brengen in een open GIS-modelomgeving. Daarmee kunnen op termijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scenario's worden doorgerekend om specifieke beleidsvragen te beantwoorden; - Informatie worden opgezocht m.b.t. factoren die levering en waarde van ESD

	<p>beïnvloeden;</p> <ul style="list-style-type: none"> - kennis in verschillende velden van ESD-onderzoek worden geactualiseerd
<p>OMSCHRIJVING (3): eindproduct</p>	<p>Eindproducten worden als toolbox in verschillende bestaande instrumenten en dataportalen geïntegreerd (AGIV-geoloketten, Ruimtemonitor, Natuurwaardeverkenner LNE,...).</p> <ul style="list-style-type: none"> - ESD-stakeholder Analyse: Tijdens een ESD-stakeholder-analyse worden de belanghebbenden van een project (met name de potentiële begunstigden of gebruikers, de leveranciers van ESD en eventuele benadeelden) alsook hun respectievelijke interesses, belangen en hun potentiële invloed in het project gedetailleerd in kaart gebracht. Deze analyse levert een lijst van actoren die een betrokken zijn in het project. Ontwikkeld in het kader van het IWT-SBO project - ESD monitor & geoloket: De website biedt informatie over ESD in Vlaanderen met beschrijvingen van ESD en hoe deze gekwantificeerd en gewaardeerd kunnen worden, met hoge resolutie kaartlagen (te downloaden) die betrekking hebben op de potentiële en actuele levering van ESD. Ontwikkeld in het kader van het IWT-SBO project - trade off tool: Dit is een beslissingsondersteunend instrument waarbij eindgebruikers laagdrempelig in functie van randvoorwaarden (vb. bodem, hellingsgraad) de impact van alternatieve landgebruiken (en/of beheersmaatregelen) op diverse ESD snel kunnen vergelijken. De gebruiker kan variabelen wijzigen of weglaten, en de impact van deze wijziging wordt voorspeld aan de hand van een probabiliteitsverdeling. - ESD-impact verkenner: verzamelt de huidige kennis uit diverse studies en rapporten rond ESD en hun onderlinge relaties, kijkt naar de impact van beheersmaatregelen en praktijken in Vlaanderen en geeft op die manier aan hoe heel concreet een verhoogde levering van meerdere diensten kan worden gerealiseerd in de praktijk (via multifunctioneel landgebruik). - Scenario Evaluator: Een voor Q-GIS ontwikkelde plug-in (ECOPLAN-SE) die toelaat om de impact van veranderingen in bodemgebruik (bodembedekking én beheer) op de levering van ESD te karteren, berekenen en evalueren. ECOPLAN-SE is ontwikkeld om tegemoet te komen aan de specifieke Vlaamse context en maakt maximaal gebruik van de beschikbare Vlaamse ruimtelijke gegevens en lokale wetenschappelijke studies. ECOPLAN-SE is momenteel in staat om 18 verschillende ESD (producerende, regulerende, culturele en ondersteunde) kwantitatief te berekenen en te evalueren op hoge resolutie. Hierbij wordt gebruik gemaakt van gedetailleerde, tot op perceel niveau gespecificeerd, scenario's en Vlaanderen-specifieke, kwantitatieve modellen. De scenario's kunnen worden ontwikkeld binnen ECOPLAN-SE en vervolgens met elkaar worden vergeleken naar ESD impact. Deze scenario's kunnen veranderingen in bodembedekking, gebruik en –beheer omvatten, als ook veranderingen in bodemhydrologie omvatten. ECOPLAN-SE berekent voor elke ESD de belangrijkste kaart(en) die ook beschikbaar zijn op het ECOPLAN-geoloket. - maatschappelijke waardering ESD: Instrument om de vraag naar ESD te inventariseren het belang van deze ESD te bepalen voor bepaalde projecten, studiegebieden of regio's, via integratie van verschillende waarderingen (economische waarden, ecologische waarden, sociale waarden). Elke ESD bestaat uit vraag en aanbod. Het bepalen van de vraag naar ESD is –net als het aanbod- essentieel voor waardering van ESD. De vraag naar ESD varieert echter ruimtelijk, doorheen de tijd en over verschillende stakeholders heen. De tool levert een lijst van (context-relevante) ESD en hun belang/waarde. - Quickscan: bestaat uit een database die de cijfers voor de huidige ESD levering in Vlaanderen omvat. Op basis van de ECOPLAN kaarten werd voor verschillende

	<p>administratieve en ecologische afbakeningen (gemeenten , provincies, ecodistricten en deelbekkens) de levering van 18 verschillende ESD berekend en samengevat per gebied. De Quicksan laat toe om resultaten voor verschillende gebieden op te vragen en met elkaar te vergelijken.</p> <p>- Hotspot Mapping ESD. Binnen het kader van het IWT-SBO project ECOPLAN hebben we verschillende hotspotmapping technieken ganalyseerd, verbeterd waar mogelijk en toegepast op de ESD kaartlagen. Met deze tool heb je de optie om zowel gebieden te identificeren die een hoge levering hebben van één bepaalde ESD als wel gebieden te identificeren die een bundel van ecosysteemdiensten leveren (multifunctionaliteit). Deze informatie is nuttig voor visievorming in ruimtelijke projecten. De hotspot kaartlagen op schaal Vlaanderen worden beschikking gesteld via www.ecosysteemdiensten.be. De tool is eveneens ingebouwd als postprocessing in de scenario evaluator tool van ECOPLAN.</p>
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	<p>Data: confidntieel Resultaten: publiek zie slotevent (09/16)</p>
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>ECOPLAN ontwikkelt ruimtelijk expliciete informatie en instrumenten voor de beoordeling van ESD en van functionele ecosystemen als een kostenefficiënte strategie om de landgebruiksefficiëntie en milieukwaliteit te verbeteren. Deze producten kunnen door administraties en consultants worden ingezet in projectontwikkeling, kosten-baten analyses, milieueffecten rapportering, etc.</p> <p>OPEN RUIJTE: landgebruik, inrichting, ecosysteemdiensten, planning, RUP-buitengebied. BEHEER: alternatieve financiering, bos, natuur, water, ecologie, landbouw MILIEU EN KLIMAAT: veerkracht, biodiversiteit</p>
8.2 Economische waarderingsstudie van natuurlandschappen voor MKBA (natuurwaardeverkenner)	
REFERENTIE	Liekens, I., J. Staes , et al. (2010). Economische waarderingsstudie van natuurlandschappen voor MKBA Studie uitgevoerd in opdracht van: LNE afdeling milieu-, natuur- en energiebeleid 2009/RMA/R/.
PERIODE	2009-2010 (originele studie) & 2012-2013 (actualisatie)
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Departement LNE, afdeling milieu-, natuur- en energiebeleid
PROMOTOR	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek – Ruimtelijke Milieu Aspecten (VITO – RMA)
PARTNERS	Universiteit Antwerpen – Onderzoeksgroep Ecosysteembeheer
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De studie “Economische waardering van ecosysteemdiensten voor MKBA” resulteerde in de lente van 2010 enerzijds in een wetenschappelijk achtergrondrapport en

	<p>anderzijds in een praktische gebruikershandleiding waarin de resultaten per ecosysteemdienst voor de meeste Vlaamse natuurtypen worden opgelijst en geïllustreerd met talrijke rekenvoorbeelden. Omdat de toepassing van deze resultaten in de praktijk geen sinecure bleek, hebben VITO en LNE in navolging hiervan beslist om samen met de UA de onlinetool 'Natuurwaardeverkenner' te ontwikkelen, een online toepassing om de economische waarde van bepaalde ecosysteemdiensten van (de omzetting naar) natuurlandschappen te berekenen. Deze tool maakt de berekeningen die nodig zijn om deze ecosysteemdiensten te waarderen een heel stuk gemakkelijker en werd recent opengesteld voor het publiek. Zowel het onderzoek dat aan de handleiding en de Natuurwaardeverkenner ten grondslag ligt, als deze instrumenten zelf, zijn al een grote stap in de goede richting, maar stuiten nog op veel onzekerheden, leemten in de kennis, gebrek aan voldoende mogelijkheden tot sensitiviteitsanalyses, een te verbeteren gebruiksvriendelijkheid enzovoort. Met deze en vele andere toepassingen in het vooruitzicht, is het erg belangrijk dat de handleiding en vooral de Natuurwaardeverkenner inhoudelijk helemaal op punt staan, actueel blijven, zo gebruiksvriendelijk mogelijk zijn opgebouwd en verdere bekendheid verwerven. UA-ECOBÉ stond hoofdzakelijk in voor het luik mbt de regulerende diensten. UA-ECOBÉ staat ook mee in voor de ondersteuning en verdere ontwikkeling van de online natuurwaarde verkenner.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwalitatief, kwantitatief
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	<p>- Eindrapport: http://www.lne.be/themas/beleid/milieueconomie/waardering-van-baten-en-schaden/economische-waardering-van-ecosysteemdiensten-voor-mkba</p> <p>- Handleiding: http://www.lne.be/themas/beleid/milieueconomie/waardering-van-baten-en-schaden/handleiding-waardering-ecosysteemdiensten</p> <p>- "Evaluatie en actualisatie van de handleiding 'Economische waardering van ecosysteemdiensten' en de online tool 'Natuurwaardeverkenner' (TWOL project OL201000080, zie http://rma.vito.be/natuurwaardeverkenner/)</p>
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek beschikbaar
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>De toepassing van de resultaten van de studie "Economische waardering van ecosysteemdiensten voor MKBA" bleek in de praktijk geen sinecure. Dat leidde tot het instrument 'Natuurwaardeverkenner', een online toepassing om de economische waarde van bepaalde ESD van (de omzetting naar) natuurlandschappen te berekenen.</p> <p>OPEN RUIMTE: landgebruik, inrichting, ecosysteemdiensten, planning, RUP-buitengebied.</p> <p>BEHEER: alternatieve financiering, bos, natuur, water, ecologie, landbouw</p> <p>MILIEU EN KLIMAAT: veerkracht, biodiversiteit</p>
8.3	Raming van de baten geleverd door het Vlaamse Natura 2000 netwerk.
REFERENTIE	ANB/IHD/11/03 Raming van de baten geleverd door het Vlaamse Natura 2000 netwerk.
PERIODE	2012-2013

LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)
PROMOTOR	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek – Ruimtelijke Milieu Aspecten (VITO – RMA)
PARTNERS	Universiteit Antwerpen – Onderzoeksgroep Ecosysteembeheer
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Eind 2012 wil de Vlaamse overheid de habitatrictlijngebieden op haar grondgebied definitief aanwijzen. Daarbij worden per Speciale Beschermingszone Instandhoudingsdoelen (IHD) gedefinieerd voor de Europees te beschermen habitats en soorten. Om deze IHD's te realiseren moeten de nodige maatregelen genomen worden en dit vergt investerings- en beheerskosten. Anderzijds worden ook een heel aantal baten gegenereerd. Het in kaart brengen van deze baten is het voorwerp van deze opdracht. De schatting van de baten geleverd door NATURA 2000 gebieden is zowel vereist voor het geheel van de gebieden als op site-niveau. Voor het identificeren, kwantificeren en moneteriseren van deze baten wordt voortgebouwd op het kader van de "ecosysteemdiensten".
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantificatie en moneterisatie van ESD door Natura 2000
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport (maart 2013): 2013/RMA/R/87
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Data: confidentieel Resultaten: publiek (www.vito.be) Zie ook: http://www.vmx.be/node/19801
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Om de IHD's te realiseren (Natura 2000) moeten de nodige maatregelen genomen worden wat gepaard gaat met investerings- en beheerskosten. Anderzijds worden ook een heel aantal baten gegenereerd die in kaart worden gebracht met dit onderzoek. Er wordt voortgebouwd op het kader van de ESD. OPEN RUIMTE: landgebruik, inrichting, ecosysteemdiensten, planning, RUP-buitengebied. BEHEER: alternatieve financiering, bos, natuur, water, ecologie, landbouw MILIEU EN KLIMAAT: veerkracht, biodiversiteit
8.4 ECOFRESH – ECOsystem Services of FRESHwater ecosystems	
REFERENTIE	BELSP0 SD/TE/06A ECOFRESH – ECOsystem Services of FRESHwater ecosystems
PERIODE	2010 - 2012
LOCATIE	België
AARD	Beleidsgericht onderzoek

FINANCIERDER(S)	Federaal Wetenschapsbeleid BELSPO
PROMOTOR	ECOBE Ecosystem Management Research Group, Universiteit Antwerpen
PARTNERS	VITO-RAM, INBO Research Group Ecosystem Services, UGent Applied Ecology and Environmental Biology, KUL Laboratory of Aquatic Ecology and Evolutionary Biology
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Bij de aanvang van het ECOFRESH project waren er op Belgisch niveau nauwelijks project opgestart rond ecosysteemdiensten. Pioniersonderzoek in Vlaanderen heeft echter aangetoond dat ecosysteemdiensten die geleverd worden door zoetwaterecosystemen sterk zijn achteruitgegaan in de afgelopen decennia. Om verdere achteruitgang van zoetwaterecosystemen te voorkomen is het van groot belang inzicht te krijgen in de processen en structuren die leiden tot de verschillende diensten. ECOFRESH brengt inzicht in de processen en mechanismen achter zoetwater ecosysteemdiensten en onderzoekt de mogelijkheden om evaluatie van ecosysteemdiensten in kwantitatieve en/of socio-economische termen op beleidsniveau te vergemakkelijken met behulp van bayesiaanse netwerken.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Onderzoek naar het belang van zoetwater ecosysteemdiensten in België, kwantificering en monetaisering, toepassing van bayesiaanse modeltechnieken op ecosysteemdiensten, analyse van sociale en beleidsprocessen achter het beheer ecosysteemdiensten
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport (januari 2013) zie BELSPO website - Evaluatie model voor de impact van landgebruiksveranderingen en beheer op ecosysteemdiensten - Evaluatie model voor de impact van beheer op ecosysteemdiensten van vijversystemen
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Data: confidentieel Resultaten: publiek
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	ECOFRESH brengt inzicht in de processen en mechanismen achter zoetwater ecosysteemdiensten en onderzoekt de mogelijkheden om evaluatie van ecosysteemdiensten in kwantitatieve en/of socio-economische termen op beleidsniveau te vergemakkelijken met behulp van bayesiaanse netwerken. OPEN RUIMTE: landgebruik, inrichting, ecosysteemdiensten, planning, RUP-buitengebied. BEHEER: alternatieve financiering, bos, natuur, water, ecologie, landbouw MILIEU EN KLIMAAT: veerkracht, biodiversiteit
8.5	Ecosysteemdiensten in Vlaanderen: een verkennende inventarisatie van ecosysteemdiensten en potentiële ecosysteemwinsten
REFERENTIE	Jacobs, S.; Staes, J.; De Meulenaer, B.; Schneiders, A.; Vrebos, D.; Stragier, F.; Vandevenne, F.; Simoens, I.; Van Der Biest, K.; Lettens, S.; De Vos, B.; Van der Aa, B.; Turkelboom, F.; Van Daele, T. ; Genar O.; Van Ballaer, B.; Temmerman, S. & Meire, P. 2010. Ecosysteemdiensten in Vlaanderen: een verkennende inventarisatie van ecosysteemdiensten en potentiële ecosysteemwinsten. University of Antwerp, Ecosystem Management Research Group, ECOBE 010-R 127

PERIODE	2009-2010
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)
PROMOTOR	Universiteit Antwerpen – Onderzoeksgroep Ecosysteembeheer
PARTNERS	Instituut voor natuur en Bos Onderzoek
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Dit project zette een eerste stap naar een meer uitgebreide kennis en inzicht om ecosystemendiensten als beslissingstool voor duurzame ontwikkeling van natuurlijke hulpbronnen in te zetten. Het project introduceerde daarmee het concept ecosystemendiensten in een brede kring van beleidsmakers en organisaties. In een eerste deel worden ecosystemendiensten op Vlaamse schaal geïnventariseerd en wordt besproken welke structuren en processen belangrijk zijn voor verschillende ecosystemendiensten, wat mogelijke winsten zijn en welke maatregelen kunnen genomen worden. In een tweede deel worden een aantal case-studies in detail besproken.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	literatuuronderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Data: confidentieel Resultaten: publiek http://www.lne.be/themas/beleid/milieuconomie/waardering-van-baten-en-schaden/eindrapport-anb-studie-esd-in-vlaanderen
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	De relevantie van dit onderzoek binnen deze opdracht ligt in het verwerven van inzicht in de mechanismen die verantwoordelijk zijn voor het leveren van ecosystemendiensten, alsook in het belang van ecosystemendiensten in Vlaamse context. OPEN RUIJTE: landgebruik, inrichting, ecosystemendiensten, planning, RUP-buitengebied. BEHEER: alternatieve financiering, bos, natuur, water, ecologie, landbouw MILIEU EN KLIMAAT: veerkracht, biodiversiteit
8.6	Afwegingsinstrument Landbouwbeleid en Bodembeheer ikv EU-HORIZON 2020 project LANDMARK
REFERENTIE	Afwegingsinstrument Landbouwbeleid en Bodembeheer ikv EU-HORIZON 2020 project LANDMARK
PERIODE	20/05/2013_20/11/2019
LOCATIE	Vlaanderen

AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	EU H2020
PROMOTOR	Universiteit Antwerpen – Onderzoeksgroep Ecosysteembeheer (Meer info via jan.staes@uantwerpen.be of dirk.vrebos@uantwerpen.be)
PARTNERS	atv
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De vakgroep Ecosysteembeheer werkt mee aan een internationaal project, waar op Europees niveau een kader wordt gecreëerd, dat beleidsmakers kunnen gebruiken om landbeheer te optimaliseren. In het EU H2020 project LANDMARK (2015-2019 / refnr 635201), Land management: assessment, research, knowledge base (www.landmark2020.eu) worden vijf essentiële bodemfuncties ontrafeld en afgewogen voor de toepassing in het Europese landbouw- en bodembeleid. Deze functies zijn 1. de bodem als onderlegger voor de productie van gewassen (biomassa), 2. water regulerende en reinigende processen, 3. vastlegging van koolstof en regulatie van broeikasgassen, 4. voorzien van biodiversiteit, en 5. stofkringlopen en mineralisatieprocessen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	De vakgroep ecosysteembeheer staat in voor de ontwikkeling van een GIS-gebaseerd afwegingskader (WP4 - Functional Land Management) en de doorvertaling naar beleidsaanbevelingen (WP5 Blueprints for EU-policy).
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	/
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	/
8.7 The SOil system under GLObal change: SOGLO	
REFERENTIE	The SOil system under GLObal change: SOGLO
PERIODE	10/01/2012_30/09/2017
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	BELSP0
PROMOTOR	Universiteit Antwerpen – Onderzoeksgroep Ecosysteembeheer (Meer info via katrien.vanderbiest@uantwerpen.be of eric.struyf@uantwerpen.be)
PARTNERS	UCL, KUL, RUG
OMSCHRIJVING (1):	In het Belgisch onderzoeksproject SOGLO (The SOil system under GLObal change) wordt de impact van de mens (klimaatverandering, landgebruik, ...) op het bodemsysteem

algemeen doel	gekwantificeerd. Er wordt onderzocht welke interacties er plaatsvinden tussen verschillende componenten van het bodemsysteem en hoe koolstof, nutriënten, sediment en water op verschillende ruimte- en tijdschalen evolueren.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	De vakgroep Ecosysteembeheer (Uantwerpen) staat in voor de integratie van de verschillende bodemkundige modellen die in het project worden ontwikkeld/toegepast en de vertaling ervan naar ESD. Het uiteindelijke resultaat hiervan is een integraal platform waarmee de effecten van veranderingen in bodem, klimaat, omgeving op bodemecosysteemdiensten geëvalueerd kunnen worden.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	/
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek focust op het afwegen van de impacten van landgebruik en bodembeheer op ecosysteemdiensten.
8.8 ECOBE: linkerscheldeovergebied	
REFERENTIE	ECOBE linkerscheldeovergebied
PERIODE	2016-2017
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	/
PROMOTOR	ECOBE_Uantwerpen Ecosysteembeheer_info via annelies.boerema@uantwerpen.be
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In dit project van 1 jaar ligt de focus op de multifunctionaliteit van het havengebied (Antwerpen). ESD zullen berekend en gemonetariseerd worden voor verschillende nog te ontwikkelen natuurontwikkelingsprojecten in het havengebied (linkerscheldeoever). De focus ligt voornamelijk op het evenwicht vinden tussen landbouw en natuurontwikkeling (verplichtingen inzake de habitat en vogelrichtlijn), gecombineerd met recreatiemogelijkheden. Verder zal de ESD evaluatie vergeleken worden met de Instandhoudingsdoelstellingen om na te gaan of we met ESD natuurontwikkeling op een meer dynamische manier kunnen evalueren.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	atv
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport

OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	atv
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	atv
8.9 ECOBE: effecten van waterpeilbeheer in poldergebieden	
REFERENTIE	ECOBE: effecten van waterpeilbeheer in poldergebieden
PERIODE	01/01/2016_01/01/2020
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	atv
PROMOTOR	ECOBE_Uantwerpen Ecosysteembeheer_PhD, info via martijn.vanroie@uantwerpen.be
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In het doctoraatsproject van Martijn van Roie worden de effecten van waterpeilbeheer in poldergebieden op de levering van ecosysteemdiensten van graslanden nagegaan.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	De kwantitatieve respons van onder meer verzilting, koolstofsequestratie, broeikasgasuitstoot, biomassaproductie en de waterkwaliteit van grond- en oppervlaktewater worden gemeten.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	De uiteindelijke tool die wordt opgesteld stelt landbouwers en natuurbeheerders in staat om objectieve beslissingen te maken naar waterpeilbeheersregimes, dit naargelang de gewenste ecosysteemdiensten.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	atv
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	4.2d & 4.2a (Afwegen impact peilbeheer op levering ESD graslanden, landbouw en natuurontwikkeling, Multifunctionaliteit en ecosysteemdiensten)

9. K.U.Leuven, Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving (HIVA, Steunpunt Wonen)

9.1 Steunpunt Wonen - Onderzoek over ruimtelijke dimensie van wonen: Groot Woononderzoek 2013	
REFERENTIE	Steunpunt Wonen - Onderzoek over ruimtelijke dimensie van wonen: Groot Woononderzoek 2013
PERIODE	Data 2013, analyses 2014-2018
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Combinatie gestandaardiseerde interviews en technische screening
FINANCIERDER(S)	Programma Steunpunten Beleidsrelevant Onderzoek 2012-2015, Steunpunt Wonen 2016-2020
PROMOTOR	Promotor – coördinator: KU Leuven, Erik Buyst Coördinator: KU Leuven, Sien Winters
PARTNERS	Samenwerkingsverband Steunpunt Wonen
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>In 2005 werd voor de eerste keer in Vlaanderen een grootschalige bevraging georganiseerd over de woonsituatie. Bij 5 200 gezinnen werd een interview afgenomen en 8 200 woningen werden onderworpen aan een uitwendige schouwing. De informatie uit deze 'Woonsurvey 2005' heeft toegelaten inzicht te krijgen in de betaalbaarheid, kwaliteit en woonzekerheid.</p> <p>In 2012-2013 werd een nieuwe bevraging georganiseerd, dit keer onder de titel 'Groot Woononderzoek 2013'. Er vond niet alleen een interview plaats (bij 10.000 huishoudens), maar ook werd de kwaliteit van de inwendige woning op een objectieve manier in beeld gebracht (bij 5.000 woningen). Zo kon een nog meer verfijnd beeld van de woonsituatie worden getekend.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Survey-onderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	<p>Diverse reeds gepubliceerde rapporten :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Winters S., Ceulemans W., Heylen K., Pannecoucke I., Vanderstraeten L., Van den Broeck K., De Decker P., Ryckewaert M. & Verbeeck G. (2015), Wonen in Vlaanderen anno 2013. De bevindingen uit het Grote Woononderzoek 2013 gebundeld, Steunpunt Wonen, Leuven, 99 p. • Vanderstraeten L. & Heylen K. (2015), Grote Woononderzoek 2013. Deel 1. Methodologische toelichting, Steunpunt Wonen, Leuven, 45 p. • Heylen K. (2015), Grote Woononderzoek 2013. Deel 2. Deelmarkten, woonkosten en betaalbaarheid, Steunpunt Wonen, Leuven, 60 p. • Vanderstraeten L. & Ryckewaert M. (2015), Grote Woononderzoek 2013. Deel 3. Technische woningkwaliteit, Steunpunt Wonen, Leuven, 109 p.

	<ul style="list-style-type: none"> • Van den Broeck K. (2015), Grote Woononderzoek. Deel 4. Woningkwaliteit en renovatie: resultaten op basis van de vragen aan bewoners, Steunpunt Wonen, Leuven, 98 p. • Heylen K. (2015), Grote Woononderzoek 2013. Deel 5. De private huurmarkt: vraag- en aanbodzijde, Steunpunt Wonen, Leuven, 40 p. • Ceulemans W. & Verbeeck G. (2015), Grote Woononderzoek 2013. Deel 6. Energie, Steunpunt Wonen, Leuven, 48 p. • Pannecoucke I. & De Decker P. (2015), Grote Woononderzoek 2013. Deel 7. Woontevredenheid en woongeschiedenis, Steunpunt Wonen, Leuven, 63 p. • Vanderstraeten L. & Ryckewaert M. (2015), Grote Woononderzoek 2013. Kwaliteitscontrole van de in- en uitwendige woningscreening, Steunpunt Wonen, Leuven, 48 p. <p>Ook volgende jaren zullen nog bijkomende rapporten worden uitgewerkt op basis van deze data.</p>
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Alle rapporten zijn beschikbaar op de website van het Steunpunt Wonen
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	HIVA zorgt voor de opvolging en analyse van het Grote Woononderzoek en voor een aantal zeer beleidsgerichte studies. De invalshoek platteland komt beperkt aan bod. Het voornaamste is dat de resultaten van het Woononderzoek 2012 (o.a. naar betaalbaarheid van wonen) mede worden geanalyseerd vanuit een gebiedsindeling die ook het platteland als categorie bevat. Dit heeft HIVA ook gedaan bij de verwerking van de Woonsurvey 2005 (zie fiche 9.3)
9.2	Steunpunt Wonen - Onderzoek over ruimtelijke dimensie van wonen: overig onderzoek 2012-2015
REFERENTIE	Steunpunt Wonen - Onderzoek over ruimtelijke dimensie van wonen: overig onderzoek 2012-2015
PERIODE	2012-2015, zal worden verlengd i.k.v. Steunpunt Wonen 2016-2020
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Interdisciplinair onderzoek over ruimtegebruik voor wonen
FINANCIERDER(S)	Programma Steunpunten Beleidsrelevant Onderzoek 2012-2015, Agentschap Wonen-Vlaanderen 2016-2020
PROMOTOR	Promotor – coördinator: KU Leuven, Erik Buyst Coördinator: KU Leuven, Sien Winters
PARTNERS	Samenwerkingsverband Steunpunt Wonen
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Binnen het Steunpunt Wonen 2012-2015 kwam de ruimtelijke dimensie van wonen vooral aan bod in het werk van de architecten (OSA – KU Leuven). Het gaat hier voornamelijk over kwalitatief onderzoek en case studies. Voor een omschrijving van deze en de andere werkpakketten: zie https://steunpuntwonen.be/onderzoek . Relevante werkpakketten: - Werkpakket 1 (Groot Woononderzoek, zie supra)

	<p>- Werkpakket 2 (leegstand, grijze woongecircuit e.a.)</p> <p>- Werkpakket 10 (territoriale selectiviteit in het woonbeleid).</p> <p>Meer info: zie https://steunpuntwonen.be/onderzoek</p> <p>Eveneens relevant is een ad hoc opdracht over lokaal woonbeleid. De centrale onderzoeksvraag hier was om na te gaan hoe de praktijk van het lokaal woonbeleid is geëvolueerd. Verder werd ook een evaluatie gemaakt van de subsidie voor intergemeentelijke samenwerking, die vooral tot doel had in de meer landelijke gebieden het woonbeleid op de kaart te krijgen.</p> <p>Meer info: zie https://steunpuntwonen.be/onderzoek/Ad-hoc-opdracht-11-Lokaal_woonbeleid</p> <p>De opdrachten van het Steunpunt Wonen 2016-2020 zijn nog niet definitief bekend. Ze zullen worden bekend gemaakt op dezelfde website.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Zie https://steunpuntwonen.be/onderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Publicaties: zie https://steunpuntwonen.be/Publicaties
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publicaties: zie https://steunpuntwonen.be/Publicaties
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	HIVA zorgt voor de opvolging en analyse van het Grote Woononderzoek en voor een aantal zeer beleidsgerichte studies. De invalshoek platteland komt beperkt aan bod. Het voornaamste is dat de resultaten van het Woononderzoek 2012 (o.a. naar betaalbaarheid van wonen) mede worden geanalyseerd vanuit een gebiedsindeling die ook het platteland als categorie bevat. Dit heeft HIVA ook gedaan bij de verwerking van de Woonsurvey 2005 (zie fiche 9.3)
9.3 Steunpunt Ruimte & Wonen (team wonen): Woonsurvey 2005	
REFERENTIE	Steunpunt Ruimte & Wonen (team wonen): Woonsurvey 2005
PERIODE	2007-2011
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Interdisciplinair onderzoek over ruimtegebruik voor wonen Woonsurvey 2005: Combinatie gestandaardiseerde interviews en technische screening
FINANCIERDER(S)	Programma Steunpunten Beleidsrelevant Onderzoek 2007-2011
PROMOTOR	KU Leuven
PARTNERS	Samenwerkingsverband Steunpunt Ruimte en Wonen
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Trends en ontwikkelingen op vlak van ruimtegebruik voor wonen beschrijven en duiden en op basis daarvan richtingen aangeven voor toekomstige ontwikkelingen. Woonsurvey 2005: Beschrijving woonsituatie en woonwensen Vlaamse huishoudens
OMSCHRIJVING (2):	Gegevensverzameling en interdisciplinaire discussie binnen het team wonen van het Steunpunt Ruimte en Wonen 2007-2011.

onderzoeksmethode	Woonsurvey 2005 werd afgenomen 2005-2006 (Steekproefonderzoek. N=5.216)
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	<p>- M. Ryckewaert, P. De Decker, S. Winters, B. Vandekerckhove, F. Vastmans, M. Elsinga, K. Heylen (2011), Een woonmodel in transitie. Toekomstverkenning van het Vlaams wonen. Meer info en bestellen op http://www.maklu.be/MakluEnGarant/BookDetails.aspx?ID=9789044128413</p> <p>Dit boek gaat over de ruimtelijke dimensie van het wonen.</p> <p>- Woonsurvey 2005: databank + analyses over betaalbaarheid, kwaliteit, woonzekerheid, woonwensen, woongeschiedenis e.a.</p>
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	<p>Publicaties: zie www.steunpuntwonen.be.</p> <p>Woonsurvey 2005: http://steunpuntwonen.be/Documenten/steunpunt-ruimte-en-wonen-2007-2011/2007/2007-04-eindrapport-wonen-in-vlaanderen-2007-woons.pdf</p>
OMSCHRIJVING (5): plattlandsrelevantie	De invalshoek platteland komt beperkt aan bod bij dit onderzoek rond wonen. Het voornaamste is dat de resultaten worden geanalyseerd vanuit een gebiedsindeling die ook het platteland als categorie bevat.

10. K.U.Leuven, Instituut voor de Overheid (IVDO, steunpunt Bestuurlijke Organisatie)

10.1 Uitwerking en begeleiding tweede en derde fase bestuurskrachtmeting plattelandsgemeenten (2013-2015): “Daadkracht door bestuur – ook op het platteland”	
REFERENTIE	Uitwerking en begeleiding tweede en derde fase bestuurskrachtmeting plattelandsgemeenten (2013-2015): “Daadkracht door bestuur – ook op het platteland”
PERIODE	2013 - 2015
LOCATIE	VLAANDEREN – 2 groepen van een 15-tal gemeenten. Deze gemeenten worden geselecteerd uit een doelgroep van 90 plattelandsgemeenten (afbakening van deze 90 is gebaseerd op open-ruimte criteria).
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	VLM
PROMOTOR	Bart De Peuter , bart.depeuter@soc.kuleuven.be, 016/323273
PARTNERS	<p>Uitvoerders:</p> <ul style="list-style-type: none"> - KU Leuven, Instituut voor de Overheid, dienst KULeuven Research & Development) - Universiteit Antwerpen: Onderzoeksgroep Management en Bestuur met in onder aanneming: Universiteit Gent, Faculteit Economie en Bedrijfskunde, Vakgroep Management, Innovatie en Ondernemerschap <p>Betrokken partner doorheen het proces: Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG).</p> <p>De IPO-themagroep wordt bij de vervolgedities waarschijnlijk niet meer betrokken maar blijft wel geïnformeerd.</p>
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>Doel van het project is:</p> <ul style="list-style-type: none"> - verhoging van de bestuurskracht van plattelandsgemeenten. - dat plattelandsgemeenten van elkaar kunnen leren hoe bestuurskrachtproblemen zich aandienen en hoe ze aangepakt kunnen worden vanuit de gemeente zelf.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<p>VLM lanceert in 2013 de vervolgeditie van de bestuurskrachtmeting voor plattelandsgemeenten. Dit instrument begeleidt plattelandsgemeenten in vier stappen naar een bruisend, efficiënt en slagkrachtig plattelandsbestuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - “Stilstaan bij de eigen organisatie” = monitoring (dataverzameling op een set van indicatoren) - “Even over het muurtje kijken” = een visitatie (dagbezoek en gesprekken met stakeholders uit adviesraden, administratie en bestuur) - “Leren van elkaar” = een leertraject (workshop met een actieve inbreng van de deelnemende plattelandsgemeenten) - Meer bestuurskracht <p>Plattelandsgemeenten kunnen inschrijven tot 15/05/13. De deelname is gratis.</p>

OMSCHRIJVING (3): eindproduct	<ul style="list-style-type: none"> - Bestuurskrachtverhoging van plattelandsgemeenten - Vertrouwelijk verslag van de visitatiecommissie op maat van elke deelnemende plattelandsgemeente - Openbaar overkoepelend eindrapport met bevindingen en aanbevelingen m.b.t. de inhoud (bestuurskracht plattelandsgemeenten) en de methodiek voor bestuurskrachtmeting (monitor en visitatie).
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	<p>Stand van zaken: http://www.ipo-online.be/SiteCollectionDocuments/Themas/Afgewerkte/Bestuurskrachtmeting</p> <p>Overkoepelend eindrapport:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voor de vervolgedities zal dit in 2015 beschikbaar zijn. <p>Voor de testeditie is dit beschikbaar op de genoemde ipo-site. Het bevat ook de evaluatie van de testeditie.</p> <p>Svz? Ca 70/90 plattelandsgemeenten bereikt? Niet slecht! Dat verhaal aanvullen. Wel de nadruk op idyllische dorpen en minder op de nevel(stad)...</p>
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>Werken aan een bruisend platteland brengt heel wat taken met zich mee: landbouwwegen onderhouden, waterzuivering uitbouwen, leefbare dorpen creëren,.. Dit alles moet financieel gedragen worden door een laag inwonersaantal en een beperkt fiscaal draagvlak. Dat spanningsveld tussen de opdracht en de capaciteit van plattelandsgemeenten verdient bijzondere aandacht. Het heeft immers een invloed op de slagkracht van het platteland.</p> <p>Door dit onderzoek kunnen plattelandsgemeenten van elkaar leren hoe bestuurskrachtproblemen zich aandienen en hoe ze aangepakt kunnen worden vanuit de gemeente zelf. Het onderzoek werd opgevat als een pilootproject waaruit zowel inhoudelijk als naar methode (visitatie) leerpunten gehaald werden.</p>
10.2	Uitwerking en begeleiding eerste fase bestuurskrachtmeting plattelandsgemeenten (2010-2011)
REFERENTIE	Uitwerking en begeleiding eerste fase bestuurskrachtmeting plattelandsgemeenten (2010-2011).
PERIODE	2010-2011
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	VLM
PROMOTOR	Bart De Peuter , bart.depeuter@soc.kuleuven.be, 016/323273
PARTNERS	<p>Uitvoerders: Instituut voor de Overheid, KU Leuven + Onderzoeksgroep Management en Bestuur, Universiteit Antwerpen.</p> <p>Betrokken partner doorheen het proces: Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG), IPO themagroep 'bestuurskracht'.</p>
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Doel van het project was dat plattelandsgemeenten van elkaar kunnen leren hoe bestuurskrachtproblemen zich aandienen en hoe ze aangepakt kunnen worden vanuit de gemeente zelf. Het project werd opgevat als een pilootproject waaruit zowel inhoudelijk als naar methode (visitatie) leerpunten kunnen gehaald worden.

OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Het project bestond uit drie onderdelen die op elkaar volgen: monitoring (dataverzameling op een set van indicatoren), een visitatie (dag bezoek en gesprekken met stakeholders uit adviesraden, administratie en bestuur) en een leertraject (workshop met een actieve inbreng van de deelnemende plattelandsgemeenten).
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	- Vertrouwelijk verslag van de visitatiecommissie op maat van elke deelnemende plattelandsgemeente. - Openbaar overkoepelend eindrapport met bevindingen en aanbevelingen m.b.t. de inhoud (bestuurskracht plattelandsgemeenten) en de methodiek voor bestuurskrachtmeting (monitor en visitatie).
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Overkoepelend eindrapport: - http://soc.kuleuven.be/io/ned/project/inhoud/bel27.htm - http://www.ipo-online.be/SiteCollectionDocuments/Themas/Afgewerkte/Bestuurskrachtmeting/120305%20Eindrapport%20bestuurskrachtmeting%20platteland.pdf
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Werken aan een bruisend platteland brengt heel wat taken met zich mee: landbouwwegen onderhouden, waterzuivering uitbouwen, leefbare dorpen creëren,.. Dit alles moet financieel gedragen worden door een laag inwonersaantal en een beperkt fiscaal draagvlak. Dat spanningsveld tussen de opdracht en de capaciteit van plattelandsgemeenten verdient bijzondere aandacht. Het heeft immers een invloed op de slagkracht van het platteland. Door dit onderzoek kunnen plattelandsgemeenten van elkaar leren hoe bestuurskrachtproblemen zich aandienen en hoe ze aangepakt kunnen worden vanuit de gemeente zelf. Het onderzoek werd opgevat als een pilootproject waaruit zowel inhoudelijk als naar methode (visitatie) leerpunten gehaald werden.
10.3 Evaluatie van de instrumenten van het mestbeleid	
REFERENTIE	Evaluatie van de instrumenten van het mestbeleid
PERIODE	2010-2011
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	VLM
PROMOTOR	Bart De Peuter , bart.depeuter@soc.kuleuven.be, 016/323273
PARTNERS	Uitvoerders: Instituut voor de Overheid, KU Leuven
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Evaluatie vanuit bestuurskundig perspectief van de instrumenten van het mestbeleid door naar hun effectiviteit (nutriëntenemissierechten, opvolging van mesttransporten, controle, nitraatresidu meting, gebiedsgerichte verscherping van de bemestingsnormen, ...) en de formulering van verbeteringsvoorstellen voor een effectief en efficiënt en een bij de doelgroepen maximaal gedragen controlebeleid. De uitvoering ervan op bedrijfsniveau en de complexiteit van het mestbeleid kregen hierbij specifieke aandacht.

OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Het project werd uitgevoerd via een documentenanalyse, individuele interviews bij een ruime waaier aan stakeholders m.b.t. het mestbeleid en ten slotte een reeks focusgroepen met deze stakeholders.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Eindrapport. http://soc.kuleuven.be/io/ned/project/inhoud/bel32.htm
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Meer informatie bij de opdrachtgever (financierder).
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Dit onderzoek evalueert de instrumenten van het mestbeleid vanuit bestuurskundig perspectief Bestuurlijk en procesmatig: bestuurlijke organisatie Beheer: landbouw, water, bemesting. Mestbeleid.
10.4 Steunpunt Bestuurlijke Organisatie – Slagkrachtige Overheid 2012-2015	
REFERENTIE	Steunpunt Bestuurlijke Organisatie – Slagkrachtige Overheid 2012-2015.
PERIODE	2012- 2015
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Fundamenteel en beleidsrelevant
FINANCIERDER(S)	Vlaamse Overheid
PROMOTOR	Geert Bouckaert , instituut voor de Overheid (KUL), Promotor-coördinator
PARTNERS	Instituut voor de Overheid, KU Leuven: Annie Hondeghem Onderzoeksgroep management & bestuur, Universiteit Antwerpen: Peter Bursens Departement Handelswetenschappen en bestuurskunde, Hogeschool Gent: Filip De Rynck Centrum voor lokale politiek, Universiteit Gent: Herwig Reynaert Centrum voor Overheid en Recht, Universiteit Hasselt: Johan Ackaert
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	http://www.steunpuntbov.be/ned/ Derde generatie Steunpunt Beleidsrelevant Onderzoek – bestuurskundige invalshoek. 13 LT onderzoeksprojecten en 4 KT projecten . Generieke bestuurskundige invalshoek. Thema's o.a. beleidsinstrumenten, interbestuurlijke samenwerking, HR, vertrouwen, PPS, financieel management, planlasten, HR,... Zie website.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Afhankelijk van project
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Afhankelijk van project
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Alle publicaties beschikbaar via website

OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Er lijkt geen onderzoek dat zich specifiek toespitst op het platteland. Het betreft eerder generiek bestuurskundig onderzoek met misschien plattelandsrelevante thema's. Onderzochte thema's zijn o.a. beleidsinstrumenten, interbestuurlijke samenwerking, HR, vertrouwen, PPS, financieel management, planlasten, HR,... (info Jan Van Damme, 2012)
--	---

11. UA, Departement Politieke wetenschappen (steunpunt Bestuurlijke Organisatie)

11.1 Uitwerking en begeleiding tweede en derde fase bestuurskrachtmeting plattelandsgemeenten (2013-2015): "Daadkracht door bestuur – ook op het platteland"	
REFERENTIE	Uitwerking en begeleiding tweede en derde fase bestuurskrachtmeting plattelandsgemeenten (2013-2015): "Daadkracht door bestuur – ook op het platteland"
PERIODE	2013 - 2015
LOCATIE	VLAANDEREN – 2 groepen van een 15-tal gemeenten. Deze gemeenten worden geselecteerd uit een doelgroep van 90 plattelandsgemeenten (afbakening van deze 90 is gebaseerd op open-ruimte criteria).
AARD	Praktijkgericht en beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	VLM
PROMOTOR	Bart De Peuter, bart.depeuter@soc.kuleuven.be, 016/323273
PARTNERS	<p>Uitvoerders:</p> <ul style="list-style-type: none"> - KU Leuven, Instituut voor de Overheid, dienst KULeuven Research & Development) - Universiteit Antwerpen: Onderzoeksgroep Management en Bestuur, Lieven Janssens en Wouter Van Dooren <p>met in onder aanneming: Universiteit Gent, Faculteit Economie en Bedrijfskunde, Vakgroep Management, Innovatie en Ondernemerschap</p> <p>Betrokken partner doorheen het proces: Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG).</p> <p>De IPO-themagroep wordt bij de vervolgedities waarschijnlijk niet meer betrokken maar blijft wel geïnformeerd.</p>
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>Doel van het project is:</p> <ul style="list-style-type: none"> - verhoging van de bestuurskracht van plattelandsgemeenten. - dat plattelandsgemeenten van elkaar kunnen leren hoe bestuurskrachtproblemen zich aandienen en hoe ze aangepakt kunnen worden vanuit de gemeente zelf.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<p>VLM lanceert in 2013 de vervolgeditie van de bestuurskrachtmeting voor plattelandsgemeenten. Dit instrument begeleidt plattelandsgemeenten in vier stappen naar een bruisend, efficiënt en slagkrachtig plattelandsbestuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Stilstaan bij de eigen organisatie" = monitoring (dataverzameling op een set van indicatoren) - "Even over het muurtje kijken" = een visitatie (dagbezoek en gesprekken met stakeholders uit adviesraden, administratie en bestuur) - "Leren van elkaar" = een leertraject (workshop met een actieve inbreng van de deelnemende plattelandsgemeenten) - Meer bestuurskracht

	Plattelandsgemeenten kunnen inschrijven tot 15/05/13. De deelname is gratis.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	<ul style="list-style-type: none"> - Bestuurskrachtverhoging van plattelandsgemeenten - Vertrouwelijk verslag van de visitatiecommissie op maat van elke deelnemende plattelandsgemeente - Openbaar overkoepelend eindrapport met bevindingen en aanbevelingen m.b.t. de inhoud (bestuurskracht plattelandsgemeenten) en de methodiek voor bestuurskrachtmeting (monitor en visitatie).
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	<p>Stand van zaken: http://www.ipo-online.be/SiteCollectionDocuments/Themas/Afgewerkte/Bestuurskrachtmeting</p> <p>Overkoepelend eindrapport:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voor de vervolgedities zal dit in 2015 beschikbaar zijn. <p>Voor de testeditie is dit beschikbaar op de genoemde ipo-site. Het bevat ook de evaluatie van de testeditie.</p> <ul style="list-style-type: none"> - http://soc.kuleuven.be/io/ned/project/inhoud/bel27.htm - http://www.ipo-online.be/SiteCollectionDocuments/Themas/Afgewerkte/Bestuurskrachtmeting/120305%20Eindrapport%20bestuurskrachtmeting%20platteland.pdf <p>Svz? Ca 70/90 plattelandsgemeenten bereikt? Niet slecht! Dat verhaal aanvullen. Wel de nadruk op idyllische dorpen en minder op de nevel(stad)...</p>
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>Werken aan een bruisend platteland brengt heel wat taken met zich mee: landbouwwegen onderhouden, waterzuivering uitbouwen, leefbare dorpen creëren,.. Dit alles moet financieel gedragen worden door een laag inwonersaantal en een beperkt fiscaal draagvlak. Dat spanningsveld tussen de opdracht en de capaciteit van plattelandsgemeenten verdient bijzondere aandacht. Het heeft immers een invloed op de slagkracht van het platteland.</p> <p>Door dit onderzoek kunnen plattelandsgemeenten van elkaar leren hoe bestuurskrachtproblemen zich aandienen en hoe ze aangepakt kunnen worden vanuit de gemeente zelf. Het onderzoek werd opgevat als een pilootproject waaruit zowel inhoudelijk als naar methode (visitatie) leerpunten gehaald werden.</p>
11.2	Uitwerking en begeleiding eerste fase bestuurskrachtmeting plattelandsgemeenten (2010-2011)
REFERENTIE	Uitwerking en begeleiding eerste fase bestuurskrachtmeting plattelandsgemeenten (2010-2011).
PERIODE	2010-2011
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Praktijkgericht en beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	VLM
PROMOTOR	Bart De Peuter, bart.depeuter@soc.kuleuven.be, 016/323273
PARTNERS	Uitvoerders: Instituut voor de Overheid, KU Leuven + Onderzoeksgroep Management en Bestuur, Universiteit Antwerpen (Lieven Janssens en Wouter Van Dooren) Betrokken partner doorheen het proces: Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

	(VVSG), IPO themagroep 'bestuurskracht'.
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het Vlaams regeerakkoord erkent dat, net zoals dat bij steden geldt, er ook een typische eigenheid is voor plattelandsgemeenten. De financiële bestuurskracht van die gemeenten (en/of schaal) staat ter discussie. Deze studie brengt inzicht in de bestuurskracht van de Vlaamse plattelandsgemeenten. Doel van het project was dat plattelandsgemeenten van elkaar kunnen leren hoe bestuurskrachtproblemen zich aandienen en hoe ze aangepakt kunnen worden vanuit de gemeente zelf. Het project werd opgevat als een pilootproject waaruit zowel inhoudelijk als naar methode (visitatie) leerpunten kunnen gehaald worden.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Het project bestond uit drie onderdelen die op elkaar volgen: monitoring (dataverzameling op een set van indicatoren), een visitatie (dag bezoek en gesprekken met stakeholders uit adviesraden, administratie en bestuur) en een leertraject (workshop met een actieve inbreng van de deelnemende plattelandsgemeenten).
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	- Vertrouwelijk verslag van de visitatiecommissie op maat van elke deelnemende plattelandsgemeente. - Openbaar overkoepelend eindrapport met bevindingen en aanbevelingen m.b.t. de inhoud (bestuurskracht plattelandsgemeenten) en de methodiek voor bestuurskrachtmeting (monitor en visitatie).
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Overkoepelend eindrapport: - http://soc.kuleuven.be/io/ned/project/inhoud/bel27.htm - http://www.ipo-online.be/SiteCollectionDocuments/Themas/Afgewerkte/Bestuurskrachtmeting/120305%20Eindrapport%20bestuurskrachtmeting%20platteland.pdf
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Werken aan een bruisend platteland brengt heel wat taken met zich mee: landbouwwegen onderhouden, waterzuivering uitbouwen, leefbare dorpen creëren,.. Dit alles moet financieel gedragen worden door een laag inwonersaantal en een beperkt fiscaal draagvlak. Dat spanningsveld tussen de opdracht en de capaciteit van plattelandsgemeenten verdient bijzondere aandacht. Het heeft immers een invloed op de slagkracht van het platteland. Door dit onderzoek kunnen plattelandsgemeenten van elkaar leren hoe bestuurskrachtproblemen zich aandienen en hoe ze aangepakt kunnen worden vanuit de gemeente zelf. Het onderzoek werd opgevat als een pilootproject waaruit zowel inhoudelijk als naar methode (visitatie) leerpunten gehaald werden.
11.3	Begeleiding opstart plattelandsfonds vanuit bestuurskundige expertise
REFERENTIE	Begeleiding opstart plattelandsfonds vanuit bestuurskundige expertise (VLM, 2010)
PERIODE	2010.
LOCATIE	Vlaanderen.
AARD	Beleidsgericht onderzoek.
FINANCIERDER(S)	VLM.

PROMOTOR	Universiteit Antwerpen, onderzoeksgroep 'management en bestuur' Lieven Janssens en Wouter Van Dooren
PARTNERS	KU Leuven.
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In het Vlaams regeerakkoord werd de doelstelling opgenomen om te komen tot een Vlaams plattelandfonds. Deze studie onderzocht de verschillende mogelijkheden daartoe. Zoals de afbakenings- als verdelingscriteria die kunnen worden gebruikt voor een dergelijk plattelandfonds werden bekeken.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuuronderzoek, een internationale vergelijking, focusgroepen met betrokken plattelandsgemeenten om noden te detecteren én een analyse van gesprekken met stakeholders (kabinetten, VLM, ABB, VVSG, ...) leidde tot een eindrapport met aanbevelingen voor de Vlaamse regering.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport aan VLM.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Op vraag aan VLM.
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Deze studie onderzocht de verschillende mogelijkheden daartoe. Zoals de afbakenings- als verdelingscriteria die kunnen worden gebruikt voor een dergelijk plattelandfonds werden bekeken. Discipline: politiek/bestuurlijk. Plaats van plattelandsgerelateerde aspecten: centraal in studie. Thema's: lokale bestuurskracht, plattelandfonds, omschrijving platteland, bestuurlijke organisatie.
11.4 Indicatoren voor een performante overheid	
REFERENTIE	Indicatoren voor een performante overheid
PERIODE	2010
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	FOD Personeel & organisatie + IIAS
PROMOTOR	Universiteit Antwerpen, onderzoeksgroep 'management en bestuur'
PARTNERS	KU Leuven
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In dit project werden indicatoren voor een performante overheid ontwikkeld en beschreven.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuurstudie, veldonderzoek
OMSCHRIJVING (3):	Eindrapport. Research project, "the PERF project: indicators for government performance" project for the Belgian presidency of the EU and the EUPAN network

eindproduct	(Commissioned by the FOD P&O from the International Institute of Administrative Science/UA/KULeuven) (with KULeuven).
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Rapport bij FOD P&O en IIAS (International Institute of Adm. Science) Artikels: - Van Dooren Wouter, Bouckaert Geert, Halligan John.- Performance management in the public sector. ISBN 978-0-415-37104-9 - London: Routledge, 2010 - 198 p. - (Routledge masters in public management ; 2010:1) - Van Dooren, Wouter, De Caluwe, Chiara & Zsuzsanna Lonti (2012). How to Measure Public Administration Performance: A Conceptual Model with Applications for Budgeting, HRM, and Open Government. Public performance and management review (accepted) - Van Dooren Wouter. Better performance management: some single- and double-loop strategies. Public performance and management review- 34:3 (2011), p. 421-434 - Van Dooren Wouter, Thijs Nick.- Paradoxes of improving performance management (systems) in public administration Eipascope - ISSN 1025-6253 – 2 (2010), p. 13-18 - Voets Joris, de Rynck Filip, Van Dooren Wouter.- Het beoordelen van de prestaties van netwerken: aanzet tot een analysekader. Bestuurswetenschappen / Vereniging van Nederlandse Gemeenten - ISSN 0165-7194 - 65:1 (2010)
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	In dit project werden indicatoren voor een performante overheid ontwikkeld en beschreven. Discipline: politiek/bestuurlijk Plaats van plattelandsgerelateerde aspecten: deelaspect Thema's: bestuurlijke organisatie, lokale bestuurskracht
11.5 Vermindering planlast lokale besturen	
REFERENTIE	Vermindering planlast lokale besturen
PERIODE	Aug 2005 – Jan 2006.
LOCATIE	Vlaanderen.
AARD	Beleidsgericht onderzoek.
FINANCIERDER(S)	Ministerie Vlaamse Gemeenschap, Agentschap Binnenlandse Aangelegenheden (thans Agentschap Binnenlands Bestuur).
PROMOTOR	KU Leuven (Wouter Van Dooren werkte toen nog voor KU Leuven).
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In dit project werden de criteria en methodieken ontwikkeld waarmee de doelmatigheid van de plannen van lokale besturen kan worden onderzocht, met het oog op het rationaliseren en afstemmen van planprocessen en –verplichtingen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuurstudie, interviews.
OMSCHRIJVING (3):	Van Dooren Wouter- Vermindering van planlast voor lokale besturen: het doelmatigheidsprofiel van de lokale planverplichting toegepast op het Vlaamse

eindproduct	stedenbeleid. Les cahiers des sciences administratives - ISSN 1780-924X - 7:1 (2006). Eindrapport met aanbevelingen voor Vlaamse regering (later planlastdecreet).
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Rapport bij ABB, thans planlastdecreet.
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	In dit project werden de criteria en methodieken ontwikkeld waarmee de doelmatigheid van de plannen van lokale besturen kan worden onderzocht, met het oog op het rationaliseren en afstemmen van planprocessen en –verplichtingen. Discipline: politiek/bestuurlijk. Plaats van plattelandsgerelateerde aspecten: deelaspect. Thema's: bestuurlijke organisatie, lokale bestuurskracht.

12. UA, OASes (centrum ongelijkheid, armoede, sociale uitsluiting en de stad, steunpunt Armoede)

12.1 Steunpunt Ruimte (WP 2_Ruimtelijke veerkracht)	
REFERENTIE	Steunpunt Ruimte (WP 2_Ruimtelijke veerkracht)
PERIODE	2012-2016
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Programma Beleidsgericht Onderzoek, Vlaamse Overheid
PROMOTOR	Stijn Oosterlynck (OASes-UA) en vanaf 2014 Pascal De Decker (W & K Sint-Lucas)
PARTNERS	UA in een interuniversitair onderzoeksverband
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>WP2 Ruimtelijke veerkracht omvat 3 deelstudies, dit onderzoek betreft 'deelstudie 2: Veerkracht en vergrijzing / migratie'.</p> <p>Binnen dit onderzoek staan 2 vragen centraal. Hoe veerkrachtig is de Vlaamse ruimte ten aanzien van vergrijzing en (externe) migratiestromen en wat is de ruimtelijke impact van deze demografische trends? Het doel is het zowel kwantitatief als kwalitatief analyseren van de ruimtelijk gedifferentieerde impact van externe migratiestromen en de vergrijzing van de bevolking op de Vlaamse ruimtelijke structuur. Er zal in detail worden nagegaan hoe de lokale en bovenlokale actoren in zogenaamde migratie- en vergrijzing 'hot spots' omgaan met deze uitdagingen en welke ruimtelijke beleidsmaatregelen zij hiervoor implementeren.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<p>Er wordt een strategisch ruimtelijk planningsconcept ontwikkeld en geoperationaliseerd dat focust op een grotere veerkracht van de Vlaamse ruimte ten aanzien van de fluctuerende externe migratiestromen en de vergrijzing van de bevolking. Met betrekking tot migratie wordt niet enkel de eerste migratiebeweging bekeken (i.e. van het buitenland naar Vlaanderen), maar ook de verdere interne migratietrajecten zodat mogelijke verschuivingen in het migratielandschap kunnen worden blootgelegd. Wat vergrijzing betreft richt het onderzoek zich op gezinnen in rurale of suburbane gebieden met een eerder lage woningdichtheid.</p>
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	<p>Doctoraat van Elise Schillebeeckx (OASes) voorzien in 2016.</p> <p><i>[Ympkje Albeda (OASes) plant een FWO-onderzoek naar suburbanisatie van migranten, maar moet nog worden opgestart (03/13), start o.v. najaar 2013].</i></p>
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Rapporten en info m.b.t. WP 2 via www.steunpuntruimte.be
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Dit onderzoek, hoewel in de eerste plaats geconcipieerd in het kader van het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, is zeer plattelandsrelevant, omdat het bekijkt hoe de open ruimte veerkrachtiger kan gemaakt worden ten aanzien van vergrijzing.

	<p>Het onderzoek van de impact van demografische processen zoals vergrijzing en externe migratie op de Vlaamse ruimte biedt heel wat perspectieven voor het beleid. Zo vormt externe migratie een belangrijke maatschappelijke uitdaging voor ruimtelijke planners (bvb. stijging van de vraag naar bouwgrond, klimaatvluchtelingen), maar tot op heden werd hier zelden dieper op ingegaan.</p> <p>Vergrijzing heeft belangrijke gevolgen voor de ruimtelijke organisatie van de samenleving: ruimtelijke mismatch van ouderen met grote woning met tuin versus huishoudens met kinderen die geen geschikte gezinswoning vinden, aangepaste zorgdiensten en hun locatie, ruimtelijke uitzaaiing met afgelegen woongebieden t.a.v de stedelijke kernen en gevolgen voor pendelen, recreëren, winkelen. Tal van Vlaamse plattelandsdorpen worden geconfronteerd met een inkrimping of verdwijning van het lokale aanbod aan basisgoederen, terwijl de bewoners ouder worden en inboeten aan mobiliteit.</p> <p>SOCIALE COHESIE: migratie, vergrijzing, vervoersarmoede, zorg</p>
--	---

13. K.U.Leuven, Departement Aard & omgevingswetenschappen, afdeling Geografie

13.1 Trajecten van allochtone armen in de provincie Antwerpen	
REFERENTIE	Trajecten van allochtone armen in de provincie Antwerpen
PERIODE	2012- 2013
LOCATIE	Provincie Antwerpen
AARD	Fundamenteel/praktijkgericht
FINANCIERDER(S)	Provincie Antwerpen
PROMOTOR	Maarten Loopmans , Departement Aard- en Omgevingswetenschappen, Katholieke Universiteit Leuven, Celestijnenlaan 200E B-3001 Leuven, Maarten.loopmans@ees.kuleuven.be, Tel. +32486797611
PARTNERS	Samenlevingsopbouw Antwerpen Provincie vzw Samenlevingsopbouw Antwerpen Stad vzw
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Dit verkennend onderzoek in samenwerking met de organisatie Samenlevingsopbouw heeft tot doel om inzicht te verwerven in de toenemende aanwezigheid van allochtone armen op het platteland en de kleine steden in de provincie Antwerpen. Het onderzoek legt de achtergrond bloot van de trajecten die allochtonen afleggen tussen de Stad Antwerpen en de provincie. Het legt de nadruk op het belang van deze trajecten in hun overlevingsstrategieën en de invloed van pull en push factoren (op de arbeids- en huisvestingsmarkt, met betrekking tot toegang tot private en collectieve voorzieningen en consumptie) en beleidsmaatregelen hieromtrent op de trajecten en het resulterende armoederisico.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Het onderzoek maakt vooral gebruik van antropologische, kwalitatieve methoden.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Het onderzoek is nog niet afgelopen maar de resultaten zullen aan de provincie en deelnemende organisaties worden meegedeeld onder de vorm van workshops en een eindrapport. Een wetenschappelijk artikel zal ruimer beschikbaar zijn.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Het eindrapport is niet beschikbaar. Een wetenschappelijk artikel zal publiek beschikbaar zijn.
OMSCHRIJVING (5): plattelandrelevantie	Het onderzoek focust op het armoederisico bij allochtonen. Dit verkennend onderzoek verwerft inzicht in de toenemende aanwezigheid (trajecten) van allochtone armen op het platteland en de kleine steden in de provincie Antwerpen. Het legt de nadruk op hun overlevingsstrategieën en de invloed van de arbeids- en huisvestingsmarkt, de toegang tot private en collectieve voorzieningen en consumptie en beleidsmaatregelen hieromtrent. Plattelandsthematiek: centrale plaats, vooral de rol die het platteland en de

	<p>plattelandssamenleving speelt in de overlevingsstrategieën van allochtone armen. Thema en sleutelwoorden: sociale cohesie: kwetsbare groepen (allochtone armen), regionale economie en huisvestingsmarkt; armoede.</p> <p>Discipline: sociale geografie/antropologie</p>
13.2 POCICO: Poverty in City and Countryside	
REFERENTIE	POCICO: Poverty in City and Countryside
PERIODE	2009-2011 (verlenging 2012)
LOCATIE	België
AARD	Fundamenteel/beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Federaal Wetenschapsbeleid-AGORA programma
PROMOTOR	Christian Vandermotten-IGEAT (ULB)
PARTNERS	Maarten Loopmans, Departement Aard- en Omgevingswetenschappen, Katholieke Universiteit Leuven, Celestijnenlaan 200E B-3001 Leuven, Maarten.loopmans@ees.kuleuven.be, Tel. +32486797611
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>Dit AGORA project heeft tot doel om de armoede in België te bestuderen en te meten, meer in het bijzonder op het platteland waarvoor weinig gegevens bestaan. Op basis van de EU-SILC enquête wordt een synthetische armoede indicator opgesteld die recht doet aan het meervoudige karakter van armoede. Vervolgens wordt op basis van sociaal-economische indicatoren (vb. inkomen, inkomensbron,...) op individueel niveau (uit de Kruispuntbank Sociale Zekerheid) en op basis van contextuele indicatoren (vb. afstand tot scholen, winkels,...) op niveau van statistische sectoren en gemeenten (uit zelf samengestelde databases) een model geconstrueerd dat de mogelijkheid biedt om deze synthetische armoede-indicator te voorspellen voor het hele Belgische grondgebied.</p> <p>Op basis van dit model kan vervolgens de ruimtelijke spreiding van specifieke vormen van armoede worden nagegaan.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Het onderzoek behelst een combinatie van internationaal literatuuronderzoek en kwantitatieve analyse en kartering van armoede op het Belgische platteland.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	<p>CONTRACT NR AG/00/152</p> <p>Het eindproduct van dit onderzoek is een model voor het voorspellen van de ruimtelijke distributie van armoede op basis van de gegevens uit de Kruispuntbank Sociale Zekerheid. De resultaten werden voorgesteld in een eindrapport.</p>
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Het eindrapport is nog niet beschikbaar maar wordt midden 2013 beschikbaar gemaakt op een studiedag. Daarna zullen ook wetenschappelijke artikels aan de resultaten worden gewijd.
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Dit sociaal geografisch onderzoek focust op de rol van vervoer en bereikbaarheid op het platteland voor armoede. Inclusief de vergelijking met niet-plattelandsgebieden (stadsrand, stadscentrum) om het eigen karakter van plattelandsarmoede te duiden.

	Op basis van het ontwikkeld model kan de ruimtelijke spreiding van specifieke vormen van armoede worden nagegaan. Thema en sleutelwoorden: sociale cohesie: sociaal-ruimtelijke dynamiek, vergrijzing, kwetsbare groepen, achtergestelde buurten, armoede.
13.3	Bridging Tourism Theory and Practice
REFERENTIE	Bridging Tourism Theory and Practice
PERIODE	2010-2012
LOCATIE	Vlaanderen (Vlaamse Ardennen)
AARD	Praktijkgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	UNIZO – Werking Toerisme (o.v.v. data)
PROMOTOR	Dominique Vanneste (prof. KU Leuven)
PARTNERS	Lokale afdelingen UNIZO
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Doel: nagaan 1) in welke mate lokale ondernemers in toerisme in landelijk gebied bereid zijn om samen te werken met als doel de competitiviteit van het plattelandstoerisme te verbeteren en 2) in welke mate brokers dit proces positief kunnen beïnvloeden. Brokers zijn mensen of groepen, organisaties of andere stakeholders die niet direct belanghebbenden zijn en daarom vanuit een neutrale positie andere partijen kunnen trachten in contact te brengen, tot samenwerking aan te zetten en zelfs het initiatief kunnen nemen om daartoe mensen, middelen en instrumenten in te zetten (bvb. UNIZO maakt voor bepaalde groepen van gemeenten Witboeken aan in overleg met de lokalen leden én niet-leden).
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief (survey), aangevuld met kwalitatieve methoden (interview)
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	SWOT – analyse; BSGLg, 57, 2011, 53-71 Boek Bridging Tourism Theory and Practice (Vol 4), 2012, edited by Eduard Fayos-Solà; UNWTO ISBN: 978-1-78052-980-6 (forthcoming)
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Data: niet beschikbaar. Resultaten: wel beschikbaar (artikel + hoofdstuk van een boek)
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Dit onderzoek kadert de typische structuur van toeristische ondernemingen op het platteland (kleine ondernemingen, beperkte innovatiekracht, onvoldoende gesofisticeerd product, etc.). Er wordt onderzocht in welke mate lokale ondernemers in toerisme in landelijk gebied bereid zijn om samen te werken met als doel de competitiviteit van het plattelandstoerisme te verbeteren en in welke mate brokers dit proces positief kunnen beïnvloeden. Thema's: open ruimte, ruraal toerisme, netwerking, samenwerking, governance, hefboominstrumenten, brokers Discipline: geografie- regionale ontwikkeling, toerisme

13.4 Ontwikkeling van een sociaal-geografische analyse t.b.v. een interactief proces inzake besturen in de Westhoek	
REFERENTIE	Ontwikkeling van een sociaal-geografische analyse t.b.v. een interactief proces inzake besturen in de Westhoek
PERIODE	06/2010-12/2011
LOCATIE	West-Vlaanderen: Westhoek
AARD	Consultancy
FINANCIERDER(S)	West-Vlaamse Intercommunale/Westhoekoverleg
PROMOTOR	Maarten Loopmans
PARTNERS	Instituut voor de Overheid (Joris Voets)
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het doel van dit onderzoek was de opmaak van een regionaal gedragen sociaalgeografische analyse m.b.t. financiële, sociaaleconomische en ruimtelijk-economische indicatoren. Als resultaat van de oefening werd een integrale sociaaleconomische kijk op het ontwikkelingspotentieel en –knelpunten van de Westhoek als landelijke regio worden gepresenteerd.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Binnen de Westhoek zijn reeds veel deel-analyses gemaakt; dit onderzoek baseert zich op de reeds bestaande onderzoeksresultaten en vult deze waar nodig aan om te komen tot een integrale synthese van de ruimtelijke sociaaleconomische problematiek. Uit de verschillende bestaande onderzoeken worden conclusies getrokken met betrekking tot de sociaaleconomische ruimtelijke structurering van de Westhoek. Vervolgens worden deze in het kader van een ruimtelijke SWOT-analyse gewikt met betrekking tot het ontwikkelingspotentieel voor de regio. De resultaten van de analyse leiden tot strategische ontwikkelingspistes, die in samenspraak met de opdrachtgevers in gedragen beleidsaanbevelingen worden vertaald.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Het eindproduct is een beleidsrapport dat een ruimtelijke strategische visie en een startpunt biedt voor het hierop volgend interactief beleidsproces o.l.v. Joris Voets.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://dl.dropboxusercontent.com/u/5095420/data%20sociaal_geografische%20analyse/sociaalgeografische%20analyse%20westhoek.pdf
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek maakt een analyse van het sociaal en economisch ontwikkelingspotentieel van een plattelandsregio (Westhoek). De resultaten van de analyse leiden tot strategische ontwikkelingspistes, die in samenspraak met de opdrachtgevers in gedragen beleidsaanbevelingen worden vertaald (welke??).
13.5 Steunpunt voor Toerisme en Recreatie: onderzoek inzake toerisme & recreatie	
REFERENTIE	Steunpunt voor Toerisme en Recreatie: onderzoek inzake toerisme & recreatie.
PERIODE	Van 2001 tem 2011
LOCATIE	Vlaanderen

AARD	Beleidsgericht inzake toerisme en recreatie
FINANCIERDER(S)	DIV, in het kader van de Steunpuntenfinanciering
PROMOTOR	In de loop van de jaren waren er verschillende promotoren binnen een stuurgroep. De promotoren-coördinatoren waren in de loop van de tijd achtereenvolgens: prof. Myriam Verbeke, prof. Peter Cabus , Dr. Jeroen Bryon en Dr. Marc Vanlangendonck
PARTNERS	Afhankelijk van het project werden er verschillende partnerinstellingen bij de projecten betrokken, zowel vanuit hoger onderwijs (bv. Memori – Lessius Mechelen), als uit het werkveld (bv. Expeditions) en uit de beleidsomgeving (bv. Toerisme Vlaanderen)
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In deze projecten wordt ingegaan op dringende vraagstukken (inclusief beleidsaanbevelingen) inzake duurzaam toerisme op verschillende schaalniveaus (lokaal, regionaal) en voor stedelijk zowel als landelijk gebied.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Afhankelijk van de onderzoeksvraag is de methode kwantitatief (bv. bij de ontwikkeling van meet- en monitoringinstrumenten of surveys) en/of kwalitatief (interviews)
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Research papers met ontwikkeling van beleidsrelevante conclusies en aanbevelingen. Alle papers waren bedoeld ter ondersteuning van het Vlaamse beleid inzake toerisme-ontwikkeling en/of -management
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	De data zijn niet publiek beschikbaar . De resultaten (research papers) zijn wel publiek beschikbaar (http://www.steunpuntoerisme.be/main/publicaties)
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Dit onderzoek focust op sterk plattelandsgerelateerde aspecten zoals innovatie en duurzaamheid van gastenkamers in Vlaanderen, of drempels en stimuli van het fietstoerisme als motor voor regionale ontwikkeling in Vlaanderen tot minder sterk plattelandsgerelateerde aspecten zoals vakantieparticipatie bij maatschappelijk kwetsbare groepen. De projecten gaan in op dringende vraagstukken (inclusief beleidsaanbevelingen) inzake duurzaam toerisme op verschillende schaalniveaus (lokaal, regionaal) en voor stedelijk zowel als landelijk gebied. (welke??) Thema's: holistisch (ruimtelijk, sociaal, economisch); bestuurlijk, procesmatig, afhankelijk van de onderzoeksvraag: van stedelijk tot open ruimte Disciplines: Geografie, toerisme, economie, antropologie.

14. K.U.Leuven, Interfacultair Centrum voor Agrarische Geschiedenis (ICAG)

14.1 Inventarisatie collecties en musea landbouw, platteland en voeding	
REFERENTIE	Inventarisatie collecties en musea landbouw, platteland en voeding
PERIODE	2012-2016
LOCATIE	Vlaanderen, Brussel en België
AARD	Praktijkgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid, Vlaamse provincies
PROMOTOR	Yves Segers
PARTNERS	Vlaamse overheid en Vlaamse provincies
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Opzet van dit project is om alle publiek toegankelijke collecties en musea in Vlaanderen, Brussel en België in kaart te brengen en een stand van zaken te presenteren met betrekking tot bezoekersaantallen, openingsuren, knelpunten, kansen, etc. Een uitgebreide SWOT-analyse van het hele veld wordt opgemaakt.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Plaatsbezoeken, schriftelijke en telefonische enquêtes.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport en gebruiksvriendelijke database op www.hetvirtueleland.be
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Alle data en resultaten zijn publiek beschikbaar. www.cagnet.be en www.hetvirtueleland.be
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Dit onderzoek brengt alle publiek toegankelijke collecties en musea in Vlaanderen, Brussel en België in kaart. Geschiedenis en erfgoed studies. Platteland centraal. Sleutelwoorden: stadsrand, open ruimte, beheer,...
14.2 Immaterieel erfgoed landbouw, platteland en voeding	
REFERENTIE	Immaterieel erfgoed landbouw, platteland en voeding
PERIODE	2012-2016
LOCATIE	Vlaanderen en Brussel
AARD	Toegepast onderzoek

FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid en anderen
PROMOTOR	Yves Segers
PARTNERS	Vlaamse overheid en anderen
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het opzet van dit project of werkveld binnen de werking van CAG is om het immaterieel erfgoed van landbouw, platteland en voeding te inventariseren, beter te bestuderen, te borgen en sensibiliseringsactiviteiten errond op te zetten. Het gaat onder meer om streekproducten, rurale tradities, processies en stoeten op het platteland, omgang met het landschap, etc.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuur- en archiefonderzoek, interviews, observaties,...
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapporten, publicaties, websites
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Alle info en resultaten zijn publiek beschikbaar. www.cagnet.be en www.hetvirtueleland.be
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Immaterieel erfgoed van landbouw, platteland en voeding wordt geïnventariseerd, bestudeerd, geborgen en er worden sensibiliseringsactiviteiten opgezet. Het gaat om streekproducten, rurale tradities, processies en stoeten op het platteland, omgang met het landschap, etc. Geschiedenis en erfgoed studies. Platteland centraal. Sleutelwoorden: bestuurlijk en procesmatig, sociale cohesie
14.3 Landbouw, platteland en Eerste Wereldoorlog	
REFERENTIE	Landbouw, platteland en Eerste Wereldoorlog
PERIODE	2010-2016
LOCATIE	Vlaanderen, België en Europa
AARD	Toegepast onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid en CAG/ICAG
PROMOTOR	Yves Segers
PARTNERS	Vlaamse overheid, Ministerie van Landbouw
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het opzet van dit project is tweeledig. Vooreerst wordt er historisch onderzoek verricht naar de invloed van de Eerste Wereldoorlog voor landbouw, platteland en de voedselsituatie in de periode 1910-1920. Ten tweede wordt deze nieuwe kennis ingezet om tal van publieksactiviteiten op het platteland te stofferen en te onderbouwen en zo plattelandsbewoners, recreanten en toeristen te sensibiliseren voor het ruraal erfgoed

	en hen vertrouwd te maken met de hedendaagse landbouwsector.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuur- en archiefonderzoek.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport, publicaties, educatief pakket, rondreizende expo, fiets- en wandeltochten,...
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Alle info en resultaten worden vrij verspreid vanaf 2013. www.cagnet.be en www.hetvirtueleland.be Svz zie K-schijf! Laatste declaratie, inhoudelijke opvolging door PVDS/EV
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Dit historisch onderzoek bekijkt de invloed van de Eerste Wereldoorlog voor landbouw, platteland en de voedselsituatie in de periode 1910-1920. Deze kennis wordt ingezet om publieksactiviteiten op het platteland te stofferen en te onderbouwen en zo plattelandsbewoners, recreanten en toeristen te sensibiliseren voor het ruraal erfgoed en hen vertrouwd te maken met de hedendaagse landbouwsector. Geschiedenis en erfgoed studies. Platteland centraal. Bestuurlijk en procesmatig, sociale cohesie.
14.4 Fruit in Haspengouw: erfgoed en geschiedenis	
REFERENTIE	Fruit in Haspengouw: erfgoed en geschiedenis
PERIODE	2010-2014
LOCATIE	Borgloon en Haspengouw
AARD	Praktijkgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Provincie Limburg en stad Borgloon
PROMOTOR	Yves Segers
PARTNERS	Onder meer: Stad Borgloon, provincie Limburg, vzw Fruitstreekmuseum, veilingen
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Opzet van dit project is om de geschiedenis en het erfgoed van de fruitsector in Haspengouw te bestuderen, de relevante collecties in kaart te brengen en te inventariseren en het inhoudelijke verhaal te ontwikkelen voor het nieuwe Fruitbelevingscentrum in de Stroopfabriek te Borgloon.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuur- en archiefonderzoek, inventarisatie en registratie objecten, interviews.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Inventaris, concept voor publieksontsluiting Fruitbelevingscentrum Borgloon.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Data en resultaten publiek beschikbaar. www.cagnet.be en www.hetvirtueleland.be

OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek focust op de geschiedenis en het erfgoed van de fruitsector in Haspengouw voor het Fruitbelevingscentrum in de Stroopfabriek te Borgloon. Ruimtegebruik, Beheer.
14.5 Volkstuinen in Vlaanderen, 19de eeuw tot vandaag	
REFERENTIE	Volkstuinen in Vlaanderen, 19de eeuw tot vandaag
PERIODE	2007-2014
LOCATIE	Vlaanderen en België
AARD	Fundamenteel en praktijkgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Provincie Oost-Vlaanderen, dienst Cultuur
PROMOTOR	/
PARTNERS	Katholiek Documentatie- en Onderzoekscentrum (KADOC), KU Leuven, Provincie Oost-Vlaanderen, De Vlaamse Volkstuin – Werk van den Akker
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Opzet van dit project was om de geschiedenis van de volkstuinen in Vlaanderen (als fenomeen en als organisatie) te bestuderen en te schetsen, vanaf de ontstaansperiode op het einde van de 19de eeuw tot vandaag. Dit onderzoek diende ook als basis voor enkele publieksprojecten.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Combinatie van literatuuronderzoek, archiefwerk, interviews en enquête bij enkele volkstuinen.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Dit project resulteerde in enkele publicaties (boek, artikels, internetsite), een tentoonstelling en een lezingenreeks.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten zijn vrij beschikbaar via enkele eindproducten. www.cagnet.be en www.hetvirtueleland.be
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek bestudeert de geschiedenis van de Vlaamse volkstuinen als basis voor enkele publieksprojecten. Invalshoek: sociale geschiedenis. Bestuurlijk & procesmatig, Stadsrand, Open ruimte, Beheer, Sociale cohesie
14.6 Begeleidingstraject erfgoedsamenwerking Hageland	
REFERENTIE	Begeleidingstraject erfgoedsamenwerking Hageland
PERIODE	2011-2013
LOCATIE	Hageland
AARD	Praktijkgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Provincie Vlaams-Brabant

PROMOTOR	Yves Segers
PARTNERS	Provincie Vlaams-Brabant
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het opzet van dit project was om een beleidsplan op te stellen voor de erfgoedwerking van een 15-tal gemeenten uit het Hageland.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuuronderzoek, bevragingen, groeps gesprekken.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Beleidsplan, workshops.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Alle info en resultaten zijn publiek beschikbaar. www.cagnet.be en www.hetvirtueleland.be
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Met dit traject werd een beleidsplan opgesteld voor de erfgoedwerking van een 15-tal gemeenten uit het Hageland. Historisch onderzoek en erfgoedstudies. Platteland centraal. Sleutelwoorden: open ruimte, beheer en organisatie, sociale cohesie
14.7 Groetjes uit het Pajottenland en de Zennevallei	
REFERENTIE	Groetjes uit het Pajottenland en de Zennevallei
PERIODE	2009-2013
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Praktijkgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Pajottenland + en provincie Vlaams-Brabant
PROMOTOR	Yves Segers
PARTNERS	Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei, provincie Vlaams-Brabant
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het opzet van dit project is om de recente landschapsevolutie van het Pajottenland en de Zennevallei via oud beeldmateriaal (postkaarten, foto's, etc.) in kaart te brengen en te analyseren. Deze informatie wordt onder meer gebruikt bij landschapsinrichtingsprojecten van het Regionaal Landschap en voor het opzetten van publieksgerichte activiteiten met sensibilisering rond het landschappelijk erfgoed als doel.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuur- en archiefonderzoek, interviews.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Website, uitbouw digitale collectie, rondreizende expo,...
OMSCHRIJVING (4):	Alle resultaten zijn beschikbaar.

beschikbaarheid	www.cagnet.be en www.hetvirtueleland.be
OMSCHRIJVING (5): plattlandsrelevantie	Het onderzoek focust op de landschapsevolutie van het Pajottenland en de Zennevallei i.k.v. inrichting en sensibilisatie. Geschiedenis en erfgoed studies. Platteland centraal. Sleutelwoorden: open ruimte, beheer en organisatie, sociale cohesie.
14.8	Geschiedenis Landelijke Gilden in Vlaanderen, 1950-1990
REFERENTIE	Geschiedenis Landelijke Gilden in Vlaanderen, 1950-1990
PERIODE	2008-2013
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Fundamenteel onderzoek
FINANCIERDER(S)	ICAG, KU Leuven
PROMOTOR	Leen Van Molle en Yves Segers
PARTNERS	Boerenbond en Landelijke Gilden
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het opzet van dit doctoraal proefschrift in de geschiedenis was om de wortels van de plattlandsbeweging Landelijke Gilden te bestuderen. Deze organisatie ging van start in 1972, maar de oorsprong ervan gaat in zekere zin terug tot het begin van de jaren 1950 toen binnen de Boerenbond meer en meer aandacht ontstond voor de culturele vorming van landbouwers. De ontwikkelingen tot het einde van de jaren 1980 werden ten volle bestudeerd. De jongste decennia veeleer summier.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuuronderzoek, archiefonderzoek, interviews
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Doctoraal proefschrift, artikels
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	De resultaten zijn voorlopig nog niet vrij beschikbaar. Zal pas gebeuren in de loop van 2013. www.cagnet.be en www.hetvirtueleland.be
OMSCHRIJVING (5): plattlandsrelevantie	Geschiedenis en erfgoed studies. Platteland centraal. Sleutelwoorden: Sociale cohesie, bestuurlijk en procesmatig
14.9	Paradoxale landelijkheid. Ruraal wonen in Vlaanderen, 1948-1978
REFERENTIE	Paradoxale landelijkheid. Ruraal wonen in Vlaanderen, 1948-1978
PERIODE	2008-2013

LOCATIE	Vlaanderen en Brussel
AARD	Fundamenteel onderzoek
FINANCIERDER(S)	FWO-Vlaanderen
PROMOTOR	Leen Van Molle en Yves Segers
PARTNERS	MoSa KU Leuven en ASRO, KU Leuven
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het opzet van dit doctoraatsonderzoek is om na te gaan waarom er zich in Vlaanderen na de Tweede Wereldoorlog een opvallend stadsvlucht manifesteerde. Wat trok mensen en gezinnen aan om op het platteland te gaan wonen. Welk discours werd hierrond gehanteerd; welke beelden over het platteland waren gangbaar in onder meer populaire media? Welke huistypes werden gebouwd en waarom?
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuur- en archiefonderzoek, interviews.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Doctoraat, artikels, lezingen,...
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten nu al deels beschikbaar via publicaties. Proefschrift vermoedelijk klaar in de loop van 2013. www.cagnet.be en www.hetvirtueleland.be
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Dit onderzoek focust op de stadsvlucht na de Tweede Wereldoorlog en de toename van het ruraal wonen. Historisch onderzoek. Platteland centraal. Sleutelwoorden: open ruimte, beheer en organisatie, sociale cohesie
14.10 Vlasparlee	
REFERENTIE	Vlasparlee
PERIODE	2008-2013
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Praktijkgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse overheid, provincie West-Vlaanderen
PROMOTOR	Yves Segers
PARTNERS	Onder meer: provincie West-Vlaanderen, Algemeen Belgisch Vlasverbond, Vlasmuseum Kortrijk
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Opzet was om de sociale en economische geschiedenis van de vlassector te bestuderen en deze kennis te ontsluiten via verschillende eindproducten.

OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Combinatie van literatuuronderzoek, archiefwerk en interviews.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Publicatie, lezingen, vertelavonden, wandelingen, theaterstuk.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Alle data en resultaten zijn publiek beschikbaar. www.cagnet.be en www.hetvirtueleland.be
OMSCHRIJVING (5): plattlandsrelevantie	Het onderzoek focust op de sociale en economische geschiedenis van de vlassector. Geschiedenis en erfgoedstudies. Platteland deelaspect. Sleutelwoorden: Open ruimte, Beheer, Sociale cohesie
14.11 Het landschap vertelt... Haspengouw	
REFERENTIE	Het landschap vertelt... Haspengouw
PERIODE	2011-2012
LOCATIE	Haspengouw en Voeren
AARD	Praktijkgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren
PROMOTOR	Yves Segers
PARTNERS	Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren, provincie Limburg, gemeenten en heemkundige kringen uit de regio
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het opzet van dit project was om de recente evolutie van het landschap in Haspengouw en Voeren in kaart te brengen en te analyseren via archief- en literatuuronderzoek, en vooral via het afnemen van interviews met bevoorrechte getuigen: streekbewoners, boeren, natuurbeschermers,... Deze info werd gebruikt om laagdrempelige publieksactiviteiten op te zetten voor bewoners en toeristen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuur- en archiefonderzoek, interviews.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport, boek, rondreizende expo, lezingen,...
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Alle info en resultaten zijn publiek beschikbaar. www.cagnet.be en www.hetvirtueleland.be
OMSCHRIJVING (5): plattlandsrelevantie	Het onderzoek focust op de recente evolutie van het landschap in Haspengouw en Voeren (o.a. via interviews) i.k.v. publieksactiviteiten voor bewoners en toeristen. Historisch onderzoek. Platteland centraal.

	Sleutelwoorden: open ruimte, beheer en organisatie, sociale cohesie
--	---

15. KHLeuven, Departement Sociale School

15.1 Op zoek naar een effectieve en efficiënte manier van ondersteuning van lokale vrijwilligersgroepen	
REFERENTIE	Op zoek naar een effectieve en efficiënte manier van ondersteuning van lokale vrijwilligersgroepen
PERIODE	2012-2014
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Praktijkgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	PWO (Wetenschapsbeleid)
PROMOTOR	Elke Plovie, elke.plovie@khleuven.be, 016/375171
PARTNERS	Internationaal Comité, Pasar, KAV, KWB, Velt, vtbKultuur
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het verenigingsleven in Vlaanderen krijgt vorm door lokale vrijwilligersgroepen. Deze groepen opereren vaak onder een grote vereniging. In dit onderzoek brengen we de noden op vlak van ondersteuning van deze lokale vrijwilligersgroepen in kaart. Via een grootschalig survey-onderzoek willen we een zicht krijgen op wat vrijwilligers vandaag de dag nodig hebben om hun afdeling of groep in stand te houden of te laten groeien. En dit vanuit het perspectief van de vrijwilliger zelf.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Vanuit een inventarisatie van deze noden gaan we op zoek naar hoe organisaties op een effectieve en efficiënte manier aan deze noden tegemoet kunnen komen. Om te komen tot dergelijke modellen van vrijwilligersondersteuning zullen we de resultaten van het survey-onderzoek confronteren met bestaande initiatieven van ondersteuning.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Als output van dit onderzoeksproject stellen we de resultaten van het survey-onderzoek en de mogelijke modellen van ondersteuning voor in een eindrapport, vertalen we deze inzichten in een beleidsadvies en verspreiden we dit alles naar een intern publiek (KHLeuven), de betrokken verenigingen en een breder publiek.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Project is opgestart in september 2012. Data: niet beschikbaar. Publicaties: nog niet beschikbaar.
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Dit onderzoek brengt de noden op vlak van ondersteuning van lokale vrijwilligersgroepen in kaart. Wetenschappelijk discipline: vanuit het sociaal cultureel vormingswerk, pedagogie. Onderzoek naar het verenigingsleven en hun afdelingswerking in de stedelijke én in de landelijke context. Thema's: sociale cohesie, verenigingsleven
15.2 Sociale cohesie op het platteland en de rol van het sociaal-cultureel vormingswerk	

REFERENTIE	Sociale cohesie op het platteland en de rol van het sociaal-cultureel vormingswerk.
PERIODE	2008-2011
LOCATIE	Vlaanderen, Vlaams-Brabant
AARD	Praktijkgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	PWO (Wetenschapsbeleid) en VLM
PROMOTOR	Peter Raymaekers , peter.raymaekers@khleuven.be, 016/375160
PARTNERS	Landelijke Gilden, VLM, KULeuven, ILVO, Universiteit Amsterdam, Socius, Riso Vlaams-Brabant
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Met het project werd onderzocht hoe het staat met de sociale cohesie op het platteland en of het sociaal-cultureel verenigingsleven kan bijdragen bij de versterking van de samenhang.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Naast een literatuurstudie worden bewoners bevraagd via een survey-onderzoek en krijgen sleutelfiguren via focusgroeps gesprekken een reeks vragen voorgelegd. Dit gebeurt in vijf geselecteerde plattelandsdorpen in Vlaams-Brabant, nl. Langdorp (Aarschot), Berg (Kampenhout), Kortenaken-ker (Kortenaken), Oudenaken/Sint-Laureins-Berchem (Sint-Pieters-Leeuw) en Relegem (Asse).
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Boek, verschillende artikelen, rapporten en vergaderingen in de vijf gemeenten, stages van studenten rond dit thema in verenigingen
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Data: niet beschikbaar. Publicaties: beschikbaar: - Bevers H., Gelders D., Martens M., Raymaekers P. (red.) (2011), Sociaal-culturele verenigingen: Het sociale kapitaal van de samenleving?, Lannoo Campus - Bevers H., Gelders D., Martens M. & Raymaekers P. (2010), "Lang niet uitgespeeld, maar... werk aan de winkel. De rol van sociaal-culturele volwassenverenigingen voor de sociale cohesie in de context van een plattelandsdorp", in Cockx F., De Blende H., Gehre G., Van den Eeckhout G., Verschelden G. (red.), Wissels. Handboek Sociaal-cultureel werken met volwassenen, Gent-Brussel: Academia Press-Socius. - Bevers, H., Gelders, D. Martens, M. & Raymaekers P. (2011), "What is the role of social-cultural associations in social cohesion in rural villages? Recommendations for bridging people with different social backgrounds". Proceedings of the ENSACT-conference Social Action in Europe: Sustainable Social Development and Economic Challenges, Brussels 10-13 April 2011 - Bevers H., Gelders D., Martens M. & Raymaekers P. (2011), 'Het sociaal-culturele verenigingsleven. Geknipt voor sociale samenhang', in De Gids op Maatschappelijk Gebied, januari 2011, 1-4
OMSCHRIJVING (5): plattelandrelevantie	De studie onderzocht m.b.v. participatieve methodes de staat van de sociale cohesie op het platteland en of het sociaal-cultureel verenigingsleven kan bijdragen bij de versterking van de samenhang. Het onderzoek focuste op 5 plattelandsdorpen in Vlaams-Brabant Wetenschappelijk discipline: vanuit het sociaal cultureel vormingswerk, met bijdragen

	<p>vanuit, sociologie, pedagogie, sociaal-economische geografie, werkveld. Onderzoek naar sociale samenhang en het verenigingsleven in de landelijke dorpscontext. Thema's: sociale cohesie, verenigingsleven</p>
--	---

16. UGent, vakgroep Politieke wetenschappen

16.1 XXX	
REFERENTIE	
PERIODE	
LOCATIE	
AARD	
FINANCIERDER(S)	
PROMOTOR	
PARTNERS	
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	

17. UGent, vakgroep Geografie

17.1 Aan te vullen door VVE?	
REFERENTIE	
PERIODE	
LOCATIE	
AARD	
FINANCIERDER(S)	
PROMOTOR	
PARTNERS	
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	

18. UGent, vakgroep Landbouweconomie

18.1 Evaluaties van het PDPO	
REFERENTIE	Evaluaties PDPO
PERIODE	2006-2011
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Administratie Landbouw en Visserij, Afdeling Monitoring en Studie
PROMOTOR	IDEA consult
PARTNERS	Universiteit Gent (Vakgroep Landbouweconomie, afdeling Landbouwpolitiek en Rurale Milieu-economie), Belconsulting. In opdracht van: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Administratie Landbouw en Visserij, Afdeling Monitoring en Studie
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De ex ante, mid term en ex post evaluaties maken deel uit van de opstelling van elk programma voor plattelandsontwikkeling, en hebben tot doel tot een optimale toewijzing van de begrotingsmiddelen te komen en de kwaliteit van de programmering te verbeteren.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuuronderzoek, kwalitatief (interviews), kwantitatief
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Eindrapporten: - Ex post 2000-2006: http://lv.vlaanderen.be/nlapps/data/docattachments/Rapport%20ex%20post%20PDPO%20I.pdf - Ex ante 2007-2013: http://www2.vlaanderen.be/landbouw/downloads/volt/47.pdf - Mid Term 2007-2013: http://lv.vlaanderen.be/nlapps/data/docattachments/Hoofdrapport%20mid%20termevaluatie%20PDPO%20II%20finaal.pdf
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Data niet beschikbaar. Resultaten publiek.
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	De evaluaties maken deel uit van de opstelling van elk programma voor plattelandsontwikkeling en hebben tot doel tot een optimale toewijzing van de begrotingsmiddelen te komen en de kwaliteit van de programmering te verbeteren. Wetenschappelijke discipline: institutioneel, landbouweconomisch. Plaats plattelandsgerelateerde aspecten: centraal. Thema's: Bestuurlijk en procesmatig: beleidsevaluatie, PDPO
18.2 Strategieën en instrumenten voor de vergoeding van publieke diensten van landbouw	

REFERENTIE	Strategieën en instrumenten voor de vergoeding van publieke diensten van landbouw
PERIODE	2010-2012
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	IWT
PROMOTOR	Guido Van Huylenbroeck, Guido.VanHuylenbroeck@UGent.be, 09/264.59.26
PARTNERS	ILVO
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Dit project focust op optimale systemen om niet-vermarktbaar diensten die verbonden zijn aan landbouwactiviteiten te valoriseren. Twee pistes worden hierbij verkend: (i) samenwerking tussen landbouwers en actoren uit andere sectoren (partnerschappen) en (ii) alternatieve systemen om maatschappelijke diensten van landbouwers te vergoeden.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuuronderzoek, kwalitatief onderzoek (interviews, focus groepen)
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Eindrapport: Vandermeulen, V., De Krom, M., Mettepenningen, E., Van Gossum, P., Dessein, J. & Van Huylenbroeck, G. (2012) Strategieën en instrumenten voor de vergoeding van publieke diensten van landbouw. Eindrapport. Project IWT Landbouwonderzoek, 216 p. http://www.innovatienetwerk.be/projects/1468
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Data niet beschikbaar Resultaten publiek
OMSCHRIJVING (5): plattelandrelevantie	Dit onderzoek focust op de valorisatie van niet-vermarktbaar landbouwdiensten (partnerschappen & alternatieve systemen). Wetenschappelijke discipline: landbouweconomisch, sociologisch Plaats plattelandsgerateerde aspecten: centraal Thema's: Bestuurlijk en procesmatig/beheer: agronatuur, alternatieve financiering, samenwerking voor agro-milieubeheer
18.3	Ontwikkeling en toepassing van een instrument voor het meten van de economische impact van 'groene' investeringen in het randstedelijk gebied
REFERENTIE	Ontwikkeling en toepassing van een instrument voor het meten van de economische impact van 'groene' investeringen in het randstedelijk gebied
PERIODE	2008-2012
LOCATIE	Randstedelijk gebied Brugge
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	VLM - Brugge

PROMOTOR	X. Gellynck, Xavier.Gellynck@UGent.be, 09/264.59.23 G. Van Huylenbroeck, Guido.VanHuylenbroeck@UGent.be, 09/264.59.26
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het doel van dit project is het demonstreren van economische waarde van groene infrastructuur op een regionale en stedelijke schaal. In het inrichtingsproject "Veldgebied Brugge" zal in detail de economisch impact van de verschillende types groene investeringen bepaald worden ex-ante als ex-post. Tot slot wordt het Europees project VALUE met feiten en cijfers gesteund.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief (kosten-baten analyse)
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: Verspecht, A., Vandermeulen, V., Vermeire, B., Gellynck, X. & Van Huylenbroeck, G. (2010) Development and application of an instrument to measure the economic impact of green investments in the urban fringe around Bruges within the framework of the land use plan 'Field Zone Bruges'. Ex-ante evaluation, 88 p. http://www.value-landscapes.eu/cmsFiles/For%20website%20-%20Ex-ante%20Analyse%20Bruges.pdf
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Data niet beschikbaar Resultaten publiek
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Deze studie onderzoekt de ontwikkeling en toepassing van een instrument voor het meten van de economische impact van 'groene' investeringen in het randstedelijk gebied Brugge in het kader van het landinrichtingsproject 'Veldgebied Brugge'. Wetenschappelijke discipline: landbouweconomisch, sociologisch, sociaal-geografisch Plaats plattelandsgerelateerde aspecten: centraal Thema's: Stadsrand: economische impact groene investeringen
18.4	Multifunctionality and Local Identity as Paradigms for Sustainable and Competitive Agriculture (MUSICAL)
REFERENTIE	Multifunctionality and Local Identity as Paradigms for Sustainable and Competitive Agriculture (MUSICAL)
PERIODE	2007-2011
LOCATIE	België
AARD	Fundamenteel onderzoek
FINANCIERDER(S)	FOD Wetenschapsbeleid
PROMOTOR	Guido Van Huylenbroeck, Guido.VanHuylenbroeck@UGent.be, 09/264.59.26
PARTNERS	Universiteit Gent, KU Leuven, ILVO, Fondation Rurale de Wallonie
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Dit project onderzoekt wat lokale identiteit betekent, hoe landbouw ertoe kan bijdragen en of dit concept een sleutel kan zijn tot de promotie van multifunctionele

	landbouw.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuuronderzoek, kwalitatief onderzoek (interviews), kwantitatief onderzoek (enquêtes, modellering)
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Eindrapport: Evy Mettepenningen, Lies Messely, Nick Schuermans, Roeland Cappon, Valerie Vandermeulen, Guido Van Huylenbroeck, Joost Dessen, Etienne Van Hecke, Hans Leinfelder, Marie Bourgeois, Tom Laurijssen, Jeroen Bryon, Ludwig Lauwers, Georges Allaert, Michel Jourez. Multifunctionality and Local Identity as Paradigms for Sustainable and Competitive Agriculture. Final Report. Brussels : Belgian Science Policy 2009 – 132 p. (Research Programme Science for a Sustainable Development) http://www.belspo.be/belspo/ssd/science/Reports/MUSICAL_FinRep_ML_2011.pdf
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Data niet beschikbaar Resultaten publiek
OMSCHRIJVING (5): plattelandrelevantie	Dit onderzoek focust op de betekenis van lokale identiteit en de rol van (multifunctionele) landbouw. Wetenschappelijke discipline: landbouweconomisch, sociologisch, sociaal-geografisch Plaats plattelandsgelateerde aspecten: centraal Thema's: Bestuurlijk en procesmatig/open ruimte/beheer: multifunctionele landbouw, regionale identiteit, duurzame landbouw, streekontwikkeling, alternatieve financiering voor multifunctionele landbouw
18.5 Wijkers en blijvers in de Vlaamse Land- en tuinbouw	
REFERENTIE	Wijkers en blijvers in de Vlaamse Land- en tuinbouw
PERIODE	2009-2010
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Administratie Landbouw en Visserij, Afdeling Monitoring en Studie
PROMOTOR	Guido Van Huylenbroeck; Guido.VanHuylenbroeck@UGent.be , 09/264.59.26
PARTNERS	UGent, ILVO
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Binnen de land- en tuinbouwsector gaan structurele aanpassingen op blijvende bedrijven, toetredende bedrijven en uitredende bedrijven hand in hand. Productiefactoren zoals grond, arbeid, kapitaal en productierechten verschuiven tussen de verschillende bedrijven, en zorgen ervoor dat blijvende en toetredende bedrijven kunnen groeien en hun concurrentievermogen kunnen handhaven. Het rapport beschrijft de structurele ontwikkelingen binnen de Vlaamse land- en tuinbouw, en dus ook de mobiliteit van de productiefactoren.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief, kwalitatief

OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Eindrapport: Calus, M., Vandermeulen V., Rogge E., Emde L., Desein J., Lauwers L.& Van Huylenbroeck G. (2010) Wijkers en blijvers in de Vlaamse land- en tuinbouw, Beleidsdomein Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel http://lv.vlaanderen.be/nlapps/data/docattachments/2010%2007%2022%20wijkers%20en%20blijvers%20eindverslag.pdf
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Data niet beschikbaar Resultaten publiek
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek beschrijft de structurele ontwikkelingen binnen de Vlaamse land- en tuinbouw, inclusief de mobiliteit van productiefactoren tussen bedrijven, en de impact daarvan op economische groei en concurrentievermogen. Wetenschappelijke discipline: landbouweconomisch, sociologisch Plaats plattelandsgerelateerde aspecten: centraal Thema's: Sociale cohesie: sociaal ruimtelijke dynamiek, vergrijzing, bedrijfsovername
18.6	Analyse van de huidige en toekomstige ruimtebehoefte voor land- en tuinbouw en de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen binnen landbouw
REFERENTIE	Analyse van de huidige en toekomstige ruimtebehoefte voor land- en tuinbouw en de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen binnen landbouw
PERIODE	2006-2007
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	In opdracht van Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie
PROMOTOR	X. Gellynck, Xavier.Gellynck@UGent.be , 09/264.59.23 G. Van Huylenbroeck, Guido.VanHuylenbroeck@UGent.be , 09/264.59.26
PARTNERS	UGent, Vakgroep Landbouweconomie (UGent), Vakgroep Civiele Techniek (UGent), SADL (KULeuven), ABNL (KULeuven), Studiegroep Omgeving
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Beschrijven van ontwikkelingen in de Vlaamse land- en tuinbouw. Formuleren van streefbeelden op korte en lange termijn. Vertaling van de streefbeelden in een ruimtebehoefte voor landbouw in 2013 en 2020.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuuronderzoek, kwantitatief
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: UGent, Vakgroep Landbouweconomie (UGent), Vakgroep Civiele Techniek (UGent), SADL (KULeuven), ABNL (KULeuven) en Studiegroep Omgeving (2007) Analyse van de huidige en toekomstige ruimtebehoefte voor land- en tuinbouw en de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen binnen landbouw. In opdracht van Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, 169 p. http://www2.vlaanderen.be/landbouw/downloads/volt/60.pdf
OMSCHRIJVING (4):	Data niet beschikbaar

beschikbaarheid	Resultaten publiek
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Dit onderzoek beschrijft ontwikkelingen in de Vlaamse land- en tuinbouw en vertaalt streefbeelden op korte en lange termijn in een ruimtebehoefte voor landbouw in 2013 en 2020. Wetenschappelijke discipline: landbouweconomisch, ruimtelijke planning, geografie Plaats plattelandsgerelateerde aspecten: centraal Thema's: Open ruimte: landgebruik
18.7	Analyse van de beschikbare informatie inzake de verschillende groepen verbrede landbouwactiviteiten
REFERENTIE	Analyse van de beschikbare informatie inzake de verschillende groepen verbrede landbouwactiviteiten
PERIODE	2006-2007
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse Overheid, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Monitoring en Studie
PROMOTOR	Guido Van Huylenbroeck, Guido.VanHuylenbroeck@UGent.be, 09/264.59.26
PARTNERS	IDEA Consult
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Afbakenen van het concept "verbrede landbouw"; beschrijven van aspecten die de algemene context van de Vlaamse verbrede landbouw nader bepalen en die mogelijks een impact hebben op de verbredingsactiviteiten; beschrijven van de huidige toestand en de evolutie van verbrede landbouw in Vlaanderen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuuronderzoek, kwantitatief
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Eindrapport: Van Huylenbroeck, G., Reymen, D., Vandermeulen, V., Van Dingenen, K., Verspecht, A., Vuylsteke, A. (2007) Toestandsrapport voor verbrede landbouw. Analyse van de beschikbare informatie inzake de verschillende groepen verbrede landbouwactiviteiten. Op verzoek van: Vlaamse Overheid, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Monitoring en Studie, Brussel, 6 augustus 2007, 83 p. http://www2.vlaanderen.be/landbouw/downloads/volt/68.pdf
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Data niet beschikbaar Resultaten publiek
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Dit onderzoek omschrijft de betekenis van landbouwverbreding. Wetenschappelijke discipline: landbouweconomisch Plaats plattelandsgerelateerde aspecten: centraal Thema's: Open ruimte: verbrede landbouwactiviteiten
18.8	Randvoorwaarden voor een duurzaam agrarisch ruimtegebruik in de verstedelijkende

netwerksamenleving	
REFERENTIE	Randvoorwaarden voor een duurzaam agrarisch ruimtegebruik in de verstedelijkende netwerksamenleving
PERIODE	2004-2006
LOCATIE	België
AARD	Fundamenteel onderzoek
FINANCIERDER(S)	FOD Wetenschapsbeleid
PROMOTOR	Guido Van Huylenbroeck, Guido.VanHuylenbroeck@UGent.be , 09/264.59.26
PARTNERS	UGent, KU Leuven
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De belangrijkste doelstelling is de evaluatie van de gevolgen van alternatieve discoursen over de relatie stad/platteland voor het agrarisch ruimtegebruik. Deze discoursen zouden het functioneren van de netwerksamenleving beter moeten vatten dan het gewoonlijke discours van stad en land als tegenpolen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Scenario-analyse
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Eindrapport: Van Huylenbroeck, G., Van Hecke, E. & Meert, H. (2006) Randvoorwaarden voor een duurzaam agrarisch ruimtegebruik in de verstedelijkende netwerksamenleving. Belspo, 161 p. http://www.belspo.be/belspo/organisation/publ/pub_ostc/CPagr/rappCP18_nl.pdf
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Data niet beschikbaar Resultaten publiek
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Dit onderzoek omschrijft alternatieve discoursen van agrarisch ruimtegebruik die het functioneren van de netwerksamenleving beter moet vatten dan het gewoonlijke discours van stad en platteland als tegenpolen. Wetenschappelijke discipline: landbouweconomisch, sociaal-geografisch Plaats plattelandsgerelateerde aspecten: centraal Thema's: Open ruimte: landgebruik, verstedelijking, landbouw
18.9	COCOA project "Coordination and Collaboration approaches to provision of Agri-environmental services"
REFERENTIE	COCOA project "Coordination and Collaboration approaches to provision of Agri-environmental services"
PERIODE	03/2012_12/2016
LOCATIE	Nederland, België, Duitsland, Frankrijk, Verenigd Koninkrijk
AARD	Beleidsgericht onderzoek

FINANCIERDER(S)	Nederlands Ministerie voor Economische Zaken
PROMOTOR	Roel Jongeneel, LEI, roel.jongeneel@wur.nl, +31 (0)70 335 81 76
PARTNERS	UGent: Guido Van Huylenbroeck, Evy Mettepenningen, 09/264.60.67 (subcontracting voor LEI); The James Hutton Institute; Newcastle University; INRA-SMART
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De belangrijkste doelstelling is nagaan wat de voorwaarden en struikelblokken zijn voor samenwerking en landschapsbenaderingen bij agromilieubeheer. Op basis van 5 cases, in verschillende EU landen, wordt dieper ingegaan op governance aspecten van dergelijke samenwerkingsverbanden.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Het onderzoek is gebaseerd op 5 case studies, waarbij de nodige info werd verzameld via literatuuronderzoek (o.a. op basis van voorgaande studies) en aanvullende interviews.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Wetenschappelijke publicatie
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	De resultaten zullen publiek beschikbaar zijn.
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Dit onderzoek focust op de samenwerking voor agro-milieubeheer in Vlaanderen. Agromilieumaatregelen dragen bij tot een betere omgevingskwaliteit op maat van een gebied (PBP 1.0, doelstelling B, p. 26). Verschillende studies hebben reeds de meerwaarde aangetoond van landschapsbenaderingen binnen agromilieubeheer. Een dergelijke benadering vereist echter een zekere ruimtelijke coördinatie en samenwerking tussen verschillende actoren. Deze studie analyseert 5 cases uit Noordwest Europa die inspiratie bieden op het vlak van governance van dergelijke samenwerkingsverbanden.
18.10	MERINOVA project "Meteorological risks as drivers of environmental innovation in agro-ecosystem management"
REFERENTIE	MERINOVA project "Meteorological risks as drivers of environmental innovation in agro-ecosystem management"
PERIODE	09/2013_12/2016
LOCATIE	België
AARD	Fundamenteel en beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	BELSPO
PROMOTOR	coordinator: Anne Gobin, VITO
PARTNERS	UGent: Guido Van Huylenbroeck, Ann Verspecht, 09/264.60.67, Julia de Frutos Cachorro, Jeroen Buysse, Evy Mettepenningen (verantwoordelijk voor onderzoek over risicomanagement en innovatieve adaptatiestrategieën om beter om te gaan met extreme weersomstandigheden op het landbouwbedrijf) CRA-W

	KMI/IRM
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De doelstellingen van dit onderzoek zijn het karakteriseren van extreme weersomstandigheden, de impact hiervan schatten op Belgische agro-ecosystemen, de kwetsbaarheid en veerkracht van agro-ecosystemen te bestuderen, en nieuwe innovatieve adaptatiemogelijkheden en agrarisch risicobeheer te verkennen. UGent leidt alle activiteiten gerelateerd aan risicobeheer (WP4).
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Combinatie van kwantitatief (modellering, enquêtes) en kwalitatief (interviews, focusgroepen) onderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Verschillende rapporten en wetenschappelijke publicaties
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek beschikbaar via http://merinova.vito.be/
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Extreme weersituaties kunnen veel schade veroorzaken en hebben daarom een grote invloed op de media en de publieke opinie. Extreme weersomstandigheden zoals droogte, hittestress, stormen en overstroming zullen frequenter voorkomen en in omvang toenemen omwille van klimaatverandering. Aangezien meer dan de helft van het Belgische landgebruik beheerd wordt door de agrarische sector, ondervinden agro-ecosystemen een hoge impact en wordt duurzaam agrarisch landgebruik hierdoor gehypothekeerd. Het vooruitzicht op een verhoogde blootstelling aan risico's wordt verergerd door de recente ontwikkelingen binnen het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid waaronder een daling van de directe inkomenssteun voor landbouwers en een reductie in steun bij landbouwschade (amendementen EC regulatie 1857/2006). De huidige kennis vertoont hiaten op het vlak van een geïntegreerde aanpak van risicobeheersing. De onderzoekshypothese binnen MERINOVA is dat meteorologische risico's een drijfveer zijn voor innovatie in agro-ecosysteembeheer.
18.11	SUPURBFOOD
REFERENTIE	SUPURBFOOD
PERIODE	11/2012_heden
LOCATIE	België
AARD	Fundamenteel onderzoek
FINANCIERDER(S)	EU FP7 project
PROMOTOR	coördinator: Han Wiskerke, Wageningen University
PARTNERS	UGent: Guido Van Huylbroeck, Marlinde Koopmans, 09/264.59.26, Evy Mettepenningen (verantwoordelijk voor het onderzoek naar multifunctioneel landgebruik in steden waarbij voedselproductie gecombineerd wordt met andere functies); Associazione Italiana per l'Agricoltura Biologica (AIAB); Universidade de Vigo (UVIGO); University of Gloucestershire – Countryside and Community Research Institute

	(UoG – CCRI); University of the West of England – Countryside and Community Research Institute (UWE – CCRI); Stichting DLO – Landbouw Economisch Instituut (DLO – LEI); Forschungsinstitut für Biologischen Landbau (FiBL); Baltic Studies Centre (BSC); Resource centres on Urban Agriculture and Food security (RUAF); f3 – the local food consultants (f3); Stichting Uit Je Eigen Stad (UJES); Machine Ring Zürich (MRZH); CMVMC Vincios (Vincios); Willem&Drees (W&D); Pico Bio (PB); Cooperativa Agricoltura Nuova (CAN); Roomer (Roomer); The Community Farm (CF); Kalnciema Quarter KQ
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Binnen het SUPURBFOOD-project willen we verschillende innovatieve vormen identificeren van stedelijke en peri-urbane voedselvoorziening, nutriënten-, water- en afvalbeheer, en het multifunctionele gebruik van de stedelijke en peri-urbane ruimte.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Combinatie van kwantitatief (enquêtes) en kwalitatief (interviews, focusgroepen) onderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Verschillende rapporten en wetenschappelijke publicaties
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek beschikbaar via http://supurbfood.eu/
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek focust op duurzame vormen van stedelijke en peri-urbane voedselvoorziening. Begrippen als ‘korte voedselketens’ en ‘multifunctionele landbouw’ worden vanuit een stedelijk perspectief benaderd. Het verkorten van voedselketens wordt vaak aangehaald als een manier om de milieu-impact van agro-voedingssystemen in te perken. Om de ecologische prestaties van het agro-voedingssysteem te verbeteren, worden ook andere stromen op een geïntegreerde manier bekeken (bv. nutriënten, water, afval).
18.12	RETHINK
REFERENTIE	RETHINK
PERIODE	09/2013_ heden
LOCATIE	België
AARD	Fundamenteel en beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	EU Ruragri project
PROMOTOR	coördinatie: Karlheinz Knickel, IfLS - Institute for Rural Development Research at Johann Wolfgang Goethe University
PARTNERS	UGent: Guido Van Huylenbroeck, Marlinde Koopmans, Evy Mettepenningen (verantwoordelijk voor een case study over alternatieve financiering van landbouw in Vlaanderen en een overkoepelende analyse (over verschillende Europese cases) van nieuwe governance vormen binnen de landbouwsector); University of Natural Resources and Life Sciences, Institute of Agricultural and Forestry Economics, Vienna, Austria; Swiss Association for the Development of Agriculture and Rural Areas; Copenhagen University, Denmark; Technical University of Madrid, Spain; Institut National de la Recherche Agronomique, Sciences pour l'Action et le Développement,

	<p>Ecodéveloppement, Avignon, France; The Agriculture and Food Development Authority, Johnstown Castle Research Centre, Wexford, Ireland; Central-and Northern-Arava Research and Development Sustainable Agriculture Consulting Group, Tel Aviv, Israel; Fondazione Studi e Ricerche CRPA, Reggio Emilia, Italy; Aleksandras Stulginskis University, Kaunas, Lithuania; Nodibinajums Baltic Studies Centre and the Latvian University of Agriculture, Faculty of Economics, Riga, Latvia; University of Gothenburg, Global Sustainability Studies, School of Global Studies, Gothenburg, Sweden; Suleyman Demirel University, Faculty of Agriculture, West Mediterranean Agricultural Research Centre, Turkey</p>
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>RETHINK exploreert alternatieve ontwikkelingstrajecten, opportuniteiten voor innovatie, en mogelijke synergiën tussen de modernisering van de landbouwsector en duurzame plattelandsontwikkeling.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<p>Op basis van 14 case studies (hierbinnen worden voornamelijk kwalitatieve onderzoekstechnieken toegepast) worden inzichten vergaard over hoe de modernisering van de landbouwsector op een positieve manier kan samengaan met een veerkrachtige plattelandsontwikkeling.</p>
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	<p>Rapporten en wetenschappelijke publicaties</p>
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	<p>Publiek beschikbaar via http://www.rethink-net.eu/</p>
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>Het onderzoek bekijkt verschillende manieren om de veerkracht van landbouw te vergroten in een veranderende maatschappij, waarin de landbouwsector moet proberen om te gaan met hogere eisen van de consument en distributiesector, toenemende schaarste van hulpbronnen, enz. De relevantie van RETHINK ligt vooral in het zoeken naar connecties tussen de veranderende landbouwsector en het bredere maatschappelijke doel van het creëren van een levendig en welvend platteland.</p>

19. HOGent, departement biowetenschappen en landschapsarchitectuur

19.1 Studentenprojecten Landschapsontwerp	
REFERENTIE	Studentenprojecten Landschapsontwerp
PERIODE	Jaarlijks
LOCATIE	Case studies in Vlaanderen
AARD	beleidsgericht en praktijkgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Allerhande besturen
PROMOTOR	Sylvie Van Damme, 09/2670137, sylvie.vandamme@hogent.be
PARTNERS	Afhankelijk van project, meestal opdrachtgevers, eventueel ook andere actoren
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Binnen de opleiding Landschapsonwikkeling werken wij geregeld aan cases die ontstaan uit specifieke vragen van het werkveld. Het gaat om grootschalige ruimtelijke cases in het buitengebied waarin de diverse sectoriele invalshoeken van landschap per definitie aan bod komen. De aanpak is multidisciplinair: binnen de projecten moet elke student op basis van zijn of haar vooropleiding en competenties een belangrijke inbreng doen. In de loop van de projecten, evenals op het einde worden overlegmomenten tussen de studenten en de opdrachtgevers ingelast. Zo stelden de studenten al ideeënstudies en visies voor aan gemeentebesturen, provinciebesturen, v.z.w.'s en een aantal privé-partners. Dergelijke projecten kaderen in de opdracht van maatschappelijke dienstverlening van de School of Arts.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuuronderzoek + ontwerpnd onderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	beperkt
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	School Of Arts werkt regelmatig aan ruimtelijke cases in het buitengebied waarin de diverse sectorele invalshoeken van landschap aan bod komen. Geografie, landschapsarchitectuur Casestudies in landelijk gebied - bestuurlijk & procesmatig: gebiedsgericht, omschrijving platteland, bestuurlijke organisatie, landelijke organisaties, natuurorganisaties, etc. - stadsrand: ruimtegebruik, dialoog, sociale groepen, recreatieve druk, rurality near the city, verstedelijking, ruraal ondernemerschap, etc. - open ruimte: landgebruik, inrichting, planning, RUP buitengebied, landschap, regiovorming, transformaties (verpaarding, vertuining, leegstand), ontwerpnd

	<p>onderzoek, ruraal ondernemerschap, etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> - beheer: agronatuur, water, alternatieve financiering, bos, natuur, landschapstrust, ecologie, landbouw, etc. - milieu- en klimaat: duurzaamheid, biodiversiteit, natuurontwikkeling, adaptatie, ruimtegebruik, veerkracht, mobiliteit, etc.
19.2	CCASPAR: Climate change and changes in spatial structures
REFERENTIE	CCASPAR: Climate change and changes in spatial structures
PERIODE	2008-2012
LOCATIE	Vlaanderen (met cases in kust en polders en Kempen)
AARD	beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	IWT
PROMOTOR	Pro. Dr. G. Allaert (georges.allaert@ugent.be) +32(0)9 331 32 51
PARTNERS	Het onderzoeksproject CcASPAR vormt een samenwerking tussen zeven partners: Afdeling Mobiliteit en Ruimtelijke Planning van de Universiteit Gent (tevens de coördinatie van het IWT-SBO project), Vakgroep Geografie van de Universiteit Gent, Afdeling Bos, Natuur en Landschap van de Katholieke Universiteit Leuven, Onderzoeksgroep Ecosysteembeheer van de Universiteit Antwerpen, Instituut voor Milieuvraagstukken van de Vrije Universiteit Amsterdam, School of Arts van de Hogeschool Gent, Omgeving, een Vlaams studiebureau.
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>Inzichten ontwikkelen over de aanpassingen van historisch gegroeide ruimtelijke structuren aan de toenemende effecten van klimaatverandering. Sleutelbegrippen: klimaatverandering, ruimtelijke structuren, veranderingen in ruimtelijke structuren en Vlaanderen.</p> <p>Aangezien het onderzoeksproject een primair maatschappelijk valorisatieperspectief heeft, is het valorisatiepotentieel van het project vooral gesitueerd is op het vlak van beleidsvoorbereiding op verschillende bestuursniveaus in Vlaanderen en internationaal.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuuronderzoek + ontwerp onderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport + publicaties
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://www.ccaspar.ugent.be/

OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>De wijzigingen ten gevolge van het klimaat zijn ook op het platteland voelbaar. Oplossingen worden omwille van potenties en ruimtebeslag vaak gezocht op het platteland. De resultaten zijn interessant voor de voorbereiding van het ruimtelijke planningsbeleid, maar ook voor heel wat andere beleidsvelden die betrekking hebben op functies en activiteiten met een ruimtelijke dimensie (bv. regionaal-economische ontwikkeling, duurzame ontwikkeling, milieubeheer, landschapsbehoud en –ontwikkeling, natuurbehoud en –ontwikkeling).</p> <p>Geografie, hydrologie, stedenbouw, landschapsarchitectuur</p>
--	--

20. UHasselt, vakgroep Verkeerskunde

20.1 Wegspotters	
REFERENTIE	Wegspotters
PERIODE	2014-2016
LOCATIE	Lebbeke, Laarne, Merelbeke en Wetteren
AARD	Praktijkgericht onderzoek (pilotproject)
FINANCIERDER(S)	Provincie Oost-Vlaanderen
PROMOTOR	UHasselt, vakgroep verkeerskunde, Kevin.clijmans@uhasselt.be , 011269165
PARTNERS	Trage Wegen vzw, Regionaal Landschap Schelde-Durme
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Ontwikkeling van een digitaal meldingssysteem om problemen aan trage wegen te signaleren. De Wegspotters kunnen de status van de trage wegen opvolgen en worden op de hoogte gehouden via e-mail wanneer de trage weg terug in orde is.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Er werd een kwantitatief onderzoek uitgevoerd om te zien in welke staat de trage wegen zich bevinden en waar er eventuele problemen zijn.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Digitaal meldingssysteem om problemen aan trage wegen te signaleren. Wegspotters kunnen via een online meldingskaart of mobiele applicatie problemen melden en op een overzichtskaart de stand van zaken opvolgen. De Wegspotter wordt ook door de gemeente persoonlijk via e-mail op de hoogte gebracht van hoe zij het gemelde probleem gaan aanpakken.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	De data en resultaten zijn publiek toegankelijk. Voorbeeld: overzichtskaart Lebbeke Media: - http://www.duurzame-mobiliteit.be/artikel/workshop-14-collegawerkgroep-trage-wegen-project-wegspotters-langs-oost-vlaamse-wegen - http://www.vilt.be/wegspotters-houden-oost-vlaamse-trage-wegen-in-de-gaten
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Trage wegen zijn belangrijke en veilige alternatieve routes voor voetgangers en fietsers. Het is belangrijk om deze goed te onderhouden en aandacht aan te besteden. Via het onderzochte online meldingssysteem kunnen gemeenten samen met "Wegspotters" de trage wegen eenvoudig beheren en eventuele problemen snel oplossen. Hierdoor blijven de trage wegen goed toegankelijk voor voetgangers en fietsers.

21. Erasmushogeschool Brussel, Toerisme & recreatiemanagement

21.1 Onderzoeksblog en website Erasmushogeschool Brussel	
REFERENTIE	Onderzoeksblog en website Erasmushogeschool Brussel (in ontwikkeling)
PERIODE	2011-2014
LOCATIE	Vlaanderen - Brussel
AARD	Exploratief onderzoek
FINANCIERDER(S)	Erasmushogeschool Brussel
PROMOTOR	Chris De Smedt, Maya Van Leemput
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Begripsafbakening toerisme/recreatie; kennis omtrent duurzame recreatie verzamelen; voorwaarden voor duurzame recreatieve ontwikkeling in peri-urbaan gebied formuleren, evenals aanbevelingen en kennishiaten.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuurstudie, diepte-interviews en focusgroepen.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport (publicatie mei 2014)
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Data en rapport beschikbaar (aan te vragen bij onderzoekers)
OMSCHRIJVING (5): plattlandsrelevantie	Het onderzoek is praktijk- en sectorgericht en wordt uitgevoerd door Erasmushogeschool Brussel, bachelor Toerisme- en Recreatiemanagement. Het moet vooral inzichten verschaffen in de actuele (leisure) trends in zowel buitengebied als peri-urbaan gebied, het moet ook inzichten verschaffen in de werking van de recreatiesector, het dient om de aanwezige kennis in de sector te inventariseren, de kennishiaten op vlak van ruimtelijke en economische recreatieve ontwikkeling te detecteren. De resultaten worden weergegeven in een rapport en hebben een relevantie voor stadstand en open ruimte, beheer, milieu, sociale cohesie. OPEN RUIMTE: plattlands)toerisme STADSRAND: ruraal ondernemerschap
22.2 Fringe Urbanism. Integrative development and design of open space in a rural-urban environment	
REFERENTIE	Fringe Urbanism. Integrative development and design of open space in a rural-urban

	environment - The case of Brussels, Belgium.
PERIODE	1 maart 2009 – 28 februari 2013
LOCATIE	Erasmushogeschool Brussel & KU Leuven
AARD	Doctoraatsbeurs
FINANCIERDER(S)	InnovIris (Brussels Hoofdstedelijk Gewest)
PROMOTOR	Prof. Bruno De Meulder & Maarten Loopmans
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Dit stedenbouwkundig doctoraatsonderzoek bestudeert de ontwikkeling van open ruimte in de hedendaagse ruraal-urbane context in relatie tot de vraag naar 'integratie' en de rollen van ontwerp daarbij. Casestudiegebied is het ruime Brusselse, waarbij niet uitgegaan wordt van een administratieve entiteit, wel van een sociaal-ruimtelijke eenheid. Voor dit onderzoek werd in eerste instantie een historisch-geografische verkenning van de huidige ruraal-urbane conditie, en de positie van open ruimtes daarbinnen, uitgevoerd. Deze verkenning leidt eveneens tot een exploratie van de toenemende vraag naar integratie (van actoren, functies, visies, benaderingen, enz), en schets de huidige positie van ontwerp binnen het open ruimte debat. Met dat doel voor ogen worden diverse plannen, projecten en studies over de (Brusselse) open ruimte bestudeerd. Zo werd en wordt bijvoorbeeld het traject van het landinrichtingsproject 'Plateau van Moorsel' van de VLM actief gevolgd. Maar ook studies als Brussel 2040 komen aan bod. De ontwikkelingsvisie mbt open ruimte, de rollen toegedicht aan ontwerp en de gebruikte inhoudelijke en procesmatige ontwerpstrategieën zijn daarbij onderwerp van studie.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Dit onderzoek is een kwalitatief onderzoek waarbij diverse methodieken met elkaar gecombineerd worden. Naast interviews met sleutelactoren en literatuuranalyse werd ook participatieve observatie gebruikt (voor de plateau van Moorsel-case bijv.). Verder werd er een ontwerpworkshop op poten gezet in het kader van het VLM-programma 'Over de Rand' als een specifieke vorm van focusgroepen waarbij ontwerp als methode gehanteerd werd.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Doctoraat (Elke Vanempten)
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	De resultaten van dit onderzoek zijn beschikbaar via een aantal publicaties en in hun geheel na de verdediging van het proefschrift in 2013.
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek bevindt zich op de snede tussen het klassieke 'platteland' en 'de' stad, en bekijkt stad-land relaties vanuit de hedendaagse inzichten over de hybride ruraal-urbane conditie. Dit onderzoek bestudeert met andere woorden open ruimte in het overgangsgebied tussen sterk verstedelijkt weefsel en grotere open ruimtegehlen. In

	<p>dergelijke tussenzones zijn vaak nog aanzienlijke open ruimte fragmenten te vinden waar landbouw, natuur en andere 'traditionele' open ruimte (of plattelands-)functies in stijgende mate geconfronteerd worden met andere, meer stedelijke ruimtegebruiken als recreatie, waterbuffering, verharde infrastructures, enz. Het integratie-verhaal laat zich dan ook sterk voelen in dergelijke open ruimtes.</p>
--	--

22. Labo S, Vakgroep Architectuur en stedenbouw

22.1 Studie Nieuwe Landschappen in Vlaanderen	
REFERENTIE	Studie Nieuwe Landschappen in Vlaanderen
PERIODE	2003-2004
LOCATIE	Vlaanderen, enkele cases: - het rurale gebied van het Meetjesland rond Maldegem en Eeklo, - de A12 en achterliggende gebieden tussen Antwerpen en Boom, - de 'nevelstad' tussen Kortrijk en Deinze.
AARD	Ontwerpend onderzoek
FINANCIERDER(S)	Opdrachtgever: Vlaamse Gemeenschap, Afdeling Monumenten en Landschappen
PROMOTOR	P. Uyttenhove, Ph. Van Wesenbeeck, B. Notteboom, K. Boonen, D. Peleman
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Nieuwe landschappen zijn in dit kader landschappen tot stand gekomen door een 'tabula rasa'-methode en ontstaan na de Tweede Wereldoorlog. Kenmerkend is vooral de grootschalige aanpak, het 'internationaal' karakter, de tendens tot uniformiseren en het uitwissen van de traditionele verscheidenheid van onze landschappen.' Hieronder worden verstaan: nieuwe landbouwlandschappen, rurbane landschappen (ruraal en urbaan), woonlandschappen, weglandschappen, industrielandshappen en recreatielandshappen. De term 'nieuw landschap' heeft in deze omschrijving een eerder negatieve lading (zoals b.v. ook de term verschaald landschap). Deze studie wil de definitie verruimen en de nadruk leggen op de mogelijkheden van nieuwe landschappen eerder dan op de negatieve aspecten ervan. De 'nieuwe natuur' landschappen zoals die in Nederland ontwikkeld worden, kunnen immers niet worden begrepen onder voorgaande beschrijving.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Vanuit de afdeling Monumenten & Landschappen (M&L) van de Vlaamse Gemeenschap werd de vraag gesteld aan het Labo S om een onderzoek te verrichten naar de recente ontwikkelingen van het Vlaamse landschap. Meer specifiek diende het onderzoek een beleidskader op te stellen voor wat de 'witte gebieden' genoemd worden, zijnde de gebieden die buiten het huidige beleidskader vallen dat gebaseerd is op de zones (relictzones, ankerplaatsen, punt- en lijnrelicten) beschreven in de Landschapsatlas. Tot die witte gebieden behoren alle zones die slechts een beperkte of geen cultuurhistorische waarde hebben, de zogenaamde nieuwe landschappen.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Labo S/01 Er is een methodiek opgesteld die door de afdeling M&L kan gehanteerd worden om zelf een uitspraak te doen over deze zones.
OMSCHRIJVING (4):	http://we.tl/ggajystdp7

beschikbaarheid	
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek focust op ontwikkeling scenario's voor zogenaamde 'nieuwe landschappen' zoals rurane landschappen (ruraal en urbaan), nieuwe landbouw-, woon-, weg-, industrie- en recreatielandschappen. Het onderzoek bestudeerde als cases het Meetjesland, de A12 regio tussen Antwerpen en Boom en de 'nevelstad' tussen Kortrijk en Deinze.
22.2 Studie streekeigenheid Hoppeland	
REFERENTIE	Studie streekeigenheid Hoppeland
PERIODE	2005
LOCATIE	West-Vlaanderen, Hoppeland
AARD	Ontwerpend onderzoek
FINANCIERDER(S)	EU: Interreg Project Opdrachtgever: Provincie West-Vlaanderen
PROMOTOR	P. Uyttenhove, B. Notteboom, K. Boonen, D. Peleman
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In opdracht van de provincie West-Vlaanderen en de gemeente Poperinge maakte het Labo S in 2005 een studie naar streekeigen ontwikkelingen in het Hoppeland. Deze studie kadert binnen een Interreg Project dat uitgevoerd wordt in de Westhoek met subsidies van de Europese Unie en dat probeert de achtergestelde regio van de Westhoek een nieuw elan en een nieuwe dynamiek mee te geven. Verschillende ontwikkelingen (toerisme, natuur, landbouw) leiden ertoe dat het platteland rond Poperinge, maar tegelijkertijd overal in Vlaanderen, een nieuwe rol toegewezen krijgt en er veel meer actoren opduiken die een claim bedrijven in het Hoppeland. Gebouwen krijgen nieuwe functies. De studie van het Labo S heeft tot doel om de belangen van de verschillende nieuwe actoren op het platteland samen te brengen en een methode aan te reiken om het platteland, en in het bijzonder het Hoppeland, te herprofilieren en de bebouwing een specifieke plek daarbinnen aan te reiken.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	De studie bestaat uit vier deelonderzoeken: de betekenis van streekeigenheid wordt onderzocht, het gebied wordt geanalyseerd om processen, erfgoed en transformaties in kaart te brengen, er werd ontwerpend onderzoek toegepast in een aantal cases, en beleidsaanbevelingen geformuleerd.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Labo S/02 Ontwikkelingsscenario's voor het Hoppeland
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://we.tl/qgajystdp7
OMSCHRIJVING (5):	Het onderzoek bestudeert streekeigen ontwikkelingen in het Hoppeland en is gelinkt aan agrarische architectuur en ruimtelijke transformaties van het platteland die het

plattelandsrelevantie	behoud van streekidentiteit beogen.
22.3	Schelde-landschapspark Atlas van de regio
REFERENTIE	Schelde-landschapspark Atlas van de regio
PERIODE	2007
LOCATIE	Vlaanderen, Scheldelandschapspark, maar ook de Vlaamse Ruit als dynamisch hart van Vlaanderen.
AARD	Ontwerpend onderzoek
FINANCIERDER(S)	Opdrachtgever: EuroImmoStar
PROMOTOR	P P. Uyttenhove, T. Bulckaen, F. Vermeersch, F. Buyse, M. Claeys, N. Naudts, M. Vandamme
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>De analyseopdracht voor het Scheldelandschapspark, het grote gebied rond de Schelde, startte in mei 2007 in opdracht van EuroImmoStar en West8, en is de eerste stap in een ambitieus project van de opdrachtgever: het 'Schelde-Landschapspark'.</p> <p>Het op elkaar afstemmen van talrijke dynamieken (natuur, wonen, werken, recreatie, erfgoed) zal de basis vormen om het Schelde-Landschapspark geleidelijk aan gestalte te geven in het belang van elke 'partner' in dit unieke gebied.</p> <p>De doelstelling van het project is het optimaal benutten van de potenties van de regio en te komen tot een vernieuwde regio-ontwikkeling. Vier sleutelbegrippen staan centraal: duurzaamheid, gebiedsgericht, geïntegreerd en structurele samenwerking.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<p>Er bestaan al veel ruimtelijke analyses van de 25 gemeenten. Vaak beperken de analyses zich echter tot de bevoegdheidsbegrenzing en wordt er onvoldoende rekening gehouden met de ruimtelijke grenzen. De Atlas van de Regio benadert de gemeenten vanuit een andere invalshoek. De ruimtelijke samenhang vormt de basis van de analyse, zowel op lokaal als bovenlokaal niveau, en over de bestuurlijke grenzen heen. De verzamelde kennis wordt geïnterpreteerd, en gesynthetiseerd in een structuurkaart. In het tweede deel van het drieluik worden de potenties verder geconcretiseerd in de 'Kansen van de Regio'. Dit document wordt opgemaakt door West8 en vormt de basis van het engagement tussen de betrokken gemeentebesturen.</p> <p>De 'Globale Gebiedsvisie' is het sluitstuk van het drieluik en werkt de ambitie, vastgelegd in de 'Kansen van de Regio', verder uit tot een ruimtelijke structuurvisie voor de regio. Deze visie zal de basis en het toetsingskader worden van toekomstige projecten, waardoor de Schelderegio haar unieke kwaliteiten en positie steeds sterker zal kunnen uitdragen.</p>
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	<p>De 'Atlas van de Regio' wil - als aanzet tot een ruimtelijke visie - inzicht geven in de bestaande ruimtelijke structuur en de ruimtelijke uitdagingen van het Schelde-Landschapspark (bv. collagekaart met de structuurplannen van de 25 gemeenten van het Scheldelandschapspark). Wat vertelt de ruimte vandaag over het gebied? Welke activiteiten hebben een belangrijke impact op de omgeving? Waar liggen de ruimtelijke uitdagingen en hoe kunnen deze worden ingezet voor het creëren van een</p>

	overkoepelende identiteit?
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Labo S/05 http://we.tl/ggajystdp7
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek draaide rond het optimaal benutten van regionale potenties voor het bekomen van een vernieuwde regio-ontwikkeling. Het al dan niet toelaten of aantrekken of weren van activiteiten staat rechtstreeks in verband met plattelandsontwikkeling en streekidentiteit gezien het een bepalende impact heeft op de verdere ontwikkeling van een specifiek potentiegebied (bereikbaarheid, dynamiek, leegstaand, spoorinfrastructuur, etc.).
22.4 Atlas van de dorpen van Heuvelland	
REFERENTIE	Atlas van de dorpen van Heuvelland
PERIODE	2008
LOCATIE	West-Vlaanderen: Ieper en Heuvelland
AARD	Ontwerpend onderzoek
FINANCIERDER(S)	Opdrachtgever: Provincie West-Vlaanderen
PROMOTOR	P. Uyttenhove, T. Bulckaen, J. Paeleman
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>Het Labo S kreeg in 2007 van de Provincie West-Vlaanderen de studieopdracht om een kaartenatlas voor de dorpen in Heuvelland op te maken. Deze opdracht betreft een uitbreiding van de basisstudie 'Omgaan met de wederopbouwarchitectuur in de frontstreek'14-'18', Het is de vervollediging van de kaartenreeks. De wederopbouw na de Grote Oorlog bepaalt nog sterk de huidige aanblik van de Westhoek. Het bijzonder gebouwenbestand staat vandaag onder toenemende druk van verbouwingen, nieuw in te planten nieuwbouw of sloop. De lokale overheden willen nieuwe ontwikkelingen een kans geven, maar willen tegelijk het waardevol erfgoed vrijwaren.</p> <p>De basisstudie heeft dus tot doel het aanreiken van een richtinggevend en geargumenteed denkkader voor de betrokken overheden om toekomstige bouwaanvragen gefundeerd en objectief te kunnen beoordelen, om de aandachtspunten voor een visievorming rond ruimtelijk beleid te onderkennen en te concretiseren en om keuzes te maken bij het opmaken van RUP's.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	De basisstudie bestaat enerzijds uit beknopt archiefonderzoek om het verhaal van de wederopbouw te schetsen, en anderzijds uit een exploratief onderzoek waarbij de focus ligt op het definiëren van de problematiek en het uitwerken van een methodiek aan de hand van welgekozen representatieve cases. Voor het bepalen van de culturele waarde bij een 'erfgoedconflict' is archief- en literatuuronderzoek noodzakelijk.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Kaartenreeks

OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Labo S/05 http://we.tl/qgajystdp7
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Dit onderzoek ontwikkelde een kaartenatlas voor de dorpen in Heuvelland. De naoorlogse wederopbouwarchitectuur op het platteland werd opgevat als deel van een gestructureerd en vernieuwend landschap. De studie reikt een denkkader aan voor het ruimtelijk vergunningsbeleid.
22.5 Gebiedsvisie Kemmelberg en Scherpenberg 2025	
REFERENTIE	Gebiedsvisie Kemmelberg en Scherpenberg 2025
PERIODE	2010-2011
LOCATIE	West-Vlaanderen: Kemmelberg en Scherpenberg
AARD	Ontwerpend onderzoek
FINANCIERDER(S)	Opdrachtgever: Provincie West-Vlaanderen
PROMOTOR	P. Uyttenhove, D. Pelger, S. Lanckriet
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Voor het behoud en de ontwikkeling van het landschap rond 'De Bergen' wordt getracht om een consensus te bereiken tussen de bestaande beleidsvisies opgemaakt door verschillende instanties: ruimtelijke planning, natuur, landbouw, erfgoed en recreatie. De superpositie van de bestaande beleidsvisies met betrekking tot het studiegebied tonen dat het landschap onder invloed van talrijke sectorale claims staat: de uitbreiding van natuurgebieden, doelstellingen rond landschapsbescherming en functieverhuizingen. Om grip te krijgen op deze evoluties werden de bestaande visies samengebracht. Deze leveren het toekomstig programma dat in de gebiedsvisie vertaald wordt in ruimtelijke ontwerpbouwstenen. Deze zoektocht naar een consensus tussen de verschillende beleidsvisies is ook een zoektocht naar bruikbare instrumenten om sector- en beleidsniveau overschrijdend te werken.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Als een soort draaiboek coördineert 'Een actiekader voor een gebiedsgerichte aanpak met landschap als integrerend principe' (labo S/10), de samenwerking tussen onderzoeker en projectgroep (bestaande uit vertegenwoordigers van de verschillende sectoren) en maakt tegelijkertijd de verschillende onderzoekstappen voor de projectgroep transparant.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Afgestemde beleidsvisie: gebiedsvisie en actieplan
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Labo S/12 http://we.tl/qgajystdp7
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Dit onderzoek bracht bestaande sectorale visies (claims) samen als basis voor één toekomstig gebiedsprogramma (consensus). Deze gebiedsvisie werd vertaald in ruimtelijke ontwerpbouwstenen. Casus was het Heuvelland. Een gebiedsvisie en actieplan op maat van een regio op het platteland helpt bij de realisatie van het

	landschappelijke streefbeeld en creëert het kader van de integratie van toekomstige ontwikkelingen en functies. Er worden antwoorden geformuleerd op vragen als de gewenste landschapsstructuur, hoe omgaan met bebouwing en nieuwe functies in de open ruimte, welke recreatieve ontsluiting, etc.
22.6 Gebiedsdekkende atlas van het frontzonelandschap	
REFERENTIE	Gebiedsdekkende atlas van het frontzonelandschap
PERIODE	2010-2011
LOCATIE	West-Vlaanderen: frontzone in de Westhoek strekt zich van Nieuwpoort tot Mesen
AARD	Ontwerpend onderzoek
FINANCIERDER(S)	Opdrachtgever: Provincie West-Vlaanderen
PROMOTOR	P. Uyttenhove, S. Lanckriet, T. De Soetetrie
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In opdracht van de provincie West-Vlaanderen voerde Labo S in 2011 een studie uit naar de knelpunten en conflicten met betrekking tot de relatie tussen het oorlogserfgoed, het huidige landgebruik en de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen aangestuurd door het beleid van de verschillende overheden in het frontzonelandschap. De studie is een gebiedsdekkende atlas van het frontzonelandschap met daarbij aansluitend een gedetailleerde kartering van 7 sites, en heeft als doel de ruimtelijke uitdagingen voor de verdere ontwikkeling van de streek met inachtnaam van het erfgoed en de beeld- en belevingskwaliteit van het landschap in kaart te brengen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Gebiedsdekkende analyse, omgevingsanalyse. De methodiek vertrekt van de lezing van het frontzonelandschap aan de hand van de relatie van het WO1-erfgoed ten opzichte van het huidige landgebruik en het toekomstige ruimtelijk beleid, bekeken op verschillende schaalniveaus. Het huidige landgebruik wordt opgedeeld in een zestal thema's: infrastructuur, economische activiteit, wonen, landbouw, natuur en recreatie. Voor de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen die voortvloeien uit het beleid van de verschillende overheden, wordt gekeken naar de ruimtelijke structuur- en uitvoeringsplannen. Gezien de enorme omvang van het studiegebied, was het noodzakelijk het gebied te analyseren aan de hand van een wisselwerking tussen verschillende schalen. Vertrekkend van een synthesekaart waarbij de verschillende thema's op elkaar gelegd worden, wordt de relatie van het oorlogserfgoed tot elk afzonderlijk thema op verschillende schaalniveaus besproken.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Gebiedsdekkende atlas van het frontzonelandschap
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Labo S/14 http://we.tl/ggajystdp7
OMSCHRIJVING (5):	Het onderzoek focust op de frontzone in de Westhoek. Via het op elkaar leggen van alle thematische conflictenkaarten in één synthesekaart– zoals in een gebied met veel

plattelandsrelevantie	oorlogserfgoed - worden grotere gehelen van conflictgebieden afgelezen.
-----------------------	---

23. Aanvullingen vanuit het Vlaams beleid

23.1 Departement Ruimte Vlaanderen, team Onderzoek

23.1.1 Analyse van de financiële gevolgen van ruimtelijke beslissingen: kader en beschrijving van enkele situaties.	
REFERENTIE	Analyse van de financiële gevolgen van ruimtelijke beslissingen: kader en beschrijving van enkele situaties.
PERIODE	2014
LOCATIE	België
AARD	Departement Ruimte Vlaanderen
FINANCIERDER(S)	Departement Ruimte Vlaanderen
PROMOTOR	Departement Ruimte Vlaanderen (afdeling monitoring en studie)
PARTNERS	Idea Consult, Vlaamse Landmaatschappij, Agentschap Ondernemen, Provincie Vlaams-Brabant, Stad Vilvoorde, Participatiemaatschappij Vlaanderen, Vlaamse Belastingdienst, Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het onderzoek analyseert de financiële gevolgen van ruimtelijk beleid ten aanzien van particuliere eigenaars en de feitelijke werking van de bestaande vergoedings- en heffingssystemen, aan de hand van een concreet studiegebied en voor een afgebakend tijdvak. Het onderzoek onderscheidt diverse types ruimtelijke beslissingen en gebeurtenissen, en focust daarbij op eigendommen of onroerende goederen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuuronderzoek, analyse instrumentarium, analyse cases. Nieuw in deze studie is de toepassing van gangbare waarderingsmethodieken uit de vastgoedsector op casussen waar de ruimtelijke beslissingen goed gekend en beschreven zijn.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: Analyse van de financiële gevolgen van ruimtelijke beslissingen: kader en beschrijving van enkele situaties. Studie uitgevoerd in opdracht van Ruimte Vlaanderen. Dugernier, M. (Antea Group), De Nocker, L. (VITO), Broeckx, S. (VITO), Bosmans, D. (Antea Group), 2014.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Het rapport is openbaar. De casegebonden analyse confidentieel. https://www.ruimtelijkeordening.be/NL/Diensten/Onderzoek/Studies/articleType/ArticleView/articleId/8833/Analyse-van-de-financiele-gevolgen-van-ruimtelijke-beslissingen-kader-en-beschrijving-van-enkele-situaties
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek maakt inzichtelijk dat er een keten van ruimtelijke beslissingen is waarvoor bij elke stap effect is op vastgoedwaarde van onroerend goed. In de studie zijn de ruimtelijke beslissingen en gebeurtenissen gegroepeerd naar vormen van ruimtelijke beslissingen: 1. generieke regelgeving; 2. gebiedsgericht beleid en herbestemming; 3. attesten en vergunningen; 4. realisaties van projecten; 5. gebruik van gronden of vastgoed; 6. eigendomsoverdracht. Meer- of minwaarden als gevolg van de ruimtelijke beslissingen en ruimtelijke ontwikkelingen blijven onzichtbaar tot ze worden vastgeklikt bij eigendomsoverdracht of verandering van gebruik. Dat maakt het opnemen in regelgeving gekoppeld aan ruimtelijke beslissingen complex. In de regelgeving gelden op enkele van de types beslissingen compensatiemechanismen, maar niet structureel. Opvallend is dat de overheid best wel

	<p>veel systemen heeft die voorzien zijn op het compenseren van privaat verlies, maar nauwelijks systemen voor het afromen van meerwaarde.</p> <p>Het ruimtelijk beleid kent wijzigingen in 'bestemming' via plan als basis voor compensatiemechanismen. Uit de casussen blijkt echter ook dat wijziging in generieke regelgeving (zoals afwerkingsregel, uitbreiding zonevreemde woningen) en verandering in omvang (zoals het bepalen/verhogen van het aantal bouwlagen, het vastleggen van het bebouwbaar gedeelte) kunnen leiden tot meer- of minwaarde.</p>
23.1.2 Segmentatie van werklocaties in Vlaanderen	
REFERENTIE	Segmentatie van werklocaties in Vlaanderen
PERIODE	2014-2015
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Conceptueel. Beleidsvoorbereidend.
FINANCIERDER(S)	Ruimte Vlaanderen
PROMOTOR	Ruimte Vlaanderen
PARTNERS	Agentschap Ondernemen, OVAM, Departement Landbouw en Visserij (afdeling Monitoring en Studie), Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>Bedrijfslocaties vinden we in Vlaanderen overal, in de stad, in bedrijventerreinen, op het platteland. Hoe kan het (ruimtelijk) beleid voor bedrijfslocaties aangepast worden aan de context van de 21ste eeuw? Bij deze studie wordt de bedrijfseconomische logica van bedrijfslocaties met bepaalde kenmerken als marktsegmenten onderzocht. Bij de start is bepaald dat bedrijventerreinen, de informele (of verweven) stedelijke locaties en locaties in het agrarisch gebied zouden aan bod komen.</p> <p>De studie is bedoeld om alternatieve mogelijkheden voor de differentiatie van vestigingsplaatsen van bedrijven, zowel op als buiten bedrijventerreinen in beeld te brengen. De visie van bedrijven wordt geconfronteerd met inbreng van de ideeën van verweving, ruimtelijk rendement en transformatie uit de beleidsontwikkeling. Daarnaast geeft de studie een beeld van de eisen die gesteld worden aan het instrumentarium om deze benadering in de praktijk te brengen.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<p>Conceptueel. Benchmark. Enquêtes. Beleidsvragen.</p> <p>De studie omvat een synthese van theoretische inzichten en buitenlandse praktijk, een neerslag van interviews met contactpersonen van bedrijven en een sessie met actoren voor het agrarisch gebied. Dit leidt tot een beter inzicht in hoe de marktsegmenten in de ruimte voorkomen en welke eisen er vanuit de bedrijfswereld aan gesteld worden.</p>
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport met een nieuwe indeling van types bedrijfslocaties: Segmentatie Werklocaties Vlaanderen, uitgevoerd in opdracht van Ruimte Vlaanderen (Royal HaskoningDHV, 2015)
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	<p>http://www2.vlaanderen.be/ruimtelijk/onderzoek/studies/AOM1414segmentatie_nov2015.pdf</p> <p>Prof. Dr . Jacques Van Dinteren, Ir. Bart Muskens, Ir. Guy Geudens [Royal HaskoningDHV] Jan Zaman, Inge Penninx [Onderzoekers bij Ruimte Vlaanderen] (2015) Segmentatie van werklocaties in Vlaanderen, gezond voor ruimte en economie. In: Ruimte jg dec 2015 – jan - feb 2016 Nr.28, p44-49</p>
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Door inbreng van de ideeën van verweving, ruimtelijk rendement en transformatie uit de beleidsontwikkeling en de discussies over de huidige beleidspraktijk wordt duidelijk in welke richting het ruimtelijk beleid verder ontwikkeld kan worden. Ruimtelijk beleid

	voor bedrijven kan worden verruimd voorbij de bestemde bedrijventerreinen. Redeneren op niveau van bedrijven die een locatie zoeken vereist een intergemeentelijke benadering van alle mogelijk bedrijfslocaties. Investeren in een regionaal bedrijventerreinenmanagement, of beter nog werklocatiemanagement, biedt een interessante uitdaging voor de toekomst.
23.1.3 Diepe Geothermie	
REFERENTIE	Diepe Geothermie
PERIODE	2015
LOCATIE	Kempen
AARD	Ontwerpend Onderzoek
FINANCIERDER(S)	51N4E i.k.v. Labo Ruimte en in opdracht van het Team Vlaams Bouwmeester, Ruimte Vlaanderen en VITO (Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek).
PROMOTOR	Team Vlaamse Bouwmeester (Julie Mabilde)
PARTNERS	Ruimte Vlaanderen en VITO
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Diepe geothermie – het gebruik van aardwarmte gewonnen op een diepte van minstens 500 meter onder het aardoppervlak – kan in Vlaanderen enkel toegepast worden in de Kempen, waar zich watervoerende lagen in de diepe ondergrond bevinden. Binnen VITO loopt al onderzoek naar de technologische en maatschappelijke randvoorwaarden voor de ontwikkeling van diepe geothermie in de Kempen. De keuze voor het inzetten van geothermiecentrales in Vlaanderen wordt niet enkel bepaald door de potentie van de ondergrond, maar hangt ook in grote mate samen met de ruimtelijke constellatie van functies – de aanwezigheid van warmte- en energiegebruikers - bovengronds. “Atelier diepe geothermie” gaat na hoe de wisselwerking tussen diepe geothermie en landschap mee bepalend kan zijn voor de energietransitie en voor de ontwikkeling van een kwalitatieve en duurzame leefomgeving. Energie is geen op zichzelf stand vraagstuk. Energie is een structurerend element dat mee het landschap en het maatschappelijk weefsel vorm geeft.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Het ontwerpend onderzoek ‘Atelier Diepe Geothermie’ benadert dit vraagstuk daarom expliciet vanuit ruimtelijk oogpunt en exploreert in twee cases hoe we in deze ‘perifere’ en minder verstedelijkte regio kunnen omgaan met de ruimtelijke en socio-economische gevolgen van de ontwikkeling van diepe geothermiecentrales. De twee cases zijn de technologiecluster in Mol en het Kolenspoor in Genk: - In Mol, waar het potentieel voor geothermie hoog is, maar de vraag eerder laag, werd een ‘eilandenaanpak’ onderzocht: een kritische massa aan warmtevragers wordt er bereikt door te clusteren in meerdere eilanden. - Rond het Kolenspoor in Genk werkte men met een gekoppelde (of netwerk)aanpak, waarbij verschillende geothermische warmtebronnen aangesloten worden op een warmtenet, dat op zijn beurt verschillende woonkernen en andere consumenten verbindt
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten publiek beschikbaar https://www.ruimtevlaanderen.be/NL/Diensten/Onderzoek/Studies/articleType/ArticleView/articleId/8951/Atelier-diepe-geothermie
OMSCHRIJVING (5):	

plattelandsrelevantie	Het onderzoek focust op de wisselwerking tussen diepe geothermie en landschap. Energie is een structurerend element dat mee het landschap en het maatschappelijk weefsel vorm geeft.
23.1.4 Ontwikkelingskansen op basis van knooppuntwaarde en nabijheid voorzieningen	
REFERENTIE	Ontwikkelingskansen op basis van knooppuntwaarde en nabijheid voorzieningen
PERIODE	2015-2016
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek in het kader van de opmaak van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen
FINANCIERDER(S)	Ruimte Vlaanderen
PROMOTOR	Guy Engelen (VITO)
PARTNERS	De opdracht werd opgevolgd door NMBS, De Lijn, MOW, Agentschap Ondernemen, Ruimte Vlaanderen, LNE, ATO (Brussels H Gewest)
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Deze studie geeft een synthesekaart met de ontwikkelkansen van elke 1 ha locatie in Vlaanderen en Brussel op basis van de 3 kenmerken van de ruimte die als belangrijke criteria voorop gesteld werden. Het gaat over de kwaliteit van het collectief vervoer op basis van railinfrastructuur (en A-lijnen van De Lijn), het niveau van de voorzieningen, en de mogelijkheid om stopplaatsen van het collectief vervoer en voorzieningen te bereiken via wandelbare of fietsbare paden en wegen. De synthesekaart onderscheidt 16 verschillende types van locaties op basis van voornoemde 3 criteria en geeft op die manier een goed overzicht van plaatsen die een hoog potentieel voor ontwikkeling hebben omwille van hun goede ligging ten opzichte van stopplaatsen en/of voorzieningen. Voor het ruimtelijke beleid zijn de types indicatief voor het stellen van prioriteiten met betrekking tot de ontwikkeling van woon- en werklocaties door invulling van de nog beschikbare en bestemde ruimte of door verdichting van het bestaande stedelijke weefsel.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief: De totaalkaarten van voorzieningen en knooppuntwaarde worden elk in 4 categorieën opgedeeld en met elkaar gekruist tot één synthesekaart. De synthesekaart geeft de totale score op basis van knooppuntwaarde en voorzieningenniveau van iedere locatie in 16 verschillende categorieën of types. Voor het behoud van overzicht in de cartografische output en de analyse ervan, wordt er ook gewerkt met een meer geaggregeerde typering, uitgaande van een tweedeling 'goed' en 'beperkt' van de beide kenmerken. Zo ontstaan 4 kwadranten, die elk een groepering zijn van 4 van de oorspronkelijke types. Zo kunnen er locaties worden afgebakend die goed voorzien zijn van knooppuntwaarde en op het vlak van hun voorzieningenniveau (kwadrant A), locaties die eerder beperkt scores wat betreft hun voorzieningenniveau (kwadrant B), locaties waar het collectief vervoer in gebreke blijft (kwadrant C) en locaties die beperkt scores op beide kenmerken (kwadrant D). Uit de synthesekaart kan echter niet worden afgeleid of er in de praktijk nog ontwikkelingskansen bestaan op de locaties met een hoge score op basis van hun voorzieningenniveau en/of knooppuntwaarde. Het is namelijk mogelijk dat er geen ruimte meer beschikbaar is voor verdere ontwikkelingen van bijvoorbeeld wonen en werken, of dat de draagkracht van een gebied al overschreden is zodat een verdere verdichting niet wenselijk is. Om hierop een zicht te krijgen, werden de typologieën vergeleken met een aantal indicatoren van ruimtelijk rendement om zo kansrijke locaties voor een verhoging van het ruimtelijk rendement aan te duiden.

OMSCHRIJVING (3): eindproduct	rapport, model, methodiek, analyse: Verachtert, E., I. Mayeres, L. Poelmans, M. Van der Meulen, M. Vanhulsel, G. Engelen (2016), Ontwikkelingskansen op basis van knooppuntwaarde en nabijheid voorzieningen, eindrapport, studie uitgevoerd in opdracht van Ruimte Vlaanderen.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	https://www.ruimtelijkeordening.be/NL/Diensten/Onderzoek/Studies/articleType/ArticleView/articleId/8954/Ontwikkelingskansen-obv-knooppuntwaarde-en-voorzieningen
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Deze studie geeft een synthesekaart met de ontwikkelkansen van 16 verschillende types van locaties op basis van 3 criteria en geeft op die manier een goed overzicht van plaatsen die een hoog potentieel voor ontwikkeling hebben omwille van hun goede ligging ten opzichte van stopplaatsen openbaar/collectief vervoer en/of voorzieningen. Voor het ruimtelijke beleid zijn de types indicatief voor het stellen van prioriteiten met betrekking tot de ontwikkeling van woon- en werklocaties door invulling van de nog beschikbare en bestemde ruimte of door verdichting van het bestaande stedelijke weefsel.
23.1.5 Sterke kernen in regio's met een landelijk karakter: kernversterking via interbestuurlijke samenwerking	
REFERENTIE	Sterke kernen in regio's met een landelijk karakter: kernversterking via interbestuurlijke samenwerking
PERIODE	05/2016-11/2016
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek in het kader van de opmaak van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen
FINANCIERDER(S)	Departement Ruimte Vlaanderen
PROMOTOR	Departement Ruimte Vlaanderen (Isabelle Loris, Kaat Smets)
PARTNERS	De opdracht wordt begeleid door een dagelijks bestuur en een stuurgroep, waarvoor ook experts uit andere instanties zullen worden voor uitgenodigd (VLM – Peter Vleugels, Vlaams Bouwmeester, ...)
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Doel van de opdracht is om aan de hand van ontwerp en dialoog ruimtelijke criteria voor de ontwikkeling van sterke dorpen binnen een ruimte regio uit te werken. Daarbij wordt vertrokken van een ontwikkelingsmodel dat meer maatwerk toelaat en waarbij rekening wordt gehouden met een sterke wisselwerking tussen 'stad' en 'land'. - De resultaten moeten dienstig zijn aan het Witboek BRV, dat voor eind 2016 gepland staat. Bedoeling daarbij is de ontwikkelingsprincipes van het BRV als basis te gebruiken. De onderzoeksresultaten moeten op een directe manier ingang vinden in een beleidskader dat integraal onderdeel zal uitmaken van het BRV. - Op basis van de onderzoeksresultaten kunnen verdere - en vooral ruimere - onderzoeksrichtingen bekeken worden. Het onderzoek kan er toe bijdragen het verbindend project vanuit VLM, team Vlaams Bouwmeester en Ruimte Vlaanderen te voeden. Deze studie zou in die zin ook de opstap naar een later Labo Ruimte traject kunnen betekenen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Het onderzoek zoomt in op 3 à 5 modellen (type-omgevingen) waarvoor strategieën voor kwalitatieve kernversterking op maat worden verkend. De type-omgevingen zijn exemplarisch voor Vlaanderen (met rasterdorpen, compacte dorpen, ...) en vertrekken vanuit reële situaties. De focus daarbij ligt in belangrijke mate op de analyse van de eigenheid van het dorp en de analyse van de mogelijke impact van verschillende ruimtelijke uitdagingen (wonen, werken, ...) op die eigenheid.

	<p>Het onderzoek is verkennend van aard en gericht op vernieuwende en toekomstgerichte ontwikkelingsrichtingen voor dorpen. Het onderzoek is zowel strategisch (focus visie op lange termijn) als realisatiegericht (focus acties op korte termijn) van aard.</p> <p>Centraal in het onderzoekstraject staan een aantal workshops (ontwerp-ateliers) met lokale betrokkenen (besturen en andere actoren) die ‘vanuit het veld’ de vragen en uitdagingen mee scherp stellen. De bottom-up bevraging wordt vervolgens afgestemd op de Vlaamse agenda (i.c. ontwikkelingsprincipes BRV).</p> <p>Naast ontwerpen is het onderzoek ook gericht op benoemen. Het benoemen van kansen, knelpunten en uitdagingen (waar instrumentarium of regelgeving ontbreekt, welke (innovatieve) samenwerkingsverbanden bestaan, ...).</p>
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	<p>De finaliteit van het onderzoek is gericht op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het formuleren van ruimtelijke criteria voor de ontwikkeling van sterke dorpen binnen een ruimere regio, als input voor een Vlaams ruimtelijk (beleids)kader voor geïntegreerde gebiedsontwikkeling in regio’s; - Het formuleren van kwaliteitsvolle richtlijnen waarmee lokale besturen aan de slag kunnen om een leefbare ontwikkeling te kunnen uittekenen, rekening houdend met de eigenheid van het dorp, de rol die het opneemt in het samenwerkingsverband en de dynamiek binnen de regio. <p>Het Vlaams ruimtelijk beleid wil zo de gebiedsontwikkeling op lokaal niveau ondersteunen. Via het onderzoek moet het duidelijk worden welke meerwaarden de geïntegreerde gebiedsontwikkeling in regio’s bieden en hoe uitdagingen met een ruimtelijke dimensie door interbestuurlijke samenwerking kunnen aangepakt worden. Maatwerk is daarbij het sleutelwoord.</p> <p>Het onderzoek is er op gericht te benoemen welke activiteiten waar dienen gepositioneerd te worden (wat waar?), welke ruimtelijke strategieën voor meer of minder ruimtelijk rendement en functieverweving kunnen toegepast worden (hoe?) en welke instrumentele opgave en samenwerkingsverbanden noodzakelijk zijn (wie?).</p>
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	<p>De onderzoeksresultaten zullen na afloop publiek consulteerbaar zijn op de website van Ruimte Vlaanderen.</p>
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>Het onderzoek ‘kernversterking in regio’s met een landelijk karakter’ vindt haar beleidsvertaling in het beleidskader voor het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Onderzoek naar dorpskernversterking in landelijke regio’s (ruimtelijk beleid) wordt zo afgestemd met eventueel onderzoek rond dorpenbeleid (plattelandsbeleid).</p> <p>Het onderzoek wil elementen aanreiken voor de ontwikkeling van dorpen die potentieel, nut en baat hebben bij een kernversterkend ruimtelijk beleid. Het onderzoek resulteert in ruimtelijke bouwstenen voor een doordachte aanpak en intelligente ontwerpstrategieën voor een kernversterkend dorpenbeleid op schaal van een ruimere regio, met inbegrip van een agenda voor mogelijke interbestuurlijke samenwerking. Deze agenda is vervolgens een aanzet om het dorpenbeleid te ondersteunen op vlak van inzet instrumentarium, rollen in de bestuurlijke mix, ... en het potentieel van interbestuurlijke samenwerking op vlak van het uitbouwen van een breed pallet aan voorzieningen, gamma aan woon- en werklocaties, ... duidelijk te maken.</p>
23.1.6	
‘Afstemming van de ruimtevragen uit Vlaamse beleidsthema’s’	
REFERENTIE	‘Afstemming van de ruimtevragen uit Vlaamse beleidsthema’s’
PERIODE	24/08/15_26/03/2016
LOCATIE	Vlaanderen

AARD	Beleidsgericht onderzoek in het kader van de transitie van het departement Ruimte Vlaanderen en de voorbereiding van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen
FINANCIERDER(S)	Departement Ruimte Vlaanderen
PROMOTOR	Departement Ruimte Vlaanderen
PARTNERS	SumResearch en UGent (de onderzoekers van SumResearch zijn tijdens de opdracht overgegaan naar Atelier Romain)
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Alle beleidsthema's van de Vlaamse overheid hebben de ruimte nodig om zich te organiseren. Deze ruimtelijke dimensies van het beleid komen samen op een bepaalde plek in de ruimte en kunnen elkaar vaak versterken, maar soms ook tegenwerken. In de studie werden de ruimtelijke dimensie van 10 Vlaamse beleidsthema's geanalyseerd, en de huidige en toekomstige opportuniteiten voor afstemming en integratie benoemd. De analyse resulteerde in negen weerhouden kansenvelden voor cross-sectorale beleidsafstemming en –integratie, op Vlaams niveau, en met ruimte als integrerend platform. De studie stelt geen 'nieuw beleid' voor, enkel bestaand beleid wordt gescreend.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Documentanalyse van vooral beleidsteksten, semigestructureerd interviews met experts van de 10 Vlaamse beleidsthema's, aangevuld met experts van Ruimte Vlaanderen. <i>VLM: zie ook toelichting 18 april 2016 die georganiseerd werd door Ruimte Vlaanderen. Hans Vandermaelen lichtte de resultaten toe van deze studie uitgevoerd in opdracht van Ruimte Vlaanderen.</i>
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Beleidsuggesties
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	(04/2016: wordt binnenkort gepubliceerd op de website...)
OMSCHRIJVING (5): plattlandsrelevantie	In de studie worden de ruimtelijke dimensie van 10 Vlaamse beleidsthema's geanalyseerd, waaronder ook Plattelandsbeleid. Dit resulteerde in negen weerhouden kansenvelden voor cross-sectorale beleidsafstemming en –integratie op Vlaams niveau en met ruimte als integrerend platform. Voor bijna alle kansenvelden worden huidige en toekomstige opportuniteiten voor afstemming en integratie met het Plattelandsbeleid benoemd. - <i>ENERGIE hernieuwbare energie: geen specifieke bestemming, verweving? beleidsintegratie, platteland/gebiedsgerichte werking wordt vermeld als belangrijke partner</i> - <i>VOORZIENINGEN kwalitatieve ruimtelijke (voorzieningen)clustering: platteland = dalend voorzieningenniveau, # beleidsinitiatieven, citaat PBP 1.0 (niet de directe aanwezigheid van voorzieningen... wel bereikbaarheid, kwaliteit, sociale cohesie, gebiedsgerichte werking kent kansen</i> - <i>WONEN ruimtelijke weerslag van woonbehoeften: vergrijzing vs onaangepast woonaanbod (ageing in place),</i> - <i>BEDRIJVIGHEID dynamische bedrijfslocaties met max verweving: opstarters op het platteland worden minder 'gedwongen' dan stad en hebben meer monitoring nodig om te zoeken naar meer geschikte locaties = opvang doorgroeiers, hergebruik leegstand,</i> - <i>KLIMAAT regionale klimaatadaptatie (klimaatreflex - verdroging Kempen!), zie labo Ruimte (hoe droogte aanpakken @ Kempen?), regionaal bepaald, cros sectorale aanpak</i> - <i>KLIMAAT: mitigatie, broeikasgassen vermijden, cros sectorale aanpak, GB netwerken aanpakken,</i> - <i>REGIONAAL OPEN RUIMTE BELEID: ruimtevragen OR talrijk, niet concreet, tegenstrijdig, beleidsvacuüm in de Kempen (toekomst LB?), afstemmings- en integratievraagstukken, gebiedsvisies AGNAS op VL niveau opgemaakt en vertaling in NI en GRUP en SBZ-beheersplannen! (gebiedsgerichte beleid VLM is operationalisering OR beleid = uitvoering VL kader = AGNAS, VEN-IVON</i> - <i>WATER iwb, verharding, signaalgebieden, media</i>

	<p>- <i>OMGEVINGSKWALITEIT: inzetten op OK, transversale bezorgdheden, gebiedsgerichte aanpak, kennis nodig, pilot cases, incentives, samenbrengen partners, gebiedsgerichte werking vs stadsvernieuwing, middelen gekoppeld aan gebiedsgericht beleid koppelen en OK, zie mina 4 oefening (leefmilieukwaliteit = ruimtelijke kwaliteit = + sociale poot/ participatie</i></p>
--	--

23.2 Departement Economie Wetenschap & Innovatie

23.2.1

...

REFERENTIE	
PERIODE	
LOCATIE	
AARD	
FINANCIERDER(S)	
PROMOTOR	
PARTNERS	
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	

23.3 Departement Landbouw & Visserij, Afdeling Monitoring & Studie (AMS)

23.3.1 Uitdagingen voor de Vlaamse landbouw. Een verkenning van bepalende externe veranderingen	
REFERENTIE	Uitdagingen voor de Vlaamse landbouw. Een verkenning van bepalende externe veranderingen
PERIODE	2014
LOCATIE	Brussel
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Dirk Bergen, Dirk Vervloet, Dirk Van Gijseghe
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Externe veranderingen buiten de land- en tuinbouw hebben invloed op de wijze waarop land- en tuinbouwbedrijven zich zullen moeten organiseren. Daarom heeft het Departement Landbouw en Visserij een verkenning of 'horizon scanning' uitgevoerd. Deze verkenning is vanuit verschillende invalshoeken gebeurd, waarbij de belangrijkste externe veranderingen geclusterd zijn in vijf veranderingsdomeinen: maatschappij, technologie, consument, keten en overheid. De oefening kan het debat aanwakkeren en een aanzet geven om te anticiperen op de toekomstige ontwikkelingen, of het nu gaat om het afwenden van bedreigingen of het benutten van kansen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwalitatief
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Bergen D., Vervloet D. & Van Gijseghe D. (2014) Uitdagingen voor de Vlaamse landbouw – Een verkenning van bepalende externe veranderingen, Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting-info/publicaties/studies/2014/uitdagingen-voor-de-vlaamse-landbouw-een-verkenning-van#sthash.XkQnmPI.dpuf
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Deze verkenning van uitdagingen voor de Vlaamse landbouw gebeurde vanuit verschillende invalshoeken, waarbij de belangrijkste externe veranderingen geclusterd zijn in vijf veranderingsdomeinen: maatschappij, technologie, consument, keten en overheid.
23.3.2 Nieuwe invalshoeken voor landbouw en beleid. Verslag van acht visies op transitie in landbouw en voeding	
REFERENTIE	Nieuwe invalshoeken voor landbouw en beleid. Verslag van acht visies op transitie in landbouw en voeding
PERIODE	2014
LOCATIE	Brussel
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen

PROMOTOR	Linn Dumez, Dirk Vervloet, Kris Roels, Eva Van Buggenhout, Tom Van Bogaert, Dirk Van Gijsegem
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>Met de TransEATiesessies die L&V organiseerden, werd getracht om het denken over transitie binnen de Vlaamse overheid ingang te doen vinden en na te gaan hoe dit concept een rol kan spelen voor landbouw en voeding.</p> <p>In dit cahier brengen we de boodschappen van de verschillende sprekers samen: Hans Bruyninckx, Dirk Carrez, Olivier De Schutter, Sofie Dobbelaere, Peter Tom Jones, Dorien Knockaert, Tobias Leenaert, Eva Van Buggenhout, Patrick Van Damme en Bavo Verwimp. Het cahier is een weergave van de bijdragen van de sprekers zelf, zonder verdere beoordeling en zonder verwijzing naar de interactieve discussies met de deelnemers.</p> <p>L&V start met een toelichting van het concept transitie. Vervolgens wordt vanuit vijf verschillende invalshoeken naar transitie in het landbouw- en voedingssysteem gekeken: transitie in de economie, in de landbouw, bij de consument, in de keten en bij de overheid.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwalitatief
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Dumez L., Vervloet D., Roels K., Van Bogaert T., Van Buggenhout E. & Van Gijsegem D. (2014) Nieuwe invalshoeken voor landbouw en beleid. Verslag van acht visies op transitie in landbouw en voeding. Cahier, Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting-info/publicaties/studies/2014/nieuwe-invalshoeken-voor-landbouw-en-beleid-verslag-van#sthash.npU9iOMl.dpuf
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het rapport start met een toelichting van het concept transitie. Vervolgens beschouwt het vanuit vijf verschillende invalshoeken naar transitie in het landbouw- en voedingssysteem: transitie in de economie, in de landbouw, bij de consument, in de keten en bij de overheid.
23.3.3	Innovatie in de Vlaamse land- en tuinbouw. Resultaten 2014 van het Landbouwmonitoringsnetwerk
REFERENTIE	Innovatie in de Vlaamse land- en tuinbouw. Resultaten 2014 van het Landbouwmonitoringsnetwerk
PERIODE	2014
LOCATIE	Brussel
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Anne Vuylsteke en Dirk Van Gijsegem
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Innovatie helpt land- en tuinbouwbedrijven om economische ontwikkeling te realiseren en tegemoet te komen aan maatschappelijke uitdagingen. Om een beter zicht te krijgen op innovatie in de Vlaamse land- en tuinbouw organiseerde de studiedienst van het Departement Landbouw en Visserij in maart 2014 een enquête bij de deelnemers aan het Landbouwmonitoringsnetwerk (LMN), een representatieve steekproef van een 750-tal land- en tuinbouwbedrijven.
OMSCHRIJVING (2):	Kwantitatief

onderzoeksmethode	
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Vuylsteke A. & Van Gijsegem D. (2014) Innovatie in de Vlaamse land- en tuinbouw. Resultaten 2014 van het Landbouwmonitoringsnetwerk, Beleidsdomein Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting-info/publicaties/studies/innovatie-en-toekomst/innovatie-de-vlaamse-land-en-tuinbouw#sthash.JEB5dnUq.dpuf
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Uit de resultaten blijkt dat 43% van de bedrijfsleiders de voorbije twee jaar een innovatie of vernieuwing doorvoerde op het bedrijf. Dat percentage is het hoogst in de tuinbouwsector (52%) en het laagst in de rundveehouderij (35%). Binnen de tuinbouwsector heeft de sierteelt met 62% het hoogste aandeel innoverende bedrijven.
23.3.4 Permacultuur: een verkenning	
REFERENTIE	Permacultuur: een verkenning
PERIODE	2015
LOCATIE	Brussel
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Linn Dumez
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Midden twintigste eeuw maakte het concept van de permacultuur opgang. In Vlaanderen zijn er slechts enkele professionele permacultuurbedrijven die gericht zijn op voedselproductie. Een aantal bestaande beleidsmaatregelen zijn toepasbaar zijn op permacultuurprojecten. Een uitdaging blijft het vinden van voldoende betaalbare grond.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwalitatief
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Dumez L. (2015) Permacultuur: een verkenning, Beleidsdomein Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting-info/publicaties/studies/innovatie-en-toekomst/permacultuur-een-verkenning#sthash.1lkcCsUM.dpuf
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek focust op het concept 'permacultuur' waar wordt ingezet op een multifunctioneel landgebruik en waarin percelen instaan voor bijvoorbeeld natuur, voedselproductie, recreatie en waterberging.
23.3.5 Back to basics. Circulaire economie en landbouw	
REFERENTIE	Back to basics. Circulaire economie en landbouw

PERIODE	2016
LOCATIE	Brussel
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Eva Van Buggenhout, Anne Vuylsteke en Dirk Van Gijsegem
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>In de circulaire economie staat het sluiten van materialenkringlopen centraal. Het concept is de laatste jaren niet meer weg te denken uit het Vlaamse en Europese beleid. De land- en tuinbouw werkt al van oudsher met natuurlijke kringlopen – denk aan water, nutriënten en bodem –, maar door de verregaande industrialisering in de voorbije eeuw is ook deze sector geëvolueerd naar een efficiënt, maar lineair systeem van ontginning en uitputting. Een landbouwer kan aan de slag gaan met drie modellen. In het kringloopbedrijfsmodel probeert hij als voedselproducent zoveel mogelijk de kringloop te sluiten op het landbouwbedrijf zelf. In het verwaardingsmodel fungeert hij als leverancier van grondstoffen in een sectoroverschrijdende keten, gebaseerd op biomassa. In het multi-actor- en multifunctioneel landbouwmodel wordt het landbouwbedrijf een schakel in een circulaire, verstedelijkte omgeving, waar het diverse functies vervult en samenwerkt met andere actoren, zoals burgers, ngo's en lokale besturen. Het nieuwe van de modellen zit in het sterk innovatieve en technologische karakter. Ook de complexe ketens en de samenwerking met een veelheid aan sectoren en actoren zijn vaak nog onontgonnen terrein in de landbouwsector. Het huidige discours in de land- en tuinbouw concentreert zich vooral op efficiëntie en lage kosten. Toch ontwaren we ontluikende kiemen van circulair denken en handelen in de land- en tuinbouw: een agro-ecologisch biobedrijf, valorisatie van reststromen uit de tomaten- en paprikateelt voor verpakkingen, stadslandbouwprojecten, enz. De meeste initiatieven zijn vooralsnog kleinschalig en kampen nog met technische en organisatorische uitdagingen en onzekerheid over het economisch rendement. Elke landbouwer-ondernemer moet zelf de analyse maken of hij zich in de circulaire economie kan inschalen.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Van Buggenhout E., Vuylsteke A. & Van Gijsegem D. (2016) Back to basics? Circulaire economie en landbouw, Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting-info/publicaties/studies/innovatie-en-toekomst/back-basics-circulaire-economie-en#sthash.Se7Oiy0D.dpuf
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Circulaire economie is een nieuw landbouwmodel. Voorwaarden zijn wel dat de landbouwer kennis en inzicht verwerft, nieuwe technologieën implementeert en investeringen doet. Een aantal randvoorwaarden kunnen een circulaire systeemverandering bevorderen: stimuleren van innovatie en kennisuitwisseling, faciliteren van samenwerking, slim ruimtelijk plannen, stad en omliggend platteland

	verbinden en sensibiliseren van de consument.
23.3.6 Boer(in) in hoofd, hart en nieren	
REFERENTIE	Boer(in) in hoofd, hart en nieren
PERIODE	2013
LOCATIE	Brussel
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Eva Van Buggenhout, Anne Vuylsteke, Joeri Deuninck en Dirk Van Gijsegem -
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Begin 2012 beantwoordden 663 deelnemers van het Landbouwmonitoringnetwerk (LMN) vragen over een waaier van aspecten van hun beroeps- en leefsituatie. Wat waarderen ze in hun beroep? Liggen ze wakker van schulden? Zijn ze gelukkig? Hebben ze tijd voor hobby's? De resultaten staan in dit rapport. Het biedt een boeiende blik op de mens achter de LMN-bedrijfsleider: een boer(in) in hoofd, hart en nieren.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Van Buggenhout E., Vuylsteke A., Deuninck J. & Van Gijsegem D. (2013) Boer(in) in hoofd, hart en nieren. Onderzoek naar sociale duurzaamheid in de Vlaamse land- en tuinbouw anno 2012, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Monitoring en Studie, Brussel
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting-info/publicaties/studies/2013/boerin-hoofd-hart-en-nieren
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het eerste kwantitatieve sociologisch landbouwonderzoek sinds jaren waarbij ca. 660 deelnemers van het landbouwmonitoringnetwerk bevroegd werden over hun beroeps- en leefsituatie (beroepswaardering, zorgen over schulden, geluk, ontspanning, ...).
23.3.7 Recht van bij de boer(in). Een blik achter de schermen bij 130 bedrijven met korte ketenverkoop in Vlaanderen	
REFERENTIE	Recht van bij de boer(in). Een blik achter de schermen bij 130 bedrijven met korte ketenverkoop in Vlaanderen
PERIODE	2015
LOCATIE	Brussel
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Eva Van Buggenhout & Anne Vuylsteke

PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>In de land- en tuinbouw spreken we van een korte keten als de boer producten rechtstreeks of met een beperkt aantal tussenschakels verkoopt aan de consument. Een nieuw rapport onderzoekt de korte ketenverkoop in Vlaanderen op basis van een enquête waaraan 130 bedrijven deelnamen.</p> <p>Volgens het Landbouwrapport 2014 zijn er in Vlaanderen 2.133 land- en tuinbouwers die aan hoeveverkoop doen. Dat is 8,5% van alle land- en tuinbouwers in Vlaanderen. Er zijn ook 457 hoeveverwerkers die bijvoorbeeld confituur, fruitsap, kaas of ijs vervaardigen op het bedrijf. In 2013 kocht een op de vijf Vlaamse gezinnen minstens eenmaal per jaar op de hoeve. De korte ketenverkoop van de bedrijven in de enquête blijkt heel divers: van fruit tot zuivel, van klein tot groot, van onervaren tot ervaren, van winkel tot markt. Gemiddeld zijn de korte ketenbedrijven er al zeventien jaar mee bezig. 56% heeft meer dan 50 klanten per week, ruim een kwart 200 en meer.</p> <p>Een op de drie bedrijven verkoopt meer dan de helft van de eigen productie via de korte keten. Aardappelen, verwerkte zuivel en melk bevinden zich het vaakst in het aangeboden assortiment. 92% heeft een eigen hoevewinkel. Andere afzetkanalen zijn horecazaken, collega-landbouwers, (boeren)markten en voedselteams. De voldoening en waardering staan bovenaan op het lijstje van motieven om aan korte ketenverkoop te doen. Op de tweede plaats staat het contact met de consument, gevolgd door het behalen van een aanvullend inkomen en autonomie. De nadruk op immateriële motivatie is dus groot.</p> <p>Korte keten is een belangrijke strategie om een aanvullend inkomen te behalen of het inkomen te spreiden. De omzetcijfers van de korte ketenverkoop vertonen een grote spreiding tussen de bedrijven. Voor 80% speelt het inkomen uit de korte keten een essentiële rol in het gezinsinkomen. De korte keten is echter niet altijd winstgevend en de landbouwers zijn vaak onzeker over hun inkomen. De helft van de bedrijven die deelnamen, klaagt over de zware druk op de arbeid. Gemiddeld werken er 1,55 voltijds equivalenten per bedrijf in de korte keten, vooral de bedrijfsleider en de meewerkende partner. 58% van de verantwoordelijken van de korte keten zijn vrouwen, terwijl maar 19% van de bedrijfsleiders een vrouw is.</p> <p>Uit de enquête blijkt dat de korte ketenverkoop en de traditionele landbouwactiviteit complementair zijn. 75% van de bedrijven kiest voor verkoop via de korte keten om de landbouwactiviteit niet te moeten uitbreiden en de helft om de landbouwactiviteit voort te kunnen zetten. Vooral bedrijven die al een hoge omzet halen uit de korte ketenverkoop zien verbreding als een strategie om te groeien. De overgrote meerderheid heeft de voorbije vijf jaar geïnvesteerd in de verkoop. De gemiddelde investering bedraagt 99.000 euro, maar de verschillen zijn groot. De helft van de bedrijven noemt het gebrek aan subsidies of andere financiële steun een belangrijk tot zeer belangrijk knelpunt. Heel wat bedrijven komen niet in aanmerking voor VLIF-steun, omdat het minimumbedrag voor steun te hoog is of omdat ze een te hoge omzet hebben uit verkoop van producten van anderen. Dat laatste wordt wel aangepakt in het nieuwe plattelandsontwikkelingsprogramma PDPO III..</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Van Buggenhout E. & Vuylsteke A. (2014) Recht van bij de boer(in). Een blik achter de schermen bij 130 bedrijven met korteketenverkoop in Vlaanderen, Afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting-info/publicaties/studies/ondernemerschap/recht-van-bij-de-boerin-een-blik-achter
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Korte keten is een belangrijke strategie om een aanvullend inkomen te behalen of het inkomen te spreiden. Uit de enquête blijkt dat de korte ketenverkoop en de traditionele landbouwactiviteit complementair zijn. 75% van de bedrijven kiest voor

	<p>verkoop via de korte keten om de landbouwactiviteit niet te moeten uitbreiden en de helft om de landbouwactiviteit voort te kunnen zetten. Vooral bedrijven die al een hoge omzet halen uit de korte ketenverkoop zien verbreding als een strategie om te groeien. Het rapport pleit er voor om ook de andere knelpunten inzake VLIF en wetgeving aan te pakken, alternatieve financiering te promoten, het ondersteuningsaanbod aan te passen aan de diversiteit van de korteketenverkoop en blijvend te streven naar voldoende cijfermateriaal over korteketenverkoop in Vlaanderen</p>
23.3.8 Kort maar krachtig: samenwerking bij logistiek in de korte keten	
REFERENTIE	Kort maar krachtig: samenwerking bij logistiek in de korte keten
PERIODE	2014
LOCATIE	Brussel
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Eva Van Buggenhout, Anne Vuylsteke en Dirk Van Gijsegem
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>De Vlaamse overheid lanceerde op 12 oktober 2011 een strategisch plan voor de korte keten om de knelpunten op te lossen en actoren te ondersteunen en te stimuleren. Via doelstelling 6 zet het strategisch plan o.a. in op de optimalisatie van de distributie en de logistiek met het oog op een efficiëntere organisatie van de korte keten. Rond logistiek en distributie zijn er namelijk nog heel wat verbeteringen mogelijk. Het Vlaamse strategisch plan schuift samenwerking naar voren als oplossing om tot een optimale, slimme logistiek te komen.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwalitatief
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Van Buggenhout E., Vuylsteke A. & Van Gijsegem D. (2014) Kort maar krachtig: samenwerking bij logistiek in de korte keten, Afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting-info/publicaties/studies/2014/kort-maar-krachtig-samenwerking-bij-logistiek-de-korte
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>Dit rapport heeft als doel om in kaart te brengen hoe men via samenwerking het product zo efficiënt mogelijk bij de consument kan krijgen in de korte keten. Dat betekent echter niet dat er één sleutel formule is voor logistieke samenwerking. Integendeel, het gaat vaak om maatwerk. Gezien de rijke literatuur en voorraad aan case studies beogen we voornamelijk de versnipperde kennis samen te brengen door een overzicht te bieden van de literatuur, lopende en afgelopen projecten, case studies en de belangrijkste aanbevelingen, belicht vanuit logistiek standpunt. Vanuit al die verzamelde kennis komen we tot een praktisch hanteerbare checklist.</p>
23.3.9 Landbouw in stedelijke omgeving. CSA's en andere initiatieven	

REFERENTIE	Landbouw in stedelijke omgeving. CSA's en andere initiatieven
PERIODE	2015
LOCATIE	Brussel
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Ewout Zwaenepoel, Dirk Van Gijsegem
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het netwerk van Vlaamse CSA-bedrijven telt inmiddels 26 leden, voornamelijk in Vlaams-Brabant (8), Antwerpen (7) en West-Vlaanderen (6). Een gemiddeld CSA-bedrijf is in 2014 1,61 ha groot en telt 155 leden in volwassenenequivalenten. De bedrijfsleider is vaak hoger opgeleid. Een oogstaandeel schommelt rond de 250 euro per volwassene per jaar. Het accent ligt vooral op seizoensgroenten en kleinfruit. Een voedselteam is een groep van gezinnen uit eenzelfde buurt die samenwerken voor de rechtstreekse aankoop van producten van lokale landbouwers. Verspreid over heel Vlaanderen zijn er 168 teams actief, vooral in Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen (elk 48). Consumenten kiezen bewust voor de korte keten en een duurzamere landbouw, maar hun engagement t.o.v. de producent is minder omvattend. Op een boerenmarkt staan landbouwers met hun eigen producten. Alles samen tellen Vlaanderen en Brussel 41 boerenmarkten. Daarnaast zijn er ook nog 68 'gewone' markten waar landbouwers hun hoeveproducten te koop aanbieden.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Zwaenepoel E. & Van Gijsegem D. (2015) Landbouw in stedelijke omgeving. CSA's en andere initiatieven, Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting-info/publicaties/studies/markt-en-keten/landbouw-stedelijke-omgeving-csas-en-andere
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Stadslandbouw, boerenmarkten en voedselteams bieden kansen voor lokale voedselproductie. Ze dragen ook bij aan maatschappelijke doelen als zorg voor de omgeving, ontspanning en educatie. Gemeenschapslandbouw kan verschillende vormen aannemen. De laatste tijd duiken heel wat kleinschalige initiatieven op die de kloof tussen stad en platteland en tussen landbouwer en consument proberen te overbruggen. Leden betalen de landbouwer een jaarlijks lidmaatschapsgeld om de productiekosten van de boerderij te kunnen dekken en ontvangen in ruil een wekelijks oogstaandeel gedurende het teeltseizoen, ofwel via zelfoogst ofwel via groentepakketten. Community Supported Agriculture staat voor een wederzijdse relatie van ondersteuning en betrokkenheid tussen lokale landbouwers en burgers.
23.3.10	Ex ante evaluatie van het Vlaamse programma voor plattelandontwikkeling 2014-2020 (PDPO III)

REFERENTIE	Ex ante evaluatie van het Vlaamse programma voor plattelandsontwikkeling 2014-2020 (PDPO III)
PERIODE	2014
LOCATIE	Brussel
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	IDEA, ANTEA & UGent
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In uitvoering van het Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) stelt Vlaanderen een derde plattelandsontwikkelingsprogramma op: het PDPO III 2014-2020. Een externe evaluator, bestaande uit een consortium van IDEA Consult, Universiteit Gent en Antea Group, evalueerde het ontwerp van dit programma. Meer concreet beoordeelde de ex ante evaluator de omgevingsanalyse, de relevantie van de maatregelen, de interne en externe coherentie, het indicatorenkader, de implementatiesystemen en de verwachte milieu-impact.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	IDEA, ANTEA & UGent (2013) Ex ante evaluatie van het Vlaamse programma voor plattelandsontwikkeling 2014-2020 (PDPO III), Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting-info/publicaties/studies/2013/ex-ante-evaluatie-van-het-vlaamse-programma-voor
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Ex ante evaluatie PDPO III

23.3.11

Erosieregels in het kader van de randvoorwaarden van het GLB

REFERENTIE	Erosieregels in het kader van de randvoorwaarden van het GLB
PERIODE	2015
LOCATIE	Brussel
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Dirk Bergen, Tom Van Bogaert
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1):	Deze studie vergelijkt de wijze waarop de erosieregels in het kader van de

algemeen doel	randvoorwaarden van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) zijn ingevuld in Vlaanderen met de manier waarop dat gebeurd is in Wallonië, Nederland, Duitsland en Frankrijk. Voor de drie landen is daarenboven speciaal gekeken naar regio's die dicht bij België aanleunen: (Zuid-)Limburg in Nederland, Noordrijn-Westfalen in Duitsland en Picardië in Frankrijk. Voor deze benchmarking zijn we uitgegaan van de in de betrokken landen en regio's uitgewerkte wetgeving voor de normen voor het in goede landbouw- en milieuconditie (GLMC) houden van de landbouwgronden die in aanmerking komen voor directe steun. Meer bepaald leggen we de focus op de GLMC 5-norm "minimaal grondbeheer op basis van de specifieke omstandigheden ter plaatse om erosie tegen te gaan" en de in Vlaanderen daaraan gekoppelde GLMC 4-norm "minimale bodembedekking". We kijken ook naar de daarvan afgeleide instructies voor de landbouwers.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwalitatief
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting-info/publicaties/studies/beleid/erosieregels-het-kader-van-de-randvoorwaarden-van-het
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Uit de vergelijking blijkt dat bij de invulling van de twee normen enorme verschillen zijn ontstaan tussen lidstaten en regio's. Vlaanderen vaart een wat andere koers door de twee normen formeel te integreren en door voor graduele aanscherping te opteren. Bovendien kiest het principieel voor een aanpak aan de bron. De Vlaamse regelgeving is ten slotte nogal gedetailleerd uitgewerkt: er zijn heel wat regels voor bepaalde teelten of groepen van teelten en voor de handelingen die op erosiegevoelige percelen kunnen of moeten worden verricht.
23.3.12 Schaalgrootte en schaalvergroting in de Vlaamse land- en tuinbouw	
REFERENTIE	Schaalgrootte en schaalvergroting in de Vlaamse land- en tuinbouw
PERIODE	2014
LOCATIE	Brussel
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Anne Vuylsteke, Dirk Bergen en Els Demuyne
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De Vlaamse land- en tuinbouw zit in een voortdurend proces van schaalvergroting. Vlaanderen telt in 2012 25.217 landbouwbedrijven, waarvan 72% met beroepsmatig karakter. Het aantal landbouwbedrijven is ten opzichte van 2002 met een derde teruggelopen, een daling van gemiddeld 4% per jaar. Maar tegelijkertijd is in tien jaar tijd de gemiddelde oppervlakte cultuurgrond per bedrijf gestegen met 46% tot 24,5 ha. Een gespecialiseerd rundveebedrijf telt nu 116 dieren, een varkensbedrijf 1.771

	eenheden en een pluimveebedrijf 41.036 stuks. -
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief en kwalitatief
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Vuylsteke A., Bergen D. & Demuyne E. (2014) Schaalgrootte en schaalvergroting in de Vlaamse land- en tuinbouw, Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting-info/publicaties/studies/sectoren/schaalgrootte-en-schaalvergroting-de-vlaamse-land-en
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het schaalvergrotingsproces beïnvloedt op termijn de structuur van de Vlaamse land- en tuinbouw sterk. Het rapport beschrijft de fenomenen schaalgrootte en schaalvergroting. Het rapport kan als basis dienen voor verdere discussie rond de verdere ontwikkeling van de Vlaamse land- en tuinbouw.
23.3.13 Landbouwrapport 2014	
REFERENTIE	Landbouwrapport 2014
PERIODE	2014
LOCATIE	Brussel
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Jonathan Platteau, Dirk Van Gijsegem, Tom Van Bogaert
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De vijfde editie van het Landbouwrapport staat in het teken van het nieuwe gemeenschappelijke landbouwbeleid van de Europese Unie. In 2015 treedt namelijk het hervormde GLB in werking. Vlaanderen legt daarbij eigen accenten door de principes in beleidsmaatregelen te vertalen. Het LARA schetst bovendien internationale economische en politieke ontwikkelingen, beschrijft de Vlaamse land- en tuinbouw op basis van de laatst beschikbare cijfers, met specifieke aandacht voor structurele, economische en milieu-indicatoren, en brengt het agrobusinesscomplex en de volledige keten in beeld. Omdat er achter de cijfers land- en tuinbouwers van vlees en bloed schuilgaan, vertellen we ook het verhaal van negen bedrijfsleiders.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief, Kwalitatief
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Platteau J., Van Gijsegem D. & Van Bogaert T. (reds.) (2014), Landbouwrapport 2014, Departement Landbouw en Visserij, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting-info/publicaties/studies/sectoren/landbouwrapport-2014

OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	/
23.3.14 Economische impact van schaalvergroting in de Vlaamse melkveehouderij	
REFERENTIE	Economische impact van schaalvergroting in de Vlaamse melkveehouderij
PERIODE	2015
LOCATIE	Brussel
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Bart Van der Straeten, Joeri Deuninck
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Structurele verandering is eigen aan elke economische sector. Schaalvergroting is een onvermijdelijk kenmerk binnen het proces van structurele verandering. Ook bij de melkveehouderij is er al decennialang een proces van schaalvergroting aan de gang. Met het verdwijnen van de melkquota op 1 april 2015 zet een aantal melkveebedrijven de stap om een (sterke) productieverhoging door te voeren. In de sector leeft het gevoel dat groter worden noodzakelijk is, wil men ook in de toekomst blijven produceren. In deze studie staan we stil bij de economische gevolgen van schaalgrootte en schaalvergroting op bedrijfsniveau. De analyses gebeuren op basis van gegevens uit het Landbouwmonitoringsnetwerk (LMN). Uit de diverse analyses komt naar voren dat grotere melkveebedrijven gemiddeld een hoger bruto saldo, arbeidsinkomen en cashflow per 100 liter geproduceerde melk hebben. Daarop staat echter een grens.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Van der Straeten B. & Deuninck J. (2015) Economische impact van schaalvergroting in de Vlaamse melkveehouderij: resultaten op basis van het Landbouwmonitoringsnetwerk, Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting-info/publicaties/studies/sectoren/economische-impact-van-schaalvergroting-de-vlaamse
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Als het bedrijf te groot wordt, dalen de marges per eenheid product opnieuw. Ook de groeiersterkte speelt een rol. Niet groeien verlaagt zowel het inkomen van het bedrijf als de crisisbestendigheid. Te sterk groeien verlaagt opnieuw datzelfde inkomen en de crisisbestendigheid. Ergens tussen beide uitersten ligt het optimale groeipad. Hoe groter het bedrijf, hoe meer groei het in regel aankan. De optimale groei valt echter onmogelijk te becijferen en verschilt van bedrijf tot bedrijf.
23.3.15 De paardensector in Vlaanderen	

REFERENTIE	De paardensector in Vlaanderen
PERIODE	2016
LOCATIE	Brussel
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Vincent Samborski, Jonathan Platteau, An De Praeter en Eveline De Vidts
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>De paardenhouderij is in 2014 goed voor een omzet van minstens 800 miljoen euro en een tewerkstelling van minstens 2.700 voltijdse equivalenten. Vlaanderen telt 201.814 geregistreerde paardachtigen. Daarvan zijn er 133.000 rijpaarden, 14.000 trekpaarden en 47.000 pony's. 13% van het aantal geregistreerde paarden – circa 25.000 stuks - bevindt zich op een landbouwbedrijf. Een goeie 3.000 landbouwers hebben een of meerdere paarden op het bedrijf. Gemiddeld staan er dus 8 paarden per bedrijf. Dat gemiddelde aantal stijgt de laatste tien jaar. De federale politie beschikt over 150 paarden en 140 operationele ruiters.</p> <p>De fokkerij boekt ongeveer 100 miljoen euro omzet. Het exacte aantal fokkers kan niet volledig achterhaald worden. Enkel wanneer fokkers lid zijn van een vereniging en veulens laten inschrijven in een stamboek, zijn ze bekend. Daarnaast zijn er ook heel wat hobbyfokkers die hun paard, pony of ezel niet inschrijven in een stamboek en dus onder de radar blijven. In 2014 lieten ongeveer 4.280 fokkers met woonplaats in Vlaanderen nagenoeg 5.620 veulens inschrijven bij een van de erkende verenigingen. In Vlaanderen zijn er 475 maneges en pensionstallen. Samen zijn ze goed voor een omzet van 106 miljoen euro en een tewerkstelling van 1.680 voltijdse equivalenten. De omzet uit paardenwedenschappen wordt geraamd op 281 miljoen euro. Vijf renverenigingen staan in voor de organisatie ervan: Waregem Koerse, vzw Felix De Ruyck, de Koninklijke Renvereniging Oostende, Hippodroom Kuurne en Drafwedrennen Tongeren. Vlaanderen telt 230 jockeys van drafpaarden en 36 van galoppaarden.</p> <p>De verwerking van paardenvlees uit binnen- en buitenland is in handen van vier grote spelers. De omzet van die bedrijven bedraagt 115 miljoen euro. De gemiddelde Vlaming eet per jaar 0,7 kg paardenvlees. Slagerijen en warenhuizen halen uit die verkoop een omzet van circa 65 miljoen euro</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Samborski V. et al (2016) De paardensector in Vlaanderen, Departement Landbouw en Visserij, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting-info/publicaties/studies/sectoren/de-paardensector-vlaanderen
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	De paardenhouderij is in 2014 goed voor een omzet van minstens 800 miljoen euro en een tewerkstelling van minstens 2.700 voltijdse equivalenten. Vlaanderen telt 201.814 geregistreerde paardachtigen.
23.3.16	Food footprint: welke oppervlakte is nodig om de Vlaming te voorzien van lokaal voedsel? Een theoretische denkoefening -
REFERENTIE	Food footprint: welke oppervlakte is nodig om de Vlaming te voorzien van lokaal

	voedsel? Een theoretische denkoefening
PERIODE	2014
LOCATIE	Brussel
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Sylvie Danckaert
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Lokaal geproduceerd voedsel consumeren is met het oog op duurzaamheid wenselijk. Maar ook op vlak van voedselzekerheid is lokaal voedsel produceren van groot belang. Immers, de toenemende bevolking, de schaarste aan fossiele brandstoffen, de toenemende bodemaantasting, biodiversiteitsverlies en de toenemende geopolitieke conflicten beïnvloeden de voedselzekerheid. Maar hoeveel ruimte zou er theoretisch nodig zijn in Vlaanderen om wat wij vandaag consumeren ook lokaal te produceren?
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Danckaert S., Deuninck J. & Van Gijsegem D. (2013) Food footprint: welke oppervlakte is nodig om de Vlaming te voorzien van lokaal voedsel? Een theoretische denkoefening, Departement Landbouw en Visserij, Brussel
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting-info/publicaties/studies/2014/food-footprint-welke-oppervlakte-nodig-om-de-vlaming
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	De studie maakt een inschatting van de behoefte aan landbouwgrond om Vlaanderen te voeden. In het kader van voedselzekerheid gaan onderzoekers na hoeveel ruimte er theoretisch nodig zou zijn in Vlaanderen om wat wij vandaag consumeren ook lokaal te produceren?
23.3.17 Agro-ecologie. Een nieuwe kijk op landbouw	
REFERENTIE	Agro-ecologie. Een nieuwe kijk op landbouw
PERIODE	2013
LOCATIE	Brussel
AARD	Focusrapport
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Dirk Bergen
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1):	Agro-ecologie is geen nieuw systeem, maar een concept. Om een uitweg te zoeken uit

algemeen doel	de huidige of dreigende patstellingen (of lock-ins) kunnen alle landbouwsystemen bestudeerd worden op basis van agro-ecologische principes en inzichten. Die steunen in eerste instantie op de ecologische relaties tussen de natuurlijke hulpbronnen die in de landbouw gebruikt worden. Vanuit een breder perspectief heeft agro-ecologie drie verschijningsvormen: transdisciplinaire kennis (van wetenschappers), interdisciplinaire landbouwpraktijken (van landbouwers) en sociale bewegingen (vanuit de maatschappij). Hun integratie heeft een gezamenlijke actiemodus opgeleverd om het dominante landbouw- en voedselregime te contesteren en daarvoor alternatieven te ontwikkelen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwalitatief
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Bergen D. (2013) Agro-ecologie – Een nieuwe kijk op landbouw, Beleidsdomein Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting-info/publicaties/studies/2013/agro-ecologie-een-nieuwe-kijk-op-landbouw
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Agro-ecologie komt naar voren als een belangrijk concept, zeker in het Zuiden, om optimaal gebruik te maken van de mogelijkheden voor “ecologische intensivering” tegen een aanvaardbare kostprijs. Voor kapitaalintensieve landbouwsystemen lijken de oplossingen complexer
23.3.18 Jaarverslagen PDPO (Programma voor plattelandsontwikkeling Vlaanderen 2007-2013)	
REFERENTIE	Jaarverslagen PDPO (Programma voor plattelandsontwikkeling Vlaanderen 2007-2013)
PERIODE	2007-2014
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Linn Dumez – linn.dumez@vlaanderen.be – 02 552 78 20
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De jaarverslagen zijn officiële rapporteringen aan de Europese Commissie en zijn opgemaakt aan de hand van de Europese indicatorenset en de toezichts- en evaluatierichtlijnen. De jaarverslagen geven een beeld van de uitvoering van het PDPOII.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief: analyse van cijfers van ALV / betaalorgaan / VLM.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: Dumez L. & Van Zeebroeck M. (2012) Programma voor Plattelandsontwikkeling Vlaanderen 2007-2013, Jaarverslag 2011, Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel. Dumez L., Van Zeebroeck M. (2011) Stimuleren Vlaams Programma voor

	<p>Plattelandsontwikkeling 2007-2013, Jaarverslag 2010, Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.</p> <p>Van Zeebroeck M. & Maertens, E. (2010) Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013, Jaarverslag 2009, Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.</p> <p>Van Zeebroeck M., Carels K., Samborski V. & Danckaert S. (2009) Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013, Jaarverslag 2008, Beleidsdomein Landbouw en Visserij, Afdeling Monitoring en Studie, Brussel.</p>
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	<p>Resultaten: publiek beschikbaar op</p> <p>2011: http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=2792</p> <p>2010: http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=2232</p> <p>2009: http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=1722</p> <p>2008: http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=1350</p> <p>Data: individuele data (brondata) confidentieel</p>
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>Disciplines: institutioneel</p> <p>Plaats: centraal</p> <p>Thema's: bestuurlijk, ruraal ondernemerschap, ecosysteemdiensten, sociaal, landbouw</p>
23.3.19 Landbouwindicatoren op bekkenniveau	
REFERENTIE	Landbouwindicatoren op bekkenniveau
PERIODE	2012
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Sylvie Danckaert – sylvie.danckaert@lv.vlaanderen.be – 02 552 78 20
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In deze studie worden 19 landbouwindicatoren op bekkenniveau berekend. De indicatoren kunnen dienen als input bij het voorbereiden van de tweede generatie waterbeheerplannen of kunnen als beleidsinstrument gebruikt worden om gebiedsgerichte afwegingen te maken.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief: GIS-analyse van Mestbank- en ALV-data op bekkenniveau
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: Danckaert S., Van Zeebroeck M. & Lenders S. (2012) Landbouwindicatoren op bekkenniveau, Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	<p>Resultaten: publiek beschikbaar op</p> <p>http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=2779</p> <p>Data: beperkt / confidentieel (brondata) – kaarten te verkrijgen</p>

OMSCHRIJVING (5): plattellandsrelevantie	De studie berekent 19 landbouwindicatoren op bekkenniveau om gebiedsgerichte afwegingen te maken (waterbeheer). Disciplines: geografisch, landbouweconomisch, ecologisch Plaats: centraal Thema's: gebiedsgericht, ecosysteemdiensten, water, landbouw
23.3.20 Bestemming en gebruik van landbouwgrond	
REFERENTIE	Bestemming en gebruik van landbouwgrond
PERIODE	2012
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen Middelen
PROMOTOR	Sylvie Danckaert
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Hoeveel areaal is in de ruimtelijke plannen bestemd voor landbouw? Hoeveel ervan is er herbevestigd? En hoeveel ervan wordt effectief gebruikt door de landbouw? Een nieuw rapport levert daarvoor cijfermateriaal aan op basis van de ruimteboekhoudingen van het Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed en het geïntegreerd controle- en beheersysteem van Agentschap voor Landbouw en Visserij.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief onderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: Danckaert, S. (2012). Bestemming en gebruik van landbouwgrond
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Rapport beschikbaar op http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=3013 Data confidentieel
OMSCHRIJVING (5): plattellandsrelevantie	De studie levert cijfermateriaal van het areaal (herbevestigd) agrarisch gebied o.b.v. ruimteboekhoudingen. Discipline: geografisch Thema's: gebiedsgericht, landbouw, biodiversiteit OPEN RUIMTE: landbouwareaal, planning
23.3.21 Mogelijkheden voor een vernieuwend bedrijfsadviesstelsel voor de landbouw	
REFERENTIE	Mogelijkheden voor een vernieuwend bedrijfsadviesstelsel voor de landbouw
PERIODE	2012
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht

FINANCIERDER(S)	Eigen Middelen
PROMOTOR	Dirk Bergen, Michael Van Zeebroeck
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De GLB-voorstellen van de Europese Commissie voor de volgende programmeringsperiode 2014-2020 geven een nieuwe, bredere invulling aan het bedrijfsadviesstelsel (BAS). Er gaat daarbij bijzondere aandacht naar advies over klimaat, water, energie en biodiversiteit en naar de verdere verduurzaming van het Europese landbouwbedrijf. De voorstellen bieden de mogelijkheid om het Vlaamse BAS te hervormen en er een meer op maat van de landbouwer en zijn bedrijf opgesteld advies van te maken. Een nieuwe studie verkent het pad en geeft aan waar het BAS in de toekomst op kan inspelen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief onderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: Bergen et al. (2012). Mogelijkheden voor een vernieuwend bedrijfsadviesstelsel voor de landbouw
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Rapport beschikbaar op http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=2961
OMSCHRIJVING (5): plattelandrelevantie	De studie focust op bedrijfsadviesstelsel (BAS) op maat van de landbouwer en zijn bedrijf. Mestbeleid wordt beschouwd als afzonderlijk sectoraal beleid met minder relevantie voor het te ontwikkelen Vlaams plattelandbeleid. Discipline: beleidsgericht Thema's: bedrijfseconomisch, landbouw MILIEU & KLIMAAT: duurzaamheid SOCIALE COHESIE: bedrijfsleven
23.3.22	Transitie naar een duurzaam landbouw- en voedingssysteem in Vlaanderen: een systeemanalyse
REFERENTIE	Transitie naar een duurzaam landbouw- en voedingssysteem in Vlaanderen: een systeemanalyse
PERIODE	2012
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	VMM
PROMOTOR	VMM-MIRA en AMS
PARTNERS	Erik Mathijs (KU Leuven), Frank Nevens (VITO) en Philippe Vandenbroeck (shiftN)
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In het topicrapport 'Transitie naar een duurzaam landbouw- en voedingssysteem in Vlaanderen: een systeemanalyse' nemen de auteurs de organisatie van onze voedselproductie en -consumptie van grond tot mond kritisch onder de loep. Hiermee

	willen de Vlaamse Milieumaatschappij en het Departement Landbouw en Visserij het maatschappelijke debat en de visievorming rond een duurzamer landbouw- en voedingssysteem wetenschappelijk helpen ondersteunen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwalitatief toekomst onderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: Matthijs et al. (2012). Transitie naar een duurzaam landbouw- en voedingssysteem in Vlaanderen: een systeemanalyse
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Rapport beschikbaar op http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=2913
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek focust op voedselproductie en -consumptie ter ondersteuning van het maatschappelijk debat en de visievorming rond duurzaam voedsel. Discipline: toekomstgericht Thema's: bedrijfseconomisch, landbouw, milieu, transitie OPEN RUIMTE: transities SOCIALE COHESIE: bedrijfsleven MILIEU & KLIMAAT: milieu, voeding STAD-PLATTELAND: ruraal ondernemerschap
23.3.23 Consumentenparticipatie op een landbouwbedrijf	
REFERENTIE	Community Supported Agriculture. Consumentenparticipatie op een landbouwbedrijf
PERIODE	2012
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen Middelen
PROMOTOR	Sylvie Danckaert, Kris Roels
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Community Supported Agriculture (CSA) of gemeenschapslandbouw is een wederzijdse relatie van ondersteuning en betrokkenheid tussen lokale landbouwers en burgers die de landbouwer jaarlijks lidmaatschapsgeld betalen om de productiekosten van de boerderij te kunnen dekken. In ruil ontvangen de leden een wekelijks oogstaandeel gedurende het lokale teeltseizoen. Dat wordt ofwel door de leden gedaan in de vorm van 'zelfpluk' of 'zelfoogst' of in de vorm van pakketten. In Nederland wordt ook van 'pergola-landbouw' gesproken. In Vlaanderen zijn er momenteel tien actieve CSA-bedrijven. Het zijn allemaal kleine bedrijven (minder dan 5 ha) die werken volgens de principes van de biologische of biodynamische landbouw.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief onderzoek
OMSCHRIJVING (3):	Rapport: Sylvie Danckaert, Kris Roels (2012). Community Supported Agriculture.

eindproduct	Consumentenparticipatie op een landbouwbedrijf
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Rapport beschikbaar op http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=2890
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek focust op Community Supported Agriculture (CSA) of gemeenschapslandbouw waarbij participatie centraal staat (bio, zelfpluk, zelfoogst, voedselpakketten,...). Discipline: beleidsgericht, geografisch Thema's: bedrijfseconomisch, landbouw STAD-PLATTELAND: ruraal ondernemerschap, zelfoogstboerderij SOCIALE COHESIE: bedrijfsleven MILIEU & KLIMAAT: milieu, voeding
23.3.24 Groene en blauwe diensten in Vlaanderen. Praktijkervaringen.	
REFERENTIE	Groene en blauwe diensten in Vlaanderen. Praktijkervaringen.
PERIODE	2011
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Sylvie Danckaert – sylvie.danckaert@lv.vlaanderen.be – 02 552 78 20
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het doel van de studie was tweeledig: enerzijds om een overzicht te krijgen van afgesloten, lopende of opstartende praktijkinitiatieven waarbij het concept 'groene en/of blauwe diensten' toegepast wordt en anderzijds inzicht te verkrijgen in stimulerende en belemmerende factoren die een rol kunnen spelen bij de praktische uitvoering van initiatieven rond groene en/of blauwe diensten.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Enquête bij 550 instanties. Interviews met 10 instanties
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: Danckaert S., Van Gijsegem D. & Bas L. (2011) Groene en blauwe diensten in Vlaanderen. Praktijkervaringen, Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten: publiek beschikbaar op http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=2019 Data: confidentieel
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek bestudeert de praktische uitvoering van initiatieven rond groene en/of blauwe diensten. Disciplines: ecologisch, institutioneel Plaats: centraal Thema's: water, ecosysteemdiensten, bestuurlijk, landbouw

23.3.25 Agromilieumaatregelen: hoe denken landbouwers erover?	
REFERENTIE	Agromilieumaatregelen: hoe denken landbouwers erover?
PERIODE	2011
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Ellen Maertens – ellen.maertens@lv.vlaanderen.be – 02 552 78 20
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Via een enquête bij een selectie van landbouwers met en zonder agromilieumaatregelen verzamelden we informatie over de beweegredenen waarom landbouwers al of niet deelnemen, over het effect van agromilieumaatregelen op het bedrijf en over de argumenten die hen (niet) kunnen overtuigen om een agromilieumaatregel aan te vragen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Schriftelijke enquête bij 777 landbouwers
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: Maertens E. (2011) Agromilieumaatregelen: Hoe denken landbouwers erover?, Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten: publiek beschikbaar op http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=2064 Data: confidentieel
OMSCHRIJVING (5): plattlandsrelevantie	Dit onderzoek focust op de motivatie van landbouwers om al dan niet agromilieumaatregelen uit te voeren. Disciplines: sociaal, landbouweconomisch, institutioneel Plaats: centraal Thema's: bestuurlijk, ruraal ondernemerschap, ecosysteemdiensten, sociaal, landbouw
23.3.26 Cohesiebeleid in relatie tot plattlandsbeleid.	
REFERENTIE	Cohesiebeleid in relatie tot plattlandsbeleid.
PERIODE	2011
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Michael Van Zeebroeck – michael.vanzeebroeck@lv.vlaanderen.be - 02 552 78 20
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1):	De studie gaat in op de relatie van cohesiebeleid en plattlandsbeleid en gaat op zoek

algemeen doel	naar kansen die het cohesiebeleid biedt voor het platteland.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuuronderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: Van Zeebroeck M. (2011) Cohesiebeleid in relatie tot plattelandsbeleid, Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten: publiek beschikbaar op http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=2350
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Disciplines: institutioneel Plaats: centraal Thema's: bestuurlijk, landbouw
23.3.27	
Verbreding in land- en tuinbouw. Stand van zaken in 2011	
REFERENTIE	Verbreding in land- en tuinbouw. Stand van zaken in 2011
PERIODE	2011
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Vincent Samborski – vincent.samborski@lv.vlaanderen.be – 02 552 78 20
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Een toestandsbeschrijving van de verbrede landbouw in Vlaanderen
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief: analyse van cijfers van ALV
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: Samborski V. (2012) Verbreding in land- en tuinbouw, Stand van zaken in 2011, Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten: publiek beschikbaar http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=2814 Data: brondata confidencieel
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Disciplines: geografisch, landbouweconomisch, ecologisch, sociaal Plaats: centraal Thema's: landgebruik, ecosysteemdiensten, ruraal ondernemerschap, agronatuur, kwetsbare groepen, landbouw.
23.3.28	
Verbreding in land- en tuinbouw. Stand van zaken in 2010	
REFERENTIE	Verbreding in land- en tuinbouw. Stand van zaken in 2010

PERIODE	2011
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Vincent Samborski, vincent.samborski@lv.vlaanderen.be, 02 552 78 20
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Een toestandsbeschrijving van de verbrede landbouw in Vlaanderen
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief: analyse van cijfers van ALV
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: Samborski, V. & Platteau, J. (2011) Verbreding in de Vlaamse landbouw: stand van zaken 2010, Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten: publiek beschikbaar op http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=2282 Data: brondata confidencieel
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Disciplines: geografisch, landbouweconomisch, ecologisch, sociaal Plaats: centraal Thema's: landgebruik, ecosysteemdiensten, ruraal ondernemerschap, agronatuur, kwetsbare groepen, landbouw
23.3.29	Grond te koop? Elementen voor de vergelijking van prijzen van landbouwgronden en onteigeningsvergoedingen in Vlaanderen.
REFERENTIE	Grond te koop? Elementen voor de vergelijking van prijzen van landbouwgronden en onteigeningsvergoedingen in Vlaanderen.
PERIODE	2011
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Dirk Bergen – Dirk.bergen@lv.vlaanderen.be - 02 552 78 20
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Dit rapport wil cijfermateriaal aanleveren over de verkoop- en pachtprizen van landbouwgronden in Vlaanderen en Nederland en brengt elementen aan voor de onderlinge vergelijking van onteigeningsvergoedingen en flankerende maatregelen.
OMSCHRIJVING (2):	- Kwantitatief: vergelijking pacht- en verkoopprijzen in Vlaanderen en Nederland. De Vlaamse Landmaatschappij leverde verwerkt cijfermateriaal aan over verkoopprijzen

onderzoeksmethode	van landbouwgronden in Vlaanderen (periode 2005-2009) op basis van haar eigen databank. Voor de gegevens over de situatie in Nederland werd geput uit de jaarrapporten van de Dienst Landelijk Gebied. - Kwalitatief: met/via de Vlaamse Landmaatschappij werd inhoudelijke gediscussieerd over de problematiek, werden contacten georganiseerd met aankoopcommissarissen en grensboeren en werd informatie verstrekt over de situatie in Nederland. Literatuuronderzoek.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten: publiek beschikbaar op http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=2350
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Disciplines: landbouweconomisch Plaats: centraal Thema's: fiscaliteit, landbouw
23.3.30 Landbouw in een groen en dynamisch stedengewest	
REFERENTIE	Landbouw in een groen en dynamisch stedengewest
PERIODE	2010
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Sylvie Danckaert – sylvie.danckaert@lv.vlaanderen.be – 02 552 78 20
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Deze studie heeft als doel na te gaan welke rol landbouw kan hebben in de realisatie van een groen en dynamisch stedengewest. Een tweede doelstelling was nagaan in welke mate deze rol momenteel ondersteund of belemmerd wordt door het beleid. Ten derde wordt gekeken hoe we de (rol van de) landbouw voor de realisatie van een groen en dynamisch stedengewest kunnen versterken.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuurstudie
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: Danckaert S., Cazaux G., Bas L. & Van Gijsegem D. (2010) Landbouw in een groen en dynamisch stedengewest, Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten: publiek beschikbaar op http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=1638 Data: -
OMSCHRIJVING (5):	Disciplines: institutioneel Plaats: centraal

plattelandsrelevantie	Thema's: bestuurlijk, rurality near the city (stad-land, peri-urbaan), landbouw
23.3.31 Agrobiodiversiteit: een steunpilaar voor de 3e generatie agromilieumaatregelen	
REFERENTIE	Agrobiodiversiteit: een steunpilaar voor de 3e generatie agromilieumaatregelen
PERIODE	2010
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	AMS - ams@vlaanderen.be – 02 552 78 20
PARTNERS	INBO-ILVO
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De opzet van deze studie is tweeledig: in eerste instantie wordt een analyse gemaakt van de relaties tussen agrobiodiversiteit en de Vlaamse landbouw. In tweede instantie worden maatregelen geïnventariseerd (20 bestaande pakketten en 17 nieuwe) die de positieve relaties tussen landbouw en biodiversiteit kunnen versterken, of wederzijdse negatieve effecten kunnen reduceren.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Het merendeel van de informatie in dit rapport werd verzameld door uitgebreide literatuurstudie, aangevuld met expertenkennis bij INBO en ILVO. Daarnaast vond een stakeholderconsultatie om de resultaten af te toetsen bij verschillende relevante organisaties die betrokken zijn bij de ontwikkeling, implementatie of toepassing van agromilieumaatregelen.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: D'Haene K., Laurijssens G., Van Gils B., De Blust G. & Turkelboom F. (2010) Agrobiodiversiteit. Een steunpilaar voor de 3de generatie agromilieumaatregelen? Rapport van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) i.s.m. het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO). In opdracht van het Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie. INBO.R.2010.38
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten: publiek beschikbaar op http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=1947 Data: confidentieel
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Disciplines: ecologisch, geografisch, landbouweconomisch Plaats: centraal Thema's: ecosysteemdiensten, landschap, biodiversiteit, gebiedsgericht, landbouw
23.3.32 Impact van PDPOII-maatregelen op de biodiversiteit	
REFERENTIE	Impact van PDPOII-maatregelen op de biodiversiteit
PERIODE	2010
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht

FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Ellen Maertens – ellen.maertens@lv.vlaanderen.be – 02 552 78 20
PARTNERS	INBO
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De studie zoekt op systematische wijze en gebiedsdekkend voor Vlaanderen naar verbanden tussen een biodiversiteitscomponent (broedvogels van landbouwlandschappen) en de inzet van agromilieumaatregelen uit het programma voor plattelandontwikkeling 2007-2013 (PDPO II).
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Analyse van databanken van ALV (perceelsdata) en data uit het broedvogelmeetnet (ABV-meetnet INBO), aangevuld met data uit een voor dit project ontwikkeld meetnet bestaande uit 14 meetgebieden in Vlaanderen met een uitgesproken gradiënt aan PDPO-maatregelen.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: Strubbe D., Verschelde P., Hens M., Wils C., Bauwens D., Dermout M. & De Bruyn L. (2010) Impact van PDPO II-maatregelen op de biodiversiteit. Studie uitgevoerd door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) in opdracht van het Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten: publiek beschikbaar op http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=1965 Data: Meetnetdata na te vragen bij INBO – data ALV: beperkt / confidencieel
OMSCHRIJVING (5): plattelandrelevantie	Disciplines: ecologisch, geografisch Plaats: centraal Thema's: ecosysteemdiensten, landschap, biodiversiteit, landbouw
23.3.33 Landbouwrapport	
REFERENTIE	Landbouwrapport
PERIODE	2008 - 2010
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Jonathan Platteau – jonathan.platteau@lv.vlaanderen.be – 02 552 78 20
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In het landbouwrapport wordt de Vlaamse landbouw-, tuinbouw- en visserijsector, met inbegrip van het betreffende beleid, zo accuraat mogelijk beschreven.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuuronderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapporten: Platteau J., Van Gijsegem D. & Van Bogaert T (reds.) (2010), Landbouwrapport 2010,

	Departement Landbouw en Visserij, Brussel. Platteau J., Van Bogaert T. en Van Gijsegem D. (reds.) (2008), Landbouwrapport 2008. Departement Landbouw en Visserij, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten: publiek beschikbaar op 2010: http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=1987 2008: http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?fid=282 Data: verwerkte data te verkrijgen
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Disciplines: landbouweconomisch Plaats: centraal Thema's: landbouw
23.3.34 Blauwe diensten door de Vlaamse land- en tuinbouw	
REFERENTIE	Blauwe diensten door de Vlaamse land- en tuinbouw
PERIODE	2009
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Sylvie Danckaert – sylvie.danckaert@lv.vlaanderen.be – 02 552 78 20
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Doel van de studie is aan het concept blauwe diensten een concretere invulling te geven. Naast een omschrijving van het concept, wordt aangegeven hoe de landbouw momenteel al (indirect) inspeelt op vragen vanuit het waterbeleid en welke mogelijkheden er zijn voor blauwe diensten in Vlaanderen, uitgaande van de voorstellen in het ontwerp-maatregelenprogramma (MAPRO) en een literatuurstudie.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuuronderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: Danckaert S. & Carels K. (2009) Blauwe diensten door de Vlaamse land- en tuinbouw, Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten: publiek beschikbaar op http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=1380 Data: -
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Disciplines: ecologie Plaats: centraal Thema's: water, ecosysteemdiensten, landbouw
23.3.35 Leefbaarheid in de landbouw – een werkbaar begrip?	
REFERENTIE	Leefbaarheid in de landbouw – een werkbaar begrip?

PERIODE	2009
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Dirk Bergen – dirk.bergen@lv.vlaanderen.be – 02 552 78 20
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De studie heeft een dubbele doelstelling, enerzijds het begrip “leefbaarheid” helder te omschrijven en anderzijds zal getracht worden om voor het begrip “leefbaarheid” objectief verifieerbare kengetallen of richtcijfers te definiëren.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Deze benaderingen van leefbaarheid zijn deels het resultaat van literatuurstudie maar vooral van bevraging van vertegenwoordigers van de verschillende betrokken organisaties.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: Bergen D. (2009) Leefbaarheid in de landbouw – Een werkbaar begrip?, Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten: publiek beschikbaar op http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=1526
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Disciplines: institutioneel, sociaal, landbouweconomisch Plaats: centraal Thema's: sociaal, armoede, landbouw
23.3.36	Indicatoren voor het opvolgen van de hoge natuurwaarden op landbouwgrond (HNVF) in het kader van de PDPO-monitoring. Een verkennende analyse.
REFERENTIE	Indicatoren voor het opvolgen van de hoge natuurwaarden op landbouwgrond (HNVF) in het kader van de PDPO-monitoring. Een verkennende analyse.
PERIODE	2009
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Sylvie Danckaert – sylvie.danckaert@lv.vlaanderen.be – 02 552 78 20
PARTNERS	INBO
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De studie van AMS en INBO is een verkennende analyse voor een baseline-indicator met wetenschappelijk onderbouwde criteria voor wat al dan niet als HNVF kan worden beschouwd.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief: GIS-analyse van bestaande datalagen (ALV, INBO, VLM) Literatuuronderzoek

OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: Danckaert S., Carels K., Van Gijsegem D. & Hens M. (2009) Indicatoren voor het opvolgen van de hoge natuurwaarden op landbouwgrond in het kader van de PDPO-monitoring. Een verkennende analyse, Beleidsdomein Landbouw en Visserij, Afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten: publiek beschikbaar op http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=1443 Data: beperkt / confidencieel
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Disciplines: ecologisch Plaats: centraal Thema's: gebiedsgericht, landschap, biodiversiteit, landbouw
23.3.37 De landbouwactiviteit in Vlaamse gemeenten, proeve van typologie.	
REFERENTIE	De landbouwactiviteit in Vlaamse gemeenten, proeve van typologie.
PERIODE	2009
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Sylvie Danckaert – sylvie.danckaert@lv.vlaanderen.be – 02 552 78 20
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De studie heeft als doel gemeenten met een vergelijkbare landbouwactiviteit onder te brengen in zo homogeen mogelijke clusters. De gemeenten die tot eenzelfde cluster behoren, hebben een gelijkaardig landbouwprofiel. De studie kan zo een beeld geven van de concentratie en diversiteit van de Vlaamse land- en tuinbouw.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief: analyse op basis van cijfers van de landbouwtekening van de FOD Economie - visualisatie in GIS.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: Danckaert S., Lenders S. & Oeyen A. (2009) De landbouwactiviteit in Vlaamse gemeenten, proeve van typologie, Beleidsdomein Landbouw en Visserij, Afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten: publiek beschikbaar op http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=1421 Data: confidencieel (brondata) – kaart in GIS-formaat te verkrijgen
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	De studie geeft een beeld van de concentratie en diversiteit van de land- en tuinbouw in Vlaanderen door gemeenten met vergelijkbare landbouwactiviteiten te clusteren. Disciplines: geografisch, landbouweconomisch Plaats: centraal Thema's: gebiedsgericht, landbouw
23.3.38 Water in de Vlaamse land- en tuinbouw	

REFERENTIE	Water in de Vlaamse land- en tuinbouw
PERIODE	2008
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Sonia Lenders – sonia.lenders@lv.vlaanderen.be – 02 552 78 20
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Deze studie heeft tot doel het watergebruik in de landbouw te inventariseren en een antwoord te vinden op volgende vragen: hoeveel water van welke waterbron wordt er gebruikt door de Vlaamse land- en tuinbouw? Welke kostprijs is hieraan verbonden en hoe verhouden de waterkosten zich ten opzichte van de totale bedrijfskosten? Op welke alternatieve manieren kan er water bespaard worden?
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuuronderzoek & analyses op basis van het landbouwmonitoringsnetwerk (AMS)
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: Messely L., Lenders S., Carels K. (2008) Water in de Vlaamse land- en tuinbouw, Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten: publiek beschikbaar op http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=937 Data: confidentieel
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Deze studie inventariseert het watergebruik in de landbouw en de impact op de bedrijfskosten. Disciplines: landbouweconomisch, ecologisch Plaats: centraal Thema's: water, landbouw
23.3.39 Adaptatiemogelijkheden van de Vlaamse landbouw aan klimaatverandering	
REFERENTIE	Adaptatiemogelijkheden van de Vlaamse landbouw aan klimaatverandering
PERIODE	2008
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen Middelen
PROMOTOR	/
PARTNERS	Anne Gobin, Philippe Van De Vreken, Jos Van Orshoven, Wannes Keulemans, Rony Geers, Jan Diels, Hubert Gulinck, Martin Hermy, Dirk Raes, Walter Boon, Bart Muys, Erik Mathijs (Klimaatpark Arenberg, Leuven)

OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	In deze studie wordt een analyse gemaakt van de impact van de klimaatverandering op de Vlaamse land- en tuinbouw. De mogelijke impact wordt eerst zonder en vervolgens met adaptatiemaatregelen begroot. Op basis van de klimaatvoorspellingen voor West-Europa uit het regionale klimaatmodel PRUDENCE en de temperatuurswijzigingen op basis van het KNMI, toegepast op de historische tijdreeks te Ukkel, werd een kwantitatieve analyse uitgevoerd om na te gaan hoe het klimaat er in 2020-2030 uitziet. Deze analyse werd ondersteund door de mondiale verhaallijnen zoals opgesteld door het IPCC en verfijnd in het EURuralis-project voor Europa. Voor de impact op de plantaardige en dierlijke productie werden respectievelijk een dynamisch vegetatiemodel en een threshold model gebruikt. Op basis van de berekende productieresultaten en aangevuld met bevindingen uit de literatuur werden 22 adaptatiemaatregelen opgesteld. De resultaten geven aan dat de technische productiviteit van vooral de zomergewassen negatief beïnvloed wordt door de klimaatveranderingen, ook na adaptatie. In totaal echter blijven de impacten financieel beperkt.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Modelmatig onderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Anne Gobin, Philippe Van De Vreken, Jos Van Orshoven, Wannas Keulemans, Rony Geers, Jan Diels, Hubert Gulinck, Martin Hermy, Dirk Raes, Walter Boon, Bart Muys, Erik Mathijs (Klimaatpark Arenberg, Leuven), (2008). Adaptatiemogelijkheden van de Vlaamse landbouw aan klimaatverandering
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Rapport beschikbaar op http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=841
OMSCHRIJVING (5): plattlandsrelevantie	Discipline: beleidsgericht Thema's: bedrijfseconomisch, landbouw, klimaat SOCIALE COHESIE: bedrijfsleven MILIEU & KLIMAAT: adaptatie, impact (landbouw/milieu), voeding STAD-PLATTELAND: ruraal ondernemerschap
23.3.40 Toestandsbeschrijving van de volkstuinten in Vlaanderen vanuit een sociologische en ruimtelijke benadering.	
REFERENTIE	Toestandsbeschrijving van de volkstuinten in Vlaanderen vanuit een sociologische en ruimtelijke benadering.
PERIODE	2007
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	AMS – ams@vlaanderen.be – 02 552 78 20
PARTNERS	Ugent
OMSCHRIJVING (1):	Dit rapport vormt het verslag van een onderzoek naar volkstuinten in Vlaanderen vanuit een sociologische en ruimtelijke invalshoek. Het rapport bestaat uit vier delen: ten

algemeen doel	eerste een analyse van de beleidscontext en de juridische context van volkstuinparken, ten tweede een inventarisatie van alle volkstuinparken in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en een vergelijking van de onderlinge kwantitatieve, kwalitatieve en sociale verschillen + een enquête in één representatief volkstuinpark waarbij inzicht wordt verkregen in het profiel van de gebruiker en de motieven voor het volkstuinieren, ten derde het opstellen van een algemene richtnorm voor de behoeftebepaling van volkstuinen en ten vierde een sterktezwakte analyse van het volkstuinwezen vanuit een economische, sociale en ecologische invalshoek + het formuleren van aanbevelingen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuuronderzoek Inventarisatie van de volkstuinparken in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is gebeurd op basis van enquêtes.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: Allaert G., Leinfelder H. & Verhoestraete D. (2007) Toestandsbeschrijving van de volkstuinen in Vlaanderen vanuit een sociologische en ruimtelijke benadering, Universiteit Gent - Afdeling Mobiliteit en Ruimtelijke Planning, in opdracht van Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten: publiek beschikbaar op http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=937 Data: (na te vragen bij Ugent)
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Disciplines: sociaal, geografisch Plaats: centraal Thema's: ruimtegebruik, recreatie, sociaal, planning, transformaties
23.3.41	Analyse van de huidige en toekomstige ruimtebehoefte voor land- en tuinbouw en de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen binnen de landbouw.
REFERENTIE	Analyse van de huidige en toekomstige ruimtebehoefte voor land- en tuinbouw en de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen binnen de landbouw.
PERIODE	2007
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	AMS - ams@vlaanderen.be – 02 552 78 20
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De doelstelling van de opdracht was een beter inzicht te krijgen in de toekomstige ruimtebehoefte voor een duurzame Vlaamse land- en tuinbouw. Hiervoor werd aan het onderzoeksconsortium de opdracht gegeven om volgende aspecten te onderzoeken: het historische en huidige ruimtegebruik van de Vlaamse landbouw, de drijvende krachten voor de ontwikkelingen in de Vlaamse landbouw, de doorrekening van de toekomstige ruimtebehoefte voor de Vlaamse landbouw.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuuronderzoek Kwantitatief: analyse van datareeksen van NIS, NBB en Eurostat.

	Scenario-analyses voor de toekomst
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: Gellynck X., Van Huylenbroeck G., Bervoets K. en Vandermeulen V., Leinfelder H., Verhoestraete D., Van Orshoven J., Bomans K., Gullinck H., Vloebergh G., Laureins G., De Greef J. & Wuillaume P. (2007) Analyse van de huidige en toekomstige ruimtebehoefte voor land- en tuinbouw en de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen binnen landbouw, Vakgroep Landbouweconomie (UGent), Vakgroep Civiele Techniek (UGent), SADL (KULeuven), ABNL (KULeuven) en Studiegroep Omgeving in opdracht van Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten: publiek beschikbaar op http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=486 Data: NIS, Eurostat, NBB: publiek (internet)
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Disciplines: sociale wetenschappen (sociale geografie, planologie), landbouweconomisch Plaats: centraal Thema's: planning, landbouw, ruimtegebruik
23.3.42	Vestigingssteun in land- en tuinbouw: onderzoek naar mogelijke toekenning via opbrengstpotentieel
REFERENTIE	Vestigingssteun in land- en tuinbouw: onderzoek naar mogelijke toekenning via opbrengstpotentieel
PERIODE	2007
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Eigen middelen
PROMOTOR	Joeri Deuninck – joeri.deuninck@lv.vlaanderen.be – 02 552 78 20
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De doelstelling van de studie is tweeledig: enerzijds de beschrijving van de huidige procedure voor het toekennen van vestigingssteun op basis van patrimoniale waarde, inclusief een analyse van de afgehandelde dossiers en anderzijds het nagaan van de mogelijkheid om de vestigingssteun toe te kennen op basis van een waardering volgens opbrengstpotentieel, met aandacht voor de kritieke succesfactoren en met argumenten pro en contra ten opzichte van de huidige procedure.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuuronderzoek Kwantitatief: analyse van de vestigingsdossiers naar type en omvang steun, en naar kenmerken van bedrijf- en bedrijfsleider
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport: Deuninck J., Carels K. & Van Gijsegem D. (2007) Vestigingssteun in land- en tuinbouw: onderzoek naar mogelijke toekenning via opbrengstpotentieel, departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.
OMSCHRIJVING (4):	Resultaten: publiek beschikbaar op http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=484

beschikbaarheid	Data: confidantieel
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Disciplines: landbouweconomisch Plaats: centraal Thema's: landbouw

23.4 Studiedienst Vlaamse Regering

23.4.1 SVR-projecties van de bevolking en de huishoudens voor Vlaamse steden en gemeenten, 2015-2030	
REFERENTIE	SVR-projecties van de bevolking en de huishoudens voor Vlaamse steden en gemeenten, 2015-2030
PERIODE	2015
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse Overheid
PROMOTOR	Studiedienst Vlaamse Regering
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De Studiedienst van de Vlaamse Regering maakt met vaste regelmaat projecties van de bevolking en de huishoudens voor Vlaamse steden en gemeenten.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	De projecties vertrekken van de stand van de bevolking en de huishoudens op 1/1/2014 en geven een jaarlijkse vooruitberekening die reikt tot 1/1/2030.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Publicatie van verschillende rapporten op de website van SVR
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek: http://www4.vlaanderen.be/sites/svr/Pages/2015-01-29-projecties.aspx
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Voor de bevolking worden resultaten per leeftijd en geslacht ter beschikking gesteld voor elk van de Vlaamse steden en gemeenten. Tevens wordt voor elke gemeente de voorspelde loop van de bevolking aangereikt. Voor de huishoudens gaat het om het totaal aantal huishoudens, het aantal huishoudens naar huishoudensgrootte en het aantal alleenwonenden naar leeftijd en geslacht
23.4.2 Lokale bestuurskrachtmonitor	
REFERENTIE	Lokale bestuurskrachtmonitor
PERIODE	2014 - ...
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen (SBOV) in opdracht van de Vlaamse overheid
PROMOTOR	Katie Heyse (Agentschap Binnenlands Bestuur) en Dirk Festraets (Studiedienst Vlaamse Regering)

PARTNERS	Studiedienst Vlaamse Regering en Agentschap Binnenlands Bestuur
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De monitor bestaat uit een set van indicatoren die een zicht geeft op de bestuurskracht van een gemeente. Het complexe begrip bestuurskracht is echter niet of nauwelijks te meten met uitsluitend indicatoren. Daarom is de monitor aangevuld met richtvragen tot zelfevaluatie waarmee een bestuur haar bestuurskracht autonoom in vraag kan stellen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Cijfers uit (Vlaamse) databanken
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Digitaal cijfer rapport
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek: http://aps.vlaanderen.be/lokaal/bkm/bkm.htm
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	De data zijn per gemeente te verkrijgen. Het rapport biedt aan elke gemeente de mogelijkheid zich te vergelijken met (het gemiddelde van de gegevens van de indicatoren van) een groep gelijkaardige besturen (op basis van de Belfius-indeling) en met het Vlaamse Gewest.
23.4.3 Gemeentelijke profielschetsen	
REFERENTIE	Gemeentelijke profielschetsen
PERIODE	2014 - ...
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse Overheid
PROMOTOR	Studiedienst Vlaamse Regering (Dirk Moons)
PARTNERS	Agentschap Binnenlands Bestuur en andere stakeholders
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	BBC (Beleids- en beheercyclus) bepaalt dat elk bestuur een strategisch meerjarenplan opmaakt waarin een link wordt gelegd tussen de beleidsdoelstellingen die een bestuur wil realiseren en de financiële middelen die eraan worden gekoppeld. Om de lokale besturen optimaal te ondersteunen bij het opvolgen en realiseren van gemaakte beleidsdoelstellingen en het meerjarenplan zijn de gemeentelijke profielschetsen opgesteld.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Data afkomstig uit verschillende (Vlaamse) databanken.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Digitaal cijfer rapport
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek: http://aps.vlaanderen.be/lokaal/beleidsplannen/gemeentelijke-profielschets.html
OMSCHRIJVING (5):	De data zijn per gemeente te verkrijgen. Het rapport biedt aan elke gemeente de

plattelandsrelevantie	mogelijkheid zich te vergelijken met (het gemiddelde van de gegevens van de indicatoren van) een groep gelijkaardige besturen (op basis van de Belfius-indeling) en met het Vlaamse Gewest. De thema's die aan bod komen zijn demografische kenmerken van de bevolking, bestuurskracht, grondgebonden kenmerken en voorzieningen, economische kerncijfers en levensomstandigheden.
23.4.4 Lokale inburgerings- en integratiemonitor	
REFERENTIE	Lokale inburgerings- en integratiemonitor
PERIODE	2011 -HEDEN
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse Overheid
PROMOTOR	Studiedienst Vlaamse Regering (Jo Noppe)
PARTNERS	Studiedienst Vlaamse Regering en Agentschap voor Binnenlands Bestuur (ABB), vertegenwoordigers uit de lokale integratiediensten en –centra, het kruipunt migratie-integratie, het minderhedenforum en het kabinet van de minister van inburgering.
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De monitor bundelt gegevens op gemeentelijk niveau over de omvang en de maatschappelijke positie van de groep vreemdelingen en personen van buitenlandse herkomst om zo de lokale besturen met betrouwbare cijfergegevens te ondersteunen bij de planning en ontwikkeling van hun beleid ter zake.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Cijfers uit centrale en Vlaamse databanken
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Digitaal cijferrapport
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek: http://aps.vlaanderen.be/lokaal/integratiemonitor.html
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Voor elke gemeente uit het Vlaamse Gewest kan een digitaal cijferrapport afgeleden worden met daarin de gemeentelijke resultaten op de verschillende indicatoren en een vergelijking van deze resultaten met de gemiddelde score van een groep vergelijkbare gemeenten (VRIND indeling) en de score van Vlaanderen in zijn geheel. Vrind indeling: centrumsteden, grootstedelijke rand, grootsteden, kleinstedelijk provinciaal, overgangsgebied, platteland, regionaal stedelijke rand, stedelijk gebied rond Brussel en structuur ondersteunende steden
23.4.1 Vlaamse Regionale Indicatoren (VRIND)	
REFERENTIE	Vlaamse Regionale Indicatoren (VRIND)
PERIODE	1993 - heden
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek

FINANCIERDER(S)	Vlaamse Overheid
PROMOTOR	Bral Luk (luc.bral@dar.vlaanderen.be) – Studiedienst Vlaamse Regering
PARTNERS	Studiedienst Vlaamse Regering, medewerking van de beleidscellen van verschillende departementen, een 200-tal medewerkers uit de Vlaamse overheid, steunpunten en andere instellingen.
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	VRIND is een jaarlijkse monitor gekoppeld aan de legislatuur van de Vlaamse Regering. Via verschillende indicatoren wordt een beeld geschetst van de mogelijke effecten van het vooropgezette beleid.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Indicatoren die zowel via bevraging (vb. scv-enquête, enquête naar arbeidskrachten) worden bekomen als uit (Vlaamse) databanken (vb. kruispuntbank van de sociale zekerheid).
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	- jaarlijkse publicatie boek - elektronische weergave van de gebruikte reeksen op de SVR-website
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek: http://www4dar.vlaanderen.be/sites/svr/Monitoring/Pages/2008-06-vrind.aspx
OMSCHRIJVING (5): plattellandsrelevantie	Doorheen alle hoofdstukken is aandacht voor geografische differentiatie; zo veel als mogelijk wordt gebruikt gemaakt van de VRIND classificatie (centrumsteden, grootstedelijke rand, grootsteden, kleinstedelijk provinciaal, overgangsgebied, platteland, regionaal stedelijke rand, stedelijk gebied rond Brussel en structuur ondersteunende steden). Deze hoofdstukken behandelen een algemeen referentiekader, welvaart, welzijn, cultuur en vrije tijd en omgeving.

23.5 Team Vlaamse Bouwmeester

23.5.1 Ev toevoegingen?	
REFERENTIE	
PERIODE	
LOCATIE	
AARD	
FINANCIERDER(S)	
PROMOTOR	
PARTNERS	
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	

23.6 Vlaamse Landmaatschappij

23.6.1 Onderzoek en begeleiding omgevingskwaliteit	
REFERENTIE	Onderzoek en begeleiding omgevingskwaliteit
PERIODE	2013-2015
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht + praktijkgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Vlaamse Landmaatschappij (VLM) Wim Vandenrijt, Erik Verhaert
PROMOTOR	IDEA consult
PARTNERS	Team Omgeving, Tri.zone, Jusbox
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>VLM medewerkers geven een eerder eigen invulling aan het begrip omgevingskwaliteit. Er wordt op veel verschillende manieren (proces, methodieken, attitude, ...) aan planvorming gedaan om tot omgevingskwaliteit (zonder dat dit evenwel altijd zo expliciet benoemd is) te komen. VLM ziet deze diversiteit als een kans bij het opstarten van een dialoog over en het verbreden en verdiepen van deze kennis.</p> <p>De studie heeft tot doel te komen tot een invulling van het begrip omgevingskwaliteit (conceptueel, begrippenkader, ambities, ...) op maat van VLM. Dit participatief proces moet leiden tot een betere hanteerbaarheid van het begrip omgevingskwaliteit binnen gebiedsgerichte projecten/processen en indirect tot een grotere vertrouwdheid en gedragenheid bij de medewerkers, bestuurders en externe stakeholders. Het proces richt zich zowel tot de instrument (inrichting,...) als de niet instrument gebonden projecten (plattelandsprojecten, flankerende projecten, ...) als processen (mestproblematiek, beheerovereenkomsten, BAS,...). Het begrip omgevingskwaliteit wordt beter hanteerbaar i.k.v. de ruime VLM werking.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<p>De externe opdracht omvat volgende luiken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - participatief (intern & extern) traject: workshops, focusgroepen, bevestigingen, interview, debat, ... - inhoudelijke rapportage met begrippenkader, kritische succesfactoren, handvaten voor een meet/evaluatietool op maat van VLM-activiteiten, ... - communicatiedrager voor de verdere interne en externe doorstroming van de resultaten
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Eenduidige visie en vervolgens methodiek / plan van aanpak binnen VLM
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	www.vlm.be
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het proces en de resultaten van dit onderzoek betekent een meerwaarde voor de VLM werking en haar afgeleverde producten of uitgevoerde werken. Het begrip

	omgevingskwaliteit wordt vertaald naar de taken en werksituatie(s) binnen VLM. In 2016 worden de 9 kernkwaliteiten onder vorm van een 'radar omgevingskwaliteit' uitgetest in specifieke projecten en processen van VLM om zo te komen tot een leidraad Omgevingskwaliteit. Deze leidraad is absoluut relevant voor het platteland gezien het bijdraagt tot de doelstelling B 'Werken aan de betere omgevingskwaliteit op maat van een gebied' Er bestaat nog steeds een nood aan indicatoren op maat van het platteland, o.a. voor de omgevingskwaliteit binnen gebiedsgerichte projecten en in het kader van beleidsplanning te monitoren (PBP 1.0, p. 26). De leidraad vormt hiertoe een aanzet.
23.6.2	Rural Alliances (Landelijke allianties)
REFERENTIE	Rural Alliances http://www.rural-alliances.eu
PERIODE	2011-2015
LOCATIE	Loopt in 6 Europese landen: Frankrijk, België, UK, Ierland, Nederland en Duitsland
AARD	Interreg IVB project
FINANCIERDER(S)	Interreg IVB en cofinanciering van 12 partners: Lead Partner: Brecon Beacons National Park Authority (UK), Boerenbondvereniging voor Projecten vzw (BE), Comhairle Contae Mhaigh Eo (IE), Gemeente Lochem (NL), Laval Mayenne Technopole (FR), Maison de l'Emploi, du Développement, de la Formation et de l'Insertion du Pays de Redon-Bretagne Sud (MEDEFI) (FR), South Kerry Development Partnership Ltd. (IE), Stichting Streekhuis Het Groene Woud & De Meierij (NL), Stichting Streekhuis Kempenland (NL), University of Wales, Trinity Saint David / Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant (UK), Vlaamse Landmaatschappij (VLM) (BE)
PROMOTOR	Lead Partner: Brecon Beacons National Park Authority (UK)
PARTNERS	<ul style="list-style-type: none"> - BE: Vlaamse Landmaatschappij (Sylvie Fosselle), Boerenbondvereniging voor Projecten vzw - NL: Gemeente Lochem, Stichting Streekhuis Het Groene Woud & De Meierij, Stichting Streekhuis Kempenland - UK: University of Wales, Trinity Saint David / Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant - IE: Comhairle Contae Mhaigh Eo, South Kerry Development Partnership Ltd. - FR: Laval Mayenne Technopole, Maison de l'Emploi, du Développement, de la Formation et de l'Insertion du Pays de Redon-Bretagne Sud (MEDEFI) <p>Een overzicht van de thematische allianties (energie, toerisme, inclusie) worden opgelijst op de website.</p>
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>Landelijke gebieden in Europa ondergaan snelle veranderingen. Jonge mensen vertrekken, keren niet terug, nieuwe mensen bewegen naar landelijke gebieden en moeten nieuwe vrienden en connecties maken met het lokale leven. De ouderen vragen zich af hoe lang ze er kunnen blijven en hoelang dat zelfstandig kan (zonder zorg of andere hulp). De oude levenswijzen zijn veranderd en niet langer afhankelijk van landbouw en bosbouw. Nieuwe soorten bedrijvigheid verschijnen en zijn aangepast aan de moderne trends. Ook gezinnen en gemeenschappen zijn veranderd: van iedereen kent/helpt iedereen evolueerde de lokale gemeenschap tot meer segregatie en soms isolatie. De vonk die nodig is om een dorp, stad of gebied levendig/bruisend te maken lijkt deze dagen ongrijpbaar.</p> <p>Dit innovatieve project zal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een nieuw type alliantie vormen tussen ondernemingen en lokale gemeenschappen,

	<p>waarbij landelijke bewoners gemobiliseerd worden. Men zal samenwerken om te helpen de gemeenschap aan te passen aan de veranderende demografie in de moderne landelijke samenleving.</p> <ul style="list-style-type: none"> - profiteren van de beste kwaliteiten van ondernemersprincipes zodat plattelandsbewoners in staat zijn om op te treden als vertegenwoordiger van zichzelf en kunnen bijdragen tot een betere sociale integratie en concurrentievermogen. - nieuwe relaties en samenwerkingen creëren tussen de publieke sector en rurale gemeenschappen om landelijke middelen en diensten te beschermen en verbeteren. - een 'Landelijk Levendigheid meetindex' opmaken (Rural Vibrancy Measuring Index) om mensen te helpen hun gemeenschap te evalueren en acties te ondernemen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuurstudie en case studies.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Een blue print voor toekomstige 'alliantievorming' en een Landelijk Levendigheid meetindex' (Rural Vibrancy Measuring Index).
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Begin 2015
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoeksproject focust op het creëren van nieuwe landelijke allianties (relaties en samenwerkingen) tussen lokale actoren (ondernemingen, plattelandsbewoners) om landelijke middelen en diensten te beschermen en verbeteren. Demografische trends zoals vergrijzing en zorg in dorpsgemeenschappen komt daarbij aan bod. Als case heeft De Merode zowel linken met toerisme als inclusie.
23.6.3 Energielandschappen: Posad 3E	
REFERENTIE	Energielandschappen: Posad 3E
PERIODE	2013-2015
LOCATIE	Vlaanderen (algemeen) en twee cases/gebieden (Roeselaere en Albertkanaal)
AARD	Analyse + ontwerpend onderzoek
FINANCIERDER(S)	VLM en VITO
PROMOTOR	Team Vlaamse Bouwmeester
PARTNERS	Universiteit Gent en Resourcedesign i.k.v. Labo Ruimte en in opdracht van het Team Vlaams Bouwmeester, Ruimte Vlaanderen, VITO (Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek), VLM (Vlaamse Landmaatschappij - Bert Barla) en VEA (Vlaams Energieagentschap)
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>Doel van de studieopdracht is om te komen tot inspirerende ruimtelijke concepten, ontwerpstrategieën en inrichtingsprincipes die erop gericht zijn om op innovatieve wijze technologieën betreffende hernieuwbare energie op een duurzame en ruimtelijk kwalitatieve manier te integreren binnen ruimtelijke opgaven op verschillende schaalniveaus (lokaal, regionaal, Vlaams, internationaal).</p> <p>Op basis hiervan wordt gekomen tot relevante aanbevelingen over hoe deze ruimtelijke concepten, ontwerpstrategieën en inrichtingsprincipes gevaloriseerd kunnen worden</p>

	<p>binnen onderzoek, praktijk en beleid.</p> <p>Twee mogelijke 'ruimtelijke' benaderingen van het begrip 'energielandschappen' zijn denkbaar. In een eerste benadering wordt geprobeerd het energielandschap duidelijk te definiëren of af te bakenen als een op zich staande entiteit waarvoor ruimte wordt aangesneden. In een tweede benadering worden energiesystemen geïntegreerd in het bebouwde landschap en verweven met andere functies. Gezien de beperkte beschikbaarheid van ruimte als grondstof, spreekt het voor zich dat we naar geïntegreerde oplossingen moeten streven.</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kritische analyse (inventarisatie, interpretatie, ontwerpagenda) en ontwerpend onderzoek (incl. haalbaarheidsanalyse).
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	<p>Rapport en presentatie</p> <p>http://www.vlaamsbouwmeester.be/nl/nieuws/rapport-energielandschappen</p> <p>https://www.ruimtevlaanderen.be/NL/Diensten/Onderzoek/Studies/articleType/ArticleView/articleId/8950/Energielandschappen</p>
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	vanaf 10.03.2016
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>Energielandschappen kaderen binnen het gebiedsgericht inzetten op uitdagingen van klimaatsverandering, bodembeheer en waterbeheer met een verbetering van de omgevingskwaliteit als hoofddoel (PBP 1.0, p.28).</p> <p>Een van de kernboodschappen uit het onderzoek is dat we de loutere 'toepassing van energie op het landschap' zullen moeten overstijgen, dat we af moeten van het idee van afbakenen: energie mag niet een zoveelste bestemming of ruimteclaim worden naast de andere. Uit een eerste snelle kwantitatieve analyse bleek immers dat het realiseren van 100% hernieuwbare energie, met de huidige technologie en op basis van de huidige vraag in Vlaanderen, een enorm ruimtelijk beslag zou leggen op dat landschap.</p> <p>De conclusie die de onderzoekers hieruit kunnen trekken is dubbel: enerzijds is er nood aan verder studiewerk en nieuwe strategieën voor een reductie aan de vraagzijde, anderzijds zullen we in het energie-aanbod op zoek moeten naar oplossingen die uitgaan van een gedeeld ruimtegebruik en gekoppelde belangen.</p> <p>Deze studie is een eerste oefening, die de impact van het energievraagstuk op het landschap, op onze ruimtelijke ontwikkeling, duidelijk aantoonde. Beide cases illustreren bijvoorbeeld de onwenselijkheid van bepaalde landschappelijke evoluties en de nood aan maatregelen die ook het energieverbruik drastisch verminderen, een aspect dat in het kader van deze studie niet aan bod kwam. Er zijn belangen af te wegen en keuzes te maken. Principes van collectiviteit – dichter, collectiever en compacter bouwen, collectief vervoer, het koppelen van verschillende functies – kunnen een leidraad zijn om aan de slag te gaan op concrete plekken.</p> <p>Ruimte Vlaanderen zet in het kader van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen in op de verdere uitbouw van energielandschappen in Vlaanderen. Gezien de beperkte beschikbare ruimte in Vlaanderen, zullen we energiesystemen moeten verweven met andere functies en ze integreren in ons bebouwde landschap. Omdat de koppeling van gebruikers en producenten een leidend principe is, biedt de energieopgave bovendien</p>

	<p>ook een kans om een duurzamer en collectiever ruimtegebruik te stimuleren. VLM wil het thema hernieuwbare energie op een gedegen wijze verkennen zodat goed wordt nagedacht over wat de rol en ambitie van de VLM kan zijn enerzijds, en er anderzijds optimaal wordt ingezet op gezamenlijke kennisontwikkeling vanuit verschillende initiatieven binnen de VLM.</p>
23.6.4	EFRO D2 – Landbouwwegen – opmaak financiële analyse voor de inrichting en het onderhoud van de Vlaamse landelijke wegen
REFERENTIE	EFRO D2 – Landbouwwegen – opmaak financiële analyse voor de inrichting en het onderhoud van de Vlaamse landelijke wegen
PERIODE	2012 - 2013
LOCATIE	Vlaanderen – 20 bevroagde gemeenten
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	VLM
PROMOTOR	VLM, Sabine Gheysen , sabine.gheysen@vlm.be , 050 / 45 81 27
PARTNERS	ALBON, VVSG, provincie West-Vlaanderen, VLM
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De laatste jaren is het gebruik van landelijke wegen intensiever en diverser geworden. Voor plattelandsgemeenten is het een grote opdracht om goed uitgebouwde en veilige landelijke wegen te voorzien. Met deze studie wil VLM een beeld krijgen over de financiële middelen die gemeenten nodig hebben voor de inrichting en het onderhoud van hun landelijk wegennet
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Enquêtes
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport, analyse
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publiek rapport
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Dit onderzoek kadert binnen de plattelandsbeleid doelstelling H ' <i>Naar een functioneel wegennet op het platteland</i> ': Functietoekenning helpt de ontwikkeling van landelijke wegen te bepalen. Dit onderzoek is het vervolg op het onderzoek 'EFRO D2 – Landbouwwegen – opmaak van een functietoekenningsplannen voor de landbouwwegen in De Westhoek' (fiche 23.6.10). Dit luik betreft de financiële impact voor de gemeenten bij de toepassing van een functietoekenningsplan. Er wordt ingezet op de opmaak van een functietoekenningsplan in vier Vlaamse regio's (Bulskampveld, Zwinstreek, Schelde-Leie, Brechtse Heide) – zie fiche 23.6.5.
23.6.5	EFRO D2 – Landbouwwegen – opmaak functietoekenningsplannen voor de landelijke wegen in diverse Vlaamse regio's
REFERENTIE	EFRO D2 – Landbouwwegen – opmaak functietoekenningsplannen voor de landelijke

	wegen in diverse Vlaamse regio's
PERIODE	2012 - 2013
LOCATIE	Regio Bulskampveld (W-VI), regio Zwinstreek (W-VI), regio Schelde-Leie (O-VI) en regio Brechtse Heide (Ant)
AARD	Beleidsgericht + praktijkgericht
FINANCIERDER(S)	EFRO, ALBON, VLM, provincie West-Vlaanderen
PROMOTOR	VLM, Sabine Gheysen , sabine.gheysen@vlm.be , 050 / 45 81 27
PARTNERS	ALBON, VVSG, provincie West-Vlaanderen, VLM
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De laatste jaren is het gebruik van landelijke wegen intensiever en diverser geworden. Door de toename en de verbreding van activiteiten op het platteland, zoals in de landbouw- en toerismesector, krijgen landelijke wegen meer en ander verkeer te verwerken. Dat zorgt vaker voor verkeersonveilige situaties en doet de onderhoudskosten toenemen. Voor plattelandsgemeenten is het een grote opdracht om goed uitgebouwde en veilige landelijke wegen te voorzien. Om elke gemeente in de toekomst in staat te stellen om het landelijk wegennet duurzaam te beheren, werd een betaande methodiek verder ontwikkeld: de opmaak van een functietoekenningsplan.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Er werd een bestaande kwalitatieve methodiek uitgetest. De methodiek houdt onder andere literatuuronderzoek en workshops in.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Een rapport, een methodiek.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Rapporten en kaarten: publiek. GIS data: beperkte beschikbaarheid Eindrapporten: www.vvsg.be en www.vlm.be (vanaf zomer 2013)
OMSCHRIJVING (5): plattlandsrelevantie	Dit onderzoek kadert binnen de plattlandsbeleid doelstelling H ' <i>Naar een functioneel wegennet op het platteland</i> ': Functietoekenning helpt de ontwikkeling van landelijke wegen te bepalen. Dit onderzoek is het vervolg op het onderzoek 'EFRO D2 – Landbouwwegen – opmaak van een functietoekenningsplannen voor de landbouwwegen in De Westhoek' (fiche 23.6.10). Er wordt ingezet op de opmaak van een functietoekenningsplan in vier andere Vlaamse regio's (Bulskampveld, Zwinstreek, Schelde-Leie, Brechtse Heide). Tevens wordt de financiële impact voor de gemeenten bij de toepassing van een functietoekenningsplan bestudeerd (fiche 23.6.4).
23.6.6	Evaluatie van de pilootlandinrichtingsprojecten
REFERENTIE	Evaluatie van de pilootlandinrichtingsprojecten
PERIODE	Maart 2012 – Maart 2013
LOCATIE	De Westhoek, Noordoost-Limburg, Grote Netegebied, Leie & Schelde

AARD	Evaluatie van beleid
FINANCIERDER(S)	VLM
PROMOTOR	Steven Van Caeneghem
PARTNERS	Uitvoering studie door IDEA Consult, KU Leuven (ANBL, SADL)
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De doelstellingen van de evaluatie van de pilootlandinrichtingsprojecten zijn de volgende: - Evalueren van de realisaties binnen de pilootlandinrichtingsprojecten (inhoudelijk). - Evalueren van de processen die de pilootlandinrichtingsprojecten zowel tijdens als na het project hebben op gang gebracht (procesmatig). - Globale evaluatie van het instrument (instrumenteel)
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Het gaat om een mengvorm van onderzoeksmethodes m.n. kwalitatief, kwantitatief en interviews
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport - aan te vragen bij VLM (maart 2013)
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Data: beperkt Resultaten: publiek Eindrapport wordt eind maart opgeleverd
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Het onderzoek betreft de evaluatie van landinrichting door VLM (realisatie, proces, instrumenteel). Bij de 3e spoor van het PBP 1.0 wordt landinrichting als één van de geïntegreerde, gebiedsgerichte projecten van de Vlaamse overheid vermeld. De doelstelling G 'Open ruimte vrijwaren en ontwikkelen' formuleert: 'De kwaliteit van de open ruimte wordt verbeterd via een gebiedsgerichte inrichting, die uitvoering geeft aan de ruimtelijke (afbakings)processen. De VLM geeft met haar instrumenten uitvoering aan gebiedsgerichte projecten en processen. De VLM-instrumenten ruilverkaveling, landinrichting en natuurinrichting evolueerden in de richting van verwevenheid, multifunctionaliteit en procesbenadering' (PBP 1.0, p.39). Discipline: institutioneel, geografisch Plaats: centraal BESTUURLIJK & PROCESMATIG: gebiedsgericht OPEN RUIMTE: landgebruik, inrichting, planning, landschap, regiovorming
23.6.7	Evaluatie en verbetervoorstellen betreffende de instrumenten voor natuur- en bosbeleid (ontwerpstudie)
REFERENTIE	Evaluatie en verbetervoorstellen betreffende de instrumenten voor natuur- en bosbeleid (ontwerpstudie)
PERIODE	2012-2013
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Secretariaat Mineraad

PROMOTOR	Jan Verheeke
PARTNERS	Werkcommissie Open Ruimte, Permanente Werkcommissie Natuurbeleid, Permanente Werkcommissie Bosbeleid / VLM (Hilde Van Leirsberghe) neemt deel aan deze studie
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Een evaluatie met betrekking tot de instrumenten van het natuur- en bosbeleid in functie van de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuuronderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Verbetervoorstellen naar het instrumentarium toe
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Ontwerpstudie (maart 2013): aan te vragen bij VLM (intranet)
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Disciplines: vereisten op economisch, sociaal, cultureel naar instrumentarium toe Plaats: centraal OPEN RUIMTE: landgebruik, inrichting BEHEER: bos, natuur MILIEU & KLIMAAT: biodiversiteit, natuurontwikkeling
23.6.8	Studie Landbouw Natuur
REFERENTIE	Studie Landbouw Natuur
PERIODE	01/01/2011 – 01/04/2013
LOCATIE	Zuid-West-Vlaanderen
AARD	Praktijkgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	provincie West-Vlaanderen, RESOC Zuid-West-Vlaanderen
PROMOTOR	projectleider: Pieter Vercammen (VLM)
PARTNERS	provincie West-Vlaanderen, RESOC Zuid-West-Vlaanderen
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Draagvlakverbredend onderzoek om landbouwers in te schakelen voor natuur- en landschapsbeheerwerken, waarbij gezocht wordt naar economische winsten voor de landbouwers en voor de eigenaars/beheerders van natuur, landschap en openbare ruimte.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Enquêteering bij eigenaars/beheerders en landbouwers om te peilen naar huidige samenwerkingsvormen en interesse naar nieuwe samenwerking. Literatuuronderzoek naar kosten en baten van landschapsbeheer, kwantitatieve doorrekening van kosten en baten.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport
OMSCHRIJVING (4):	Data van enquêtes zijn confidentieel . Eindrapport is vrij beschikbaar.

beschikbaarheid	
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Samenbrengen van landbouwkundige en ecologische belangen. BESTUURLIJK & PROCESMATIG: samenwerking, natuurorganisaties, ruraal ondernemerschap, MILIEU & KLIMAAT_duurzaamheid BEHEER_agronatuur
23.6.9	Thought 4 Food - Luik integrale landschapsvisie (WEST/PR/FP)
REFERENTIE	Thought 4 Food - Luik integrale landschapsvisie
PERIODE	1 maart 2010 – 31 augustus 2012
LOCATIE	Midden-West-Vlaanderen (Roeselaarse) en Poperinge-Zuid
AARD	Beleids- en praktijkgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	40% EFRO, 60% Vlaamse Landmaatschappij
PROMOTOR	Vlaamse Landmaatschappij Regio West, info@vlm.be, 050/458100, Projectleider: Frans Pauwels
PARTNERS	Stad-land-schap 't West-Vlaamse hart vzw, provincie West-Vlaanderen, ILVO en KUL-ASRO, met steun van de gemeenten Staden, Roeselare, Poperinge en Hooglede
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	<p>De ontwikkeling van geïntegreerde globale landschapsvisies voor de groententreek in Midden-West-Vlaanderen en voor Zuid-Poperinge, met geïntegreerde landschapsplannen die compatibel zijn met de ruimtelijke en economische behoeften van de moderne landbouw en voedingsindustrie, met de visies van integraal waterbeheer en klimaatadaptatie, met een veiligere plattelandsmobiliteit, met ecologische en recreatieve ontwikkelingsvisies, en met de wensen van de lokale bevolking.</p> <p>Het onderzoek was tevens een gebruikerscase voor het onderzoeksproject SPINDUS. Dit onderzoek (KUL-ASRO, gefinancierd door het IWT) ging op zoek naar manieren om ruimtelijke kwaliteit te identificeren, analyseren, bespreekbaar te maken, en te implementeren in samenspraak met alle actoren. Het resultaat is een relationeel perspectief, waarin de gebruikers centraal staan en waarin naast materiële en esthetische ook ecologische, sociale, politieke en culturele aspecten aan bod komen. Aan de hand van praktische cases werden ontwerpgerichte, etnografische, planningsgestuurde, sociale, onderzoeksgebaseerde, ... praktische methoden voorgesteld voor de beschrijving, inschatting en versterking van ruimtelijke kwaliteit op elk niveau.”</p>
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Terrein- en desktoponderzoek multidisciplinair projectteam, workshops ontwerp onderzoek, expertenadvies, enquêtes, diepte-interviews, workshops lokale gebruikers in drie proefgebieden.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Eindrapporten (8-tal). CDR met visiekaarten en rapport voor beide projectgebieden. Brochure met algemene principes gevisualiseerd in aquarellen. Methodiek quickscan visuele belevingswaarde landschappen op bovenlokaal niveau.
OMSCHRIJVING (4):	Resultaten zijn publiek beschikbaar: www.vlm.be

beschikbaarheid	Onderzoeksdata (deels) confidentieel. Artikels in publicaties (in voorbereiding 03/13), tijdschrift SLS. Het onderzoek is tevens een gebruikerscase voor SPINDUS KUL-ASRO en doctoraatsonderzoek aan ILVO. http://www.westvlaamsehart.be/Stad-land-schap/landschap/landschasvisiesvoortwest-vlaamsehart.asp
OMSCHRIJVING (5): plattlandsrelevantie	Dit onderzoek focust op de ontwikkeling van geïntegreerde globale landschapsvisies op streekniveau (casussen Midden-West-Vlaanderen, Zuid-Poperinge) die compatibel zijn met de ruimtelijke en economische behoeften van de moderne landbouw en voedingsindustrie, met de visies van integraal waterbeheer en klimaatadaptatie, met een veiligere plattelandsmobiliteit, met ecologische en recreatieve ontwikkelingsvisies, en met de wensen van de lokale bevolking. Voornaamste discipline: sterk geïntegreerd, doch vnl. landschapsarchitectuur / maatschappelijk onderzoek. Platteland stond centraal (bepaalde de projectdefinitie) BESTUURLIJK & PROCESMATIG: gebiedsgericht, intergemeentelijke samenwerking STADSRAND: ruimtegebruik, recreatieve druk, rurality near the city OPEN RUIMTE: landgebruik, inrichting, planning, buitengebied, landschap, regiovorming, transformaties, ontwerpend onderzoek MILIEU- EN KLIMAAT: duurzaamheid, adaptatie, ruimtegebruik, veerkracht, mobiliteit.
23.6.10	EFRO D2 – Landbouwwegen – opmaak van een functietoekenningsplannen voor de landbouwwegen in De Westhoek (WEST/PR/SG)
REFERENTIE	EFRO D2 – Landbouwwegen – opmaak van een functietoekenningsplannen voor de landbouwwegen in De Westhoek
PERIODE	2009 - 2011
LOCATIE	Westhoek (West-Vlaanderen)
AARD	Beleidsgericht + praktijkgericht
FINANCIERDER(S)	EFRO, VLM, provincie West-Vlaanderen, Westhoekoverleg
PROMOTOR	VLM, Sabine Gheysen, sabine.gheysen@vlm.be , 050 / 45 81 27
PARTNERS	VLM, provincie West-Vlaanderen, Westhoekoverleg
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	De laatste jaren is het gebruik van landelijke wegen intensiever en diverser geworden. Door de toename en de verbreding van activiteiten op het platteland, zoals in de landbouw- en toerismesector, krijgen ze meer en ander verkeer te verwerken. Dat zorgt vaker voor verkeersonveilige situaties en doet de onderhoudskosten toenemen. Voor plattelandsgemeenten is het een grote opdracht om goed uitgebouwde en veilige landelijke wegen te voorzien. Om elke gemeente in de toekomst in staat te stellen om het landelijk wegennet duurzaam te beheren, werd een nieuwe methodiek ontwikkeld: de opmaak van een functietoekenningsplan.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Er werd een kwalitatieve methodiek ontwikkeld. De methodiek houdt onder andere literatuuronderzoek in.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Een rapport, een methodiek.

OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Rapporten en kaarten: publiek GIS data: beperkte beschikbaarheid http://www.westhoekoverleg.be/nl/themas/landbouwwegen/
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Dit onderzoek kadert binnen de plattelandsbeleid doelstelling H 'Naar een functioneel wegennet op het platteland': Functietoekenning helpt de ontwikkeling van landelijke wegen te bepalen. De provincie West-Vlaanderen maakte een functietoekenningplan op in de Oudlandpolder. Er werden functies toegekend aan de landelijke wegen en afgeleid welk beheer en inrichting nodig waren.
23.6.11 GROEI.kans!	
REFERENTIE	GROEI.kans!
PERIODE	2009_2010
LOCATIE	Vlaanderen en Zuid-Nederland
AARD	Toegepast onderzoek, ontwikkeling methodiek en uitwerken case
FINANCIERDER(S)	Interreg IVa, Grensregio Vlaanderen – Nederland, Vlaamse Landmaatschappij
PROMOTOR	De studie werd uitgevoerd door Idea Consult, in opdracht van de Vlaamse Landmaatschappij (Bavo Verwimp)
PARTNERS	Het project GROEI.kans! werd uitgevoerd door 24 partners uit Vlaanderen en Nederland. Deze partners brengen elk hun kennis, expertise en netwerken mee. (http://www.groeikans.be/partners.php)
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Deze studie is een vervolg op de studie "Economische impact van plattelandsprojecten" (zie verder) en beoogt het meetbaar versterken van de plattelandseconomie door de professionalisering van het multifunctioneel ondernemerschap (MURO) in een multifunctioneel platteland. Multifunctionele rurale ondernemers worden gestimuleerd tot professionalisering en innovatie in hun ondernemerschap en in de vermarkting van hun producten. Hierbij wordt de nadruk gelegd op activiteiten met betrekking tot toerisme & recreatie, hoeve- en streekproducten en educatie. Belangrijk is de meting van de resultaten.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Deze studie is een vervolg op de methodiek zoals uitgewerkt in de studie "Economische impact van plattelandsprojecten" (zie verder). VLM zorgde voor een meetinstrument; een tool om de economische impact te schatten van de activiteiten. Aan de hand van dit model kan men op bedrijfsniveau en op regionaal niveau het economisch effect bepalen van 5 types van activiteiten: - verblijfstoerisme op het platteland, met focus op 2 segmenten, met name de verhuur van kamers en de verhuur van appartementen of vakantiehuisjes; - individuele educatieboerderijen, die op regelmatige basis groepen ontvangen; - verwerking en/of verkoop van hoeve- en streekproducenten, segmenten zuivel, vlees en het segment groenten en fruit
OMSCHRIJVING (3):	Meetmodel

eindproduct	
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://www.groeikans.be/realisaties.php http://www.vlm.be/algemeen/zoek/Pages/default.aspx?k=groeikans
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Deze studie beoogt het meetbaar versterken van de plattelandseconomie door de professionalisering van kleinschalige multifunctionele ondernemers (verblijfstoerisme, educatieboerderijen, korte keten). De methodiek is bruikbaar voor kosten-baten analyses van investeringen in het buitengebied. SOCIALE COHESIE _regionale economie, regional branding, streekproducten, bedrijfsleven OPEN RUIJTE: ruraal ondernemerschap, (plattelands)toerisme
23.6.12	Nieuwe inzichten in de economische dynamiek op het Vlaamse platteland (CD/PL/AS)
REFERENTIE	Nieuwe inzichten in de economische dynamiek op het Vlaamse platteland
PERIODE	04/2010
LOCATIE	18 Vlaamse plattelandsgemeenten
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Vlaams Plattelandsbeleid
PROMOTOR	Opdrachthouder: VLM (opdrachtgever: minister voor plattelandsbeleid)
PARTNERS	WVI (Anna Verhoeve, Niek De Roo) + IPO (meer info: http://www.ipo-online.be/Thema's/Lopendethemas/hergebruik_leegstaande_gebouwen/Pages/default.aspx)
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Deze studie kaderde binnen de IPO themagroep " <i>Hergebruik leegstaande gebouwen op het platteland</i> ". De resultaten van terreinonderzoek van de West-Vlaamse Intercommunale (WVI) naar feitelijk hergebruik in de regio Roeselare-Tielt en de invloed ervan op de ruimtelijke kwaliteit vormde daarbij de basis. Er werd ook gekeken naar Nederland.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	De methodologie van de IPO-studie werd uitgeschreven door de West-Vlaamse Intercommunale in een bevattelijk draaiboek. Aan de hand van dit draaiboek kan elk gemeentebestuur op eigen initiatief de situatie binnen haar gemeente inventariseren en evalueren qua ruimtelijke impact. Voor 18 plattelandsgemeenten werd cijfermateriaal verzameld over de dynamiek van niet-agrarische, zonevreemde economische activiteiten op het platteland (in o.a. voormalige of actieve hoeses) en hun impact op de ruimtelijke kwaliteit. De studie focust per gemeente op de aanwezigheid van niet-agrarische, niet-horeca activiteiten in de landelijke zones van het gewestplan en hun impact op de ruimtelijke kwaliteit.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	WVI concludeerde dat er zich een verassend sterke en diverse niet-zone-eigen economische dynamiek op het platteland van de regio Roeselare-Tielt voordoet. Bij gebrek aan een beleidsstrategie op maat kan dit leiden tot een verdere verommeling van het Vlaamse platteland. De resultaten van de IPO-studie werden in 2010 gebundeld in het rapport " <i>Nieuwe</i>

	<p><i>inzichten in de economische dynamiek op het Vlaamse platteland</i>". Het rapport bevat informatie over het aantal, het type gebouw, de ouderdom, de soort activiteiten en de ruimtelijke impact van niet-zone-eigen economische activiteiten in het landelijk gebied van de 18 geselecteerde gemeenten.</p> <p>Omdat de resultaten de niet-zone-eigen dynamiek in Vlaanderen bevestigt, besliste de IPO-themagroep het debat te heropenen wat leidde tot de oprichting van een beleidswerkgroep o.l.v. de minister van RO waarbij gezocht wordt naar een gepast antwoord op de vastgestelde niet-zone-eigen economische dynamiek, binnen of buiten het RO-instrumentarium.</p>
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	<p>- IPO eindrapport: http://www.ipo-online.be/SiteCollectionDocuments/Themas/Lopende/Hergebruik/Eindrapport%20IPO-studie%20Inzichten%20economische%20dynamiek%20platteland.pdf</p> <p>- 24/09/08: WVI symposium "Dynamiek en ruimtelijke kwaliteit op het platteland"</p> <p>- 2009: Plandag : paper, Anna Verhoeve, "Schone schijn. Over hoe onzichtbare zonevreemde economische dynamiek op het platteland zichtbaar wordt en het beleid confronteert."</p> <p>- 2012: Land Use Policy 29 (2012) p. 407-416, 'How to visualise the invisible: Revealing re-use of rural buildings by non-agricultural entrepreneurs in the region of Roeselare-Tielt (BE)'</p>
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	<p>Het onderzoek bevestigt de niet-zone-eigen dynamiek in Vlaanderen (o.a. niet-agrarische zonevreemde activiteiten in voormalige of actieve hoeses). Bij gebrek aan een beleidsstrategie op maat kan dit leiden tot een verdere verrommeling van het Vlaamse platteland. De conclusies werden meegenomen bij de ontwikkeling van het ruimtelijk beleid (zogenaamde contractbenadering).</p> <p>Omdat de resultaten de OPEN RUIJTE: hergebruik, landgebruik, functies, planning en -instrumenten , identiteit, transformaties</p>
23.6.13	Diagnose van het regulier onderhoud van landschappelijke en recreatieve infrastructuur op het platteland (CD/PL/PV)
REFERENTIE	Diagnose van het regulier onderhoud van landschappelijke en recreatieve infrastructuur op het platteland
PERIODE	2007_2008
LOCATIE	Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Vlaams Plattelandsbeleid
PROMOTOR	Opdrachthouder: VLM Afdeling Platteland & Mestbeleid, Peter Vleugels (opdrachtgever: minister voor plattelandsbeleid)
PARTNERS	VLM + KUL_ Instituut voor de overheid + IPO (meer info: http://www.ipo-online.be)
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Deze diagnose kadert binnen de voorbereidende werkzaamheden van de IPO themagroep 'onderhoud van landschappelijke en recreatieve infrastructuur'. Landschappelijke infrastructuren op het platteland worden meestal aangelegd op terreinen die in eigendom zijn van openbare besturen. Naast de aanlegkost is er ook de beheerskost, die jaarlijks wordt gedragen door deze besturen. In de praktijk begint in

	sommige regio's de beheerskost de bepalende factor te zijn voor het al dan niet uitvoeren van inrichtingswerken. Tegelijkertijd zijn lijnvormige infrastructuren soms in beheer van verschillende instanties, waarbij niet duidelijk is wie de coördinatie voor dit beheer moet doen. De financiering voor het onderhoud van deze infrastructuur is voor landelijke besturen moeilijk te dragen, de middelen en kennis zijn niet altijd aanwezig, en ook machines of personeel zijn niet altijd beschikbaar.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	De diagnose gebeurde volgens de samplemethode en werd wetenschappelijk ondersteund door deskundigen. Er werd een voor Vlaanderen representatieve groep van 25 bevroegden samengesteld met als criteria 'provinciebestuur', 'grote stad met buitengebied', 'kleine gemeente, gelegen buiten een regionaal landschap', 'intercommunale of samenwerkingsverband' en 'middenveldorganisatie'. Bij deze 25 bevroegden werd een enquête afgenomen waarbij vragen werden gesteld voor het werkterrein van de bevroegde aangaande het regulier onderhoud van kleine landschapselementen, klein historisch erfgoed en recreatieve randinfrastructuur: aard van initiatiefnemer, uitvoerder en coördinator, aard van de werken, middelen, de doelmatigheid van de gebiedsdekkende opname en realisatie van het onderhoud en de efficiëntie van de uitvoering en de regie (afstemming en coördinatie) van de onderhoudswerken.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Eindrapport (rapport, bijlagennota), publicatie, beleidsaanbevelingen IPO: Op basis van de studie formuleerde de IPO themagroep in 2008 beleidsaanbevelingen teneinde een richtinggevende visie inzake landschapsonderhoud. Een algemene beleidsaanbeveling omvat de visie van de themagroep, specifieke beleidsaanbevelingen omvatten instrumenten die deze visie in de praktijk kunnen omzetten. Concreet werd het instrument 'Loket Onderhoud Buitengebied' (LOB) voorgesteld. De themagroep formuleerde ook enkele beleidsaanbevelingen inzake flankerend beleid zoals Vlaamse cofinanciering voor projectuitvoering, gemeentelijke financiering, beheerovereenkomsten, code voor goede praktijk en extra aandacht voor klein historisch niet-beschermd erfgoed. De uitgewerkte principes van de beleidsaanbevelingen werden als mededeling op 05.12.2008 bekend gemaakt aan de Vlaamse Regering. VLM werkte in 2010 op basis van de beleidsaanbevelingen een modelproject uit. Dit modelproject omschrijft de rol en het takenpakket van een LOB (Loket Onderhoud Buitengebied).
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://www.ipo-online.be/Thema's/Lopendethemas/onderhoud/Pages/default.aspx
OMSCHRIJVING (5): plattlandsrelevantie	Het onderzoek leidde tot het instrument 'Loket Onderhoud Buitengebied' (LOB) waar i.k.v. PDPO II & III (maatregel omgevingskwaliteit) pilootprojecten rond de coördinatie van een gebiedsdekkend landschapsonderhoud kansen krijgen. OPEN RUIMTE: inrichting, landschap, identiteit, erfgoed, ruraal ondernemerschap, (plattlands)toerisme BEHEER: erfgoed, groenblauwe diensten, landschapszorg, natuur, agronatuur, landbouwdiensten, agromilieumaatregelen BESTUURLIJK & PROCESMATIG: gebiedsgericht, bestuurlijke organisatie, intergemeentelijke samenwerking, landelijke organisaties, natuurorganisaties, kennisbeheer

REFERENTIE	Economische impact van plattelandsprojecten
PERIODE	2004- 2008
LOCATIE	Vlaanderen, Merodegebied
AARD	Toegepast onderzoek
FINANCIERDER(S)	Interreg III B Noord-west Europa (lifescape), Vlaamse Landmaatschappij
PROMOTOR	De studie werd uitgevoerd door het Nederlandse Bureau Buiten, in opdracht van de Vlaamse Landmaatschappij (Bavo Verwimp).
PARTNERS	http://www.lifescapeyourlandscape.org/Partners.htm
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het doel van de studie was een bruikbare methode ontwikkelen om de economisch impact te berekenen van plattelandsprojecten ofwel initiatieven in het buitengebied. Het onderzoek bestaat uit twee delen. In een eerste deel werd de methodiek ontwikkeld voor het berekenen van de economische baten van een plattelandsproject. Het onderzoek focust op de geprijsde effecten. Niet materiële effecten zoals de waarde van biodiversiteit e.d. werden niet opgenomen in het concept. Wel werd er ruimer gekeken dan het creëren van economische omzet. Toegevoegde waarde en tewerkstelling werden systematisch mee onderzocht.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuuronderzoek, ontwikkeling methodiek en uitwerken case.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Het eindproduct is een methodiek die in eenvoudige excel-sheets werd gegoten. De methodiek werd toegepast op 2 initiatieven uit het plattelandsproject de Merode (o.a. op het natuurinrichtingsproject Averbode Bos en Heide). Het betreft enkel de geprijsde effecten en niet een uitgebreide MKBA (maatschappelijke kosten-baten analyse).
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://www.lifescapeyourlandscape.org/Cost-benefit-Analysis-of-the-Merode.html http://www.lifescapeyourlandscape.org/resources/Documents/Financing-NL/20-034a-Econ.-impact-de-Merode-leidraad.pdf
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	De methodiek is bruikbaar voor kosten-baten analyses van investeringen in het buitengebied. Hij is vooral geschikt voor initiatieven van overheden, iets minder toepasbaar op individuele ondernemingen. OPEN RUIJTE: ruraal ondernemerschap, identiteit, landgebruik BESTUURLIJK & PROCESMATIG: gebiedsgericht, fiscaliteit, bestuurlijke organisatie, intergemeentelijke samenwerking, regiovorming, participatie, stakeholders, landelijke organisaties, natuurorganisaties, sociale groepen, verenigingsleven SOCIALE COHESIE: identiteit, netwerking, rurale samenleving, regional branding
23.6.15	Boeren rond Brussel. Kansen en bedreigingen voor voedselproductie in de Vlaamse Rand
REFERENTIE	Boeren rond Brussel. Kansen en bedreigingen voor voedselproductie in de Vlaamse Rand

PERIODE	2013-2015
LOCATIE	Vlaamse Rand rond Brussel
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Departement Landbouw en Visserij van de Vlaamse Overheid
PROMOTOR	Johan Laeremans, johan.laeremans@vlm.be, 016/317228
PARTNERS	Departement Landbouw en Visserij (opdrachtgever), Vlaamse Landmaatschappij (uitvoerder), Provincie Vlaams-Brabant, Boerenbond
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het doel was om een algemeen beeld te geven van de land- en tuinbouw in de Vlaamse Rand rond Brussel en om beleidsaanbevelingen te doen om deze sector te ondersteunen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	GIS- analyse van beschikbare gegevens, enquête aan huis bij 171 actieve landbouwers, SWOT-analyse van de sector, workshops met landbouwers en andere betrokkenen...
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Algemeen eindrapport met conclusies en aanbevelingen voor het beleid, samenvattende brochure voor een ruimer publiek
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten van het onderzoek zijn vrij beschikbaar. Gebruikte data is beperkt beschikbaar http://vlaamserand.vlm.be/landbouwstudies http://lv.vlaanderen.be/nl/nieuws/studie-boeren-rond-brussel
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Grote delen van de Vlaamse Rand rond Brussel hebben nog een uitgesproken landelijk karakter. De landbouw vervult er een cruciale rol als bewaarder van de open ruimte. De verstedelijkingsdruk in het gebied is echter zeer groot. Dit onderzoek geeft een beeld van de nog aanwezige landbouw in het gebied en van de specifieke randstedelijke context waar de landbouwers mee geconfronteerd worden. De landbouwers ondervinden hinder van de hoge grondprijzen, een sterke versnippering van de landbouwgronden, het drukke verkeer, rechtsonzekerheid.... Omgekeerd zijn er velen die ook wel kansen zien in de nabijheid van een belangrijke afzetmarkt, maar vaak weten ze niet hoe daar in praktijk op in te spelen. In de studie worden dan ook concrete aanbevelingen gedaan om de sector te ondersteunen. De resultaten en aanbevelingen zijn eveneens relevant voor andere regio's in het sterk verstedelijkte Vlaanderen.

23.7 Vlaamse provincies

23.7.1 Landgebruik	
REFERENTIE	Lopend onderzoek
PERIODE	2013
LOCATIE	Provincie Antwerpen
AARD	beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Provinciale dienst Landbouw- en Plattelandsbeleid
PROMOTOR	Christel Claes, christel.claes@admin.provant.be, 03 240 58 32
PARTNERS	In aanbesteding einde 2012
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Opmaak van 2 overzichtskaarten voor uitbouw van gebiedsgerichte visie inzake landbouw-plattelandsbeleid in provincie Antwerpen: kaart op deelgemeenteniveau met socio-economische indicatoren, kaart op perceelsniveau met landschappelijke en landbouwkundige kenmerken.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief, data-verzameling en opmaak GIS-lagen.
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Meerdere kaarten – kaartlagen - databestanden
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Confidentieel voor eigen gebruik
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Geografisch Plattelandsaspecten nemen centrale plaats in Bestuurlijk en procesmatig: gebiedsgericht, omschrijving platteland,...
23.7.2 Leefbaarheid en sociale vitaliteit van Dorpen in de grensstreek van de Westhoek	
REFERENTIE	Leefbaarheid en sociale vitaliteit van Dorpen in de grensstreek van de Westhoek. Provincie West-Vlaanderen – streekhuis Westhoek
PERIODE	2011 - 2013
LOCATIE	West-Vlaanderen, Westhoek
AARD	Beleidsvoorbereidend onderzoek
FINANCIERDER(S)	Provincie West-Vlaanderen met EU steun (i.k.v. Interregproject Terco)
PROMOTOR	Provincie West-Vlaanderen

	uitvoerder: Universiteit Amsterdam (UvA): Prof. Frans Thissen
PARTNERS	Provincie West-Vlaanderen
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Onderzoek naar de leefbaarheid en sociale vitaliteit van Dorpen in de grensstreek van de Westhoek: - Hoe beoordelen bewoners van 18 t/m 45 jaar van de dorpen in de grensstreek van de Westhoek hun dorp en welke bijdrage leveren zij aan de sociale vitaliteit van het dorp? - Welke rol spelen de grenzen van de Westhoek in het leven van alle dag van deze bewoners en in hoeverre verklaart dit de beoordeling van het dorp door de bewoners en hun bijdrage aan de sociale vitaliteit van het dorp? - In hoeverre worden verschillen in beoordeling van het dorp door de bewoners en hun bijdrage aan de sociale vitaliteit van het dorp verklaard door individuele kenmerken en kenmerken van het huishouden en door contextuele kenmerken?
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief + kwalitatief: - 340 vragenlijsten ingevuld aan de hand van een huisbezoek, 34 open interviews die digitaal zijn opgenomen en een beperkt aantal verslagen van gehouden groepsinterviews. - 106 vragenlijsten ingevuld zonder huisbezoek en door de persoon teruggestuurd
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport en publicatie
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Data niet beschikbaar, wel resultaten
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Sociale geografie, platteland centraal, sociale cohesie
23.7.3 EFRO-project Duurzame glastuinbouwclusters	
REFERENTIE	EFRO-project Duurzame glastuinbouwclusters www.provant.be/glastuinbouw
PERIODE	10/2011 tot 10/2013
LOCATIE	Provincie Antwerpen: macrozones Hoogstraten en Sint-Katelijne-Waver
AARD	Beleidsgericht en praktijkgericht
FINANCIERDER(S)	EFRO: Europa, provincie Antwerpen, Vlaamse overheid
PROMOTOR	Provincie Antwerpen: projectverantwoordelijke Glastuinbouwcoördinator: Veerle Verguts Veerle.verguts@admin.provant.be, tel 03/240 66 95
PARTNERS	Met 5 partners: PMV, BB, IOK, IGEMO, POM Antwerpen
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Onderzoek naar - technische, financiële en juridische haalbaarheid van duurzame glastuinbouwclusters - instrumentarium voor glastuinbouwbeleid in de macrozones

	- gedragen communicatiestrategie
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Divers
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Divers (verschillend in de macrozones Hoogstraten en SKW)
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	- Data: confidentieel - Resultaat: beperkt
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Disciplines: Landbouweconomisch, ecologisch en politiek Plaats: centraal Thema's: - bestuurlijk & procesmatig: gebiedsgericht, lokale bestuurskracht, intergemeentelijke samenwerking - stadsrand: ruimtegebruik, verstedelijking - open ruimte: landgebruik, planning, RUP, ontwerp onderzoek - beheer: landbouw (glastuinbouw) - milieu en klimaat: duurzaamheid: voordelen van clustering op energie, water ...
23.7.4	Ruraal ondernemerschap
REFERENTIE	Ruraal ondernemerschap
PERIODE	2012
LOCATIE	Provincie Antwerpen
AARD	Beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	Provinciale dienst Landbouw- en Plattelandsbeleid
PROMOTOR	Wendy Van Dyck, lekkersmetstreken@admin.provant.be, 03 240 58 23
PARTNERS	Rurant vzw, Phidan
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	1. Breng de huidige distributiesystemen en afzetmarkten voor streekproducten binnen de Provincie Antwerpen in kaart 2. Maak een SWOT-analyse van de huidige structuur 3. Verhelder de knelpunten en wensen van de producenten 4. Rapporteer de toekomstvisie die de producenten erop nahouden 5. Maak een actieplan dat tot een innovatief distributieconcept moet leiden
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Enquêtes, literatuuronderzoek
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Advies rond opzetten distributieconcept

OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten kunnen opgevraagd worden bij provincie
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Landbouweconomisch Plattelandsthematiek rond hoeve- en streekproducten staat centraal Open ruimte: ruraal ondernemerschap
23.7.5	Ruraal ondernemerschap
REFERENTIE	Ruraal ondernemerschap
PERIODE	2012
LOCATIE	Provincie Antwerpen
AARD	Beleidsgericht en praktijkgericht: hoe Lekkers met Streken in de markt zetten?
FINANCIERDER(S)	Provinciale dienst Landbouw- en Plattelandsbeleid
PROMOTOR	Wendy Van Dyck, lekkersmetstreken@admin.provant.be, 03 240 58 23
PARTNERS	Rurant vzw, GfK
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Inzicht krijgen in de verwachtingen van de consument t.a.v. hoeve-en streekproducten . Meer concreet wenst men te gaan peilen naar de verwachtingen die de gemiddelde consument (en toeristische bezoeker) in de provincie Antwerpen heeft op vlak van kwaliteit, verpakking, distributie, beschikbaarheid, imago enz.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwalitatief onderzoek a.d.h.v. groepsdiscussies
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Advies
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Resultaten kunnen opgevraagd worden bij provincie
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Landbouweconomisch Plattelandsthematiek rond hoeve- en streekproducten staat centraal Open ruimte: ruraal ondernemerschap
23.7.6	SOLABIO: Onderzoek naar het effect van akkerranden op functionele biodiversiteit en natuurlijke plaagbeheersing
REFERENTIE	Onderzoek naar het effect van akkerranden op functionele biodiversiteit en natuurlijke plaagbeheersing B.B. nr. 2009/01/APL/SOLABIO/FAB
PERIODE	20/03/2009 — 27/03/2012
LOCATIE	West- en Oost-Vlaanderen: één bedrijf in de Kustpolder en twee in het Meetjesland

AARD	Demo en praktijkonderzoek / overheidsopdracht
FINANCIERDER(S)	Vlaamse Landmaatschappij
PROMOTOR	Vlaamse Landmaatschappij
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Aantonen of een aangepast randenbeheer gericht op het stimuleren van de functionele agrobiodiversiteit praktisch haalbaar is en welke voordelen het oplevert voor de boer, het landschap en het milieu. Demonstratie van het effect van de FAB-randen.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Volgende aspecten werden opgevolgd: - Plaagdichtheden in het aangrenzende gewas door bemonstering van planten en tellen van aanwezige plaaginsecten en natuurlijke vijanden op verschillende afstanden van de rand; - Vliegende natuurlijke vijanden in bloemenrand en aanpalend perceel door middel van vangsten met 'combitraps'; - Bodemfauna in meerjarige randen met behulp van potvallen en barrièretechnieken: aantonen dat er meer roofvijanden overwinteren in de akkerranden dan in de akkers en dat ze in het voorjaar migreren naar de akker op zoek naar prooien. - De impact van predatoren in het voorjaar op plaaginsecten in het gewas door middel van een 'predator exclusie experiment'
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Eindrapport: Temmerman F, France P, Delanote L, Liberloo M. 2012. Onderzoek naar het effect van akkerranden op functionele biodiversiteit en natuurlijke plaagbeheersing. Inagro vzw. Afdeling Biologische Productie, Beitem.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://www.vlm.be/algemeen/Mediatheek/Studies/SOLABIO/Pages/default.aspx
OMSCHRIJVING (5): plattlandsrelevantie	Ongeveer 11% van de Vlaamse landbouwers heeft een beheerovereenkomst bij de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) en werkt zo vrijwillig mee om de biodiversiteit op het platteland te verhogen. Voor bloemenranden bestaat er momenteel nog geen beheerovereenkomst. In dit project werd aangetoond dat een mogelijk nieuw pakket voor bloemenranden een win-win oplevert voor boer en natuur. De resultaten van deze studie zullen gebruikt worden als basis voor de ontwikkeling van een nieuw pakket naar PDPO III (2014-2020).
23.7.7 Interreg IV A-project Samen voor de Glastuinbouw	
REFERENTIE	Interreg IV A-project Samen voor de Glastuinbouw www.provant.be/glastuinbouw
PERIODE	4/2008 tot 4/2012
LOCATIE	Provincie Antwerpen
AARD	Beleidsgericht en praktijkgericht

FINANCIERDER(S)	Interreg: Europa, provincie Antwerpen, Vlaamse overheid
PROMOTOR	Dethon (NI): projectverantwoordelijke Provincie Antwerpen: glastuinbouwcoördinator, Veerle Verguts, Veerle.verguts@admin.provant.be, tel 03/240 66 95
PARTNERS	14 partners, waaronder provincie Antwerpen
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Voor provincie Antwerpen: - Coördinatie van herontwikkelingstraject bestaande glastuinbouwzones (opmaak en uitvoering van gedifferentieerd ruimtelijk beleid in de 3 macrozones op geïntegreerde wijze in intensief overleg met alle stakeholders); doel is de sector ontwikkelingskansen bieden met respect voor de open ruimte en met oog op duurzaam energiegebruik - Disseminatie van kennis
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Divers
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Divers (verschillend in de macrozones Hoogstraten, Boechout-Ranst en Sint-Katelijne-Waver)
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	- Data: confidentieel - Resultaat: beperkt
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Disciplines: Landbouweconomisch, ecologisch en politiek Plaats: centraal Thema's: - bestuurlijk & procesmatig: gebiedsgericht, lokale bestuurskracht, intergemeentelijke samenwerking - stadsrand: ruimtegebruik, verstedelijking - open ruimte: landgebruik, planning, RUP, ontwerp onderzoek - beheer: landbouw (glastuinbouw) - milieu en klimaat: duurzaamheid: voordelen van clustering op energie, water ...
23.7.8 Lichtvisie West-Vlaams Platteland	
REFERENTIE	Lichtvisie West-Vlaams Platteland
PERIODE	2010
LOCATIE	Provincie West-Vlaanderen
AARD	Praktijkgericht en beleidsvoorbereidend onderzoek
FINANCIERDER(S)	Provincie West-Vlaanderen/Leiedal/VLM/wvi
PROMOTOR	Provincie / uitvoerder: OMGEVING & Atelier Roland Jéol
PARTNERS	Zie financierders
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Doordachte en actuele visie voor een kwaliteitsvolle openbare verlichting, opgedeeld naar 9 cases die veel voorkomen op platteland. Hebben we op het platteland overal

	dezelfde openbare verlichting nodig? Of kunnen we doordachte keuzes maken al naargelang het gaat om een doortocht door een dorpskern, een vrijliggende fietsweg in de open ruimte, een woonwijkje of verkaveling, de dorpskerk, het sportveld of een parkeerterrein? En hoe kan dit met oog voor energiezuinigheid, omgevingskwaliteit en het financiële plaatje?
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Literatuur/ veldonderzoek / discussietraject
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	De lichtvisie bevat heldere basisprincipes, geïllustreerd rond verschillende types openbare ruimte en praktijkvoorbeelden. De publicatie en een afgeleide folder met basisprincipes zijn bruikbaar als richtlijn voor openbare besturen.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	http://www.west-vlaanderen.be/provincie/Nieuws/ezines/milieubytes/Lichtvisie_DEF_10-03.pdf
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	De studie resulteert in een visie op een kwaliteitsvolle openbare verlichting van het platteland (dorpskern, fietsweg in de open ruimte, woonwijk, verkaveling, dorpskerk, sportveld, parkeerterrein)? omgevingskwaliteit Cases komen veel voor op platteland Thema: open ruimte Milieu en klimaat
23.7.9	Regional Branding Hageland : Onderzoek naar regionale betrokkenheid van inwoners, beleidsverantwoordelijken, ondernemers en lokale verenigingen van het Hageland
REFERENTIE	Regional Branding Hageland : Onderzoek naar regionale betrokkenheid van inwoners, beleidsverantwoordelijken, ondernemers en lokale verenigingen van het Hageland
PERIODE	Juni 2010 t.e.m september 2010
LOCATIE	De 20 gemeentes van het Hageland (Tienen Aarschot Diest Scherpenheuvel-Zichem Rotselaar Landen Tremelo Lubbeek Tielt-Winge Begijnendijk Holsbeek Bierbeek Zoutleeuw Kortenaken Boutersem Linter Hoegaarden Bekkevoort Geetbets Glabbeek)
AARD	fundamenteel/beleidsgericht
FINANCIERDER(S)	EFRO , Europa, Vlaanderen , provincie Vlaams-Brabant
PROMOTOR	Leaderwerking Hageland vzw, Pierre-Bernard Van Acker, pbvacker@vlaamsbrabant.be, 016/26 77 53
PARTNERS	Provincie Vlaams-Brabant (dienst economie& dienst andbouw) Toerisme Hageland vzw, Streekproducten Vlaams-Brabant vzw
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Bij het onderzoek werden focusgroepen bevraagd de transcriptie van deze gesprekken zijn te verkrijgen bij het LEADERsecretariaat van Hageland+. Zowel breedshalig (kwantitatief) als diepgaand (kwalitatief) onderzoek uitvoeren naar het draagvlak van het 'merk' Hageland en de dynamiek die er leeft in de regio. Hierbij

	dient een zo groot mogelijke groep van Hagelandse actoren van bij aanvang van het project te worden betrokken;
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	<p>Voor de uitvoering van het onderzoek, deed de VZW Leaderwerking Hageland een beroep op Partners In Marketing. In de periode juni tot en met september 2010 voerden zij een uitgebreid kwalitatief en kwantitatief onderzoek uit naar de dynamiek van de regio Hageland.</p> <p>Van bij de aanvang van het project Regional Branding Hageland, werd ervoor geopteerd zoveel mogelijk Hagelanders bij het proces te betrekken. Om die reden werden in een eerste fase discussiegroepen of focusgroepen georganiseerd met diverse stakeholders. Deze discussiegroepen stelden ons in staat om – in functie van een aantal streekeigen thema's - diepgaand te toetsen hoe men het Hageland anno 2010 beleeft, aan welk type initiatieven of projecten men nood heeft in de toekomst om de regio samen te versterken en hoe de eindbestemming eruit moet zien. Geïnspireerd door deze inhoudelijk rijke en diepgaande groepsgesprekken kon een vragenlijst worden ontworpen op maat van het Hageland en de Hagelandse bevolking. Hiermee kon dan ook het tweede deel van onderzoek - het kwantitatief online bevolkingsonderzoek - worden opgestart.</p>
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	<p>Een volledig rapport met conclusies en aanbevelingen. resultaten zijn tot op gemeentelijk niveau beschikbaar.</p> <p>Het eindrapport als ook de samenvatting in PPT is terug te vinden op http://www.hagelandplus.be/web/page/39</p>
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	De algemene resultaten zijn publiek beschikbaar (website LEADERhageland) informatie op gemeentelijk niveau op aanvraag.
OMSCHRIJVING (5): plattlandsrelevantie	<p>Het onderzoek focust op streekvermarketing (regional branding, streekidentiteit) en betreft een ruime groep stakeholders uit het Hageland (participatie).</p> <p>Het onderzoek werd gevoerd vanuit de algemene disciplines : Landbouw, economie, toerisme, streekproducten en plattlandsontwikkeling.</p> <p>Al deze disciplines zijn gezien het onderzoek toegespitst op het platteland</p> <p>Thema's die aan bod kwamen :</p> <ul style="list-style-type: none"> - bestuurlijk & procesmatig: gebiedsgericht, lokalebestuurskracht, omschrijving platteland, bestuurlijke organisatie, landelijke organisaties - stadsrand: ruimtegebruik, dialoog, sociale groepen, recreatieve druk, rurality near the city, verstedelijking, ruraal ondernemerschap, etc. - open ruimte: landgebruik, inrichting, landschap, regiovorming , ruraal ondernemerschap, etc. - beheer: agronatuur, natuur, landschapstrust, ecologie, landbouw, etc. - milieu- en klimaat: mobiliteit - sociale cohesie: sociaal ruimtelijke dynamiek, landbouw
23.7.10	Groetjes uit het Pajottenland en de Zennevallei
REFERENTIE	Groetjes uit het Pajottenland en de Zennevallei http://www.groetjesuithetpajottenland.be/
PERIODE	2010

LOCATIE	Beersel, Bever, Dilbeek, Drogenbos, Galmaarden, Gooik, Halle, Herne, Lennik, Liedekerke, Linkebeek, Pepingen, Roosdaal, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw, Ternat (met uitbreiding tot Zennevallei)
AARD	Inventarisatie en ontsluiting van beeldmateriaal (verschillende vormen) van voor 1980.
FINANCIERDER(S)	PDPO-middelen Europa, Vlaanderen (Leader – via , Pajottenland+), projectsubsidies provincie Vlaams-Brabant
PROMOTOR	CAG
PARTNERS	Realisatie: CAG & Regionaal landschap Zenne, Zuun en Zoniën Uitbreiding tot volledige Pajottenland op initiatief van de provincie Vlaams-Brabant i.k.v. ondersteuning Cultuurregio Pajottenland en Zennevallei)
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Verzamelen en ontsluiten van beeldmateriaal over de gemeenten en hun typische landschap en landschapselementen
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Oproep CAG tot registratie van beelden (verzamelen) + analyse en beschrijving + literatuuronderzoek De gebruikte onderzoeksmethode werd uitgetekend in een draaiboek dat voor gelijkaardige projecten als handleiding kan dienen (http://www.cagnet.be/files/Handleiding_bij_digitaliseren_PZ.pdf : digitaliseren en ontsluiten van prenten- en fotocollecties
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Consulteerbaar via databanken: Het virtuele Land (CAG) en Erfgoedplus.be (provincie Vlaams-Brabant)
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Permanent beschikbaar
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Analyse Beschrijving van beeldmateriaal op wetenschappelijke wijze Uitgebreid literatuuronderzoek
23.7.11 Economische betekenis agro-businesscomplex in West-Vlaanderen	
REFERENTIE	Economische betekenis agro-businesscomplex in West-Vlaanderen
PERIODE	2009
LOCATIE	Provincie West-Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Provincie
PROMOTOR	Provincie / uitvoerder: WES vzw
PARTNERS	Provincie
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Realistisch in kaart brengen van agro-businesscomplex om zo het effectieve belang ervan te kunnen inschatten

OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Enquêtes bij (landbouw)bedrijven + verwerking van de gegevens + analyse bijkomend cijfermateriaal
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport en publicatie http://www.west-vlaanderen.be/ondernemen/economie_start/Documents/ec_start_Agrocomplex.pdf
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Data niet beschikbaar wel resultaten
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	(landbouw) economisch Platteland centraal Open ruimte: (ruraal) ondernemerschap
23.7.12 Blijven of wijken (de betrokkenheid van jongeren in de Westhoek op hun omgeving)	
REFERENTIE	Blijven of wijken (de betrokkenheid van jongeren in de Westhoek op hun omgeving) Provincie West-vlaanderen – streekhuis Westhoek
PERIODE	2007
LOCATIE	Westhoek
AARD	Beleidsvoorbereidend onderzoek
FINANCIERDER(S)	Provincie met Vlaamse en EU steun (ikv 5b phasing Out programma)
PROMOTOR	Provincie / uitvoerder: Universiteit Amsterdam (UvA): Prof. Frans Thissen
PARTNERS	Provincie
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Evaluatie gevoerd beleid m.b.t leefbaarheid (dat was gebaseerd op eerder onderzoek van F. Thissen in de westhoek (1997)
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Enquêtering + analyse verzamelde data
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport en publicatie
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Data niet beschikbaar wel resultaten
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Sociale geografie Platteland centraal Sociale cohesie
23.7.13 Evaluatie leefbaarheidsbeleid Westhoek	
REFERENTIE	Evaluatie leefbaarheidsbeleid Westhoek Provincie West-vlaanderen – streekhuis Westhoek

PERIODE	2005 - 2006
LOCATIE	Westhoek
AARD	Beleidsvoorbereidend onderzoek
FINANCIERDER(S)	Provincie met Vlaamse en EU steun (ikv 5b phasing Out programma)
PROMOTOR	Provincie / uitvoerder: Universiteit Amsterdam (UvA): Prof. Frans Thissen
PARTNERS	Provincie
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Evaluatie gevoerd beleid m.b.t leefbaarheid (dat was gebaseerd op eerder onderzoek van F. Thissen in de westhoek (1997)
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Kwantitatief + 4 groepsinterviews (kwalitatief)
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport en publicatie
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Data niet beschikbaar wel resultaten
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Sociale geografie Platteland centraal Sociale cohesie
23.7.14 Landbouwverbreding in West-Vlaanderen	
REFERENTIE	Landbouwverbreding in West-Vlaanderen
PERIODE	2004 -2005
LOCATIE	West-Vlaanderen
AARD	Beleidsgericht onderzoek
FINANCIERDER(S)	Provincie West-Vlaanderen
PROMOTOR	Provincie West-Vlaanderen
PARTNERS	/
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Analyseren van het economische en sociale belang van verbrede landbouwactiviteiten, in kaart brengen van motivaties en knelpunten en formuleren beleidsaanbevelingen
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Een socio-economische en bedrijfseconomische analyse + enquêtering
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Rapport met beleidsaanbevelingen
OMSCHRIJVING (4):	Data confidencieel

beschikbaarheid	Rapport beschikbaar
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Landbouweconomisch en sociaal
23.7.15 Het Pajottenland historisch-geografisch bekeken	
REFERENTIE	Het Pajottenland historisch-geografisch bekeken
PERIODE	- Basis = Studie (afgerond 2003); resulteerde in meerdere publicaties (i.s.m. CAG: BELICHT: kennismaking met Pajottenland en de Pajot (2004) - Doorgelicht: handelt vnl. over ontstaat van het landschap / archeologische – historische – geografische invalshoek (2004) - UITGELICHT: uitgewerkt praktijkvoorbeeld Gooik (2006)
LOCATIE	Pajottenland: Bever, Galmaarden, Gooik, Halle, Herne, Pepingen, Lennik, Roosdaal, Sint-Pieters-Leeuw
AARD	Fundamenteel onderzoek
FINANCIERDER(S)	Provincie Vlaams-Brabant
PROMOTOR	Dienst cultuur / 016-267605 / cultuur@vlaamsbrabant.be
PARTNERS	RU Gent (Marc Antrop) J. Bourgeois – C Cordemans – P-J Lachaert – E Rogge – E. Thoen
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Onderzoek en publicaties in het kader van het project Breedbeeld, een project waarin verenigingen, scholen, gemeentebesturen en ook individuele partners werden opgeroepen tot samenwerking rond het thema ‘cultureel erfgoed en landschap’ in het Pajottenland. Om de regiowerking in het Pajottenland te versterken en een wetenschappelijk kader te bieden werd een historisch-geografische studie van dit gebied gemaakt door RU Gent.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	Fundamenteel: historisch-geografische studie (o.m. literatuuronderzoek – onderzoek op terrein – onderzoek op basis van kaartmateriaal, foto’s ...)
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	Een eindrapport + 3 publicatie onder redactie van het CAG
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	Publicaties zijn ruim verspreid Studie is consulteerbaar bij de provincie Vlaams-Brabant
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	archeologische – historische – geografische
23.7.16 Mooiste Dorpen van Haspengouw	
REFERENTIE	‘Mooiste Dorpen van Haspengouw’
PERIODE	Mei 2011 – Eind 2013
LOCATIE	Haspengouw

AARD	/
FINANCIERDER(S)	Leader (Europa, Vlaanderen, Provincie Limburg) en PHL
PROMOTOR	Oswald Devisch (PHL)
PARTNERS	vzw Stebo
OMSCHRIJVING (1): algemeen doel	Het stimuleren van bewoners om het ruimtelijke en streekeigen karakter van hun dorp te versterken en dit ter ondersteuning van de leefbaarheid en als antwoord op de dorpsvershraling die in heel wat landelijke dorpen speelt.
OMSCHRIJVING (2): onderzoeksmethode	We zetten in op de rol van bestaande organisaties en verenigingen en betrekken hun in een participatief ontwerptraject. In een reeks van workshops doen we hiervoor beroep op de MAP-it methode (Huybrechts ea., 2012).
OMSCHRIJVING (3): eindproduct	In een participatief traject ontwerpen we 'collectieve acties' (acties die ingezet worden door actoren uit verschillende beleidsdomeinen en die bewoners betrekken). En zoeken we naar een 'format' om die acties te stimuleren en ondersteunen (een prijs, een label, evenement). Aan het einde van het traject is er een eerste versie van dit format en schrijven we de rol van de verschillende betrokken actoren hier in uit. Op deze manier bouwen we aan een platform of netwerk 'mooiste dorpen van Haspengouw' en werken we aan een ruimtelijk denkkader waartegen verschillende actoren hun beslissingen en acties kunnen afwegen.
OMSCHRIJVING (4): beschikbaarheid	/
OMSCHRIJVING (5): plattelandsrelevantie	Dit project vertrekt van de ontwikkelingsstrategie voor Haspengouw waar vastgesteld wordt dat de ruimtelijke identiteit van landelijke dorpen verdwijnt. Ze verliezen hun streekgebonden karakter en beginnen op elkaar te lijken. Toenemende nieuwbouw maakt dat dorpskernen uitdunnen en vershralen en dit heeft invloed op de leefbaarheid (Thissen, 1998, 2001). Op verschillende beleidsniveaus tracht men deze transformatieprocessen te sturen met structuurplannen, bouwvoorschriften. De realiteit toont dat deze politiek van vergunningen alleen niet voldoende is. Alle actoren, ook de individuele bewoner, speelt hierin een rol.